

SV. KATARINA
Zaštitnica kèrstjanske znanosti.

MOLITVENICA

I

PĚSMARICA.

ZA PORABU

UČEĆIM MLADIĆEM U VIŠJIH UČIONAH

UREDIO

SIMO BALENOVIĆ,

SVETJENIK NADBISKUPIJE ZAGREBAČKE.

ODOBRENA OD DUH. STOLICAH CÈRKVENE POKRAJINE HÈRVATSKO-SLAVONSKE.

U BEČU.

TROŠKOM CES. KRALJ. PRODAONICE ŠKOLSKIH KNJIGAH.

1864.

„Kad se čověk občeći često s mudraci pretvori za malo vremena u posve drugoga čověka: što da nebude od onoga, koj molitvom često obći s věčnom i pèrvom mudrostju? Sěgurno, po molitvi mora da bude mudar, krěpostan, pobožan i razborit!“ Sv. Ivan Zlatousti.

„Neima na ovom světu ništa, što bi radjalo veću slast ter ljudskomu sèrcu bilo od veće miline i veselja; neima ništa, što bi ga bolje pobudjivalo na plemenite čine, a podavalo mu više snage u muci i tegobah, nego je marljiva i gorljiva molitva!“ Sv. Bernard.

Razgovor Isusa s mladićem.

I.

Molitva u pameti.

Spomeni se svaki čas četverih poslědnjih, pak nećeš nikada sagrěšiti.

1. Vèrlo me veseli, sinko, kad se razgovorim s tobom. Znaš li, sbog šta rědki mladići tvoje dobe slabo mare za krěpost? zašto li jih ima danas tako malo, što bi za mlada okrenuli izravnim putem k meni u nebo; a zašto jih množina krivim putem sèrne u pakao? Slušaj sinko za svoje dobro. Blude, jer jih nitko za sbilja nemisli sam sobom; jer se skoro nitko nesvratja k meni, da se porazgovorimo. Žive kano bez glave; pak ako jim je kad i kad viděti, da me slave ustima, sèrce jim ni nemisli na mene. Promisli, nisi li i sám jur živio tako, kano da neznam ni ja za tebe ni ti za mene, kano da ja tebe neljubim niti od tebe netražim ljubavi, ili kano da u mene neima ljubavi i darovah i za tebe. Nemoj sinko! već se dozovi, te razstaviv misli sa světom dodji k meni, da se razgovorim s tvojom dušom i da ti pomognem. Ako ti je na duši grěha, ili ako ti sèrce more strasti, ima i tomu lěka. Da znaš: grěh može prevariti čověka, ma on drugačije postio, dělio milostinju, rado slušao propověd; pače može ga pre-

variti i za iste svete mise; ali tko često i pobožno promišljava, težko kada! Kada ti se nerači na dobro dělo; kad si trom za molitvu; kada ti u silnih ljudskih napastih pači sram ili strah od ljudih: daj! zamisli se časak te promišljaj, i viděti ćeš, da je krěpost prelěpa, a medenjaci na ovom světu, za koje ti se rado hvataju misli, da su puka taština. To će te za kratak čas sklonuti, te ćeš prionuti na pobožnost. Želja je moja da moliš, i valja da i sam uvidiš, od kolike li je potrěbe molitva u pameti.

2. Promisli potrěbe svoje dobe svaku osebice. Tvoja doba života jest baš vrěme za sětvu; presgodna doba, da si urediš njivu, ako ćeš da ti urodi žetva; moraš se tèrsiti, da spoznaš Boga otca svoga i sudca; moraš da naučiš način, kako se trěba vladati s iskèrnjim, kako li urediti poslove; sad je doba, da misliš na stalež; jer o njem navadno visi srěća i vremenita i věčna. Čemu za mlada vikneš, tomu ćeš i obviknuti: načela sada zabita u glavu, i način života sada poprimljen ostati će ti do sěde starosti — na tvoju srěću ili nesrěću. Sada je vrěme, da učiš živěti sa světom, da učiš urediti valjano poslove, odabrati stalež; jer tèrn se za mlada oštri. Priučiš li se promatranju, te budeš li s razborom mislio na Boga, na dušu, smèrt i věčnost; budeš li promatrao svoje pohote i želje a ništotu ovoga světa, sve će ti se ukazati onako, kako jest. Privikneš li unutarnjoj molitvi, naučiti ćeš po njoj pravije suditi o svem, nego bi naučio čitanjem knjigah, naukom ili drugim načinom. Ja ću te obdariti milostmi, za koje me zamoliš, prosvětliti razum, a okrěpiti volju. Preni se dakle sinko, te ustani! što bi ti koristilo, da dobiješ cěli svět, a pogubiš dušu!

3. Dodji mi čestje na razgovor, da si utažimo sèrce. Skorom ćeš viděti, da zabava sa mnom nije dosadna, pače da je ona pravo veselje i naslada. Što ćeš dakle voljěti? Za poškodne igre, ludorije i tlapnje da imaš vrěmena, a za ozbiljne misli na me da neprobaviš ni časka? Ako sam neuměš misliti, evo ti mene u tom za vodju: evo ti mojih darovah, ter će te oni zadahnuti mojim duhom. Spomeni se, da sam ja za te po čitave noći premolio i na Maslinovcu potio se kèrvavim potom; a ti meni u zajam da neprobaviš u molitvi ni jednoga časa?

Odluka.

Odluči za svaki dan bar časak za promišljanje. Nabavi si koju nabožnu knjižicu za svoj stalež osim ove, n. pr. Filoteu Franje Saležanina, Tomu Kempenjanina; a neimaš li druge, rabi ovu, da dobiješ dionicu oprosta poděljena vežbenikom u promišljanju. Nepropusti promišljati nikada, ma ti se kada i neračilo; potraži u Bogu utěhu, a nemoj si sam varati duše taštim kakvim izgovorom, pa će ti ovakova molitva biti za uhar. Zapamti, što reče sv. Filip Nerius, da je čověk nemoleći priličan nerazložnoj životinji.

II.

Poniznost i krotkost.

Tko se sam ponizi, biti će uzvišen.

1. Sinko! uči se od mene, ne stvarati svět, ne tvoriti čudesa, nego biti krotkim i od sèrca

poniznim. Ti znaš, što sam ja prema tebi, pa sam ipak hotio, da me děvica u pojati (štali) rodi, a ljudi me dèrže za tesarova sina; nosio sam se kano siromah, a i dèržao se tako. Pak ti, kukavni stvore, da se ponosiš svojim rodom, nošnjom i dèržanjem? Nemogoh li ja već za svoga poroda pokazati světu: tko sam; nu promisli, kako čitavih trideset godinah preživih u prostoj i ubogoj kući. Rastući s dobom naprědovah u mudrosti i milosti; ali ostadoh pri poslu priprosta živovanja, tajeć se, da me nepoznadu i neodlikuju. Tebi se pako, oholice! mèrzi učiti i pitati savěta; ti se bočiš, da imaš, česa neimaš, te tražiš čast, pohvalu i slavu, koja te ni s daleka neide. Kako ti se vidi ova prispodoba? Ja sam se podlagao majci, pače i Josipu, primih i kèrst od Ivana; a ti oholice! slabo mariš za naloge roditeljske, poglavarske, zakone vladine, a niti štuješ zapovědi moje cèrkve. Znaj sinko! da ja samo ponizne milujem, te njim samim dělim darove. Nebudeš li ponizan kano děte, nećeš ulěžti u nebesko kraljestvo. Poniznost je temeljem kèrstjanskoga života; a zar ćeš ti da zidaš bez temelja?

2. Stupiv na javu, trudio bih se ja, propovědao, tvorio čudesa; ali mi nebijaše za moju čast, nego za slavu moga otca. Ti pako, koj niti što jesi, niti što znaš, niti si česa vrědan, ti si tražiš taštu, ludu i poškodnu slavu; a to kad i kad na račun moj i mojih dušah. Ja u razgovoru nikad nebih se hvalisao i oholio; poštovao bih vladare, ma bili i pogani; slao bih puk da ide k duhovnikom, makar me oni proganjahu; s nikim se nebih pravdao; učio bih poglavare, da se dèrže kano da su podložnici; učio bih, da svak svakomu oprosti, ako hoće, da njemu prosti Bog. Zar si se ti morda

od mene naučio, da se otresavaš i mèrmljaš, da prišivaš drugomu mahne, pravdaš se ili bez obzira i na iste moje posvetjene službenike bacaš sumnju. Zar si se od mene naučio, da namah planeš od sèrdjbe, vrědjaš druge, ili se sbog uvrěde osvetiš. Ja sam se uklanjao gospodstvu i ljudskoj veličini; odabrah si za pomoćnike uboge učenike, kano da bi jih sbilja bio trebao; dadoh njim moć u moje ime tvoriti čudesa, pače snizih se dotle, da sam jim oprao noge. Snizih se dvoreć svim kano sluga i dèržeći se kano zadnji med njimi; nisam se dičio ni svojimi vèrlinami, darovi i čudesi, a u istom oltarskom otajstvu sakrio sam se u proste prilike kruha i vina. Ti pako zar da se nadimlješ i pušeš, ter ideš za častju, odlikom i slavom! Što, misliš li tim ugoditi Bogu, ter si pribaviti pravu slavu? Ja sam to sve postigao poniznostju i krotkostju.

3. Eno u koliku sam se dubinu poniznosti bio spustio za svoje muke! Moji me ostaviše, Petar me zataja, Juda izdade, duhovnici me proganjahu, baratahu sa mnom kano s kakvim ludjakom, zapostaviše me Barabi, izmučiše nekriva i odsudiše na smèrt; a ja niti sam se protivio i branio, niti sam lažim i klevetam išao na kraj te tražio pravicu. Ja, kad bih i progovorio, nebi bilo za to, da se obranim psovkam; ja sam govorio istinu, makar bih već u naprěd znao, da ću si tim povećati muke; ti pako krivče nedaš ni da te tko opomene; tebi se neće ni da pod težku kaznu šutljivu izpovědniku na samu očituješ krivicu; ti se tužiš na me, kada te samo malo ošinem; a dirne li tkogod od ljudih u te, namah tražiš zadovoljštinu. Ti bi se, da izmakneš i zasluženu poniženju ili nedužnoj kakvoj šali,

pretvorio, izgovorio, a istinu zatajio. Upitaj moje prijatelje, kako sam ja s njimi postupao; kako sam sep rijatno razgovarao s Judom, molio za razpinjače; a viseći na križu, gdě mi se podrugivahu, da sidjem s križa, volio sam medju dva razbojnika biti svim na ruglo, nego se rěšiti sramote i pogèrde, što sam mogao jednom rěčju ili trenom oka. Tim pobih ja ljudsku okrutnost i oholost, pobih slavno svět, smèrt i pakao, a pribavih dušam odkup, slavu Otcu i sebi. Zar si se od mene naučio, da si slavu tražiš hvalom i gizdom? Sinko moj! zataja sama sebe vodi k poniznosti, a poniznost na uzveličanje.

Odluka.

Zagušuj oholost, kroti i mekšaj si sèrce, a svakomu budi uljudan i prijatan već s daleka. Sveti Franjo Saležanin reče, da bi jednom žlicom meda više nahvatao muhah nego stotinom bačavah octike. Okani se pripověstih i rěčih, směrajućih samo tebi na pohvalu; privadi se podnositi težkobe, kad te zateku, da ničim nepokažeš zlovolje. Promisli i primi si k sèrcu često: tko sam ja? tko li za me propeti Isus?

IIII.

Čistoća ili děvovanje.

Nije nas Bog stvorio za blud, nego za nevinost.

1. Da si sve i dobar, pobožan i poslušan; da te rese mnoge krěposti: nevrědan si u mojih očijuh,

ako nisi děvičan. Tko hoće da bude moj milovan, neka ljubi čistoću. Svaka mi je krěpost draga, svaka opačina odurna; ali děvičanstvo je krěpost, koja mi je osobito mila. Promisli, kako si ja majkom odabrah prečistu děvicu, i to da me rodi prečistim načinom; promisli, kolikom pazkom ja ljubljah čistoću, kako li ju štovah u učenicih, milujuć nad sve Ivana, koj od poroda bijaše nevin. Prómisli, kako ju u svom evangjelju preporučujem, kako-li dobrim i zlim, obećanjem i grožnjom nastojim čověka njoj priučiti; promisli, kako ju napose tražim od onoga, koj se uputi, da me slědi, kako li čistoću tražim od angjelah i svakoga, hotećega da bude sa mnom u slavi, ter kako hoću da mi nebo bude posve čisto. Možeš li se dakle i nadati, da ćeš meni omiliti, doći u moju slavu, ako se podaš bludnoj opačini.

2. Nevěruj, da ti tomu možeš zadovoljiti čim god; jer, oli si posve čist oli nečist. Ova krěpost nalična je na predju nategnutu, koja se svakim nožem prereže, ili ogledalu, koje od jednoga huka zamagli. Pazi sinko! jer jednim pogledom, jednom mišlju, jednom rěčju, jednim činom možeš smèrtno sagrěšiti. Promisli, kolikim se izlažeš pogibeljim, ako si osětila ili samo oči razpustiš, ili opet dodješ na sastanak, gdě je svaka duša podana bludu; a kamo li nebi, da se sam upustiš u dragovanje. Samo jedan jediti pohod ženske može te oboriti u tolik grěh, da bi zavrědio radi njega sto putah umrěti, a nemilo bi uvrědio moje sèrce. Zar nebi ter i u koliku strahu živio, da ti se sa svih stranah prěti otrovom, ili da ti se je družiti s kužnici? A mahnit si i kano bez glave, ter se neplašiš pogibije, gdě bi se mogao zaplesti u tolike zamke

i smèrtne grěhe, po kojih bi se rinuo u vremenitu i věčnu propast

3. Čuvaj se sinko! da nepojdeš ovim putem; lahko bo zakrene se nanj, a množina je, i to velikih zaprěkah, da se vratiš s njega. Strasti su sad u tebi i življe i žestje; mlada ti kèrv vrije; zaokupe te sa svih krajevah pogibelji: više se dakle imaš bojati, nego drugi. Padè jur ljudih svakoga staleža i dobe. Jao si ga tebi, ako padneš; jer uhvatiš li se samo jedan jedini put, zaokupiti će te sto grěšnih mislih, rěčih i činah. Sila navade, žestina strasti, slěpota razuma, okorělost sèrdca zavode te u takov položaj, da se tuděr neslušaju ni žaobe roditeljah, ni opomene poštenjakah, ni ukor poglavarah, a ni vika světa. Propadne poštenje, zdravlje, imutak, život i duša; pa sve to nemože da obustavi opačine. Ponuke, milosti, duševna ból i kazan nekoriste ništa; pače se to sve još prezire. Izpověd i pričest obavlja se nedostojno, bez straha; u sud i pakao oli se nevěruje, oli neima straha od toga, rekši: biti će pod starost vrěmena za pokoru. Běži sinko! Nesravnjuj se radi ružne a časovite naslade s němom živinom; nesèrni barem sam od svoje volje sěgurnim putem u propast.

Odluka.

Ostavi se dangube, uzteži osětila, a osobito oči; kroti si tělo barem naukom, molitvom, uztegom od hrane ili postom. Pomoli se često, a osobito u napasti, Mariji i svomu angjelu čuvaru; běži družtva razbludna; pazi se u razgovoru s osobami drugoga spola.

IV.

Smutnja.

Jao si ga čověku, po kom smutnja dodje.

1. Sinko! zar nije dosta, da me sam vrědjaš, nego još i druge navodiš meni na uvrědu. Ja prolih dušam u cěnu odkupa kèrv do kapi; pa zar nevidiš, da me nemilije progone oni, koji mi kèrvavu zaslugu trate, nego isti oni, što mi kèrv sbilja proliše. Pa ti mi se po nemari predèrzneš, da ružnim govorom, nečednom nošnjom, neurednim životom, i što je još gorje, paklenim laskanjem tako nemilo radiš sa svojim Bogom! Stvorio sam te i odkupio za dragu cěnu, da me ljubiš; preporodio sam te kèrstom, da mi budeš milo čedo; u svem sam ti osobito na pomoć, samo da i ti mene obljubiš; jer od tebe drugoga zajma ljubavi ni netražim, nego da meni za ljubav od sèrca budeš dobar svojoj bratji. A eto! smutnjom kano jednim mahom ubijaš si bratju, a raniš u sèrce otca. Okrutniče! to li je čověčnost, bratska ljubav, vitežka mudrost, kojom se hvasta svět i ti s njim.

2. Sinko! promisli s razborom, kako su zlokobne i strašne smutnje. Sudi sam po sebi, kako si sklon, da se povedeš za drugim; pa što je laglje, nego da se i tvoji vèršnjaci povedu za tobom; a kamo li nebi, ako si još rodom ili drugom kojom odlikom pred njimi. Svaka rěč i svaki mig iskrom je, te može u njihovu sèrcu razpaliti zapretanu strast, da bukne živim plamenom. A sve su to duše, koje mi prije nevine, mile bijahu; duše, koje,

ako tvojom krivnjom okrenu po zlu, tko zna, dokle bi tumarale, a morda se više nikada i nevratile k meni, svomu otcu. Ti bi jih varavim lěpkom uhvatio i okovao, te srušio u pakleni ponor. Eto grozovite sile u smutnje! eto, kako mi ti vrědjaš sèrce.

3. Sinko! ti, koj nemariš, da umne darove okreneš na nauk i druge svoje poslove; ti, komu je neprilika dati momu prosjaku novčić; komu je muka u mojoj službi probaviti časak: kako moreš da um, jezik, vrěme, znanje i druge moje darove tratiš na propast sebi i iskèrnjemu? Nesrětnjače! zar nevidiš, da smutnjom umaraš i svoju dušu. Zar nedadoh i tebi na znanje: tko jednu jeditu dušu zavede na grěh, ili tko joj samo podade priliku za smèrtni grěh, vrědan je, da mu se za vrat oběsi mlinski kamen, ter se baci na dno mora. Jao si ga i tri puta jao smutljivcu! Što će dakle biti od tebe, ako ne jednu, već više dušah zavedeš na grěh? Promisli, da si toliko putah zaslužio smèrt, koliko si putah bio drugim na zao izgled. Pak po svem tom nije te još strah doći pred me neskrušenu i bez odluke, da ćeš mi dobrim izgledom, kèrstjanskim životom toliko dušah privesti, koliko si mi jih oteo.

Odluka.

Promisli, nisi li obćeć s drugovi, domari, a osobito s osobami drugoga spola rěčju, činom, ponukom, pretvorom, ulagom ili drugačije čim grěhu podao priliku. Svaki kèrstjanin dužan je da živi život priměran; ali kamo je veća to dužnost onomu, koj smutnjom, bilo već rěčju ili činom iskèrnjemu dušu navede u pogibelj, gdě bi

mogla ze uvěk propasti; jer tada je dužan tim putem popraviti, ter se k Bogu vratiti i sam i povratiti drugoga. Sv. Rajmunda sbog zla savěta, dana jednomu mladiću, zaboli duša tako, da odluči ostaviti i svoju čast veliku i svět; te sbilja svim za čudo stupi u red, da okaje grěh.

V.

Zaměra.

Valja više slušati Boga nego ljude.

1. Kako je to sinko! da ti, kad se o meni i o tvom spasu radi, toliko paziš na taštu ljudsku zaměru. Ja te zovem u svoju kuću na gostbu, a ti odbijaš poziv od straha, nebi li ti se ludi i zli ljudi rugali; ali ako i dodješ u potaji, a to se tuděr dèržiš nečedno. Ja te zapisah u svoje vojnike, narediv u to ime posebno otajstvo; naložih ti, da mi věru po mogućnosti čuvaš i braniš; a ti, kad čuješ ružiti moju věru; gledaš, gdě me preziru i ruže službenike: niti se makneš, niti progovoriš od sramotna straha, da te neozovu liceměrcem ili pobožnjakom. Nu sramota je po te sinko tada šutiti i tèrpiti, da se pred tobom ruže moje svetinje. Preporučih ti pazku na nevinu dušu; zakleh te da neuradiš smutnje; zaprětih se oštrom kaznom svakomu, tko poda smutnju; ti pako, da se pokažeš mladićem prostim od tobožnjih predsudah, da omiliš zlim i u njih stečeš milost ili pohvalu, tèrpiš, da drugi pred tobom nečedno govore i rade. Pače si jur zaišao onamo, da prekineš druženje s ljudmi meni i mojemu zakonu věrnijimi, nebi li tobože světu pokazao, koliko i u tebe ima prosvěte.

To li je sinko moj ljubiti mene svom snagom i nad sve? to li je tvoja briga za dušu si, da ju spasiš? Kad Juda bijaše izdajicom, što me izdade za trideset srebèrnjakah, kakov naděvak da se naděne tebi, koj moje prijateljstvo daješ za igračku, šalu ili pohvalu od bezbožacah?

2. Kaži po pravici, neznaš li idući za vrěmenitim blagom tražiti sve načine; a gdě dodje da si pribaviš što za věčnu slavu, u tom si trom i nespretan. Ti se toliko hvališ svojom slobodom, a dadeš se svezati strastju i običajem, ter se u nošnji, govoru i dèržanju na svoju nesrěću povodiš za ljudskim hirom. Bojiš se rugla i posměha od zlikovacah, što je za krěpostna čověka odlika, a nemariš za pohvalu poštenjakah, pravih mudracah i mojih ljudih. Nesmotrenjače! znaj, da bi oni nemarnjaci, kojim si toliko gledao omiliti, ako bi ti se sve za čas i podrugivali, prije ma i nehotice štovali te, vidivši, da si čověk od značaja i tvèrde věre. Znaj! ako misliš omiliti světu, da prije imaš meni odreći službu i tada doći u službu nestalnu gospodaru, komu nikada nećeš ugoditi; a plaća od njega biti će ti prikor i mèržnja. Promisli pa odluči; znaš bo da dva protivna gospodara skupa nemožeš da služiš.

3. Jer pako ja od sèrca želim, da budeš moj: znaj da ću raditi s tobom, što i ti radiš sa mnom. Budeš li očito izpovědao pred ljudmi, da si moj sluga, a nepitao u njih ni koristi ni pohvale; budeš li želio meni omiliti: dobro, priznati ću i ja pred nebeskim otcem, da si ti moj sin. Na sudnji dan čeka te pohvala od njega, od mene, od moje matere Marije, od angjelah i svetih; a to je slava, koja ti neminu do věka věkovah. Budeš li se pako

ti pred ljudmi sramio mene, i da njim omiliš, povèrgnuo nevinost, pobožnost i istu vĕru: tad ću se sramiti i ja tebe; a sramota i prikor biti će ti u paklu do vĕka. Sinko, promisli pak odluči!

Odluka.

Priuči se za mlada ovoj lĕpoj krĕposti, da nemariš u ničem, gdĕ se radi za spas, za ljudsku zamĕru, već da radiš u svem po duši. Ljudi ti nebesku diku niti mogu dati niti zakratiti; jedini Bog može te s tĕlom i dušom rinuti u pakao. Boj se dakle njega, preziri tašti ljudski sud. Samo počmi; one će težkoće i same po sebi nestati, da ni sam nećeš znati, kako i kada. Ljudska zamĕra vidi se kano silna vojska; razbiješ li pako jedan stub za drugim, razagnati ćeš svu.

VI.

Drugovanje.

Zao drug zavodi u pakao. Našla slika priliku.

1. Sinko! mlad si i neuk; tebi nad sve trĕba savĕta, pouke i pomoći; zato gledaj da si nadješ mudre vodje, revne učitelje i uzorite drugove, ter se uvèrgneš na nje. Gdĕ više nemožeš od ljudih naučiti, naredio sam angjele, da oni s tobom žive i čuvaju te; pače ponudih ti se sam za zaštitnika i prijatelja, i čekam te u svetištu, da se razgovorimo i zabavimo, da te prosvĕtlim i obogatim svakim pravim

dobrom. Pa ipak sinko moj, ružna je to ludost od tebe i cèrna nezahvalnost, što si svim vĕrnim prijateljem na nebu i na zemlji okrenuo ledja, a obljubio drugove zle mladiće, da ti je sada s njimi drugovanje najmilija zabava. Njihova gizda, prokšija, prosta šala, domišljatost i jezičljivost prava su čarobija za te i zamka, pak će ti se pomesti pamet, i u bèrzo si njihov majmun. Ali biti skupa prijatelj i njim i meni, to se neda; jer tko dèrži s njimi, proti meni je. Odaberi, koga voliš.

2. Zar nemogu ja da se družim i s takovimi osobami i skupa da budem tvoj, pomisliti ćeš? Nevĕruj ni sám sebi sinko; jer i oni povĕrovaše sami sebi, ter jim s toga i godi; a ti bi okrenuo po zlu, da ni sám nebi znao kako. S pèrvine sgrozilo bi ti se na zao govor i opaku mudriju; nu malo po malo, čas za časom, dan za danom, nestalo bi ote groze. Omililo bi ti, razum ti se smutio, a sèrce ohladnilo. Dužnost ti je u me vĕrovati, ter u strahu živĕti; a tad bi sve redom posumnjao, dok bi zabludio do omraze i rugla. U ovakovoj dvojbi netrebaš se od mene nadati izvanredne milosti; pače znao bih te kazniti, ter za smĕlost i nepokornost uzkratiti milost; a znaj opet, da bi te strasti razdražene u zlu družtvu izjele. Boj se dakle zla izgleda i ljudske hvale; silom bo tèrgaju te od mene u propast. Sinko! budeš li tražio pogibelj, poginuo si u njoj!

3. Pa zar nevidiš i sam, na koliku ti je štetu drugovanje s pokvarenici!? Nevidiš li, kako klica pobožnosti, čednosti i razboritosti, štono ti povĕtarcem moje milosti razblažena u sèrcu proklija, vehne od kužna njihova daha, ter kako si jur okre-

nuo zlim putem? Nećutiš li i sam, da ti je sèrce otrovano od brige, stiske i čemera, kojim prije nisi znao ni glasa? da si upao u napasti prije nečuvene? da te je minuo onaj sladki mir i nevina bodrina, što ti se njekoč žarijaše na licu? Negovoriš li i nemisliš posve drugačije, nego si mislio njekoč dèržeć sa mnom? Neopažaš li, da te pošteni i pametni ljudi sad preziru, i da si pocèrnio u njihovih očiuh, da si zaigrao vrěmenitu srěću. Sinko, sinko! pripravi se, da se naslušaš rugla i od onih, što te sada mile. Neće za dugo biti, naći će oni tebi trun u oku, pa će te izkiniti zaděvicami, posměhom i grožnjom i — ako njim bude probitačno, izdati će te. Na koncu što te čeka? van da ćeš sbog zla družtva, nagutav se jur jada i čemera, doći u pakao, gdě ćeš do věka drugovati sa sadanjom zlom družbom i sa paklenimi duhovi.

Odluka.

Sa svakim budi dobar; nepověri svojih tajnah nikomu; nesdruži se s nikim tako, da ga se nebi mogao rěšiti; a pače nedruguj s nikim bez znanja i dozvole dobrih roditeljah ili skèrbnikah. Zapadneš li i nehotice u zlo družtvo: čim što opaziš, okani ga se za ljubav Isusu, Mariji i sv. angjelu čuvaru; prekini sa zlimi drugovi, ma se zaměrio svemu světu. Preporuči se svetomu arkangjelu Rafaelu, dobromu drugu Tobijinu, da te vodi i brani od zlih ljudih; a druži se s vèrlimi, s kojimi ćeš drugovati i veseliti se onako, kako Bog hoce.

VIII.

Knjige.

Zle knjige kvare dobru ćud.

1. Je li moguće sinko moj, da pogledaš mene na propelu, a mašiš se rukom za zlom knjigom na ugodnu zabavu? Kako možeš gledati mene, gdě kèrvlju obliven sav u ranah izdišem, da otarem odsudu, kojom je tebi sudjena věčna smèrt; a ti, nemareć za to, čitaš mèrzke knjige, one uzice, kojimi neprijatelj, osim što je očito stupio na vidik, gleda, da ti još sèrce tèrgne od mene, ter da moja muka i smèrt za te neima koristi? Divi se sinko, kako od ljubavi gorim za te, i dajem ti dara, kad se samo tebi pohtědne; a ti za me da ni nemariš, pače još moje opomene i darove izvraćaš meni na uvrědu? Nebi li ti bio okrutan i kano bez sèrca, tražeć zabavu i nasladu u tom: da čitaš psovke, klevete i poružna pisma proti svomu otcu; a kamo li te nebi išlo ime mahnitac i budala, da si na otrovnu a pustu zabavu duši na kvar vrěme tratiš čitanjem zlih knjigah, klevetjućih na me i na moj zakon, směrajućih na to, da razore dělo moje, a dětci mi iz sèrdca izvade lěpu, ljubeznu i nad sve dragu krěpost — čistoću?

2. Pazi dakle sinko i posluhni me; jer te ljubim i želim te spasiti; kažem ti: zle knjige sve su one, što jih iz sramotne pohlepe za dobitkom izdavaju varalice, te kvare svojom piskarijom neoprezne duše. Množina ovakovih knjigah ima, što kradu i drago vrěme i dušu, a razuma ti neobogate ničim koristnim. Něki opet uměšaju u sladki

ubojit za te otrov po něšto dobra; ali baš ovakovih valja da se okaniš; nude te bo pod laštavom lupinom lěpe pouke skrovnim ali ubojitim otrovom. Sve su navadno napisane někom tanahnom věštinom; ali ni to nije za drugo, van da nesmotreno popiješ otrov, ni sam neznajući kako. Gode ti strastim varavom čarobijom i zaslěpe te, da nemožeš više ni da razlučiš što je istina, što laž, što pošteno, što li nepošteno. Cèrkva, moja zaručnica, vratja te, opominje, prěti ti se i zabranjuje ovakove knjige; a da i neimaš zašto drugo odbijati nje od sebe: zar te ljubav ovako milostive majke i strah njezina prokletstva nebi imala sklonuti na posluh? Da ti mene pravo ljubiš, ova pogibelj bila bi ti nesnosnija, nego i najtežja druga pogrěška. Dakle pozor sinko! jer razgovetno ti velim: ako budeš čitao zle knjige, morati ću i ja da izbrišem tvoje ime iz knjige života.

3. Slab je i tašt tvoj izgovor. Uzdaš li se u svoj razum, čvèrstoću i dobrotu? Bi li smio primiti knjigu okuženiku iz ruke? Nebi. Samo gdě ti spas duše dodje na kocku, ondě moram da te vidim nesmotrena i dèrzovita. Neznaš li pako, da ja oholici i preuzetnjaku kratim milost, te on propada. Trěba zabave! Prava je istina da trěba; ali hudo je zabavljati se na moju uvrědu, gdě ćeš otu zabavu morati da platiš dugom, gorkom ali prekasnom pokorom. Trěba li ti ovakove knjige za nauk ili zvanje, zašto je nerabiš po mudru savětu i dozvoli, i tada još s razborom? Vuče li te znaličnost i želja za znanjem, čemu bi ti ova kalužina, kad imaš moje duboke virove prebistre istine te možeš do volje gasiti žedju. Kakva je to muka meni za ljubav i za spas svoje duše dèržati se

uměrenosti, okaniti se onakova znanja, što bi bolje po te bilo da neznaš. Nevidiš li, da ovim načinom nabavljeno znanje ne samo da nebi bilo dobitak, već golem gubitak, zanemarenje pravoga znanja za spas, i preziranje Boga? Ah! moj sinko, upri oči u me propetoga! Da znaš, ovu knjigu učahu mnogi věrni sluge moji, pa si nabaviše obilne hrane i umu i sèrcu; zadobiše prosvěte i raznolika dara, te bijahu dolě mudri, a gore su sad blaženi. Kuda toliki projdoše, zaputi se i sam, pa se ogledaj u propetoga Spasa, da se u njem vidiš. I tebi je ova knjiga naručna.

Odluka.

Razvidi, nije li ti medju knjigami koja i malo sumnjiva. Budi veledušan, kano i oni kèrstjani, što apostolom donesoše knjige, te sve zle, ma bile kako drage, pobacaše u vatru. Pobrini se za dušu. Nečitaj nikada knjige, dok nečuješ savět mudra i razumna čověka; a naměriš li se za čitanja na kakovu spletku, potraži koga da ti ju razrěši.

VIII.

Pokornost.

Sèrce pravednika misli na posluh.

Sinko! meni je pokornost milija od svake žèrtve, i nju tražim od svakoga, a napose od tebe. „Budi pokoran“ to ćeš naći po sto putah u svetom pismu; slušaj dakle mene i poglavare, pa da su i zli; slušaj jih meni za ljubav. Da te što bolje prignem na pokornost, povlastih tvoje poglavare,

te rekoh: ako nje budeš slušao, mene ćeš slušati; a budeš li nje prezirao, prezirati ćeš mene. A ne samo da ti naložih pokornost sborom, nego i tvorom. Ja sám, jednak u svem svomu nebeskomu otcu, podvèrgoh se i pokoravah njemu; iz pokornosti prama njemu sidjoh na svět, ter proživih život tegotan, pokoravajuć se do smèrti na križu. Pa ne samo da se pokoravah Bogu, nego pokoravah se i ljudem, iduć po volji Mariji i Josipu, kano njihov prevěran podložnik. Ali reci mi, nebijaše li to sve zato, da tebe naučim pokoravati se, slušati roditelje i poglavare meni za ljubav? Ah! moj sinko: kolika je muka momu sèrcu, kolika tvoja nezahvalnost, gdě ja pretèrpih za te onolike tegobe i muke, a ti za me nećeš da učiniš ni malo šta.

2. Potraži sve skroz sinko! što bi moglo biti kvas tomu zlu, od kuda li u tebi nepokornost: pa ćeš viděti, da su tomu krive gèrdne mahne, što tobom vladaju. I zbilja, navadno vidi se tebi pokornost pretežka, jer je u tebi kleta gizda, pohlepa za dikom i tvèrdokornost, ter te čine tvèrdim i opornim. Često vidi ti se pokornost težka, jer ti je muka zatajiti se, a od napora i uztege zazireš kano od ljuta neprijatelja; sbog šta je i Eva, premamljena lěpotom voća, kušala ga proti božjoj zabrani. Kad što je kriv obzir na ljude; jer, želeć tobože živěti po novom običaju ili, štono veli svět, prost od predsudah, osměliš se, ter nemariš za najsvetije zakone. Više putah krivo ti je preuzetno dèržanje na svoj razbor i snagu, misleći, da se jur uměš i sam vladati; dočim ti sbog mladosti, nevěštine, a morda i sbog slabe pameti sbilja trěba vodje. Sinko moj! kad ćeš progledati?

Kad ćeš se uprěti, da korov s otrovnim korenjem izčupaš? Znaš li, u kolikoj si pogibelji? Ta s nepokornosti malo što nepropade vàs svět: ako ti propadneš, propasti ćeš i duboko sbog svoje težke a česte nepokornosti!

3. Nevelim ja sinko, da se pokoravaš pod silu. Ne! hoćeš li, da ti pokornost bude krěpost, da ti bude zasluga, i da po njoj meni omiliš: tad nevaljaju one žaobe i prigovori, kako se ti vazda jadikujući pokoravaš. Pokornost mora da bude prosta od jada i psovanja, kako ti običavaš obavljati poslove i naloge; nevalja tražiti uzrok i svèrhu zapovědi; u zakonih nepazi na ljude, nego na Boga i njegovu oblast, ter se pokori, da njemu omiliš. Ti znaš, da su mi dragi oni, koji mi s veselim sèrcem donose žèrtve; ali, ako nije iz ljubavi, neprimam. Ta i prokletnici u paklu ovèršivaju moju volju pod silu; ali jim neima od toga koristi. Evo! uzmi si za uzor pokornosti angjele i svetce na nebu: kako mi oni u svem nastoje ugoditi. Pokoravaj se i ti drage volje, lěpo od reda i s ljubavlju; doći će dan, ter ćeš okusiti, što je slast, kad mi se za života pokorava, kolika li plaća mladiću pokornu od prave krěposti.

Odluka.

Kad ti se prividi pokornost težka, predoči si sad Isusa dětetom, sad vojnika pod satnikom, sad opet slugu věrna svomu gospodaru. Ta svět bi se pretvorio rajem, da su svi ljudi pokorni Bogu i poglavarstvu. Učini svoje, pa pomisli često na plaću, što te u pravednoga i milosèrdnoga Boga čeka za věrnu službu.

IX.

Izbor staleža.

Nije svakomu kèrstjanu svaki stalež probitačan i spasonosan.

1. Promisli moj sinko! da sam ja, znajući pravo volju svoga nebeskoga otca, obilujuć i mudrostju i milostju, ipak hotio da se i kao čověk pripravim za veliko naumljeno dělo. Trideset godinah življah u sukromnosti, věžbajuć se u krěpostih za svoje zvanje, u posluhu i pokornosti, uztegi, poslu i stèrpljivosti i. t. d. Od dětinstva pripravljah se ja za veliku zadaću. Vazda bih se krěpio molitvom ter molio neprestano a od sèrca; molio do zadnjega časa, dokle bijaše u meni duha. Sravni sad s mojim postupkom svoju nemarnost; jer ti malo kada misliš na životni stalež i nepripravljaš se za zvanje: da uzmogneš meni věrno služiti, a sebi spasiti dušu. Kano bez glave, bez nakane i molitve okreneš putem, koj ti se vidi najlěpši i najbolji, kano da znaš za sigurno, da ti je odlučen od mene, te kano da već u obilju imaš potrěbite zanj vèrline i od mene milosti, ili opet kano da se neradi tebi o srěći vrěmenitoj i věčnoj! Neradiš li ti ovakovim načinom ludje od onoga, koj bi počeo graditi kulu, a ne napravio računa: što će biti troška, i hoće li on toliko premoći? Nisi li ti ludji od onoga kralja, koj bi se zavojštio, a neznao: kolika mu je i kakva vojska? Ah, sinko moj! ako zabludiš, kako mnogi tvoji vèršnjaci, nekrivi barem moju promisao, nekrivi nikoga, nego sam sebe; jer si preuzeo sa zaufanjem stvar na se sama.

2. Zar misliš, da kušnje, věžbe, savěta, molitve i priprave trěba samo onomu, tko misli u svećenike ili u samostan? Ali zar neimam ja prava zahtěvati, da mi svak služi u onom staležu, u kom ja hoću? A kako ćeš opet saznati moju volju, ako mene niti pitao nebudeš? Kako li ćeš ju obvèršivati, ako se nepripraviš i mene neumoliš za pomoć? Reci mi sinko! gdě je koj stalež, da bi mu čověk sam ob sebi dorastao, te mogao svladati pogibelji, težkoće i zaprěke? Zakonski stalež ili ženitba, u koj množina stupa od strasti, a vèrlo malo njih po zrěloj razsudbi, i koj sam ja uzsivio na čast otajstva, kako da te već sam on nenatěra u strah? Sveta a nerazrěšiva sveza, tèrh skopčan s njim odgajati děcu i skèrbiti za obitelj, — a joj moj sinko! u koliki strah naganja čověka, u koliku strahotu, smèrt i dvostruki pakao riva ovaj stalež, gdě neima moje milosti, zvanja i vèrline za to, što se jedino marljivom i sèrdačnom molitvom može izmoliti od mene?

3. Věruj, da ti više putah o jednom koraku zavisi srěća. Pa i neprevariš li se u izboru staleža, zar nemožeš okrenuti po zlu kašnje živeć u njem? Ta vidiš, kolike te čekaju nesgode, tegobe i pogibelji. A zar misliš, da ću ti po što po to, pod svakom pogodbom i kad se tebi svidi, dati pomoć? Što će biti od tebe, ako se meni svidi, da dam pomoć samo za dobra děla ili za molitvu; a ti to propustiš? Ah! sěti se opomene, što sveti Petar reče u moje ime: „Draga bratjo, potèrsite se, da si osigurate zvanje i izbor dobrimi děli; jer budete li tako radili, nećete nikada sagrěšiti.“ 2. Petr. 1. 10.

Odluka.

Dèrži se stare istine: tko neće da se prevari u izboru staleža, trěba mu vrěmena, molitve i savěta. Moli dakle svaki dan Boga, blaženu děvicu Mariju, svoga angjela čuvara, da ti u tako važnu poslu budu na pomoć. Ponudi se Bogu u onakovu službu, kakvu on od tebe hoće, rěčmi proroka Izaije: „Evo me, Gospodine, pošalji me!“ Promišljavaj često svoju naklonost i darove od Boga ti dane; kaži jih za rana svomu izpovědniku, da ti on, upoznav te skroz i skroz, u sgodno vrěme zna dati savět.

Jutarnje molitve.

Nauk. Mudrac će ranim jutrom, čim se prene, uzdići sèrce k gospodinu, koj ga je stvorio; on će otvoriti usta te pred licem Višnjega moliti i za svoje pregreške tražiti milost. Cèrkv. 39. „Red vodi k Bogu,“ reče sveti Augustin, pa kada ti dodje red, da ustaneš, ustaj! nedaj se svladati razmaženoj puti. Kakov ustanak, takov ti je navadno vàs dan: ustaneš li nujan, trom i lěn, slabo će ti se račiti na posao; a ustaneš li bodar i veseo, posao i sve iti će ti lěpše od ruke. A trěba na um uzeti, da je zora milica ljudih od knjige i nauka. Kaniš li dakle služiti Bogu, počmi urankom; pèrva misao budi ti na Boga, pèrvi uzdah budna sèrca budi njemu na dar. Pomoliv se svomu Bogu, promisli, što te sve danas čeka: na kakov ćeš posao, s kim ćeš ga obavljati, u kakovu bi priliku mogao doći, neima li pri tom napasti zavodeće na grěh; a kad promisliš u bèrzo, učini tvèrdu odluku: da ćeš se bolje prihvatiti dobra, a zla pazljivije čuvati, osobito na onom městu i u onoj prilici, gdě si unj već bio upao. Odluka pako osim što ima biti obćenita, mora da bude i posebna — směrajuća naime osobito na jednu navadu ili čin, bilo da se uvěžbaš u dobru ili ukloniš zlu. Kako krěpost ima korěn, tako ga ima i opačina. Kaniš li se dakle rěšiti koje opačine, izčupaj joj korěn. Odlučiš li, da ćeš izčupati sve na jedan put, nećes ništa. Ta već stari poganski mudraci dèržali su se toga reda, te se redom odučali najprije od jedne zle navade pa onda tek druge. S toga svi duševni vodje uče: da se svom snagom upremo izkorěniti onu najprije zlu navadu, koja nam najviše smeta u krěposti; ili da se opet priučamo onoj krěposti, koje nam najvećma trěba.

Dobri Bože, komu se dobrota svakim danom očituje, hvala ti, što si me ovu noć občuvao, te sam doživio dan. Ali daj mili moj Bože, da i ovaj dan probavim u tvojoj milosti: ti mi i danas budi u pomoći, da se tvoga dara užijem za korist: tebi na slavu a sebi za spas. Prije svega pako molim te, prosvětli me věčnim světlom, da mi Isusova luč světli i vodi me životom. Sačuvaj me mili Bože! duševne slěpote i okorělosti sèrca: sačuvaj me i ovaj dan i vazda od kriva nauka i nevěre, oholosti i zla govora, psovke i pogèrde tvojih svetinjah, duhovne lěnosti, mèržnje, omraze, nazloba, sèrdjbe i svadje, da me pod noć sunce neostavi u zaměri s tobom i s iskèrnjim. Užeži mi, neizměrna ljubavi, u sèrdcu ljubav, da ona namah u zametku sažge svaku zlu požudu; okrěpi mi nadu, da me u njoj neuzdèrma ni presilna napast. Podaj mi predragi Bože pravu čistoću sèrca, poniznost i krotkost, da znam slěditi svoga vodju gospodina Isusa; podaj strah, da mi ti vazda dodješ na pamet: nakanio se na dobro oli zlo dělo. Oslobodi me bluda i grěšne razblude, te me neka minu već i same bludne misli i pogledi, pohote i rěči; nedaj istiniti i pravedni Bože, da budem samo u čem krivičan, lukavac ili lažac; nego daj, da za svega života žedjam i ginem za tvojom pravdom. Ti me dobri otče nauči načine, kako da ti omilim. Daj mi milost, da budem poglavarom poslušan, dobročincem zahvalan, drugovom věran i iskren drug; da se veselim s veselimi, tugujem s tužnimi, družim se s dobrimi, a sa svakim da živem u miru. Gospodaru! tvoja volja budi mi sveta, i nju obvèršivati jedini posao: tvoja volja budi i mojom voljom. Tvoje bile oči moje; jer si mi

jih ti dao, da se dive tvojoj svemoći i njezinim čudesom; tvoje bilo oboje uho moje; jer si mi jih dao, da slušam tvoje zapovědi; tvoje bile ruke moje; jer si mi jih dao, da za te ovèršujem poslove; tvoj budi razum moj; jer si mi ga dao, da razlučuje dobro od zla; tvoje bilo sèrce moje; jer si mi ga dao, da te ljubi; tvoja budi neumèrla moja duša; jer si ju stvorio na svoju priliku i jer je ona baštinica tvoga neba. Sve, što imam, tvoj je dar; zato sve neka tebi i služi na slavu. Ti, koj si na redio, da redom za mèrklom noćju svitje běli dan, naredi da i meni za svakom varkom i obmamom prosine luč věre; ti, koj žarkim suncem izza hlada ogrěvaš zemlju, ogrij i mene žeravkom ljubavi, kad mi oledeni sèrce; ti, koj si naredio, da nas sunce na razstanku těši svojim rumenilom, utěši i mene u svakoj tegobi, muci i nevolji tvèrdom nadom. Amen.

(**Sada učini dobru odluku za dan.**)

Sv. Angjelom.

Nebeski duhovi, koji svojom umiljnom pěsmom i popěvkom slavite Boga gospodara i svoga i našega, dvoreć mu: spomenite se i mene, te me preporučite u milost. Tebe pako, sveti angjele čuvaru moj! molim: čuvaj me věrno, vodi u dobro, a brani od zla vidljiva i nevidljiva. Amen. — Otče naš. Zdravo Marijo. Věrujem.

(**Izmoli odmah i „pozdrav angjeoski“ kako slědi malo dalje.**)

Pěsma.

Pomozi me, moj miljani Bože,
Um i sèrdce da te slavit može.
Pèrva misao, uzdah sèrca moga
Neka časti čast imena tvoga.
Ti si za nas svět stvorio běli,
Na njem život dosudio cěli,
Još životnim obskèrbio hlěbom —
A svět modrim ovinuo nebom.
Na nebu si prikovao sunce,
Da nam zlati o zori vèrhunce,
Da nam vidi naš očinji vidu
Ter za poslom bèrže noge idu.
A kad sunca neima na vidiku,
Sitne zvězde tvoju kažu diku —
Kažu glasno, da nas noćju paze
Mile tvoje oči od nakaze.
Noć je tamna opasna i kobna:
Provlači se utvora nam zlobna;
Traži ljude běda i nesrěća
Ili neman od nesrěće věća:
Opačina i verige s njome
Za neposluh Bogu velikome.
Minù tmina, a sunce se rodi
I za sobom běli danak vodi,
Pa me nadje, — budi tebi slava —
Tvojim darom živa pa i zdrava.
O živote mog' života toga,
Oživi me i brani od zloga.
Prosvětli me i razbor nauči,
Kako-li se dobro od zla luči.
Oružaj me, pa me u boj vodi
Da pobijem svakoj u nesgodi.

Misli, želje, nakane i čine
Oplemeni, da mi trud negine.
Dobro moje i bezdano vrělo!
Ti daj svako okvasi mi dělo
Svoga smilja i milosti rosom,
Da si reknem svetim sa ponosom:
Ja neživim, već u meni živi
Život pravi — Isus milostivi! Amen.

Molitve dnevne.

Strělovite molitvice.

Nauk. „Pěvajte i slavite Gospoda sèrcem" reče sv. Pavao Kološ. 5. 19. Da živiš Bogu po volji, troje treba da obdèržavaš: 1. dobro valjano tvoriš; 2. zla se oprezno čuvaš; 3. grěh što prije popraviš. Da dělo bude dobro i od kakove cěne za nebo, mora da se učini dobrom nakanom; a to je: da se čini sve za Boga i radi Boga — njemu za volju i ljubav i zato, što on to hoće. Tko skèrbi za se ter radi oli za svoju slavu, za dobitak i za časovitu nasladu, oli iz puke navade, i velika mu dobra děla gube u ljudskoj taštini cěnu; dočim je usuprot dělce i kako maleno i prosto, a dobrom nakanom učinjeno, zasluga za nebo. S toga dobru nakanu sv. Alfonso Liguori zove duhovnom zlatotvoricom; jer sve okrene na zlato. Da se čuvaš zla, treba ti imati na pameti Boga. Tko da sagrěši, znajući da ga vidi Bog, pravedni sudac. Grěh slaboće ljudske popraviti ćeš, ako ga namah okaješ. Grěhom slabimo u sebi božjoj milosti moć; a čim se pokajemo, vrati se ona ter se okrěpi. Kamo ćeš veći dar, nego je milost božja; a opet veću bědu, nego je čamiti u grěhu.

A za sve ovo troje netreba duga molenja: dosta je da odtisneš u sgodan čas od sèrca vatren uzdah. Ovi uzdasi nětilo su prave pobožnosti; jer što ide od sèrca, uzgaja ćut; a znane su ote molitve po imenu strělovite molitvice (preces jaculatoriae). One su kano iskre užežena našega sèrca, koje užgane ljubavlju božjom iz sèrca kano iskre s ognjišta lete u nebo; one su razžarene od ljubavi strěle, koje od sèrca kano od napeta lûka opružene lete pred prěstol božjega Veličanstva. Tako čověk po naputku sv. Pavla moli bez prestanka. Što god čuješ, što god vidiš i kamo se kreneš, oda svuda nudi ti se prilika za ovakovu molitvu; a sèrce pobožno znati će naricati samo. Ali, makar razžareno sèrce sámo najbolje radja i siplje ovakove iskre, evo za priměr někih izrekah iz sv. pisma i svetih otacah:

Dobra nakana u poslu. Sve budi Bogu na veću slavu! (sv. Ign.) Gospodine, nauči me obvèršivati svoju volju; jer ti si moj Bog! (Ps. 143). Što bi koristilo čověku, da dobije vàs svět, a izgubi dušu! (Mat. 16.) Sveti se ime tvoje po svem, što činim dobra! Sve mogu s onim, koj me pomaže! (Pav. na Filip.) Što čověk posije, to će i žeti. Činimo dakle dobro, da se neutrudimo! (Gal. 5.)

Po poslu. Hvala Bogu, mojemu stvoritelju, po čijoj dobroti i milosti dotiču nam svi darovi. (Sv. Ign.) Oprosti Bože, ako nije izpalo po tvojoj volji; pa daj da i ono, kako je nesavèršeno, bude na dobro.

Kada dobnjak bije. Dobri moj Isuse! ljubim te nad sve. Daj da više nesagrěšim, već se čas za časom sve većma sa světom razstavim, a užje se tebi pridružim. Amen. (Sv. Alf. Lig.) Još je vrěme milosti, još je dan za spasenje. Ra-

diti ću, dok je dana; jer doći će noć, kad više nitko nebude mogao raditi.

U dvojbi. Govori Gospodine; jer čuje tvoj sluga (I. kralj. 3.) Gospodine, što hoćeš da činim? (Sv. Pav. dj. ap. 9.) Pokaži mi, kojim putem da krenem: k tebi uzdižem dušu svoju! (Ps. 142.)

U nesrěći. Bog dao, Bog uzeo, pa kako se je svidělo gospodinu, tako se i dogodilo. Blagoslovljeno ime gospodnje. (Job 1.) Otče, ako hoćeš, uzmi mi ovaj kalež: nu ipak budi volja tvoja, a ne moja. (Luk. 22.)

U napasti. Kako da učinim ovo zlo te sagrěšim Bogu svomu? (Knj. post. 39.) — Gospodine i Bože moj, okrěpi me u ovaj čas (Juditha 13.). Pomiluj me Bože; jer vidiš, da sam slab. (Ps. 6.)

U tugi i nevolji. Zašto si mi se raztužila dušo moja, zašto cviliš? Uzdaj se u Boga; jer ja ću ga još slaviti. On je moj spas i moj Bog. (Ps. 42.) Tko obstane do kraja, on će se spasiti. (Mat. 24.) A ja ću da se veselim u Gospodinu, i uzradujem u Bogu spasu svom! (Habak. 3.) Tko će nas rastaviti od ljubavi Boga? Nevolja oli tuga? siromaštvo, progonstvo li? Ništa na světu, ništa! (Sv. Pavao na Rimlj. 8.) Želim se razstaviti te s Isusom biti. (Sv. Pav. na Filip. 1.) Moj je život Isus Kèrst, i s njim umrěti dobitak! (Sv. Pav. na Filip. 1.)

Kad sagrěšiš. Bože moj, oprosti! evo se kajem od sèrca, što sam opet uvrědio tebe, neizměrna dobroto! Ah! nedaj da te ikada više uvrědim. (Sv. Alf. Lig.)

Pozdrav angjeoski.

Nauk. Kad jutrom na iztoku zaběli zora, ptice po zraku prebiruć milim glasom slave Boga, a kitno cvěće po livadah izkiti biserje rosno, kano da su suze radostnice nevidivih duhovah; u ovaj čarobni trenutak razleže se glas zvona, te milo šaptje sèrcu: ustani putniče! pomoli se Bogu tvomu, pozdravi onu zoru, koja rodi sunce věčne istine; pozdravi majku svoga spasa, prioni za posao, dok je dana! — Sunce odskoči, dospije dan na polovinu, a zvono će opet kano glas s neba: spomeni se čověče u skèrbi za taj život i věčnoga života; spomeni se duše i njezina odkupa! — Sunce se oprosti sa světom, narav bude nujna, sve se živo sprema na počinak, a zvono će opet: spomeni se čověče smèrti i počinka u grobu spasiteljeva i svoga, te ako budeš sa spasiteljem živio, tèrpio i umro, s njim ćeš i uzkèrsnuti — lahku noć! To je zvonitba na pozdrav angjeoski. — Papa Lav X. i Benedikt XIV. nadariše věrne na ime ove bogoljubnosti mnogim oprostom.

Angjeo gospodnji navěsti Mariji, i zače po Duhu svetom. Zdravo Marijo i t. d.

Evo službenice gospodnje, budi mi po tvojoj rěči. Zdravo Marijo i t. d.

I rěč tělom postà, te prebiva medju nami. Zdravo Marijo i t. d.

℣. Moli za nas sveta Bogorodice!

℟. Da vrědni budemo Isusovih obećanjah.

Molimo. Milost svoju molimo te gospodine, ulij nam u pameti, da kano što po angjeoskom navěštenju saznasmo za utělovljenje Isusa, sina tvoga, tako da po muci i križu njegovom u slavu uskèrsnuća budemo privedeni. Po Kèrstu gospodinu našem. Amen.

(Na večer dodaj još za pokojne „Otče naš“ i „Zdravo Marijo“. Pokoj večni daruj jim gospodine! I světlost věčna světlila jim. Počivali u miru. Amen.)

Molitva obročna.

Nauk. Nikada nepropusti, da se nepomoliš Bogu prije i poslě svakoga obroka, i toga se nesrami bio u svojoj ili tudjoj kući, kako se srame mnogi nazovikèrstjani. Božji je dar jelo, pa je pravo, da se Bogu pomoliš i zahvališ. Ta eno spasitelj, blagovao sam ili s drugim, blagoslovio bi prije, a kašnje zahvalio Bogu Otcu; a sv. Ivan Zlatousti reče: da neće nikada pomanjkati na onom stolu, gdě se obrok s Bogom počimlje, a s njim i dočimlje. Budi uměren u jelu i pilu; jer neživemo da jedemo, već jedemo da živemo; a pazi se zla govora; jer ti je grozota i sramota vrědjati Boga onda, kada se uživaš njegova dara.

Prije jela.

„Sve upire u te oči gospodine! ti pružaš hranu u sgodno vrěme, otvaraš ruku i puniš sve što žive blagoslovom.“ Slava Otcu i Sinu i Duhu svetomu. — Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i po sve věke. Amen.

Gospodine pomiluj! Isuse pomiluj! Gospodine pomiluj! Otče naš i t. d.

Blagoslovi gospodine nas i ove svoje darove, koje ćemo po tvojoj blagodarnosti uživati. Po Isusu Gospodinu našem. Amen.

Poslě jela.

Gospodine! sva tvoja děla hvale te, i tvoji te sveti slave.

Slava Otcu i t. d.

Hvala ti svemogući Bože! na svih tvojih darovih, koj živeš i kraljuješ po sve věke věkah. Amen. Otče naš i t. d.

Poděli gospodine i svim našim dobročincem za svoje ime věčni život. Amen.

Čin věre, ufanja i ljubavi.

(Za svaki put poděljeno je oprosta 7 godinah i 7 četèrdesetieah (40 X 7); a tko izmoli svaki dan, pa se jednom izpovědi i pričesti, dobiva za měsec danah obilni oprost. Benedikt XIV. god. 1756.)

Čin věre.

Věrujem u te Bože moj, da si ti jedan jedini po Božanstvu, a troj po osobah: Otac, Sin i Duh sveti. Věrujem, da je druga osoba, Sin božji, krěpošću Duha svetoga čověkom postao, rodio se i sve nas odkupio; i da će doći sudit žive i mèrtve, pa će dobre nadariti slavom nebeskom, a grěšnike kazniti mukami paklenimi. Věrujem nadalje sve ono, što věruje i věrovati uči sveta mati cèrkva rimo-katolička. Sve to zato věrujem, jer si ti Bože ovo navěstio, koj si neizměrna mudrost i věkovita istina, koj nemožeš niti prevariti niti prevaren biti; jer sve znaš i vidiš. O Bože, uzmnoži věru moju.

Čin ufanja.

Ufam se u te, o premilostivi Bože moj, da ćeš mi po zaslugah i dostojanstvu muke i smèrti Isusove, i po mojih dobrih dělih, pomoćju tvojom učinjenih, oprostiti sve grěhe moje, i dati slavu nebesku; a to se zato ufam, jer ti, svemogući Bože, dati možeš, što si obećao, i u obećanju si svom stalan i věran. O Bože pokrěpi ufanje moje.

Čin ljubavi.

Ljubim te Bože moj svim sèrcem i dušom, nad sve stvari i više nego sam sebe; jer ti si sam po sebi svake ljubavi dostojan; i sbog tebe ljubim iskèrnjega, kao sam sebe. O Bože! užeži ognjem svoje ljubavi sèrce moje; ter iz ove goruće prama tebi ljubavi kajem se, što sam tebe neizměrno dobro ikada uvrědio. Mèrzim na sve grěhe svoga života više, nego na sve drugo zlo. O da te nisam nikada uvrědio! Obećajem temeljito, da ću se od sada po tvojoj milosti popraviti ter od svakoga grěha pažiti i čuvati; volim prije umrěti, nego tebe najveće dobro ikojim grěhom, a navlastito smèrtnim uvrěditi. Sve pako učinjene hoću po milosti tvojoj istinito izpověditi, i za nje dostojnu pokoru učiniti. Smiluj mi se dakle svemogući Isuse, i budite mi u pomoć milostiva Marijo i sveti Josipe! Amen.

Molitva za razbor u krěposti.

Bože! istino i sunce věčnoga dana, razsvětli mrak, što je u meni; podaj mi razbora, da pravo

uvidim, kakva mi je duša, kakvo li sèrce, da prepoznam pravi put u nebo, ter s njega nezakrenem. Podaj mi razbora, da prepoznam istinu, kad ju obsěne strasti, a da prepoznam i laž u šarovitoj prilici istine. Podaj mi razbora, da razpoznam krěpost od opačine u varavoj krinci; podaj mi razbora, da šutim ondě, gdě se navadno neznalica gradi mudracem, a da progovorim, nepazeć na zaměru, gdě udvorice i laskavci navadno šute na štetu pravice i krěposti. Podaj mi razbora, da sborim promišljeno, ter da nedužna nesmutim, slušaoca neuvrědim, a nepribitna neogovorim; osobito pako daj mi razbora, kad mi bude koga opomenuti, světovati ili pomoći. Za svaku odluku, govor i čin molim u tebe Bože! razbora. Ti mi i sám to nudiš veleć: „Uztrěba li komu razbora, neka moli Boga, i on će mu ga poděliti obilato. Samo neka moli zaufano, pa će ufano i dobiti.“ Amen.

Molitva prije nauka.

Evo Bože! naumio sam da učim; ali tko da me što nauči pravo, ako ne ti premudri i věčni učitelju? gdě da sigurno potražim istinu, nego na izvoru istine, u tebe! Pomozi me dakle ti svojom milostju, da idué za znanjem, potrebitim za zvanje moje, nezabludim na stranputice, kojimi s oholosti zabludiše počam od praotca mnogi nesrětnici. Pèrvo mi je znanje, što mi trěba za dušu, i u tom mi Bože moj prosvětli um i objači volju; ali me prosvětli i pomozi, da naprědujem takodjer u znanju potrebitu za ovaj život, a posebice u ovom naumljenom nauku. Amen.

Poslě nauka.

Hvala ti gospodine učitelju Isuse na pomoći pri ovom nauku; a sad te molim za tvoj presladki i věčni počinak na krilu věčnoga ti Otca, i za počinak u miloj ti duši, kad se u nju nastaniš, blagoslovi ovaj moj počinak, da nebude za bezposlicu, već da mi se razvedri um i okrěpi tělo, ter da laglje poslě odmora prionem oko nauka. Amen.

Večernje molitve.

Nauk. **„Ja sam početak i kraj," reče Gospodin Bog. (Obj. 1. 8.) „Mi smo tudjinci na ovom světu: život nam je kao sěna te nismo ni čas sigurni, da neće minuti," reče mudri Salomon. Dan okrene na izmak, zadje već i sunce, uhvati se mrak, snuždi se narav, a i čověk, bio preko dana bodar, a ma i žestok, snuždi se i nehotice. Začami o sumraku i zlorado sèrce, šapotje i nevěrcu nevidljiv duh počitnice ili opomenu, a pobožna duša obiluje čuvstvom, kako nikada po danu. Pa blago onomu čověku, koj rěšiv se životne brige, običava večerom Bogu otvoriti sèrce, da mu on svojim melemom izvida rane; blago čověku, koj običava sa svojom dušom načiniti račun. Prije dakle, nego ćeš poći na počinak, obazri se na prošli dan; vidi, čim si Boga uvrědio, i pokaj se od sèrca. Mnogi sigurno da nebi toliko grěšio, kad bi čestje izpitivao svěst. „Da sami sebe sudimo, nebismo bili sudjeni" (od Boga). I. Kor. 11. 31. Kad legneš, pazi da usneš s pametnom ili pobožnom mislju; ako te pako zaokupe ružne misli, nepodaj se, već u pèrvi mah svèrni pamet drugamo, na priměr: na sud, věčnost, na pokojne: otca, majku, druga ili dobra znanca; na osobu, koja ti je uzorom života, bila pokojna ili živa; na sutranji posao i t. d.**

Gospodine Bože moj! Zavila je evo zemlju noć u cèrno, a moja duša uznosi se preda te, da se razblaži milinjem nebeske lěpote. Ali Bože moj! na tvojoj je milosti, da ti omile moje besěde i uzdasi sèrca: pomiluj me dakle i primi jih za dobro; jer su dětinja zahvala. Od věka si mislio na me, stvorio me, preporodio me na svetom kèrstu, obećao mi prebogatu baštinu, a na to mi dao roditelje, da se od zametka moga brinu za me, a u razvitku oplemene mi um i sèrce. Obsipao si me, dragi otče, darovi, a napose danas, što znam i neznam. Koliko ljudih znam da je stigla danas nesreća, i napala bolest; koliko jih je opet danas stalo preda te na sud iz nenada; a mene evo sačuvao si živa. Hvala ti dakle Bože moj! slava ti se neka pěva, dokle dosiže nebo, i dokle bude věka. Nego, evo me opet čeka noć. Ti vidiš, kako u noći zlotvor lovi lov; ti vidiš, kako u čověku vrije kèrv: pùt je budna, razum trudan, istina pomèrča, a onemogla duša niti je pravo živa niti mèrtva. Budi dakle sa mnom gospodine, te me podèrži, kad mi dodje da po slaboći ili zloći privolim na grěh. Znajući da me tvoja desnica vodi, nebojim se ni u mraku. Vrěme teče kano bèrzica; dan za danom leti, pa će i meni skorom smèrknuti se noć smèrtna. Ali stvorče moj i spasu, budeš li ti sa mnom, neplašim se ni nje: grozni mrak smèrti s tvojom milostju biti će mi milom zorom věčnoga dana. Ah spomeni se mili moj Isuse! zar na Maslinovcu nisi i za me dèrhtao? zar na križu nisi i za me kèrv točio? I ja hoću, da me spasiš; i ja hoću da me odkupiš, te da živem do věka. Da pako zavrědim u tebe toliku milost, prosvětli i pomozi me, da okajem svoju krivicu.

(Sada postoj za časak, pa se pitaj: nisi li kroz dan što pomislio, rekao, učinio ili propustio Bogu na uvrědu. A tad promisliv još zloću grěha i poslědice, božju dobrotu a svoju nezahvalnost, pokaj se od sèrca ovako:)

Bože moj! kajem se od svega sèrca za sve grěhe; a za to mi je najvećma žao, što sam tebe, sve ljubavi najvrednijega Boga, najveće i nepresežno dobro svoje, koga nad sve ljubim, uvrědio. Obećajem tvèrdo: da ću si s pomoćju i milostju tvojom popraviti življenje, te radje sve i istu smèrt podnesti, nego da tebe, Boga, moje najveće dobro jednim samo grěhom, osobito pako smèrtnim uvrědim. Poděli mi milost, da izpunim ovo svoje obećanje. Ovo te prosim za neprocěnive zasluge tvoga božanskoga sina, našega odkupitelja, Gospodina Isusa Kèrsta. Amen.

Molimo te Gospodine! pohodi ovaj stan ter odbij od njegà sve neprijatelje u zasědi. Tvoji sveti angjeli neka prebivaju u njem, da nas čuvaju u miru, i tvoj blagoslov bio vazda s nami. Po Isusu Kèrstu Gospodinu našem. Amen.

Spasi nas Gospodine budne, čuvaj spavajuće, da bdijemo s Isusom i počivamo u miru. Amen.

Bože! koj po nedosežnoj providnosti nam na obranu šalješ angjele čuvare, daj nam proscem svojim milost: da nam oni sada budu branioci, a u věčnosti drugovi. Amen.

Běli lěru odrasli u tèrnju, majko Marijo! pazi me svojim milim očima te čuvaj od ružnih mislih i drugoga slěpila i otrova stare zmije, kojoj si pogazila glavu. Govori za me svomu sinu Bogu ter mi izprosi milost: da svaki dan u njegovoj milosti

i počmem i svèršim; a osobito, da njemu u milosti preminem s ovoga světa. Amen.

Pěsma večerna.

Bože dragi! dan mi opet minù,
A noć mèrkla cèrnim svět zavinù. —
Kako jednom tvoja rěč odredi,
Tako sada noć za danom slědi.
Sve te sluša, sve će putem pravim —
Samo čověk voli poć gèrbavim!
Eto i sad svěst me bolna kolje,
Što na dušu nepazim si bolje;
Štono o me težkoj po nemari
Odbiše se lěpi tvoji dari;
Ter što s tvèrda sèrdca i slěpote
Danas krivac mnoge sam grěhote.
Ali Bože! mèrkla tmina ova
Spominje mi istinita slova:
„Noć će doći, kad se neće moći
Ni raditi, nit uteći zloći!"
Noć je ova slika naše smèrti,
Te nas sětja, da nam je umèrti.
A moj Bože! tko dokučit može,
Kamo ginu bogci i velmože?
Njim će slava, kud i suha trava,
Ak' ju traži oholost kukava.
Njim će život na ovome světu
Kud i listje povehnulu cvětu!
A joj Bože, tko necvilit može?
Komu l' groza nehvata se kože?
Grob ledeni ljude sve pozobà,
Bila mlada ili stara doba;

A u njemu još od naše kèrvi
Raztoče nas posmèrtnici cèrvi. — —
Kud nam misli, kuda li nam želje?
Kud li časti, slava i veselje?
Kuda blago, trudi i napori,
Kad nas tužne tužna smèrt pomori?
Za grob li nas Bože stvori hladni,
Da nas cèrvi raztvaraju gladni?!
Nedaj Bože, da to samo bude,
Sačuvaj me te nesreće hude;
Već razveži što me k zemlji veže,
I razrěši što mi dušu steže:
Taštu slavu, a slavnu taštinu,
Zle požude, grěhe, opačinu!
Žedna sèrca natopi mi sušu,
Oslabělu okrěpi mi dušu,
Ter po milju tvome i omilju
Svakim danom boljeg vodi k cilju.
Ti Isuse, koj me čuvaš danom
Svôm milostju obilnom i znanom,
I noćju mi na pomoći budi,
Da mi zlotvor nepoškodi hudi.
Svaku zoru dobro daj početi,
Svaku večer s tobom daj dočeti;
Tad će meni grozna smèrt tělesna
Biti porod života nebesna;
A grob strašni kolěvka dětinja,
Dok me primiš u krilo milinja. Amen.

Sv. Misa.

Nauk. Sveta misa jest nastava križne žèrtve. Razlučuje se pako od nje po tom, što je ona bila prikažana vidljivo i kèrvno, a ova nevidljivo i nekèrvno. „Gledajuć misnika, gdě žèrtvuje žèrtvu, nemisli, da tvori sam po sebi, nego znaj, da po njem tvori nevidljivo sam Bog“ reče sv. Ivan Zlatousti. Križna žèrtva jest sama odkupnina i zadovoljština; a misna žèrtva jest uporava njezine zasluge i milosti. Za priměr, križna žèrtva jest sunce, a misna žèrtva traci toga sunca; ona je izvor, a ova vrělo ili potok iz onoga izvora. Obe su jedno; ali na drugi način.

Sveta misa jest žèrtva Bogu na poklon i čast (sacrificium latreuticum) kano pèrvomu gospodaru na priznanje njegova gospodovanja; žèrtva na zahvalu (sacr. eucharisticum) za sve darove naravi, milosti i spasa, što jih budi primismo, budi da ćemo tek primiti od Boga, svoga gospodara; žèrtva za mirovno i zadovoljštinu za grěhe i kazne (propitiatorium et satisfactorium), budući ista žèrtva s onom Isusovom na križu. Veli se mirovno; jer se ovim darom Bog utaži, pomiri, ter on, ako je grěšniku s voljom, děli milost skrušenja, i opet mu oprašta kaznu za grěhe. Takove kazne ublažuje ili posve oprašta i pokojnim u čistilištu; jer je i u to ime ova žèrtva naredjena od Isusa. A živu i mèrtvu, za koga se posebice služi sv. misa, oprašta se toliko kazne, koliko se svidi samu Isusu. Jer ako i jest misna žèrtva neizměrne cěne, ograničena je ipak naša moć, ter si po svojoj volji od ote neizměrne cěne nemožemo pribaviti neizměrnu korist. Cěna je po samom činu; ali korist visi o volji Isusovoj i našoj valjanosti. Tako po neizměrnoj cěni tvorom obavljene mise kaže nam i sam zdrav razum, zašto neima nikakove razluke: pribiva li svetoj misi dionikah više ili manje, zašto li se nebojimo, ako množina světa nagèrne u cèrkvu, da ćemo dobiti manju dionicu. Sunce ogrěva vàs

svět i svakoga čověka na njem; pa zar bi jače ogrěvalo jednoga, da je sam jedan čověk na světu? Nebi. Kako sunce, tako eto i sveta misa. Da je modro nebo nad nami hram, zemlja pod toga hrama, a misari svi ljudi, što jih ima na světu, pa da jedan misnik služi jednu misu: jedna ota misa bila bi dovoljna, da namiri jednim mahom sve naše potrebe i želje; ali jer nismo onako, kako Bog hoće; a jer nije ni volja božja, nemožemo u jedan mah dobiti dovoljne dionice. Gospodin dakle Isus naredio je, da se što čestje opetuje Bogu na slavu, a nam na korist. Uz ovaj razlog ima njih i više, po imenu otaj, što je misa žèrtva novoga zakona, a věrozakon i vanjsko bogoštovje bez žèrtve nemože da obstoji; pa zatim, što je ova žèrtva ujedno hrana duševna za věčni život; a jer za život duši treba hrane često, treba da se i pripravlja često. — Napokon sveta je misa žèrtva uprosna (sacr. impetratorium) te njom izprašamo od Boga darove duhovne i tělovne, ako posrědno koriste duši. Za poseban dar treba posebno naměniti svetu misu. Nedobijemo li ono, za što ju posebno naměnismo, uzrok je tomu, što i kod druge molitve: što naime nije volja božja, da nam upravo onaj dar uděli; a to opet biva zato, jer više putah neznamo što prosimo. Medjutom nikada nam nije badava; Bog bo, ako uzkrati s jedne strane, uděli obilato s druge.

Sveta misa žèrtva je Bogu najmilija, i to sbog žèrtvenoga dara sama, koj je Isus, Bog i čověk, jedinac věčnoga otca; a i sbog žèrtca, koj je opet Isus, věčnomu otcu miliji, nego da mu žèrtvuju svi angjeli na nebu. — Po tom može se prosuditi, kolika je čast i uzvišenost svete misne žèrtve; ali možemo prosuditi i to: kakovom dušom treba da pribivamo svetoj misi. Gospodin Isus pripravljaše se za ovu žèrtvu trideset i tri godinė, i sva mu děla směrahu na nju; a mi zar da nepromišljeno pristupamo ili za nje pamet da pustimo širom?! Svom smirenostju, tvèrdom věrom, zahvalom i skrušenjem treba da pribivamo ovoj tajni nedosežnoj; vatrenom ljubavlju i vrućom željom treba da ginemo za ovom nebeskom hranom.

Misne molitve.

Početak.

Isuse mili! velika je dobrota i milost tvoja. Nebijaše tebi dosta, što si čověkom postao, da možeš tèrpiti i umèrti za me, nego si se još na razstanku prije smèrti smilovao te naredio postojanu žèrtvu, da se u njoj bez prestanka žèrtvuješ svomu nebeskomu Otcu za nas, ter tim u nas plod odkupa uzdèržavaš i ponavljaš. Premili Spasitelju! kako da boljma uvidim neizměrnu tvoju ljubav i vratim ju?! Jao! kakov sam sada: vrědjam te svaki dan i grěšim, naměsto da ti, kako bih morao, služim věrno i slavim te. Tužim se dakle na ovom svetištu tvomu božjemu veličanstvu pred blaženom majkom Marijom i svim nebeskim dvorom, da sam mnogi put sagrěšio mišlju, rěčju i činom, očito i skrovno, znajućke i neznajućke — proti Bogu, iskèrnjemu i samu sebi. Kajem se od sèrca za sve svoje znane i neznane grěhe; kajem se za sve iz ljubavi prama tebi; jer grěhom uvrědio sam pèrvo i sve dobro svoje, tebe Bože mili. Mèrzim na nje, te iz ove mèržnje želim i odlučujem tvèrdo, da ću s pomoćju tvojom prošlo popraviti, a u buduće bolje paziti na se i čuvati se grěha. Oprosti mi Isuse, po obilju svojega milosèrdja; nadopuni manjkavu moju pokoru i dopusti, da ova presveta žèrtva tvojega těla i kèrvi, koju po misniku s tobom prikazujem nebeskomu Otcu, bude mirovno, slavlje na veću slavu njegova božjega veličanstva, prošnja i zadovoljština za moje grěhe i za spas duše. — Samo te ponizno molim, Gospodine moj, za milost, da imajući živo na pameti tvoju muku i smèrt na

križu, pri ovoj obnovi iste žèrtve, sv. misi, budem sabrane pameti, a skrušena, pobožna i gorljiva sèrca. Oživi u meni věru, utvèrdi ufanje i uzpiri oganj svete ljubavi.

Gospodine pomiluj. (Kyrie eleison.)

Bože, Otče nebeski, pomiluj me! Bože Sine, odkupitelju světa, pomiluj me! Bože sveti Duše, pomiluj me! Sv. Trojico jedan Bože, pomiluj me sad i u věke. Amen.

Slava. (Gloria.)

(Ako govori misnik.)

Slava, Bogu na visini, a mir ljudem na zemlji dobre volje. Hvalimo te, slavimo te, klanjamo ti se, veličamo te, hvalu ti uzdajemo sbog velike tvoje slave. Gospodine Bože, kralju nebeski! Bože svemogući Otče! Gospodine jedinorodjeni Sine, Isuse Kèrste; Gospodine Bože! Janjče Božji, Sine Otčev, koji uzimaš grěhe světa, smiluj nam se! Koj uzimaš grěhe světa, primi našu molbu! Koj sědiš ob desnu Otca, smiluj nam se! Jer ti si sam svet, ti sam Gospodin, ti sam Previšnji, Isuse Kèrste sa svetim Duhom u slavi Boga Otca. Amen.

S visine nebeske, gdě tvoj Otac u věčnoj slavi stoluje, sidjè ti dobri spasitelju na zemlju i ovu suznu dolinu, da meni i svim ljudem sobom doneseš mir. Ah! daruj nam otaj mir — mir s tvojim nebeskim Otcem, da vazda polag njegove volje živeći budemo pokorna i věrna njemu děca, —

mir sa svakim čověkom, da ga nesmuti svadja i mèržnja, — mir napokon sa samim sobom, a to pravi pokoj sèrca. Obdari nas tim darom: da nam tělo bude pokorno razumu, ter po tom da dospijemo na pravu slobodu děce božje, koju si nam slobodu ti pribavio, a někoč da zavrědimo na nebu pripěvati s angjeoskim sborom: Poklon, slava i hvala Bogu po sve věke věkovah. Amen.

Molitva.

Čuj nebeski otče molitvu svoje svete cèrkve, moleće směrno u ime našega Gospodina Isusa Kèrsta svojoj děci u tvoga božanskoga veličanstva pomoć u potrebi. Podaj nam taj dar, da tebe jur na ovom světu nad sve obljubimo, u tvojoj se milosti doživimo i blaženo preminemo u bolji život. Ogledaj se na duše bludeće, ter je vèrni s kriva puta; pomiluj i pomozi sve nevoljnike i stradalce; zatari leglo svakoj nemani, koja ustaje proti tvomu zakonu i cèrkvi; nam pako prosvětli um i okrěpi sèree, da neizgubimo pèrvo za tobom blago — sv. věru. Amen.

Poslanica. (Epistola.)

Štivo iz poslanice sv. Pavla apostola na Kološane. „Mili moji! . . . Budite vi kano božji odabranici sveti, dragi mu, sèrca milostiva, dobrohotna, ponizna, čedna i stèrpljiva, podnoseći se medju se, opraštajući si, ako koj na koga bude imao žaobu. Kako Gospodin oprosti vam, tako i vi. Ali prije svega ovoga imajte ljubav; jer je ona sveza savèršenosti; i mir Isusov zavladao vam

sèrcem; jer ste na mir i pozvani kano uda jednoga těla. Budite zahvalni. Rěč Isusova bivala u vas sa svom mudrostju; naučajte se medju se i opominjajte pěsmami, hvalopěvi i nabožnimi popěvkami: pak pěvajte od sèrca Bogu na hvalu; a sve, na što se nakanite govorom ili činom, budi u ime Gospodina Isusa Kèrsta, i po njem hvalite Boga i Otca.“ (Kološ. 3, 12—17.) Bogu hvala!

Daj mi Bože sa smirenostju i štovanjem slušati i primati k sèrcu nauk tvoje svete cèrkve, što me uči po svojih svetjenicih; osobito pako daj mi Bože po njem živěti. Po Isusu Gospodinu našem. Amen.

Evangjelje.

(Evangjelje po sv. Mateju u pogl. 15, r. 1—12.)

U ono vrěme, videći Isus narod, pope se na bèrdo, i kad sěde, pristupiše k njemu učenici njegovi. I otvoriv usta učaše jih govoreći: Blaženi siromasi duhom; jer je njihovo kraljestvo nebesko. Blaženi krotki; jer će posědovati zemlju. Blaženi tužni; jer će se utěšiti. Blaženi milostivi; jer će biti pomilovani. Blaženi čista sèrca; jer će Boga viděti. Blaženi mirni; jer će se zvati sinovi božji. Blaženi progonjeni rad pravde; jer je njihovo kraljestvo nebesko. Blago vam, ako vas sramote, progone i lažući zlo proti vam govore sbog mene. Radujte se i veselite; jer vam je velika plaća na nebu. Slava ti Isuse!

Božanski spasitelju! velika li bijaše tvoja ljubav, kad si ti sam došao na svět, da učiš istinu i pokažeš put u nebo. Daj mi milost, da istinu po tebi naučanu rado slušam; prosvětli mi razum, da

ju uvidim, a okrěpi volju, da ju obljubim i věrno ju obdèržavam. Nedaj Bože, da se sramim evangjelja; već daj, da ga sborom i tvorom izpovědam. Amen.

Věrovanje.

Věrujem u jednoga Boga, svemogućega Otca, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljiva i nevidljiva. I u jednoga Gospodina našega Isusa Kèrsta, jedinorodjenoga sina božjega, rodjena od Otca prije svih věkovah, Boga od Boga, světlost od světlosti, pravoga Boga od pravoga Boga, rodjena a ne stvorena, istoga bitja s Otcem, koji je sve stvorio. Koji sbog nas ljudih i sbog našega spasenja sidje s nebesah. I začet je po Duhu svetom od Marije děvice, i čověkom postao. Propet takodjer za nas pod Ponciom Pilatom, mučen i pokopan. I uzkèrsnu tretji dan usléd pisamah. Uzišao na nebesa, sědi ob desnu Boga Otca svemogućega. Od tuda će sa slavom doći sudit žive i mèrtve. I kraljestvu njegovu neće biti konca. Věrujem i u Duha svetoga, Gospodina i životvorca, koj izlazi od Otca i Sina, koj se skupa s Otcem i Sinom slavi i štuje, koj govoraše po prorocih. Věrujem u jednu, svetu, katoličku i apostolsku cèrkvu. Izpovědam jedan kèrst na oproštenje grěhah. Čekam uzkèrsnuće mèrtvih i budući věčni život. Amen.

Prikazba. (Offertorium.)

Bože, nebeski otče! koj si ovu žèrtvu novoga zakona naredio po svom jedincu sinu Isusu Kèrstu, te u kojoj se on sam po misniku žèrtvuje,

evo se i ja dušom i tělom žèrtvujem s njim tvomu božanskomu veličanstvu. Primi Bože ovu moju žèrtvu, sdruženu sa žèrtvom tvoga jedinca sina, a moga odkupitelja: neka ti bude na slavu, u zadovoljštinu za neprebrojne moje uvrěde, i u zahvalu na mnogih darovih. Primi ju Bože milo; a za nju, molim te, poděli po svojoj velikoj dobroti meni, roditeljem i rodbini, dobročincem, prijateljem i neprijateljem, živim i mèrtvim one milosti za spas, koje grěšnici dobivaju jedino po zaslugah tvoga žèrtvovana sina. Amen.

Pranje rukuh.

Nismo vrědni Bože, da nam posluhneš molitvu; ova bo naša sèrca, ustnice i ruke, što k tebi uzdižemo, okaljane su prekèršajem tvojih zapovědih — misleć, govoreć i čineć proti tvojoj volji. Nu ti, Gospodine, koj vidiš sèrce, vidiš i našu toplu želju, kako čeznemo za čistoćom, da nam sèrce, ustne i ruke budu čiste od grěha. Molimo te dakle za muke tvoga sina: operi nas od svake grěšne ljage.

Prěslavica.

Uzhiti se dušo moja sa svetim čuvstvom, ter se uznesi s ovoga světa u družbu blaženih duhovah, slavećih bez prestanka Boga; a tebi, Bože moj, neka omili molitva moja, kako ti je mila pěsma angjeoska. Primi milostivo od mene poklon i hvalu; jer je u istinu vrědno i pravo, a za nas spasonosno, da te vazda i svuda hvalimo i slavimo,

sveti Gospodine, svemogući Otče, věčni Bože, po Isusu Kèrstu, Gospodinu našem. Po njem angjeli slave tvoje veličje, klanjaju ti se nebeska gospoda, trepte pred tobom moćnici. Nebesa, nebeske sile i sveti serafini u jedan te glas slave. Uza njih pusti i nas, da ti i mi zapěvamo na slavu jednim glasom kličući: Svet, svet, svet! Gospodin Bog četah. Nebo i zemlja puna su tvoje dike. Slava na visini. Blagoslovljen, koj dodje u ime gospodnje. Slava na visini.

Skrovna misa. (Canon missae.)

Molimo te dakle preblagi Otče! da milostivo primiš ovaj naš dar, jer je ovo neprocěnjivi dar tvoga jedinca sina, mila ti od věka do věka, koji se evo dariva u žèrtvu za nas. Svomu Sinu za ljubav i za zasluge svih tvojih Svetih, obazri se milostivim okom na čitavu tvoju vojujuću cèrkvu, njezinu glavu i misnike, na vladare i glavare pučke. Posebice molim te, smiluj se ovim (I. I. spomeni imenom na tiho ili u pameti pomisli na one, za koje si više dužan moliti); opameti sve, koji na me mèrze ili me žaloste i vrědjaju; blagoslovi sve od mene uvrědjene, pomozi sve, kojim sam ja pomoći propustio, i sve pravověrne. Poživi Bože sve u svojem svetom miru; obdari jih svetim duhom, da živu u slozi; pak ako je za duševno dobro, nadari jih vrěmenitom srěćom i zdravljem. To te molim u obćini Svetih, kojoj je glava tvoj mili sin, za zasluge njegove majke Marije, svetih apostolah, mučenikah i svih Svetih. Amen.

Podizanje sv. těla.

Klanjam ti se sniženo otajno Božanstvo, skriveno u prilici kruha, a do istine nazočno. Isuse mili! věrujem u te, ufam se u te, ljubim te nad sve. Pomiluj me nevoljna grěšnika!

Podizanje sv. kèrvi.

Presveta kèrvi! prolěvena na križu za grěhe moje i svega světa: operi mi, posveti i občuvaj dušu za věčni život. Amen.

Poslě podizanja.

Spominjuć se Gospodine tajnah muke i smèrti, uzkèrsa i dična uzašašća na nebo našega gospodina Isusa Kèrsta, prikazujem sa svim u kèrvi njegovoj posvetjenim pukom tvomu neizměrnomu veličanstvu od tvojih nam poděljenih darovah čistu, svetu i neobèrljanu žèrtvu: ovaj sveti kruh věčnoga života i čašu spasa. Obazri se milostivi Otče prijatnim i veselim licem na ovaj naš dar i primi ga onako drago, kako si primio žèrtvu Abela, praotca Abrahama i svoga svetjenika Melkisedeka.

Molim te směrno i priklonito, pošalji svoga angjela, da ove darove uznese pred lice tvoga veličanstva, da se svi, što ćemo ili za pravo ili duhovnim načinom od ove žèrtve dobiti dionicu, napunimo nebeskoga blagoslova. Amen.

Spomeni se Gospodine i svih s ovoga světa sa živom věrom preminulih dušah, a osobito ovih

(I. spomeni imenom na tiho.) Daj Gospodine, da danas poćute moć ove presvete žèrtve i cèrkvene molitve; porosi jih blagom rosom svoje svete milosti; zahladi jim žegu, ublaži muke, ili jih po svom milosèrdju oprosti vrěmenite kazne te primi u věčni pokoj, da te u tvom kraljestvu s blaženimi hvale i slave. Amen.

Nam takodjer grěšnikom ufajućim se u obilje tvojega smilja, podaj Gospodine koju dionicu i pusti nas u obćinu tvojih svetih apostolah, mučenikah i mučenicah; što te molimo ne kano za svoje zasluge, nego uzdajuć se u darežljivu tvoju milost po Isusu Kèrstu našem Gospodinu, po kojem ti vazda, što je dobro, stvaraš, posvetjuješ, oživljuješ, blagoslivaš i nam podaješ. Po njem, u njem, i s njim tebi Bogu svemogućemu Otcu, u jedinstvu s Duhom svetim, jest svaka čast i slava po sve věke. Amen.

Otče naš. (Pater noster.)

(Moli: „Otče naš,“ pak zatim reci:)

Dà, Bože! molimo te: oslobodi nas zla prošloga, sadanjega i budućega, i daj nam na prošnju blažene děvice Marije, svetih apostolah i svih svetih mir, da se s tvojom pomoćju uzmognemo čuvati grěha, pravoga zla, i bez svakoga nemira jedino za te živěti. Oslobodi nas, ako je tako tvoja sveta volja, ostaloga zla i napastì; daj nam ga podnositi stèrpljivo po kèrstjanski, da se njim okoristimo za bolji život; jer po takovu znamo da nije zlo, nego prava blagodat.

Prije pričesti.

Prekrotak si i preponizan Isuse! kad nas k sebi zoveš utěšnim pozivom: „Dodjite k meni obtèršeni i nevoljni, da vas okrěpim.“ Zato me evo pred te s poniznim i zaufanim sèrcem, moleći: da mi od ove tajne, svete žèrtve tvoga těla i kèrvi uděliš što veću dionicu, te da se ove angjeoske hrane za želju naužijem barem duhovnim načinom. Dodji mi sladki Isuse u sèrce; okrěpi me svojim duhom i milostju, ti milinje moga sèrca i živote duše! Oprosti mi grěhe i mâne i zatari sve na meni, što me odvratja od tebe i tvoga zakona. Ranjen sam, pak me ti svemogući lěčniče izlěči; slab sam i umoran, pak me ti okrěpi; slěp sam, ti mi otvori oči. Neuk sam, nauči me mudri učitelju; gladan sam, nahrani me; žedan sam, napoj me; obèrljan sam i ljagav, operi me! Priznajem svoje grěhe i mâne; nu ti me mili Isuse obrati, vodi i ravnaj, ter si u meni priredi ugodan stan, da prebivaš ti u meni, a ja u tebi. Amen.

Poslě pričesti.

Isuse! krasoto mojim očima, ljubavi mojemu sèrcu, a slasti i milino mojoj duši — hvala ti do věka! Slavim te svom snagom; jer si meni nevrědnu stvoru udělio dělak svoje presvete žèrtve, te me okrěpio svojim svetim tělom i kèrvlju. Spasitelju moj i Bože! za ovu tvoju ljubav molim te, pokaži na meni moć zaloga svoje neizměrne ljubavi u ovoj tajni, ter mi odkidni sèrce od neuredne ljubavi blaga, časti i slave ovoga světa; a osobito

molim te, rěši me ove mâne i slaboće (spomeni najměržju), a priuči me protivnoj krěposti, da tebi budem prava prilika. I kako se sad družim s tobom po nedosežnoj tajni tvoga těla i kèrvi, tako daj, da se sdružim s tobom u věčnoj slavi, gdě ću te gledati ne više u tajni, nego licem u lice.

Zadnja misna molitva.

Gospodine Bože! evo obavljena je pèrva i najsvetija tajna naše věre. Isus Kèrst, mili tvoj sin, žèrtvova se, i nadamo se, da smo i mi dionici ove žèrtve. Smiluj se dakle otče naš na dar svoga jedinca i nas njegovih milovanah, te blagoslovi mene, nazočne dionike i vas věrni kèrstjanski pûk; blagoslovi moju rodbinu, prijatelje i drugove, dobročince po duši i tělu. Amen.

Popodnevna služba božja.

Nauk. Sgodopisci pišu, da su se kèrstjani u stara vrěmena po više putah na dan u stanovitu dobu skupljali, da skupa služe Bogu. Tuděr bi se navadno molile pěsme Davidove, ter tako i sbilja obvèršivalo ono, što taj sveti kralj reče o sebi: „O ponoći ustajem, da te slavim. Sedam putah na dan pěvam ti na hvalu.“ (Pj. 113, 62. i 164.). O ponoći, u ranu zoru, o porodu sunca, ob trećoj, šestoj i devetoj uri, ili po našem računu: ob devetoj, o podne, i ob trećoj po podne; s večera bila bi večernica, a o sumraku zavèršnica onoga dana. Kuda mnoga navada od starine, tuda po mlakoći kèrstjanah nestade i ove prelěpe; a kad nemarnost bila zahvatila sve dalje, naredi cèrkva po blagdanih i svetkovinah popodnevnu službu, ili u nas večernicu

zvanu. To je, da se kèrstjanski probavi barem svetak. Nemisli, da si po zapovědi prosvetio svetak, poslušav svetu misu; volja je cèrkve, da se i po podne Bogu, komu služiti misliš, na čast i službu zabaviš koj časak u cèrkvi, pribivajuć večernici, kakov ti je već u zavičaju propis ili običaj. Kad se mole litanije, moli nje i pěvaj s pukom; a napose, osobito kad nedospiješ k večernici, pokolni se presvetomu olt. otajstvu.

Poklon presvetoma olt. otajstvu.

Sv. Bonaventura.

Probij mi presladki gospodine skroz i skroz dušu žigom prenježne i spasonosne svoje ljubavi; zažgi mi sèrce, da plane veselom i svetom ljubavlju; neka mi se topi duša od ljubavi i želje za obom, te čeznući i želeći se razstaviti da bude t tobom, daj da dospije u tvoje dvorove. Daj sa mi duša hlepi za tobom, angjeoskim kruhom, dkrěpom svetih dušah, kruhom našim svakdanjim, oèrhunaravnim, preobilatim po hrani i tečnosti; vebe, u koga žele prozrěti angjeli, neka mi uvěk tgladuje i tebe blaguje duša, da mi se razblaži i nasladi sèrce od tvoje miline i slasti; neka mi duša žedja za tobom, vrělom života, vrělom mudrosti, rěkom naslade i obiljem kuće božje; za tobom se jagmila, tebe tražila i našla, k tebi směrala i došla, tebe promišljavala, o tebi govorila i sve radila na slavu i čast tvoga imena: i to sa směrnostju i razborom, rado, hitro, veselo i věrno do konca. Ti jedini budi mi nada, zaufanje, blago, naslada, radost, počinak, mir i milina; ti jedini budi mi miris, slast, hrana i okrěpa; ti jedini moje

utočište i obrana, moja mudrost, baština, imovina, riznica moja, s kojom vazda da mi se bavi pamet i sèrce. Amen.

Gospodine! čije je krilo milosèrdja otvoreno svim; koji nećeš, da itko pogine, već hoćeš da se svi spase, ter si za to podnio smèrt i naredio ovo presveto otajstvo: smiluj se svim, za koje hoćeš, da te prosimo. Obrati nevoljne grěšnike, prosvětli nevěrnike neznajuće za te, pomozi svim borećim se s potrebom i nevoljom, a osobito mojim roditeljem, rodbini, prijateljem i dobročincem. Podaj, molimo te, duhovnikom nevinost i svetost, vladarom pravdu, slogu, mir, děvicam čistoću, pozakonjenim slogu, grěšnikom pomilovanje, pokornikom oprost kazne, pravednim stalnost, udovicam i sirotam obskèrbu, siromakom utočište, tužnim utěhu, putnikom srětan povratak, a napokon svim kèrstjanom i živim i mèrtvim milost i věčni život.

Odlazim od tebe Isuse moj, jedino dobro moje; ali samo tělom a ne dušom. Ostani sa mnom Gospodine i nedaj mi, da se ikada razstavim s tobom. Oko tebe neka mi se bave sve sile: ti mi nadahni govor i čin, i tebi na slavu daj da bude vazda oboje. Blagoslovi Gospodine svoga slugu i pusti ga s mirom. Amen.

Pěsma.

Zdravo sunce božanstveno,
Koje krušnim pod oblakom
Ovdě sěvaš sakriveno
Od dobarah svakih zrakom.

Ovdě tvoje jest božanstvo
I božanstva sve krěposti,
I zajedno čověčanstvo —
Ovdě vrutak je milosti.

Prije smèrti, za kazati
Svoju ljubav uženu,
Ti nam sebe sama dati
Hoti za nje uspomenu.

O ljubavi, dar nam veći
Dat nemoreš, premogući;
Jer nam daješ dar najveći
Sebe sama darujući.

A može li još zaželit
Čověk dobro vèrhu toga,
Kad se može on veselit
Uživajuć Boga svoga.

Dodji dakle dušo! traži
Ovdě svake dar pomoći,
I potrěbu svoju kaži
U nevolji i nemoći.

Dodji, ali dodji čista;
Jer kog' smèrtni grěh savlada
Njemu nije duša ista
Živa, već je mèrtva tada.

Koji grěhu u smèrtnome
Nestraši se njeg' uzeti,
Jao i težko nesrětnome!
Takov Juda je prokleti.

Kada pako s dostojnime
Sèrcem duša njega prima:

Blago njoj, jer ona s njime
Blago sve i dobro ima.

On je dušah gladnih hrana,
On je pomoć u nevolji,
U napasti on obrana,
Na čas smèrti lěk najbolji.

Zato krěpko věrujući
Često njega mi primajmo,
U njega se ufajući
Na pomoć ga zazivajmo.

O Isuse živi kruše!
Ti nas krěpi, ti nas hrani,
I u smèrtno vrěme duše
Naše čuvaj i sahrani,

Da budemo mi gledati
Vrědni tebe tad u lice
I za ovaj dar pěvati
Tebi hvalu věkomice.

Na blagoslov.

Svet, svet, svet,
Svet i presvet
Isus Kèrst u oltarskom.
Sakramentu presvetom.

Poslě blagoslova.

Neostavi nas nigdar,
Blagoslovi nas svigdar;
Budi s nami svaki čas
Isuse spasitelj naš.

Slavno budi ime Isus,
Slavno ime Marija;
Ime Isus slavno budi,
Slavno ima Marija.

Sv. izpověd.

Nauk. Gospodin Bog previdě, da će čověk, stvoren neumèrla, zdrava i čila těla, svojom krivnjom oslabiti, dokle se i nerazpadne za vrěme, te s toga stvori množinu lěkovite trave i virah lěkovite vode, da si izlěči tělesne bóli te oporavi zdravlje. Ali, kako se on u pèrvoj stvoritbi pobrinu za trulo tělo, bolje još pobrinu se on u drugoj stvoritbi za dražju od njega dušu, čim težkim grěhom iznemože te pogubi pèrvu svoju lěpotu. Nebijaše njemu dosta za duševnu bolest i smèrt narediti preporodicu, sv. kèrst; nego znajući, da će i kašnje po preporodu upadati u staru nevolju, naredi čudnovato lěkovito vrělo, sv. otajstvo pokore, gdě njegov naměstnik odrešuje čověka od svakoga greha poslě sv. kèrsta učinjena. Zato i zovu cèrkveni učitelji sveto otajstvo pokore drugim, ali bolovitim kèrstom; jer je u njem duši uzeti gorak lěk — pokajanje.

Otajstvo pokore ima pet bitnih dělah, i to su: 1. izpit svěsti ili pokora razuma; kèrši bo oholost razvijajuć čověk sam svoje rane i mâne; 2. skrušenje ili pokora sèrca; 3. odluka više negrešiti, ili pokora volje; 4. Izpověd ili pokora ustiuh i 5. zadovoljština ili pokora dělah. Pèrva tri děla, jer po svojoj naravi jedan iz drugoga teče, mogu se smatrati kao jedan bitni dio pokore, te s toga se u katekizmu sabora tridentskoga uči, da su samo tri bitna děla: skrušenje, izpověd i zadovoljština — što je sve jedno; jer kako da se čověk skruši i žali za grěh, neznajuć zašto?

a kako da znade, ako se nesabere te nepropita i neprosudi svoj prošli život? Da se probudi skrušenje, treba si predočiti grěhe i poslědice; a gdě je pravo skrušenje, tu je gotova i odluka. Sad o svakom dělu napose po koju rěč.

U tělesnoj bolesti pèrvo je prosuditi bolest (diagnosis), kakva je, od šta li se zavèrže. Ranu kuša ranar iglom (sondom), da vidi kolika je, i tad ju izpire i zavija. Ali to je pèrvo i u duševnoj bolesti. Pamet i svěst valja da se slože, te razvide i prosude duševne rane; jer drugačije neima duši lěka. Poganin mudrac Seneka (ep. 28.) piše: „Prije, nego ćeš se popraviti, moraš da naučiš poznavati sam sebe; jer početak zdravlju jest poznanje svoje nevolje.“ Thales reče, da je sama sebe upoznati vèrlo mučan posao, a tako i Aristotele (lib. mor.). Pa kad već pogani tako mišljahu, čemu bi bilo i govoriti o kèrstjanu učenom Augustinu, Ignaciji Lôjolskomu, Franji Ksaveriju i t. d. Samo još to: pazi se u tom poslu oholosti, sebičnosti i taštine; razum bo ohol sam sobom po grěhu je rob taštoga sèrca, a sèrce će po sve načine raditi, da se razumu izpriča. Ono pokriva grěšne pohote, a čověk opet sebičan je i onako, ter bi se rad boljim nego i jest pokazati ne samo drugomu nego i sam sebi. Eto! kako treba da se prije pomoli svetomu Duhu za světlilo razuma, te čověka neprevari sèrce.

Kad čověk uvidi svoju nevolju, što će drugo, nego da se razcvili, žali i zamèrzi na sve, po čem se je u nevolju zakopao. Ništa naravnije; ali opet ništa nije mučnije, nego ovaj dio pokore. U žalosti ovoj taštomu se je sèrcu odkinuti od mile gizde i hvale; sèrditu ostaviti se je sladke osvete; rěčju: razstaviti se je svakomu grěšniku s milim i dragim. Radi toga lahko je reći ustima: Kajem se od sèrca i žao mi je; ali sèrce često ni nećuti, što o njem sbore usta. Komu je dano pravo okajati svoj grěh, pravi je to dar božji, čudo njegove milosti, pa zato zavapi prije svak: „Gospodine! spasi nas; jer evo propadamo!“ Snizi se; jer jedino poniznim

dariva Bog milost. Skrušenje ili žalost radi grěhah mora da bude *a)* nutarnje, u sèrcu, a ne samo na jeziku; *b)* nad sve t. j. veća mèržnja na grěh, nego na ikakovo drugo zlo na světu; *c)* obćenito, radi svih bez iznimke, ili barem radi smèrtnih grěhah; *d)* vèrhunaravno poteklo s vèrhunaravne ponuke — milosti božje. Ovo vèrhunaravno jest opet ili savèršeno t. j. ako proiztiče iz savèršene ljubavi Boga, ili nesavèršeno, ako proiztiče jedino iz straha od pakla, ili iz rugobe grěha i zlih poslědicah. Za sveto otajstvo pokore dovoljno je nesavèršeno, jer i ovo proiztiče posrědno iz ljubavi Boga.

Skrušenje ili žalost ból je nutarnja, pak netreba baš da se i s vana pokaže. Ali, jer ima ljudih mislećih, da se ima i na licu pokazáti, ter ako jim uzdah gotovo nepata sèrca ili jim namah neproteku suze, uznemire se, tuže se i boje, da nije pravo skrušenje: zato takovim na utěhu evo nauka sv. Tome iz Villanove. „Ima dvojaka žalost," uči on: „jedna je čedo volje: ogada, zazor od grěha i mèržnja, želja da nebude sagrěšio ni prije toga ni da poslě nesagrěši; a to je sve tvor volje posve slobodan i u našoj vlasti. Druga žalost jest ćutljiva, něka ból, muka i turobnost, koju i tělo ćuti, te zna navadno proliti se u suze. Pèrva žalost jest to pravo pokajanje ili skrušenje, a ne druga; ona bo radja se tek iz pokajanja. Jer sbog šta je ona ćutljiva ból, ako ne sbog ogade i mèržnje na učinjeni grěh? Jedan čověk je tvèrdji, a drugi mekši, te jednomu namah poteku suze, a drugomu težkom mukom. Zašto pako Bog naredi, da ona pèrva žalost s mèržnje bude pravim pokajanjem, razlog je taj: što on hoće, da ovakova blagodat, kakva je grěšniku pokajanje, uz njegovu milost bude i ljudska zasluga. Slobodnom voljom sagrěši čověk, slobodnom voljom treba da okaje i popravi grěh. Nije u tom stalo toliko do ćuti, koliko do volje.

Zamèrzi li pako volja na grěh, slědi samo po sebi, da ima učiniti odluku negrěšiti. Odluka ova mora da bude

a) **tvèrda**, da naime neće paziti ni na tegobu, ni na omrazu, ni na strah; *b)* **obćenita** da se proteže na svaki grěh bez razluke; *c)* **dělotvorna**, da se počme s města i dèrži u svakoj prilici. Jeremija prorok reče: „Zar može cèrnac oprati si glavu, da mu bude běla, ili ris proměniti svoje šarene pěge? Tako nemožete ni vi, koji ste obikli zlo raditi, da postanete dobri!" (13. 23.) Eno opet priměra slabe odluke u učenicih gospodnjih na Maslinovcu. Probudiv jih Gospod, pokajaše se radi svoje slaboće; ali makar uvidiše slaboću, nebijaše u njih odluke, te opet zaspaše. Běše jim se namah skočiti na noge — poběći iz grěšne prilike. Zato jim i reče Gospod: „Duh je ravno sklon; ali tělo je slabo!" To ide i na nas; jer i naš duh hoće, ali nam pùt kvari odluku. Pùt dakle valja da krotimo i uztežemo, i tada će duh, na što se skloni, postići. U slabu i kèrhku tělu bijahu i one vitežke duše, što se sad vesele na nebu; a što su mogli toliki, zašto da nemožemo i mi? Sve možemo s onim, koj nas pomaže?

Odlučiv popraviti se, valja se rěšiti stare krivnje i duga; a po to opet treba da se ide k sudcu — **na izpověd**. Izpověd ili pripovědanje grěhah mora da bude *a)* **podpuna**; *b)* **iskrena**; c) **razgovetna**. Podpuna, da se nepropusti ni jedan grěh po svojoj **vèrsti**, **broju** i **okolnosti**; iskrena, da se pripověda od sèrca onako, kako se pred Bogom ćutimo krivce; razgovetna, da izpovědnik sve razumě. Zašuti li se grěh smèrtni hotice, vara čověk sam sebe; jer ne samo da se takov neodrěšuje niti od izpovědana niti od zamučana grěha; nego još čini novi smèrtni grěh, oskvèrnjuje naime svetinju otajstva pokore — i ako po tom pristupi na svetu pričest, učini još jedan grozoviti grěh oskvèrnutja těla i kèrvi gospodnje. — Propusti li se pako nehotice, odrěšen si od njega pod uvětom, da ga izpovědiš na pèrvoj izpovědi, i to pod smèrtni grěh, ako je i zamučan bio smèrtni. U iskrenosti dvě su skrajnosti: jedni bi izpovědili sve, što na izpověd spada i nespada; a drugi bi sve u svojoj taštini

radje, nego pravo odkrili grěh, bilo sbog srama ili tašta straha. [illegible] toga treba se dèržati prave srědine: pripovědajuć otvoreno svaki grěh s razborom, da se neokrivi i netuži drug u grěhu, a nipošto da se kaže on imenom, — rěčju: okani se suvišna; i drugo: čedno, t. j. pristojnimi ali ipak razgovetnimi rěčmi, da izpovědnik razumě. Mudro reče sv. Ivan Zlatousti (hom. 3. de poenit.). „Vrag uzme čověku sram, kad se nakani na grěh; a pred izpověd vrati mu ga nazad.“ Sveto evangjelje pripověda (Mat. 9.) o onom němom čověku, kad spasitelj iz njega izagna vraga, da je progovorio. Onaj němac prilika je grěšniku, podanu taštomu sramu; jer kako onaj běsomučnik bijaše něm od nečastivoga u sebi, tako je sramežljiv grěšnik u izpovědaonici něm od srama. Treba dakle božje milosti, da ga mine sram, te němi grěšnik progovori. S oholosti bismo zaglavili, po poniznosti nam je oživěti; a veli se opet rěč: Što na sèrcu, to i na jeziku; pa bude li sèrce pravo skrušeno, i jezik će pravo izpovědati.

Odrěšenjem oprašta se krivnja i věčna kazna; nu tada preostaje nam još po naredbi božjoj, da pretèrpimo kaznu vremenitu. Da pako otu kaznu ili odvèrnemo ili se u Boga odmolimo, činiti nam je kakvu takvu pokoru, po imenu zadovoljštinu. Zadovoljština je naknada Bogu za uvrědu i pogèrdu, a iskèrnjemu za kvar budi na duši, tělu ili imovini, rěčju: izplata duga. Isus učini za nas, što mi nemogosmo; a što možemo, to nam se zapověda. Kvar iskèrnjemu učinjeni ima se popraviti s města, ako je čim, ili ako se u onaj čas neima od kuda, a ono ostaje dužnost za čitava života, dok se premože. Osim toga izpovědnik sad po cèrkvenom običaju zadaje u zadovoljštinu molitvu, post, ili milostinju. Molitvom se izlěva na nas božja milost, postom taži se žestina tělesne požude, milostinjom zatire se krivnja i dug; a svim trojim ponavlja se u nas božja prilika. (S. Leo serm. de jej.) Ako promislimo s jedne strane zloću grěha i muke, koje bismo imali pretèrpiti za nje u čistilištu, a s druge strogost pèrvih

cèrkvenih vrěmenah, a sadanju blagost u zadavanju zadovoljštine: sigurno, mora da nam se razžali sèrce sbog mlitavosti, kako mnoga duša obvèršiva i ovu malicu, dà, ništicu zadovoljštine. Zadovoljština ima se obaviti, *a)* ako izpovědnik opreděli vrěme, u zapovědjeno vrěme; *b)* ako neopreděli, što prije; *c)* světuje se, da se obavi, dok je čověk u posvetjujućoj milosti. Jer premda bi bilo zadovoljeno zapovědi izpovědnikovoj, da se obvèrši i u nemilosti, promašila bi se jedna svèrha zadovoljštine: nebi naime odvèrnula vrěmenite Bogom naměnjene nam kazne.

Ovo je što kratje o bitnih dělovih svetoga otajstva pokore. Oboli nam tělo, treba lěka u onaj mah; oboli duša i gustje nego tělo, pa zar da njoj prešno netreba lěka? Treba, treba; a zanemari li se tko, zastariti će rane, te neće biti pomoći. Ovo je otajstvo otvorena žila, iz koje teče spasiteljeva kèrv, da se opereš od grěha; jest živo vrělo lěkovite vode, da se opereš od grěšne gube. Nećeš li je, nećeš li vazda, kad uztreba, prezireš milost,— nisi je vrědan, pak će ti zamrěti duša.

Ima još izpověd po imenu velika ili obćenita; a ota je oli od svega života oli od stanovite dobe. Ovakova je neobhodno potrebita onda, kada čověk znade, da su mu pèrvašnje izpovědi nevaljale, budi sbog zamučana smèrtna grěha, budi sbog nestašice pravoga skrušenja. Koristna pako jest uvěk: jedno, što čověk bolje spoznaje sam sebe i svoje mâne; drugo: što predočiv si svu svoju nevolju radja mu se gorčija žalost za grěhe. Osobito se preporuča na prelazku u novi životni stalež, u opasnoj bolesti i u sveto vrěme ili o jubileju.

Molitva prije izpita svěsti.

Dobri Bože! pripravan si, da pokornu dušu primiš u milost; pa evo i mene nevoljna odmet-

nika, da ti izpovědim nevolju. Ti vidiš moje sèrce i najskrovnije tajne u njem; znaš sve grěhe, nakanu, zloću, poslědice te veličinu moje krivnje; ali prosvětli i meni pamet, da jih i sam spoznam; omekšaj mi sèrce, da gorko procvili i okaje svu krivinu, a objači volju u odluci. Izbavi me sebičnosti, te slěpote, što me vara sakrivajuć mi pravo stanje duše; jer evo nakanio sam, da s tvojom pomoćju zavirim si u sèrce, razvidim si rane, te saznam, za koliko sam se nepokornostju i nevěrom udaljio od tebe. Tvoj sveti duh, koga si po svom sinu obećao svim, ako ga zamole, neka me ravna, da razložno uvidim: što, koliko putah i kako težko sagrěših tebi, iskèrnjemu i sam sebi. **Amen.**

Dušno ogledalo

ili

izpit svěsti.

Grěsi proti Bogu, i to:

1. Proti věri: nisi li sam tražio kakov prigovor proti istinam věre, nisi li u što tašta imao věru: gatao, tumačio sne i vračarije, ili pitao u koga ovakov savět; čitao nevěrne spisove, rugao se svetinjam, hotice zanemario nauk věre, pobožnost, molitvu, službu božju, propověd, svetu izpověd ili pričest. Nisi li se morda hotimice za molitve zamislio drugamo, nisi li pod propověDju hotimice razasuo pamet, nedostojno se dèržao za službe božje ili nedostojno obavio svetu izpověd i pričest, u nedělju ili u svetak išao na bučno veselje, gdě se Bog vrědja; nisi li se imenom božjim krivo zaklinjao, psovao svetinje, prekèršio zakletvu ili

zavět, izvratjao svete rěči na ruglo i směh, osobe Bogu posvetjene vrědjao govorom ili činom?

2. Proti ufanju. Nisi li posumnjao o božjoj promisli i milosti, ili se opet preuzetno zaufao u nju misleći: nije Bog kao ljudi, da sudi strogo; ili opet, ako i sagrěšim, mlad sam te imam vrěmena za pokoru; ili opet govoreći: bilo grěh ili nebilo, nemarim! Nisi li nezadovoljan bio s božjom uredbom, s njegovom pravicom, gdě nam se čini da zle miluje a dobre kazni.

3. Proti ljubavi. Nisi li se opirao božjim opomenam i ponukam, ili bio nemaran, da se ukloniš grěhu, gdě se može; nisi li sbog ljudske zamère ili srama prekèršio božju zapověd, prekèršio post bez sile, sramio se Boga moliti ili činiti druga bogoljubna děla. Nisi li radeć iskèrnjemu o dobru u sebi radio s razloga tašta, podla, grěšna, a ne iz ljubavi Boga i štovanja njegovih zapovědih. Nisi li kada zaboravio na Boga, nezahvalan mu bio, ili njegove darove obratjao na grěh; nisi li morda sve vrěme od zadnje izpovědi propustio da probudiš u sèrcu věru, ufanje i ljubav; o tom bo zavisi duševni život.

Proti iskèrnjem:

1. Mišlju. Nisi li naglo i krivo sudio iskèrnjega, nerazložno posumnjao nanj ili ga prezirao, radovao se tudjoj nesrěći, zavidio na darovih Bogom mu danih, tumačio mu zlo rěči i děla; nisi li se ogrěšio proti njemu zavištju, mèržnjom, omrazom, sèrdjbom ili željom za osvetom. Treba izpověditi: bijahu li ove misli s voljom i razborom, za čas ili duže vrěmena, buknuše li u psovke ili čine. Grešnije su, ako idu na roditelje, rodbinu, poglavare,

dobročince ili druge ljude, kojim si dužan čast, ljubav i poštovanje.

2. **Govorom.** Nisi li izsmijavao, vrědjao ili psovao starije, sèrdio se i pravdao; nisi li ogovarao te pripovědao tudje pogrěške bez potrebe, ili komu znati netreba, ili opet dao drugomu, da pred tobom ogrizava i ocèrnjuje. Nisi li klevetao, to je: izmišljao komu pogreške, da ga ocèrniš, izružiš ili mu nahudiš. U tom treba reći: bijaše li slaboća ili opakost kriva kleveti, je li mnogo ljudih čulo, te se daleko raznesło, ili makar pred jednim, komu je ocèrnjeni u milosti i časti; je li iskèrnjemu tvoj zao govor u čem nahudio, i kako si odlučio vratiti mu poštenje i popraviti kvar. Bez naknade neima oproštaja. Nisi li lagao ili raznašao čije mane, samo da zametneš kavgu i svadju; nisi li se veselio tudjemu zlu, nisi li opsovao koga, budi iz časovite zlovolje ili zle navade; nisi li kada zatajio vèrlinu svoga izkèrnjega, gdě bi trebalo, da mu ju za korist kažeš; ili ju opet zamučao, da mu nahudiš; nisi li što obećao s nakanom neučiniti? nisi li koga savětovao na zlo i grěh, odgovarao ga od službe božje ili druge dobre nakane; nisi li, da se prilaskaš i priljubiš, hvalio tudju pogrěšku, krivo načelo ili zao čin; nisi li krivo posvědočio, izdao, što ti je pověreno kano tajna, osobito, ako bi se s toga kakvo zlo porodilo ili je bez potrebe izdaja nahudila iskèrnjemu. Nisi li drugoga vrědjao nepravednim prigovorom, zaděvicom ili kletvom, ili usuprot pred sobom dao zlo govoriti i grěšiti, gdě bi s malim trudom bio mogao to zaprěčiti.

3. **Činom.** Nisi li komu što kvara učinio: ranio koga, tukao, naškodio mu tělu i zdravlju

s nakanom, uzeo komu što a nevratio, zadužio se da nemožeš izplatiti, ili ako imaš, a nedaš; dèržiš li još tudju krivo nabavljenu stvar. Nisi li koga namamio da kvaruje, prevario, zanemario posao dužan drugomu; nisi li razsuo novca na igre, zabave, slaštice na štetu svojim roditeljem ili dobročincem? Nisi li što učinio drugomu na spačku, ili s nakanom, da ga navedeš na grěh, što je grozovita zloća, ako zavedeš nedužnu osobu, te se ona poda opačini i pokvari si srěću.

4. Zanemarenjem. Nisi li propustio dobru nakanu u poslu, ili ga nevaljalo obavio; nisi li zanemario svoju svakdanju dužnost; nisi li zanemario pomoći drugomu, opomenuti ga i světovati; nisi li bio neposlušan roditeljem, skèrbnikom, poglavarom; nisi li porekao zadanu rěč te se iznevěrio.

Sam sebi.

1. Mišlju. Nisi li se hotimice bavio i nasladjivao ružnom i bludnom mišlju ili predstavom, privolio na nečistu želju, čitao gadne, nesramne knjige ili pisma, čitao ili pěvao ružne pěsme, čitao ili drugomu dao na čitanje romane zle, gledao nepoštene slike, igre ili čine. Nisi li se oholio na svoj rod, lěpotu ili druge vèrline, uzavrio od sèrdjbe na opomenu ili dobar savět, hlěpio za taštom slavom, zavidio drugomu, ljutio se i žalostio se radi čije sreće. Sam sebi tim škodiš i grěšiš; jer ti sve to muti duševni mir, pravo blago na ovom světu, a žesje strasti kvare ti i zdravlje.

2. Govorom. Nisi li se nerazborito, neslano i nepošteno šalio, razgovarao, pripovědao, lagao i zadirkivao u drugoga, družio se s osobami zle

pameti i glasa; jer sve to škodi više samu tebi i tvojoj duši, nego drugomu.

3. Činom. Nisi li sagrěšio proti čistoći ili děvičtvu dělom, nečednom nošnjom i dèržanjem, nesramnim dotikom, pogledom, cělovom ili drugim čim, što podžiže blud, — rěčju učinio grěh, radi koga bi ti lice od srama pred poštenim čověkom zarumenilo, i koga kèrstjanom, štono reče sv. Pavao, nevalja ni izreći svojim imenom. Osobito kod ovoga treba paziti, da se kažu okolnosti. Nisi li nahudio svomu zdravlju neurednom igrom, jeĺom ili pilom; nije li ti sèrce priraslo za koju stvar ovoga světa na štetu duši; nisi li razmažen te podan putenosti, a uz to nemariš za uztegu. Sve ovo truje i dušu, te škodi samu tebi.

4. Zanemarenjem. Nisi li dangubom ili drugim grěhom tratio drago vrěme, bio mlitav za molitvu, nemaran za dušu iduć radje za zabavom i taštinom ovoga světa, nemaran u poslu, koj ti je za život. Nisi li zanemario što, da izběgneš prilici grěšnoj, da se ostaviš zle navade.

(Ovim dušnim ogledalom nije sve označeno, u čem čověk može sagrěšiti; preporuča se dakle, gdě komu uztreba, brižnija pazka.)

Skrušenje i odluka.

Bože, grěhe meni prosti!
Daj mi naći dar milosti.
Milost ište poniženo
Sèrce grěšno, al' skrušeno.

Grěšio sam, žalost moja! * Grěhom mojim neima broja. * Manje vlasih ja imadem * Nego grěhah svojih znadem.

Tuga k zemlji mene vuče * Strahom sèrce meni tuče. * Od kako sam grěšnik postao, * Bez žalosti nisam ostao.

Radosti je već nestalo, * Koju sèrce je imalo * Dok sam bio u milosti * Tvojoj Bože i dragosti.

Nemoj Bože ostaviti * Od svog lica odbaciti, * Tvèrdo koji obećaje, * Za grěhe se gorko kaje.

Nisi došao na svět s toga * Da pravedna tražiš koga; * Već si snišao sa visinah * Izgubljena radi sina.

Mandaljena dodje plačuć * Za grěhe se jako kajuć: * Ti joj prostì grěhe mnoge * Kada pade teb' pred noge.

Angjeli se svi vesele, * Kad zaplače grěšnik, vele: * Ovaj ima tvèrdu želju * Drug naš biti u veselju.

Dosta sam te dugo varao * Što sam Bože obećavao: * Život grěšni ostaviti * I pokoru zagèrliti.

Al' sad prětnja sèrdjbe tvoje * Razbija mi sèrce moje; * Skrušeno se zato kajem, * Popravit se obećajem.

Dan je danas od milosti * Ti me zoveš davno dosti. * Zato danas ti mileni * Bud' milostiv Bože meni!

Prim i mene pokornika * Kano onog razbojnika; * Oprosti mi grěhe moje, * Daj mi dio slave svoje.

Bože grěhe meni prosti!
Daj mi naći dar milosti —
Milost ište poniženo
Sèrce grěšno, al' skrušeno.

Dragi Isuse, stvoritelju moj i odkupitelju! evo ti padam pred noge, kano što pade razmetni sin pred svoga otca. Ja sam onaj, Bože moj i otče, štono se zaputih u tudji svět odaljiv se od tebe množinom grěhah. Ja sam razasuo tvoje blago, te sam sad lutka neuredne svoje strasti. Znam ja, Bože moj, da sam ostavio otca, a predao se nemilomu zlobniku; znam, da sam ti za darove vratjao cèrnu nezahvalu, za milost težku uvrědu, te nisam vrědan, da se zovem tvojim sinom. Poružio sam na sebi tvoju priliku, pogubio nevinost, krasotu svoje duše, ozebao sam, od kada se nesunčam na suncu tvoje milosti: sèrca mi se uhvatio led taštine, razum potamnio od magle oholosti, duša mi ogladnila te cvili i gine za tobom, milim věrenikom svojim. O Isuse, smiluj se! primi me u milost! Evo me, evo gospodine i otče moj, da me primeš za zadnjega svoga slugu. Jer, kamo ću sirota, nego k otcu svomu? u koga da tražim utěhu, nego u tebe, koj si bio ostavio nebesku krasotu i slavu, angjeosku dvorbu i postao čověkom, da proliješ za me kèrv do kâpi. Evo me sladki spasitelju, da ti izpripovèdim svoju bědu i pokažem rane, a ti da me pomiluješ te mi izvidaš rane. Za prolěvenu kèrv tvoju molim te dobri Isuse, oprosti mi! Kajem se od sèrca, što sam uvrědio tebe, moga stvoritelja, odkupitelja, gospodara i dobročinca. Mèrzim na onaj čas, kad se u meni rodi pèrva misao na grěh; mèrzim i sam grěh više nego na ikakovo zlo. Nedaj dobri Bože, da propadne što si od ništa stvorio i što si odkupio mukom i smèrtju svojom; nedaj da zatare zloća, što je napravila neizměrna tvoja dobrota. A što za dosta necvili kamenito mi sèrce, omekšaj ga ti čudotvorče!

Obećajem pako, da se s tvojom pomoćju više nikada neću s tobom razstaviti. Dà, ljubezni Isuse! kako umire tělo razstaviv se s dušom, tako umire i duša razstaviv se s tobom, životom svojim. Odlučujem dakle tvèrdo, da ću se čuvati grěha i grěšne prilike kano kuge, ostaviti se ove zle navade (spomeni ju); a ti jaki Bože, objači me u odluci. Pripravan sam, da stupim tebi u službu te popravim život. A za sramotu, što sam se neprijatelju i taštini za volju iznevěrio tebi, svomu Bogu i otcu, idem pred tvoga naměstnika, da se sam tužim, te izpovědim sve grěhe i primim od njega odsudu.

Preblažena děvice Marijo, majko božja i majko moja! koja si pod križem gledala gorke muke svoga sinka, gdě za me prolěva kèrv: vidi sad moju nevolju i žalost. Izprosi mi u njega milost, da me mine sram i strah, te da ništa nezaboravim, već sve pravom žalostju izpovědim.

Angjele čuvaru moj! koj si se žalostio gledajuć me, gdě grěšim, vodi me sad krivca pred božji sud, da operem ljagu, te obveselim nebo.

Ugodnici božji, blaženi svetci i svetice, a osobito vi sveti pokornici, koji pokorom dodjoste u slavu, kamo druga vaša sveta družba dodje nevinostju, molite za me Boga, da i meni dade poći za vami, naprědujuć u krěposti. Amen.

(Pristupiv k izpovědniku, klekni, prekriži se i reci:)

Molim vas duhovni otče za blagoslov, da mogu pravo izpověditi grěhe.

Ja nevoljni grěšnik izpovědam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji, vazda děvici, blaženomu Mihovilu arkangjelu, blaženomu Ivanu Kèrstitelju, svetim apostolom Petru i Pavlu, svim svetcem i vam

duhovni otče, božji naměstniče: da sam od zadnje izpovědi (reci, kad je bila) **— obavljene premnogo sagrěšio mišlju, govorom, činom i zanemarenjem, a navlastito tužim se, da sam ......**

(Sad pripovědaj po dušnom ogledalu grěhe; pazi na izpovědnika, što te pita i što govori; nečekaj da te on sve pita, ili da ti za svaki grěh poseban nauk daje. Ako te pokara, smireno ga slušaj; jer si i više zaslužio. Ako ti reče, da te nesmě odrěšiti, ili ti za odrěšenje stavi drugi rok, neljuti se; jer izpovědnik skèrbi za spas duše. Nehodi k drugomu svetjeniku da te odrěši; jer što bi ti koristilo odrěšenje nepravednim načinom dobiveno? Bog zna, što je i kako, pa hoće li te on odrěšiti nepokorna? Na koncu reci:)

Za ove i za sve druge grěhe svoje, znane i neznane, kajem se od sèrca i mèrzim na nje, što sam njimi uvrědio Boga, svoje pèrvo dobro. Obećajem tvèrdo, da ću se pomoćju božjom za svega života paziti i čuvati svakoga grěha, grěšne prigode i zle navade, i voliti da umrěm nego da još kada uvrědim Boga. Molim vas duhovni otče za dostojnu pokoru i odrěšenje grěhah.

(Za odrěšenja govori:)

Isuse! sine Davidov, pomiluj me! Janjče božji, koji si na se uzeo grěhe světa, rěši i mene grěha. Ako na nepravde budeš gledao, gospodine, tko će obastati? Nego daj, gospodine, da i ja čujem one blage rěči: „Oprošteni su ti grěsi. Pojdi u miru i nemoj više grěšiti!“

Poslě sv. izpovědi.

Iz Pěsme 102.

Slavi dušo moja gospodina, i sve, što je u meni, hvali sveto ime njegovo!

Slavi dušo moja gospodina, i nezaboravi čudesah dobrote i milosti njegove!

On ti je oprostio sve zločine; on ti je izlěčio ljute rane.

On ti je izbavio od smèrti dušu, rajska dobra ti podělio, milostju te okrunio.

Gospodin je milostivan i milosèrdan, uztèrpljiv i pun dobrostivosti.

Nesudi mi po grěsih, nenaplati mi po opačinah.

Kako su nebesa visoka nad zemljom, tako je milosèrdje njegovo veliko vèrhu onih, koji se boje njega.

Kako je daleko od iztoka do zapada, tako je on od mene odaljio grěhe.

Kako se otac smiluje porodu svomu, onako pomiluje gospodin bojeće se njega.

Zna Gospodin, da smo mlohavi stvorovi; zna, da smo prah i pepeo.

Hvalite Gospodina, jer je dobar; milosèrdje njegovo traje do věka.

Bože! nedosežna ljubavi! Slava ti i hvala, što si dao, da mi opet prosine světlo tvoje lice; što si se milim očima obazrio na me nevrědna u nevolji, da mi duši prosine opet trak nade. Isuse moj, koj si satro smèrt i pravednu sèrdjbu proměnio u ljubav: tebe hvalim i slavim; duša mi se veseli tvojoj

moći i ljubavi; um se veseli tvojoj istini; jer děla tvoja sama su ljubav i milost, a govor tvoj sama je istina.

Ti si sapeo paklene sile i nam pokazao put u pravi život; ti krěpiš onemogle, napajaš žedne, nudeć jih vodom věčnoga života; ti nam otvaraš oči, da te upoznamo; hraniš nebeskom hranom, da nikada više neogladnimo i neožednimo. Ali, izvore božje dobrote, ljubav traži zajam: zapali mi dakle sèrce vrućom ljubavlju, a prosvětli um, da zagèrlim sveti tvoj križ te se nedam odkinuti od njega. On mi budi milinje i zabava; on mi budi ponos. Očisti mi pamet od ružnih mislih, a sèrce od zlih željah; zatari u meni svaku zlu pohotu; jer neću da me vuče želja za čim drugim, osim za tobom, Bogom mojim i jedinim dobrom. Stvori u meni novo sèrce, koje neće svakom prigodom nagibati na oholost, sèrdjbu, nazlob, zao govor i psovke, već se uvèrći na tvoje božansko sèrce, tèr biti milo i krotko. Ah! u taman bi bila prolěvena za me tvoja predraga kèrv, da mi nebudeš otvorio ovo lěkovito vrělo; jer jao! eno, koliko sam putah prekèršio kèrstni zavět! koliko sam se putah okaljao i izranio, da onako nagèrdjen nikada nebih smio doći tebi pred lice. Tvèrdo odlučim, da ću se popraviti i čuvati grěha; ali znaš moju slaboću i napast zlobnoga mi neprijatelja — nedèržim se odluke. Sad se tvèrdo zavěrim na sve dobro, a za čas zaboravim; sad uvidim, da neima mira i sreće do s tobom, a za čas polahkomim se za taštom slavom; sad mi se pamet ugrije, te bih se uzhitio na nebeske visine, a za čas puze po gnjusobi i taštini; um bi mi se hvalio samo tobom, jezik sborio samo o tebi, a za čas zatajim te za volju komu

stvoru! Bože moj! ako nebude tebe i tvoje milosti, dušu će mi progutati běsni valovi napastih. Pomozi me dakle gospodine i vodi, živote života moga! Sad mi je mir u duši; nedaj dakle da ga izgubim. U zadovoljštinu pako za svoje grěhe prikazujem ti presveti život, muku i smèrt premiloga tvoga sina, zasluge blažene děvice Marije i svih svetih; prikazujem i svoj život, trud i rád. Primi drago, o Isuse moj, i ovu malenu pokoru naloženu. Ovdě me gospodine pokaraj, da mi na drugom světu bude prošteno; a što manjka od zadovoljštine, naknadi, molim te za veliku ljubav, sam svomu višnjemu otcu: koj s istim Otcem i Duhom svetim živeš i kraljuješ po sve věke. Amen.

O oprostu.

Nauk. Bijaše čověk, i on bolovaše od ulogah punih trideset i osam godinah. Bog i sreća dade, te se na toga nevoljnika naměri Isus i reče mu: „Neboj se sinko, oprošteni su ti grěsi; već upèrti na se postelju i hodi!“ Ovaj se dogodjaj pripověda u svetom evangjelju. Ali tko da razumě, zašto Isus nevoljniku reče: oprošteni su ti grěsi? Tumače nam to muževi učeni, sveti otci, a i sami svojim razumom možemo presuditi, da za drugo nereče, van što onomu čověku ulozi bijahu kazna za grěhe, a on ga ote kazne rěšio. Dà, Bog na zlotvora kèršećega njegov zakon šalje muke i nevolje, da se i zakon osveti i sam on opameti se i popravi. Ali jer malo ljudih muke od Boga poslane prima dušom poniznom, sèrcem skrušenim, malo jih s ovoga tèrnja kazne bere plod zaslugah, te njom niti zadovolje pravdi božjoj niti sebi

okoriste dušu: cèrkveni poglavari počeše ovim naravnim poslědicam grěha nadometavati „vremenite kazne" t. j. cèrkvenu pokoru, da se bolje i zadovolji božjemu veličanstvu, sèrdjba ublaži i grěšnik se sigurnije obèrne s krivoga puta. Ali kako cèrkva ima pravo dosuditi vremenite kazne, tako ima pravo s valjanih razlogah pomilovati. Tako jur sv. Pavao pomilova na molbu Korintjanah rodoskvèrnika, pokle je marljivo i skrušeno obavio pokore jednu godinu. Tako bi radili za pèrvih věkovah i cèrkveni glavari, kako nam povědaju stare knjige, i takovim pomilovanjem ili praštanjem nastade oprost. Ali razgovetnije.

U svakom je grěhu krivnja, a za krivnju ide krivca kazna. Bog na izpovědi prosti krivnju i kaznu věčnu; ali neprosti uvěk kazne vremenite. Što bi pako bilo, da nam Bog za svaki naš grěh odsudi kaznu ma kako malenu? Narasla bi velika kazna vremenita, koja, ako je jur na ovom světu nepretèrpimo ili je se drugčije po milosti božjoj pokorom nerěšimo, tèrpiti ćemo u čistilištu na drugom světu; narasla bi kazna, koje nebismo odvèrnuli nikakvom u izpovědi naloženom pokorom. Bogom pako naměnjena kazna može se odvèrnuti na dva načina; pèrvo: ako se sami kaznimo, bilo da se pokora naloži na izpovědi, ili si ju pokornik sam nametne; drugo: pomilovanjem ili oprostom. Odvratiti kaznu Bogom naměnjenu jest dakle svèrha oprosta, kano i izpovědne i dragom voljom nametnute pokore. **Oprost je izvan sv. izpovědi poděljeno odrěšenje od vremenitih kaznah, koje bismo po odrěšenju grěhah na ovom ili na drugom světu imali pretèrpiti.** Cèrkva nam oprašta kazne, dočim iz neizměrnoga blaga zadovoljštine Isusove, Bogorodičine i svih svetih pravdi božjoj naknadjuje za nas zadovoljštinu.

Da zadobijemo oprost, imamo biti 1. **u stanju milosti;** 2. ovèršiti propisane za oprost uvěte. Ružna je izmišljotina, da se oprostom dobiva oproštjenje grěhah pače

već u naprěd i budućih. Ne! oprostom se neoprašta ni najmanji grěh; pače smèrtan grěh pači oprostu. Naměra je cèrkvena, da oprostom doskoči našoj slaboći. Lěpa je to utěha za čověka; jer, trudeći se koliko mu drago, neznamo još za pravo, hoćemo li sami ob sebi Bogu uraditi dostojnu zadovoljštinu za grěhe; a ovako imamo tvèrdu nadu, i kao osigurani smo, da će nestašicu već radi same naše dobre volje naknaditi sv. mati cèrkva. Jednom rukom šiba ona i kara, a drugom nas miluje i těši.

Oprosta ima više vèrstih: obilan (indulgentiae plenariae), kad se oproste sve kazne; neobilan, kad se oprosti samo dio njih. Neobilan ima opet oprost od 7. godinah, 40 danah i t. d. Kad čuješ: oprost 40 danah, tad znaj, da se oprašta onoliko kazne, koliko bi nam je Bog prostio, da 40 danah činimo pokoru. Po starom cèrkvenom zakoniku bijaše za stanoviti grěh propisano vrěme, kako dugo ima se činiti javna pokora, n. p. 40 danah ili jednu četèrdeseticu (quadragena); pa kad bi tko opetovao grěh, opetovale bi se i njemu četèrdesetice pokore. Oprostom prestala bi pokora, dakle i kod Boga priměrena joj kazna; jer što cèrkva razveže na zemlji, razvezano je i na nebu.

Oprost u sveto vrěme ili o jubileju jest obilan oprost. Poče se najprije god. 1300 pod Bonifaciom VIII, koji naredi, da svaka stóta godina bude sveta. Kašnje je to prenešeno na svaku petdesetu, zatim trideset i tretju; a sada je već radi kratkoće ljudskoga života spalo i na svaku dvadeset i petu od Pavla II. 1470. Dušam u čistilištu mogu se naměniti samo oni oprosti, koje u to ime poděli sv. otac papa. A da i dušam pokojnikah oprost može koristiti, o tom neima dvojbe, ako promislimo, da smo još neprestano s njimi u jednoj obćini, imajući jedno obćenito blago; da smo uda jednoga těla. Glava može razpolagati obćenitim blagom i na obćenito dobro i na dobro pojedinih. Osim toga, kako jim mogu koristiti naše molitve i dobra děla, tako zašto da jim

nekoriste po nas zasluženi oprosti? Za to je i cèrkvin običaj, postojeći jur věkove.

Molitve za oprost.

Bože ljubavi i milosèrdja, ufam se, da si mi u svetom otajstvu pokore po svojoj neizměrnoj dobroti oprostio grěhe i věčnu kaznu za nje zasluženu. Hvala ti, predobri otče, što me nisi osudio po svojoj oštroj pravdi, već po svom blagom milosèrdju! Ali znam, da si i pravedan Bog, karajući za grěhe barem vremenitom kaznom i zahtěvajući dostojne plodove pokore. Ah! težku i oštru pokoru imao bih činiti za mnoge i težke grěhe! Gospodine! da ti paziš na opačinu, tko bi mogao obstati? Zato se utičem k neizměrnoj zasluzi i zadovoljštini svoga spasitelja Isusa, moleć te Bože, da mi skrušenu i spokorenu grěšniku dadeš dionicu svetoga oprosta, što ga tvoj naměstnik na zemlji od blaga milostih svete cèrkve děli. Tom naměrom prikažujem ti u zadovoljštinu za svoje grěhe molitve i dobra děla, koja su za oprost potrebita, sjedinjujuć jih s mukom i smèrtju tvoga sina i sa zaslugami blažene děvice Marije i svih svetih.

Preporučam ti, nebeski otče, i svetu katoličku cèrkvu s poniznom molbom, da ju u njezinih velikih potrěbah milostivo uslišaš.

1. Bože, previšnji pastiru i otče svih věrnih, koj si po jedincu sinu svojem Isusu Kèrstu svemu světu objavio veličanstvo svoga imena, uzdèrži i vladaj svoju svetu cèrkvu; uzvisi i proslavi ju u svih narodih, dopustiv, da se po svem světu razširi. Otče naš. Zdravo Marija.

2. Svemogući věčni Bože, smiluj se slugi i naměstniku svomu na zemlji, rimskomu papi I. i svim biskupom i duhovnikom. Ravnaj ih po svojoj volji na putu věčnoga spasenja, da po tvojoj milosti što je tebi ugodno požele i svom pomnjom ovèrše. Otče naš. Zdravo Marija.

3. Bože, koj mir děliš, a slogu blagosloviš, podaj svim poglavicam kèrstjanskim mir i pravu slogu; sdruži jim sèrca svetim vezom ljubavi, da složno na tvoju slavu i blagostanje kèrstjanstva dělovati mogu. Otče naš. Zdravo Marija.

4. Svemogući věčni Bože, koj hoćeš, da se svi spase věrujući u tvoje ime i slušajući svetu cèrkvu: pogledaj milostivo duše nevěrnikah i krivověrnikah, te daj, molimo te, da se svi narodi, spoznavši svoju slěpotu a ostavivši razkolničtvo i krivověrstvo, u krilu cèrkve katoličke sjedine. Otče naš. Zdravo Marija.

5. Molim te još, o Bože! obrati sve grěšnike i izbavi pokojne pravověrnike. Poděli Bože dušam svojih slugah i službenicah oproštjenje svih grěhah i věčni život. Amen. Otče naš. Zdravo Marija. Věrujem u Boga.

Sveta pričest.

(Za nauk i promatranje budi slědeći razgovor s Isusom*).

Strah.

Isus. Kad te světujem, da često pristupiš k svetomu stolu, nezaboravi, kolikom směrnostju vazda imaš pristupiti.

*) Po prečastnom svećeniku Merlo-Horstiu.

Od Zakeja dopade mi se ljubav i spremnost, ali mi se u stotnika dopade strah. Onaj me primi u kuću s veseljem, a ovaj dèržeći se nevrědnim nepodufa se ni da me primi pod krov. Najbolje je pako sdružiti oba čuvstva, te kano na dvě noge, sa strahom i ljubavlju da ideš k ovomu stolu.

Strah spopasti će te sbog věre; jer ako živo věruješ, da je gospodin Bog, od čije slave sěva nebo i zemlja, komu s trepetom dvore angjeli, u istinu nazočan, zar nećeš pristupiti sa strahom? Sěgurno, što je god u tom grěha, sve je to, što neima žive věre. Grěšnik nečist, da za pravo věruje, da sam ovdě ja, sama čistoća, mèrzeći na nečistoću, nebi smio pristupiti. Čuj! što o tom razgovetno reče poznavalac mojih tajnah i tumačnik moje volje, blaženi Pavao: „Čověk neka prosudi sam sebe, te tako blaguje ovaj kruh i pije ovu čašu; jer tko uzblaguje i uzpije nedostojno, smèrt si blaguje i pije, jer nerazlučuje gospodnje tělo."

Čověk. Ove rěči probijaju me kano strěla; a tko da jih i štije, sluša ili promišljava bez straha. Tko da se odvaži približiti strahovitoj tajni tvoga těla i kèrvi! Na angjelih u nebu našao si ljagu, pa kako da je nenadješ na nas ljudih. Do istine, reći mi je s tvojim apoštolom Petrom: „Idi od mene gospodine; jer sam grěšan čověk", da nebudem krivac tvoga těla i kèrvi, ako ti se nesmotreno približim.

Is. Moj apoštol opomenu vas, istina, oštro; ali pravo je, da vam se hrana života nepretvori smèrtnim čemerom. Pa koliko vas ima, da bi njegovu opomenu po pravici prosudili? Rědki ste; a to se vidi od tuda, što mnogi nepromišljeno primaju ovu otajnu i strahovitu svetinju. Zar i sam nevidiš, kako mnogi nebrižno pristupa ovamo, kao da neima razlike med ovom i navadnom hranom, kano da jim ništa nezadaje manje brige, nego primiti mene — pače primaju, kano da me ovdě neima ni s daleka.

Zar je prosto ljudem raditi zlo, ako se zlotvoru s města neizrekne osuda? Zar sinovi Aronovi sagrěšiše težje, što nedostojno stupiše u svetište? Zar sagrěšiše težje Betsamiti, što od znaličnosti ogledaše škrinju zakona? Oza, što se taknu zakona? Zar težje sagrěši Baltazar, što nečistima rukama primi svetu posudu? Pa ipak eno! jedne spali vatra, druge proguta žive zemlja, ili na městu sastiže kazna. U stara vrěmena sastiže oštra kazna za povrědu žèrtve i drugih svetinjah. Žèrtva bezbožacah grozota mi je: a ljutje me vrědja nevrědan primalac, nego me uvrědiše propinjaoci; sada bo kraljujem ja na nebu. Jer propinjaoci, da su me upoznali, nikada nebi bili propeli gospodina slave; a pričestnici znadu, da sam ja Bog u ovom otajstvu u istinu nazočan, pa jih opet nije strah onako nedostojno baviti sa mnom.

Čov. Pravedan si ti gospodine; svaka tvoja rěč i naputak istina su, te neima na světu duše, da bi te mogla upitati: Zašto radiš ovako? Prah sam ja i pepeo; nu ipak hoću da progovorim sa svojim Bogom. Ti gospodine opominješ, da se gusto primaju tvoja otajstva; ali tko da jih od straha primi, znajući tolike priměre tvoje strogosti? Zar se po pravici neimam i ja bojati, neću li kano Oza i Betsamiti sbog pogleda i dotika tvoga presvetoga těla umrěti, ili, nebi li neimajući svatbene haljine s tvoje gostbe bio protěran? Neima duše proste od grěha; tko u čemu, grěšimo mi svi, pa tko da pride k tebi? Želja me je; ali ako ti budeš pazio na grěhe, tko će obstati gospodine? Ti gospodine znaš moje želje, i tebi u meni neima tajne.

Is. Negovorim ja, da ti kloneš duhom, već da se poniziš. Meni je ugodna žèrtva razcviljena duša, pa daruješ li mi prije ovaj dar, tad možeš s mirom prikazati mi žèrtvu moga těla i kèrvi; jer ja skrušena i ponizna sèrca neodbijam. S grěšnici drugovati i blagovati bijaše meni milo; zdravi bo netrebaju lěčnika, nego bolestni. Dakle, da zavrědiš blagovati za mojim stolom, očisti prije na izpovědi dušu od

svakoga težka grěha i grěšnoga nětila. A da budeš još vrědniji i meni miliji, potrudi se te razstavi sèrce sa svakim i malenim grěhom i zlom pohotom, što je meni po tvom sudu mèrzko: što uredniji k meni dodješ, to ćeš više dobiti milosti.

Spomeni se, što sam ja učinio na zadnjoj večeri, naredjujuć ovo otajstvo. Prije nego pustih učenike na svetu gostbu, oprah jim noge, da ovim misaonim obredom označim čistoću sèrca, koja treba svakomu, želećemu da primi moja otajstva. Tko je opran, t. j. očistio se od težka grěha, tomu netreba drugo, van da si još samo noge opere, t. j. treba da još očisti želje i pohote sèrca. Jer kako god čověk, ma stupao kako brižno i pazljivo, težko prodje, da nezablati ili nezapraši noge, tako je težko i vam živěti na světu, a neokaljati se o zemaljštinu. Kako se dakle sèrce u životu pohotom za zemaljskimi stvarmi okalja, tako ga treba i često prati; a osobito tada, kada naumite pristupiti k meni, vrelu čistoće. Medju svakidanje nestašne pogrěške, koje prepuštam, da se věžbate u krěposti i sačuvate poniznost (samo ako vas nevuče želja za njimi, pa si truda date, da jim se uklonite ili opirete), neka vas neustraše. Znam ja vašu slabost, pa mi je i dražje, da vas ljubav k meni goni, nego da vas odgoni strah; jer moj zakon više je zakon ljubavi nego zakon straha.

Čov. Hvala ti gospodine na dobroti, što me tako umiljno učiš. Od sada ću te marljivo i zaufano polaziti, samo ako se s tvojom pomoćju občuvam od grěha težka ili zlom nakanom učinjena; a za manje pogrěške ima po tvojoj milosti lěka. Sad vidim, gospodine, da je u tebe milosèrdje i pravi spas.

Ljubav.

Isus. Kad si zakoračio lěvom nogom, strahom, stupi drugom nogom — ljubavlju. Najprije pobrini se za pravu

pobožnu nakanu, da od navade ili kakvom zlom naměrom neprimiš nebesku hranu, nego iz ljubavi prama meni i svojoj duši za spas. Hrana bolje sladi i hrani tělo, kad se jede sa željom i gladom; a tako i ja gladne duše nahranim dobrom, a site bogataše pustim da gladuju.

Čov. Tužni mi, zašto nas ljubav negoni k tebi? Zašto nas neprinuka glad i golota, zašto li nas nenatěraju rane i pogibije?

Isus. Pokušajte, kako sam ja sladak, okrěpan i dobar, podatan i milostiv, a pogledajte sebe, kako ste bědni i goli. U mene se ufaju svačije oči, i ja jim podajem hrane u pravo vrěme. Nu da se primi sèrca, za to si malo tko tare glavu; pa zato i nemari duša za ovu hranu, ter oni, kojim je dano gostiti se za mojim stolom, ginu za egipatskimi lonci s mesom; a oni, kojim može biti da se hrane s děcom gospodarovom, vole mekinje. Nu ti, kad ćeš da pristupiš k mojemu stolu, promisli dobro, kakva ti se hrana nudi na blagovanje. Ugledav někada Izraelovi unuci nebesku manu, poviknuše od čuda: Manhu? Što je to? Pa kako da se nezačudiš ti, kèrstjanine, kad ova tvoja hrana nije mana od angjelah priredjena, nego je tělo začeto po svetom Duhu. Kako da se nezačudiš promišljavajuć vèrlinu ove hrane? zar da ostaneš tvèrd i nemaran, a neuzplamtiš čudom i željom? Znaš li, kako se u starom zakonu imaše blagovati vazmeno janje, prilika ovoga otajstva? Od njega se nebi smělo ništa kuhana, već sve na vatri pečeno blagovati. Tako se mora i ova hrana prirediti vatrom ljubavi, ako ćeš da sladi i koristi. A da uzpiriš oganj ljubavi, vèrlo ti je za to gorivo promatranje moga života i muke, gdě mi tako gorijaše ljubav, da je nemogoše utèrnuti silne vode; za uspomenu pako na ovu svoju veliku ljubav naredio sam ovo otajstvo. Kad dakle nisi ti pèrvi uzljubio, zasrami se barem, što ljubavi nevratjaš ljubavlju.

U tom i u drugih pobožnih zabavah uvěžbati će te milost svetoga Duha. Jer valja da ti neće biti nepriličuo i mučno, da se prije prijetja ove presvete tajne koj časak zabaviš pobožnim i koristnim razgovorom, ako uzmeš na um, kolikim li trudom, troškom i svečanostju prikazivahu žèrtve u starom zakonu. Otvori knjige tretju i četvèrtu Mojsijinu, čitaj i divi se! Kad onako bivaše sa sěnom i prilikom, kako da se bavi sa samom stvarju i istinom? Što bi pako moglo i biti nedostojnije i meni odurnije, van kad se za ništa nebi imalo manje brige i trošilo manje truda, nego na moju službu i žèrtvu, vrědniju i uzvišeniju od svega na světu. Svatko ide u svoju kuću, a moja je kuća prazna. Ide se na posao, na razgovor, na gostbe; a da se kralju kraljevah ide na pohode, razgovor i gostbu, za to se slabo mari. Kako bi se tebi viděla, da te samo prijatelj pozvana tako primi, neprijatno s tobom radi i onako te nemilo pusti?

Čov. Slěpi smo gospodine mi i tvèrda sèrca, kad tako neprocěnjiva dara necěnimo; da za sve više marimo i boljom pazkom obavljamo, a za presveti gospodnji stol naglimo slabo ili ništa nepriredjeni. Vidim gospodine! izpověđam ti zloću; a i tvoje oko vidi, kakov sam. To priznajem i sam, a i ti evo to isto govoriš; tvoje su rěči vatrene, pa ipak meni je sèrce hladno, a duša mi je pred tobom kano okorěla zemlja. Vatru nosim u grudih, pak zašto mi negori sèrce? Izvor žive vode evo mi je pred očima, pak zašto mi negine duša za tobom, kano žedan jelen za vrělom.

Isus. Věrne duše, koje od věka ljubim, koje za veliku cěnu odkupih, koje sam do sada predragom hranom hranio i na dalje hraniti želim, vi prijatelji moji i gostovi, pazite se ovdě, gdě se o osbiljnoj, važnoj i opasnoj stvari radi, gdě vas može snaći posve naopaka sudbina: život ili smèrt, kako već bude čija vèrlina i zasluga. Evo! imate pred sobom vrělo, dà móre milosti, a iz njega zahvati više, tko sa sobom donese veću posudu. Otvori čověče usta, da jih napunim;

razširi dušu ljubavlju i željom, pobožnostju i nevinostju, pa ću te ja, koj jedini mogu zasititi sèrce, obasuti darovi, da ostaneš ti u meni, ja u tebi. Imaš li pako mene, što ti preostaje da si želiš? Ta sve je moje i sve sa mnom.

Čov. Ostani kod mene gospodine i stavi se kano pečat na moje sèrce. Povuci me za sobom, da pohitim za miomirisom dragomasti tvoje milosti. Uzpiri u meni vatru, sbog koje si došao, da njom zapališ svět. Ah! da te uzljubim gospodine! jakosti moja, obrano moja i spasitelju. Ah! da te uzljubim onom gorućom ljubavlju, kako te ljube angjeli i svetci, te se nedam odtèrgnuti od tebe. Što mi je na nebu, što li ću bez tebe gospodine na světu?

Pričestne molitve.

Molitve prije sv. pričesti.

O čudo ljubavi, gospodine Isuse! koj si za spas naših dušah ne samo presveto svoje tělo podao na muke, neprocěnjivu kèrv prolio i pregorkom smèrtju na križu umro, nego si još na uspomenu svoje muke i smèrti presveto tělo i kèrv ostavio nam za hranu i lěk! Hvalim ti preponizno na ovom čudu od čudesah, na nedosežnoj ljubavi, da se dostojiš mene pohoditi, u sèrcu mi prebivati; da mi nahraniš i okrěpiš dušu; da ju utišaš i posvetiš i s njom se čudnovato sdružiš. A kako da se i načudim ovomu golemu čudu! Tko si ti, a tko sam ja? Ti stvorac, a ja stvor; ti kralj neba i zemlje, komu se klanja nebeski dvor, a ja nevěran tvoj sluga; ti Bog svemogući, a ja prah i pepeo. Ti strogi sudac, komu neima tajne, a ja tužni krivac, koj ću davajuć račun ginuti od straha; ti sama

svetost i dobrota, a ja pogan i sama zloća. Što je to gospodine, da me tako miluješ svojim pohodom? Ta da sam se pripravljao od onoga časa, kako sam došao k razumu; da budem vàs prošli život proživio u oštroj pokori, još nebih zavrědio tolike milosti! Zašto me dakle pohadjaš? zašto mi se prětiš smèrtju, ako te neuzblagujem i neprimim?! Čudnovata i golema je to ljubav!

Poniženje. Veliki, svemogući i strahoviti Bože! znam, tko sam i što sam pred tobom; znam kako sam nevoljan i grěhom nagèrdjen; znam, nevrědan sam, da preda te stanem: ali kuda da se zaklonim od lica tvoga?! Zato ovdě ponizavajući se u dubinu svoje ništoće klanjam ti se sa strahom i trepetom, te častim tebe u prilici sakriveni gospodine Isuse, pred koga padaju nebeski dvorani, pred čijim veličanstvom svi stvorovi dèrhtju i svi narodi tonu u dubinu svoje ništoće. O! da mi se je poniziti ovako, kako si se ponizio ti u ovom presvetom otajstvu, krijuć božanstvo i proslavljeno čověčtvo u najmanjoj mèrvici krušnoga oblika. Nevrědan sam gospodine, i nebih se usudio pristupiti k tebi, da mi ti pod věčnu smèrt nezapovědaš. Evo me dakle skrušena i ponižena; a ti me primi milo, kako me milo zoveš.

Věra. Tko će mi dati, o presladki Isuse! da u ovoj krušnoj prilici mogu viděti onaj tvoj obraz, u koj angjeli žele gledati. Tko će mi dati, da mi se otvore spasonosni vrutki, tvoje rane, koje okom věre vidim na presvetom tvojem tělu: vrutke žive vode, da si očistim grěšnu dušu. Vrutki sveti! protecite vodom milosti te se izlijte na me: operite mi sèrce, utèrnite žedju, da ugrijan svetom věrom i opojen radostju kliknem: Gospodine moj,

Bože moj! Věrujem živo, gospodine Isuse, da si ti u ovom presvetom otajstvu u prilici kruha gospodin moj i Bog moj, pravi Bog i pravi čověk. Věrujem, da je čudnovatim načinom ovdě isto živo i slavno tvoje tělo, koje je sada ob desnu svemogućega Otca; ovdě je sada ona neprocěnjiva kèrv, koju si za me na križu prolio; ovdě je tvoja presveta duša s obiljem mudrosti i milosti, s obiljem blaga krěposti i znanja božjega; ovdě je sakriveno i Božanstvo. Věrujem živo sve ovo i izpovědam; věrujem bolje nego svojim očima; jer si ti to objavio. Poklon presvetoj i preistinitoj tvojoj rěči; njoj podlažem razum; jer kamo više možeš ti načiniti, nego naš razum dokučiti.

Ufanje. Presladki Isuse! u tebe stavljam sve ufanje: u neizměrno tvoje milosèrdje i u zasluge neprocěnjive tvoje kèrvi. Jer, kad su od tebe velike milosti primali oni, koji bi se srećom dotaknuli skutovah tvoje haljine, kako da se neufam ja pričestnik, komu se u presvetom otajstvu nudiš sa svim svojim blagom! U tebe se dakle ufam, da ćes mi ti u pohodu izlěčiti rane na duši, pamet prosvětliti, sèrce okrěpiti, darovati sve, što mi uztrěba za spas, i najposlě věčni život; jer si nam milostivo obećao, govoreć: Ja sam živi kruh, koj sam s neba sišao; tko god uzblaguje ovoga kruha, živěti će do věka. Veseli se dakle dušo moja! jer će se navratiti k tebi blagodarni gospodin!

Ljubav i pokajanje. Bože moj! kolika je tvoja ljubav, kad si nam za uspomenu svoje jur pokazane ljubavi ostavio ovakovu duhovnu gostbu. U ovo otajstvo izlio si sve svoje blago; dà ti sam, prem si svemoguć, premudar i prebogat, niti si mogao, niti znao, niti imao da nam veći dar dadeš.

Pa tko da te neljubi, predobri moj spasitelju? Tvèrdje bi mi od kamena bilo sèrce, kad nebih nastojao, da ti ljubav ljubavlju vratim. Ljubim te dakle, Bože sèrca moga, svim sèrcem, svom snagom, svom dušom. Ljubim te, jedina u ovoj suznoj dolini utěho, jedina moja srećo, jedino dobro, što ga imam na ovom světu. I kako te ljubim, tako se od svega sèrca kajem, što sam zaboravio neizměrnu tvoju ljubav, a uvrědio dobrotu. Prosti Isuse moj! za ljubav u ovom otajstvu, i nedaj, da mi ova pričest bude na osudu, prokletinju i smèrt, nego na blagoslov i věčni život. Ognju božanstveni! koj vazda goriš a nikada neutèrneš, sažeži sve, što je u meni tvojim očima neugodna; užeži i svega mene, da ja pristupajuć k tvomu stolu od ljubavi planem.

Izpovědio sam se; ali po svem tomu, znam, nisam za dosta čist, da vrědno primim tebe, prečistoga janjca. Molim te dakle, nakiti mi sam dušu i priredi ju dostojno. Spasitelju moj! za zasluge tvoje presvete kèrvi operi me bolje od nepravde i grěha. Stvori u meni novo sèrce, posveti ga svojim svetim blagoslovom, da te danas sa sinovljim strahom, lěpom čistoćom i vrućom ljubavlju primim na uspomenu tvoje ljubavi, muke i smèrti, a na spas svoje duše. Amen.

*

* *

Smiri željnu moju želju, * Stan oberi svoj u meni. * Dodji sladki spastitelju! * Dodji Bože moj ljubljeni!

Neka duša mâ smirena, * Dočim u njoj raj se objavi, * Kuša dobra božanstvena, * Goreć rajskoj u ljubavi.

Dodji sladki moj Isuse! * Dodji slavni kralju od nebi! * Da me željne želje u tebi * samiriti sve budu se.

Dodji, mili věreniče! * Lěpi uresu rajskih stranah, * Po kóm cvětje zemlji niče, * nebu světlost sja sunčana.

Dodji, višnjom tvom světlosti * Da prosvětliš moje tmine, * I s milošću tvôm sve ine * Meni uděliš čestitosti.

Tebe sèrce moje žudi, * Ti me nigda neostavi; * Svedj u pomoć meni budi, * Moj spasitelj i Bog pravi.

Poslě pričesti.

Poklon. O sveta gostbo, na kojoj se Isus blaguje, slavi uspomena njegove muke, duša se puni milosti i daje zalog buduće slave. Zdravo željnom željom očekivani, presladki Isuse, mili goste duše moje. Zdravo naslado sèrca, zdravo cěno moga odkupa! Zdravo zasito želje moje! Zdravo gospodine i Bože moj!

Klanjam ti se preponizno, spasu moj! na prěstolu moga sèrca prebivajući! Klanjam ti se svom snagom; a slabi i nedostojni svoj poklon slažem s pokloni nebeskih dvoranah. Blagoslovljen, koj si od ljubavi i dobrote došao! Sěvnula preko nebesah i po svoj zemlji tvoja slava! O da ti se od iztoka do zapada svi narodi klanjaju, věrujuć u te i slaveć ti sveto ime!

O sretan sam i bogat! našla mi je duša svoga ljubimca! Imam, što sam želio! Imam tebe, spasu moj, i s tobom sve! A što mi preostaje na nebu,

što li je na zemlji, da poželim? Niti imaju nebesa, niti zemlja, da mi što više dadu od tebe Boga.

Zahvala. A što bih ja tebi na toliku daru dao za uzdarje? Sve što imam, tvoje je i onako! Nego evo s dušom i tělom darivam ti sam sebe! To je moja želja, predragi Isuse, da od sada vàs budem tvoj ter se na meni obistine one rěči: „Koj blaguje mene, živěti će radi mene“; da tebi na slavu živem, da vèršim tvoju volju. Na zahvalu pako što da mi prosbore usta? Tko da te dostojno hvali, nedokučiva moći i mudrosti otčeva? Da mi se je raztopiti od ljubavi i hvale, još nebi bilo dosta. Nego, gospodine, hvale te sunce i zvězde na nebu, ptice u zraku i sve što je živa na zemlji; pa kako da te nehvalim gospodine ja, razumom i drugimi tvojimi darovi urešeni stvor. Nepazi što govorim, već što bih želio da reknem. Tebe ide hvala, čast i slava do věka. Sad sam te uzljubio svom snagom, i na zahvalu neka mi se s tobom bavi pamet po danu i po noći; ti svojom milinom budi umu najmilija zabava za odmor; ti sa svojim blagom nezasitna želja mojemu sèrcu. Probij mi gospodine svojim miomirisom sèrce, i po njem neka se razlije medena slaštica ljubavi ter mi od toga mirisa dodje želja neugasiva do věčnoga života. Ti si pravo veselje; jer je s tobom život i mir, koj se nemože smutiti; s kim si ti gospodine, taj se neima ničesa bojati; već kliče: ovdě mi je pokoj do věka, ovdě mi je obrani stan.

Prošnja. Isuse dragi, nedaj da mi ljubav utèrnu presilne vode napasti, běde i nesreće; nedaj, da me svět i grěh predobe sada, kada sam se okrěpio tvojim presvetim tělom i kèrvlju i ti mi se nastanio u sèrce. Pravu imam volju, da ostanem

s tobom, i mèrzim na svaki čin, kojim bih za neizměrnu ljubav tebi vratio cèrnu nezahvalu te izgubio nebo. Neuzkrati mi dakle svoje milosti: prosvětli mi pamet i priuči svemu, što je tebi drago, a meni koristno za spas. Daj mi pravu mudrost, da spoznam taštinu světa, strahotu grěha, vrědnos duše i cěnu tvoje milosti. Daj mi jakost, da sve vremenite nesgode podnesem tebi za ljubav i za pokoru mojih grěhah. Daj mi razbora, da uztegnem narav od nerazložnih požudah i putene naslade; u svem ojačaj me, da mogu uzbiti napasti. Ti kruše živi! proměni mi ćud, da nebudem išao za zemaljštinom, nego da budem većom pomnjom tražio nebo; da nebudem mario ni za nasladu, ni za lěpotu, ni za čast, ni za tegobe, već sve da rado pregorim radi tebe.

Obrati molim te gospodine grěšnike, pomozi nevoljnike, posvětli nevěrnike. Razširi svoju svetu cèrkvu, iztrěbi krive věre, brani i ravnaj biskupe i svetjenike, nauči vladare slogu i mir, odrěši žive od grěha, pomiluj mèrtve, a daruj svim svoj sveti mir. Amen.

Uzdasi sv. Ignacija.

Dušo Isusova, posveti me!
Tělo Isusovo, spasi me!
Kèrvi Isusova, napoj me!
Vodo iz pèrsijuh Isusovih, operi me!
Muko Isusova, okrěpi me!
O dobri Isuse, usliši me!
U rane svoje sakrij me!

Nedaj mi s tobom razstaviti se!
Od zloga neprijatelja brani me!
Na čas moje smèrti zovni me!
I zapovědi mi tebi pridružiti se!
Da s tvojimi svetimi slavim te
Do věka věkovah. Amen.

Cèrkvena godina.

Božićna doba.

Prihod. (Prišastje, adventus).

Nauk. Prihod ili advent jesu četiri tjedna prije blagdana poroda spasiteljeva ili Božića. Naměra cèrkvina u Prihodu jest dvojaka: jedna je, da věrnim predoči ljudski pad po grěhu sa svom nevoljom, potrěbu odkupa i želju za spasom; a druga: da pripravi na duhovni dolazak i porod Boga i čověka. S toga je ovo cèrkvi vrěme pokore, te se ona oblači u modru pokornu odoru, zabranjuje bučne zabave, pirove, gostbe i plesove; opominje, da se ostave zle ćudi, te zapověda, da se pùt kroti postom. U ovo vrěme dolaze zornice, ili zavětna misa bogorodičina, koja započimlje rěčju: Rorate: rosite! Prelěpa je ovo navada; a jer se misa služi u ranu zoru, lěpa je oznaka želje, kako željno stari svět očekivaše spas. Osim toga **Prihodom** započima se cèrkvena godina. Uspomenom na naš pad počima cèrkva, a uspomenom na konac i sudnji dan dočima, te tako obsegne sve velike sgode našega odkupa. Probudi kèrstjanine želju za spasom, da ti se u sèrcu rodi Isus; okoristi se ovim vremenom po cèrkvinoj naměri; a što ti bolja bude priprava za porod Isusov, to ćeš više zadobiti milosti.

Želja za spasiteljem.

Sv. Lovro Justinian.

Svemogući věčni Bože! komu je milo dělo svojih rukuh, a osobito tvoja prilika u čověku, obazrij se sa svoga neba na nas. Ah! dodji k nam, ti jedinče božji, gospodine Isuse Kèrste; ti, koj na bèrdu věčnoga života paseš devedeset i devet ovacah, dodji i potraži milostivo stótu, koja u zabludi basa; a to je nevoljno grěšno ljudstvo. Potraži nas Isuse, mudrosti věčnoga otca; upali luč svoga utělovljenja, da nadješ izgubljeni novac, urešen tvojom prilikom, kralju neba i zemlje, koja je po nemari grěhom nagèrdjena. Ti jedini probijaš oštrim vidom svoga sveznanja do dna smèrtnih ranah, što jih grěh zadade ljudem; ti jedini možeš je izlěčiti vinom iz lěkovite čaše tvoje svete kèrvi, blagim uljem svoga milosèrdja, koje jedino odrěšava grěh. Ta ovo si nam obećao ti sam po proroku govoreć: „Vèrhu mene je duh gospodnji!“ Gospodin me je pomazao i poslao, da sklonim na mir, oglasim milost i donesem zdravlje svim, pripravnim da čine pokoru; uznike da pustim na slobodu, i sve obtèršene i trudne u Sionu da razveselim, te jim za žalost podam krunu i město pokore usrećim uljem veselja, a za oděću ogèrnem jih dopadnostju božjom. Isuse, spasitelju světa premilostivi, dodji k ubogu čověčanstvu. Orosi nas, preblaga roso spasa! Spadni na nas, neugasiva vatro ljubavi; otvori nam praizvore svojih milodarah i otvori vrata njekoć izgubljena raja, tvoga nebeskoga kraljestva. Zapali nas svojom ljubavlju i sazovi sa svih ulicah nas slěpe, hrome, nevoljne

i slabe, da ti mi na gostbi věčnoga života napunimo kuću.

Isuse, Bože naš i gospodine, dodji k nam i budi nam pèrvim draguljem spasa; daj nam, da dostojno proslavimo sdruženje naše s tobom, da budemo i mi jedno, kako si ti s Otcem svojim jedan.

Dà, dodji k nam, spasitelju! s obiljem svoga blagoslova, da se po tvojoj milosti rěšimo grěha, opravdamo i posvetimo, te se po tebi usavèršimo za děcu božju; jer ti si naš Bog i sreća svih, koji ti se u ljubavi klanjaju: tebe ide slava i čast od věka do věka. Amen.

Pěsma.

Prorosite s gor nebesa,
   Vaš blagoslov da se lěva;
Jer nevoljan bez uresa
   Evo svět od žedje zěva

Ah od grěšne hèrdje gine
   Bolna duša žalostnica;
Pa daj Bože, da prosine
   Sjaj od sjaja tvoga lica.

Sini nebo sa visine,
   Da se věčno suncė rodi,
Te nas blagi kralj istine
   U kraljestvo svoje vodi.

Hukni nebo svojim dahom
   I razpèrši magle guste,
Da po tvojem světlu mahom
   S očih mrene se razpuste.

Plani nebo te zapali
  Vatrom svojom svět čitavi,
Da se sèrca led raztali
  Na tvom žaru, na ljubavi.

Ovo daj nam u tu dobu,
  I žestoka posred boja
Paklenu će skèršit zlobu
  Posvetjena družba tvoja! Amen.

Prihodni četvèrtni (kvatreni) post.

Gospodin Bog podaje nam u svaku dobu godine nebrojene darove tělesne i duševne, a opet ga u svako doba vrědjamo grěhom. Sveta mati cèrkva naredila je svake četvèrti jedan tjedan, da se za grěhe spokorimo i postimo tri dana, na darovih mu prošle četvèrti zahvalimo i molimo za buduću četvèrt godine. Osim toga u ovo doba redili bi se u staro doba misnici; a jer cèrkvi i njezinoj děci treba za sveti posao u vinogradu gospodnjem valjanih poslenikah, naredila je ona, da se puk u ovo vrěme moli Bogu za dostojne svetjenike.

Molitva.

Isuse! sveti vèrhovni pastiru novoga zakona! razsvětli biskupe tvoje svete cèrkve, da samo na vrědne postave ruke u sv. redu, ter u tvoju službu ni jedan nestupi, koga ti nezoveš. Daj da svaki prije pravo promisli, u kako svet i težak stalež sv. redom stupa. Pošalji pomnjive, krěpostne, tvojim duhom nadahnute težake u svoj vinograd; daruj

jim rázbornu revnost i sèrčenu ljubav prama tebi i iskèrnjem; uzdèrži jim sèrce čisto od svakoga grěha; daj da pred tobom i pukom tvojim bez prikora žive, polag tvoga priměra propovědanjem i izgledom ráde za spasenje izručenih si ovacah, da i pastir i ovce tebi ugode. Amen.

Božić.

Nauk. Raduj se čověče, da ti je Bog bratom postao. Promisli, što je ljubav za te učinila! Ali osobito danas treba da se sèrčenije Isusu pokloniš i pomoliš: daruj mu sèrce! Veseli se na ovaj blagdan; ali veseli se u Gospodinu! Danas štije svaki misnik tri mise; a to: pèrvu na čast věčnomu porodu sina božjega u krilu njegova Otca; drugu na čast njegovu porodu od děvice Marije; tretju na čast njegovu duhovnomu porodu u našoj duši po věri i ljubavi. Običaj, da se jaslice prave, poteče od sv. Franje Asiskoga god. 1208.

Poklon rodjenomu spasitelju.

Sv. Efrem.

Čast i poklon bio tebi, sladki Isuse! Slava ti, spasitelju světa, jedinče sine božji, koga je milostivo sèrce sklonilo, da nas nevoljnike pohodiš! Slava tebi bogatcu, koj si nas siromake jednim mahom obogatio! Slava tebi, koj si razsvětom Betlehema razsvětlio sav svět i čověčanstvo obveselio duhovnom pomladom.

Čast i poklon bio ti, sladki Isuse! Slava ti na dolazku, kojim se čověk po Bogu u novi život preporadja, kojim se on kano na vrělu spasa pere

od grěšne gube ter mu se duši po Bogu donosi pravi mir.

Čast i poklon bio ti, sladki Isuse! Slava ti, spasitelju světa, koji si, kano što zapada sunce, tako se snizio i ti, da vidimo pravo světlo; koji si za nas postao tělom, da od nas u tělu napraviš nebeske duhove; koj si hotio, da tvoje skrovno bitje u prilici děteta bude vidljivo, te nam oči vide tvoju milost i dobrotu.

Čast i poklon bio ti, sladki Isuse! Slava ti, spasitelju světa neizměrnomu, koji si se nam za ljubav dao obuhvatiti těsnimi jaslicami; koj si svomu Božanstvu za stan obrao ljudsko tělo, i koj si u svom sèrcu naše duše zapisao plamenitimi slovi neugasive ljubavi!

Čast i poklon bio ti, sladki Isuse! Slava ti, spasitelju světa, koji svojim světlom razgoniš naše tmine; koji s nas svlačiš okove krivnje te nas oblačiš u odoru nevinosti; koji nam dušu soliš solju nebeske mudrosti, a za hranu věčnoga života daješ nam sam sebe.

Čast i poklon bio ti, sladki Isuse! Slava ti, spasitelju světa, koj si za nas izplatio dug, koga mi nikada nebismo bili mogli da izplatimo za svoju krivnju; koj si nam sěmenom za věčni spas posijao njivu duše, i koj si na prokletinje vrědno stablo našega grěšnoga bitja ucěpio divnu mladicu svoje milosti.

Čast i poklon bio ti, sladki Isuse! Slava ti, spasitelja světa, koj si nam put i otvorena vrata u kraljestvo božje; koj si s nami živio kano dobri pastir, pače dostojao se da nam za odkup budeš žèrtvom, i koj si nam tèrs rodan groždjem nebeske miline i sreće.

Čast i poklon bio ti, sladki Isuse! Slava ti, spasitelju světa! Nemožemo te dostojno proslaviti; moru bo tvoje slave netreba kâpi našega slavljenja; ali zahvalna duša hoće da te slavi po svojoj moći. Pa kako te od ljubavi hvali i slavi, tako želi, da se u ljubavi s tobom sdruži i sdružena s tobom živi do věka. Amen.

Pěsma.

Smožni kralju! poklon směrni
Veličanstvu budi tvomu,
Kak' su dužni sluge věrni
Bogu svomu velikomu!

Nebo svete i dvorane
Ti ostavi radi mene,
Da mi ljute vidaš rane
Bóli duše ucviljene.

Vidim, s dvora ti rajskoga
U pećinu Bože sadje,
Da me, cèrvka zemaljskoga,
Ljubav tvoja ište i nadje.

Ljubav tebe vèrže na to,
Da Bog jesi ubog tako,
Od koga je srebro i zlato:
Zemlji, nebu blago svako!

Ljubav u taj těsnac spravi
Tebe medju dvě živine,
Koga nebo kraljem slavi
Neizměrne veličine!

Ljubav sveza povojima
I ručice male povi,
Koje pèrstma dèrže trima
Vas zemaljski okrug ovi.

Ljubav ti je to prostèrla
Cèrnu zemlju šakom slame
I učini tebe umèrla —
Slaba, gladna, žedna za me.

O ljubavi! o čudesa!
O Isuse, što ti vratih?
Čudite se o nebesa —
Nezahvalom ja mu platih!

Ne! moj spasu i živote,
Već se u móm sèrcu rodi,
Da ti, goreć od milote,
Harna duša věkom godi.

Molitva.

Daj, molimo te, svemogući Bože, da nas tvoga jedinca novi po tělu porod oslobodi, koje nas pod jarmom grěha staro sužanjstvo dèrži. Po istom gospodinu našem Isusu Kèrstu, koj s tobom žive i kraljuje u věke. Amen.

Tebi, rodjeni spasu, darivam sve dobre pomisli i svetu ćut, od koje mi se žari sèrce, sve lěpe rěči, koje mi prosbore usta, i sva dobra děla. Sve, što pomislim, reknem ili učinim, budi na čast tvomu otajstvenomu porodu. Primi ovaj maleni dar moga smirena sèrca, a daruj mi krěpost malene děce: čistoću sèrca, poniznost duha i prostotu

duše. Probudi u meni vruću želju da se sdružim s tobom ter da postignem skrajnu svoju svèrhu, naime věčni život s Bogom Otcem i svetim Duhom u nebu, gdě ti angjeli bez prestanka pripěvaju: Slava Bogu na visini! Amen.

Pěsma.

(Jesu redemptor omnium.)

O Isuse, spas čověka,
Kog', otčinskom slavom slavna,
Višnji Otac prije věka
Rodio je sebi ravna.

Ti světlosti, otčev sjaju!
Nado stalna, melem tuge,
Čuj molitve, što pěvaju
Po svem světu tvoji sluge.

Spomeni se, stvorče světa,
Da si postao nam prilika,
Kad te rodi děva sveta,
Kojoj bila čast i dika.

To svědoči ova mila
Zora, došla krugom lěta,
Sa otčeva da si krila
Došô na spas svega světa.

Sunce, zvězde, zemlja, more,
Sve, što sunce dolě ogrěva,
Svomu spasu ove zore
Novom pěsmom pozdrav pěva.

I mi, koji vrělom glavu
Svete kèrvi polěvamo,
Rodjen-danu tvôm na slavu
Pěsme daću darivamo.

O Isuse! tebi slava
Od děvice rodjenomu;
S Otcem, Duhom věkom prava
Čast imenu bila tvomu. Amen.

Měna godine.

Svečana zahvala od sv. Ljudevita Granadjana.

Evo će zakoj čas minuti ova godina, a ja, Bože moj, obratjam se k tebi sa sèrdačnom zahválom; sve bo, što ove godine doživih dobra, tvoj je dar. Svečano priznajem, gospodine, da je svaka ponuka na dobro u meni, svaka dobra odluka, svaka razsvěta uma bila plod tvoje dobrote. Što sam obladao napastih neprijatelja, što sam ugušio zlih pohotah svoga sèrca, i koliko bih se god putah pomolio od sèrca, sve je to bilo tvoj dar. Što sam kad što postio, tvoja me je milost na to sklanjala; što sam god tèrpio muke, tvoja mi je desnica pomogla nositi križ; što sam god činio dobra, ti si mi na to ponukavao volju; kad god bih sam sebe zatajio, tvoja bi me desnica primorala na to. Jer, kao što nitko sladko ime Isusovo bez naročite milosti sv. Duha nemože ni da zazove od sèrca, niti može da obavi ma i maleno zaslužno dělo;

kano što rozgva odtèrgnuta s tèrsa nerodi, tako bez tebe neima ništa. Sve biva po tebi, sve po tebi raste i uspěva. Svečano dakle izpovědam, da su se sve moje dobre pomisli, rěči i děla rodila tvojom pomoćju i da su tvoja blagodat.

Bože moj! kako da ti se zahvalim za onolike prilike i ponuke na dobro, koje si mi minule godine sve do ovoga časa podavao! Ah! koliko putah zovnu me mili glas zvona u cèrkvu, stan tvoje slave a moga spasa! Koliko putah zazuja mi u ušijuh tvoja rěč, učeć me, opominjuć, světujuć, koreć i těšeć! Koliko putah bi mi se nudila blaga milost, da idem na svetu izpověd i pričest. Mnogoga věšta i věrna savětnika, mnogoga vrědna i pobožna prijatelja poslao si mi, da me sve to bolje upute k tvomu prěstolu. Koliki krasni uzori za svaku kèrstjansku krěpost, koji kano mladice proniknuše na tvom svetom križu, zasinuše mi kano zvězde s neba i zamirisaše kano nebesko cvětje!

Mnogu duhovnu knjigu podao si mi u ruke na ponuku, da prianjam za věčnim! Ah! svuda prolěva tvoja promisao blagoslov, te nigdě, išao na kraj světa ili u pustu pustaru, neuzmanjka tvoje pomoći, tko poniznim i odanim sèrcem želi da ti služi.

Bože moj! kako da ti se zahvalim na dokazih tvoga bezdana milosèrdja, što si mene nepokorna grěšnika i ove godine tèrpio. Treptim od sveta veselja i velika čuda, videć uvrěde, što sam te vrědjao, videć svoju krivnju a opet tvoju dobrotu i milinu, gdě mi neuztegnu blagoslova i nezamahnu šibom, da me pokaraš. Blagoslovljena bila tvoja preblaga tèrpljivost, po kojoj živem; slavilo ti se milosèrdje, kojim me tako dugo miluješ.

Sve što mogu pred tobom, to je da utonem u ponor svoje ništoće; jer što bih i rekao, što li bih i učinio, nego da ti se zahvalim na neprocěnivih blagodatih vatrenim sèrcem, posvetim se tebi u žèrtvu te se posve predam tvojoj dobroti, da me vodiš, dok mi dodje onaj čas, kad ću po zaslugah moga milostivoga odkupitelja zapěvati pěsme tebi trojednomu Bogu na slavu i poklon do věka. Amen.

Obećanje na novu godinu,

od sv. Franje Saležanina.

Bože moj! posvetjujem ti pèrvi dan nove godine, da mi bude čvèrstom podlogom za sve nje! Kličem dakle smireno s pravim poklonom: „Živio Isus u mojem sèrcu!“ O! da mi je dragomast spasa izliti na sve ljude na njihovu sreću; jer s toga razloga i naděveno ti je ime „Isus“, što u tvojoj milosti věrujuće sèrce dobiva jedini tebi mili miris. Isuse moj! oblij mi čitavo sèrce nebeskom dragomaštju tvoga božanskoga imena, da milinom njegove duhe zamirišc sve moje bitje, svaka moja misao, rěč i čin! Prekrasno ime, koje imenuju usta nebeskoga otca od věka, budi mi svaki čas i do věka utišteno u dušu, da, kako si ti njoj spasitelj, i ona bude tvoja spašenica.

Ali, da moje sèrce zavrědi tako visoku milost, obreži ga sám ti, gospodine spasitelju, ter izčupaj sve što je u njem mèrzka tvojim svetim očima! Pomiluj me ter, ako ti je s voljom, zamoči mi sèrce u svoju svetu kèrv, da ga skroz probije tvoja ljubav, ter da ruže — pobožne moje želje i děla, što

da milostivo u meni probudiš — njezinim se rumenilom zažare i zamiriše miomirisom.

Dà, moj Isuse! Ova godina bila mi dobra i srĕtna, zasladjena mirisom tvoga imena i oblivena tvojom presvetom kèrvlju. Ova mi nova godina bila blagoslovljena obiljem blagodatih nebeskoga otca; bila blagoslovljena obiljem spasa, pribavljena mi obrezanjem jedinca božjega; bila mi blagoslovljena utĕhom sv. Duha, da presvetoj Trojici na poklon i čast bude posvetjen svaki trenutak, da mi sèrce bude obrezano od zemaljštine i u njem da mi se razplodi ona savèršena spasiteljeva ljubav, koja je svojom kèrvlju nebesko i božansko ime „Isus“ zapisala na njegov posvetjeni puk; ljubav, koju je on svemu svĕtu navĕštao, da zavlada sèrcem svakomu vĕrniku. Za te, Isuse moj! hoću da radim, ponizim se, tèrpim, odreknem se svĕtu i podnosim od svĕta za te sve muke i progone.

Nedaj, sladki Isuse, da mi jedan dan mine u ovoj godini, pače da mi mine i jedan dan u više godinah, što mi je još po tvojoj volji, Bože i gospodaru, preživĕti, a neorosi me rosa tvoje presvete kèrvi, i da neoćutim slasti tvoga presvetoga imena, mojemu sèrcu pravoga pokoja. Isuse moj! daj da se kapi prolĕvene tvoje presvete kèrvi pretvore plamenci, ter mi oni zapale sèrce, da uzbukti plamenitom ljubavlju, i ja te vĕrno ljubim ove godine i svagda do zadnjega časa života, pače i preko groba do vĕka! Amen.

Sveta tri kralja
ili
Bogojavljenje.

Nauk. Ovaj blagdan zove se Bogojavljenje, jer se slavi uspomena trih čudesah, kojimi Isus pokaza, da je pravi obećani spasitelj světa; a to: pohod mudracah s iztoka dovedenih neobičnom zvězdom, obratjenje vode na vino i kèrstjenje u Jordanu. Zvězda budi ti zvězdom věre, te zahvali na njoj Bogu; a u to ime možeš probuditi věru, ufanje i ljubav i ponoviti kèrstni zavět. Hodi s mudraci, te daruj spasitelju zlato, t. j. prečistu ljubav, tamjan t. j. sèrdačnu molitvu, plemenitu mast t. j. zataju sama sebe i skrušenje. Dvojaka zvězda světlijaše mudracem: prava zvězda ili naravna, kažuć jim put, i unutarnja zvězda, obasěvajuć jim dušu tvèrdom věrom. Tako na dva načina vodi i nas Bog putem spasa: 1. po cèrkvi učećoj, koja je stožer i tvèrdja istine; 2. po milosti ili unutarnjoj světlosti i ponuci. Věrujemo li, što istinita cèrkva uči? Cěnimo li dostojno neprocěnivi dar věre? Slušamo li ponuke, koje na pravo i pošteno nukaju? Blago onomu, koj s mudraci može reći: „Viděsmo mu zvězdu na iztoku te idemo da mu se poklonimo.“ Mat. 2, 2.

Molitva
od sv. Bonaventure.

Dušo moja, eno kralji traže gospodina, da mu se poklone; mudraci i učitelji traže ga, da čuju od njega napetim pozorom nauk istine! Potražite dakle i vi, duševne moje sije, s ovimi zemaljskimi kraljevi Isusa, da mu se smireno poklonite i proslavite ga; jer vam je on stvorac, odkupitelj i

naplatnik: stvorac po naravnom životu, odkupitelj po preporodu duševnoga života, a naplatnik u věčnom životu! Poklonite se smireno svemogućemu kralju! Poklonite se priznajuć mu čast; jer je on pèrvi učitelj istine! Poklonite mu se s ljubavlju i radostju; jer je preblagodaran gospodin! Poklonite mu se s veseljem; jer je on kralj pravde; poklonite mu se po njegovoj veličini; jer je on sunce istine! Poklonite svim sèrcem; jer je on světli plamen ljubavi.

Ali nije dosta molitva i poklon; nego morate da mu darujete darove: zlato razžarene ljubavi, tamjan odanosti i sèrdačnosti, plemenitu mast pregorka skrušenja; a to, zlato ljubavi radi primljenih darovah, tamjan pobožnosti radi obećanih darovah, a plemenitu mast skrušenja radi počinjenih grěhah. Dar zlata ide ga kano Boga, dar tamjana kano presveta čověka, a plemenita mast radi pregorke njegove muke.

Potražite ga duševne moje sile, da vam odkrije tajnu svoje nepresežne mudrosti, da vam pokaže čudesa svoje moći, da vam objavi volju te vas po njoj nauči živěti. Tražite da vidite biljege njegove svemoći, koja je sve od ništa stvorila, tragove mudrosti, koja je sve prekrasno uredila i svaku ciglu stvar ljubko uresila. Tražite nedosežna Boga s poniznostju; jer je i ovako smělost, da nevoljan čověk na ovom světu presudjuje nedohvatnu tajnu Boga u presvetoj Trojici i prèvisoku tajnu utělovljenja Sina: kako Otac sám od sebe proizhodi od věka, kako li Sin od sama Otca, a sveti Duh od obojice.

Isus, duševne moje sile, koga tražite, jest učitelj i praizvor istine; u njega jedina može se

tražiti istina; ali u njega sama može se i naći; kroz njega došla je istina na vidělo, a na njega, kano svèrhu i kraj, mora da se svaka istina opet svratja. On uči svaku istinu: istinu života, koju tašta slava poružuje; on uči pravi nauk, koj na svu žalost putena naslada zamèršuje; on uči pravu pravicu, koju sramotna pohlepa čemerno izopačuje.

Potražite dakle, duševne sile, Isusa, da vas nauči istinu: istinu života, da znate, kako ćete se spasonosno i hasnovito vladati; istinu nauka, da upoznate, kako ćete ravnati svoje podložnike i voditi po božjoj volji; istinu pravice, da uvidite, kako treba da služite Bogu strogom pokornostju. Sveti mudraci, vi mi budite vodje, i s vami hoću da tražim Isusa. Vi ste ga tražili kano kralja, da vas proslavi svojom milostju; kano učitelja, da vas prosvětli mudrostju, i kano těšitelja, da vas svojom dobrotom utěši; a kako vi, tako ga tražim i ja, kao svoga premiloga Isusa.

Pokažite mi dakle vi, pobožni sluge božji, gdě je ljubimac moje duše. On je s vami; vi ga znate i veselite se s njim; pa mi ga dajte u ljubavi. Jer ako mi i jest za koje vrěme ohladnila ljubav sa želje za světom, nadam se ipak, da me nije još ostavila navada i radost, da njega ljubim; neutèrnu u meni ljubav; jer mi vazda bijaše na misli, da se k njemu vratim! Željeć pako Isusa nije mi stalo do svoje dike, nego mi je stalo do njegove slave. Ufam se u gospodina, obodren množinom priměrah njegove milosti. S mudraci tražiti ću ga u kolibi i pojati, i naći ću ga! Amen.

Svetkovina sv. imena Isusova.

Nauk. „Naděveno mu je ime Isus“. Luk. 2. 21. Zareži si u sèrce ovo ime, osim koga neima spasa. Ovo je ime 1. presveto, s toga se ima izgovarati sa strahom i štovanjem; 2. premoguće, s toga se ima zazivati sa zaufanjem; 3. presladko, s toga se ima spominjati s uzhitom. Živio Isus! rekao bi od navade sveti Franjo Saležanin. Hvaljen Isus po sve věke! Na ovu svetkovinu dobiva, tko se izpovědi i pričesti i pomoli se na odluku svete matere cèrkve, oprost obilan. Ovaj oprost može se zadobiti, ako se uvěti obdèrže i koga god dana u osmini; a može se naměniti i za pokojne duše.

Molitva.

Neka se hvali i slavi presveto ime tvoje, gospodine Isuse Kèrste, koje ti je nadio Bog Otac i proslavio ga nad sva imena světa. Ovomu bo imenu imade se pokloniti svako kolěno, što je na nebu, na zemlji i pod zemljom; a nam ljudem niti neima drugoga imena pod nebom za spas, osim ovo jedino ime Isus. S toga hvalim i slavim ovo presveto ime, a zovem ga u svakoj potrebi. Molim te Isuse, za sladko tvoje ime, posveti me te primi sebi u milost. Neodbij me, kad te evo svetim imenom zovem skrušen. Ono mi neka bude vazda na pameti, na sèrcu i na jeziku. Sveti se ime tvoje u svih narodih, u svih jezicih i po svih krajevih. Ono me neka od neprijatelja brani, u slaboći me utěši, u pogibelji oslobodi, u napasti uzdèrži; ono mi na čas smèrti budi zaštita, obrana i zadnja moja rěč. Amen.

Pěsma.

(Jesu dulcis memoria.)

Slavno ime, Isuse presveti!
Sladka našoj zabavo pameti,
Sèrcu našem prava si naslada,
Nad razgovor pako s tobom sada
Neima ništa — slasti ni miline!

Mile pěsme! kad se tebi ori,
Mila glasa! kad o tebi sbori,
Sladke misli! i neima je sladje.
Nit' se pěva, nit' se čuje radje,
Neg ti Isus, mili Bogu sine!

O Isuse! pokornikah nado
Al' si dobar, ter jim prostiš rado!
Dobar bólnu, kad te s voljom traži;
A našav te dušu si razblaži
Od miline tvoje veličine!

Neima uma, a ni živa stvora,
Neima pera, mudra ni govora,
Da opiše il' da izgovori,
Što je ljubav, kojom sèrce gori
Pram Isusu neba na visine!

Daj Isuse, tebi da živimo
I s veseljem s tobom se dičimo!
Věrna služba budi tebi daća,
Koj si naša slava, sreća, plaća
Po sve věke, věkom da nemine. Amen.

Uzkèrsna doba.

Sveti post ili korizma.

Nauk. Post je vrěme za pokoru, žaobu, muku, trud i molitvu, da okajemo grěšnu dušu ter se po zaslugah muke Isusove vratimo Bogu u milost. Prioni dakle, pobožna dušo, na pokoru, tajeć sama sebe, kroteć si dušu i tělo. Pokora ova dvojaka je: tělesna i duševna. Tělesna je, kad se tělo kini i trapi, kano na priměr postom, lošom hranom, oštrom odorom, uztegom ćutilah i t. d.; duševna, kad se uztežu pohote i neuměrena čuvstva: oholost, sèrditost, sebičnost i sve što na zlo zavodi. Što više budeš ovakovim načinom mèrtav sam sebi, to ćeš bolje oživěti Isusu; jer što više zamèrziš na zle svoje požude i navade, to više uzljubiš Boga. U ovo vrěme čuvaj se pazljivije grěha, moli Boga marljivije, a osobito promatraj muku Isusovu; jer ovo je vrěme milosti; a milost daje Bog samo vrědnim: poniznim i skrušenim. „Spomeni se čověče, da si prah i da ćeš se na prah obratiti.“

Molitva na pepelnicu.

Bože! tko se pred tobom ponižava, steče milost; a tko se za svoje grěhe pokori, utaži tvoju sèrdjbu; čuj dakle naš vapaj ter izlij na svoje sluge, koji si sada glave dadu posipati pepelom obilan blagoslov svoje milosti. Zadahni nas duhom skrušenja i pokore i poděli nam oproštenje svih grěhah. Pokrěpi, milosèrdni Bože, svoje věrne, da sveti post dostojno počmemo i na svoje spasenje dovèršimo; po Isusu Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Svakidanja molitva za vrěme posta.

Sv. Bonaventura.

Tèrpeći moj Isuse! ti si u istinu pravi učitelj, u koga je sve blago nebeske mudrosti. Otvori mi dakle otu riznicu mudrosti i spasa, gdě je u tvojoj pregorkoj muci i smèrti na križu zatvoreno sve blago! Ah! koliko sam putah pošao za divljim ognjem zamaljske mudrosti, pa me je tako zaslěpio, da sam propao u duboke ponore nečastivoga; zato daj, da luči mira, světleći iz tvojih ranah, i mene prosvětle te mi duša od sada slědi samo ovu zvězdu predhodnicu, koja i světli iz tvojih ranah i vodi u nje, kano u domovinu trudnih i nevoljnih, věrnu dušu.

Isuse moj! grěšno moje sèrce tvèrdo je i sada prama tebi kano kamen. Omekšaj ga milostivo vîrom svoje kèrvi, da od sada za te udara od věrne ljubavi; saberi mi po světovnoj nasladi razasute misli u svetu ranu na tvojih pèrsijuh.

Tèrpeći moj Isuse! podaj mi svoje muke i blagodati. Jer tvoje su muke i boli mojoj ubogoj duši najbolji lèk proti svakoj bolesti, i bez njega neima pomoći, lěka ni zdravlja.

Premilostivi Isuse! tvoje rane zatiru u klici Bogu mèrzke strasti ter čupaju s korěnom grěh i opačinu grěšniku, kad se k tebi obrati.

Dobri Isuse! tvoje muke zaglušuju ušesa, da se o nje namah odbiju rěči napastnikah; zatvaraju oči, da više nikada nebace na nesveto ni jednoga pogleda; straže i čuvaju osětila, da se neizopače te nekrenu po zlu za grěšnom nasladom.

Presveti Isuse! tvoje muke goje pobožnost prama tebi te ju uzdèržavaju u světlu plamenu.

Premilostivi Isuse! tvoje muke uzpiruju oganj prečiste ljubavi iskèrnjega, koja se očituje činjenjem dobra i opraštanjem.

Prenevini Isuse! tvoje muke uzhitavaju presnažno volju, da teži vazda i jedino za nebom i svim, što je tebi drago, a jur ovdě preobražava dušu.

Isuse moj! podaj mi tvoje bóli, da jih vazda promišljavam i živo u sebi ćutim; jer me samo tvoje muke udovolje; one mi jedine obogate dušu svakim blagom; one su mi utěha, okrěpa, veselje, pratnja, zaštita, pomoć i jedina moja sreća! Daj odkupitelju moj! da mi iz tvoga križa izraste mladica palme, oznaka poběde, i da mi iz tvoga tèrnja procvate ono cvětje, koje nikada nepovehne. Amen.

Molitva pred svetim propelom.

Ljubitelju i odkupitelju duše moje! Kakova te svojim grěšnim očima vidim sada! Vidim poruženа i nagèrdjena! vidim na križu nemilo propeta: věrujem i vidim propeta za me. Ah! ja sam nesretni krivac! ja sam uzrok muke i smèrti tvoje! Sagrěšio sam, dobri spasitelju! zaslužio sam muke paklene; ali po svem tom ufam se još, i to tvèrdo, da me nećeš odsuditi rad neizměrne svoje dobrote. Ti si na križu umro, da ja do věka neumrem i nepoginem. Vape u nebo moji grěsi, tražeći strogu osvetu; ali je jači glas tvojih ranah, proseći za me pomilovanje. Ovo presladko tvoje ime: Isus ili spasitelj, nad glavom ti napisano, krěpi me u

nadi, da ćeš me grěšnika milostivo spasiti. Smiluj mi se dakle, milostivi Isuse! za ovo presveto ime; budi mi milostiv, koj nisi manje milostiv sada, nego si milostiv bio na križu, kad si za grěšnike, svoje nepriatelje, molio nebeskoga otca: otče, oprosti jim! Evo ja sada s pokornicom Mandalěnom pred tvojim križem na kolěnih žalostan priznajem svoje grěhe, žalim i od sèrca cvilim; kajem se, što sam uvrědio tebe, Boga svoga, najveće dobro, koga nad sve ljubim. Zašto, ah! zašto da od ljubavi i žalosti neumiram; jer uvrědio sam tebe, koj si za me umro. O! da barem mogu od žalosti iz grěšnih očijuh onoliko iztočiti suzah, koliko si ti iz svih udah iztočio za moje grěhe svete kèrvi. Nesrećo od grěhah! mèrzim na vas svim sèrcem, i volio bih na ovom městu u milosti božjoj umrěti, nego da još kada neprocěnjenu dobrotu božju ikakvim, a osobito smèrtnim grěhom uvrědim. Osiguraj Isuse ovo moje obećanje svojom milostju i u njoj me uzdèrži do smèrti. Amen.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava Otcu.

Pěsma o sv. križu.

(Vexilla regis prodeunt.)

Barjak kraljev ide sada,
Sja križ sveti, gdě podnese
Gorku smèrt naš život, kada
Smèrtju život nam iznese.

Gdě on kopljem ranjen proli
Vodu i kèrv čudnovato,
Da ozdravi naše bóli
I opere grěšno blato.

Istina je sada veće
  Što narodom starog světa
David pěsmom jur proreče:
  „Bog kraljuje sa dèrveta.“

Stablo slavno i rumeno,
  Toga kralja rumenilom
Častno, jer bě naměnjeno
  Da mu budeš ti nosilom.

O blaženo! gdě j' visěla
  Céna světa: ti si bilo
Naslon njegva svetog' tèla,
  Ti si paklu robje odnilo.

Zdrav o križu! u sadanje
  Vrěme muke božjeg sina,
Dušah naših ti ufanje,
  Naša pomoć ti jedina!

Ti umnožaj milost svomu
  Puku živu po milosti;
A tko umre s grěha, tomu
  Taruć grěhe milo prosti!

Ti trojice jedna skupa
  Od svakoga bud' hvaljena;
A nam daruj od odkupa
  Dar po križu dobivena! Amen.

Sveti križni put.

Ovaj je put svakoj pobožnoj duši od velika nauka. Jur od onoga vremena, što je Isus na bèrdu Kalvariji umro za spas

světa, idu kèrstjani u Jeruzalem, da pohode stopami i kèrvlju svoga spasitelja posvetjena města, da se njemu poklone i zahvale mu se na nečuvenoj ljubavi, a sebi okrěpe bolnu dušu. Sv. otac papa podělio bi jim u to ime različite oproste. Ali kašnje padnu sveta města poganom u šake, te nebi bilo moguće putovati u Jeruzalem. Brižna mati cèrkva, da joj věrna děca nekvaruju s one nesreće, dopustila je, da se lěpa ova pobožnost, križni put, može obaviti i na drugom městu za to odredjenu, a za nju poděli ona iste oproste, kano i na svetih mèstih. Ako nemožeš izmoliti u cèrkvi pred slikami javno, a ono valja, ako se izmoli i doma; samo treba, da bude pred blagoslovljenim u to ime križem, pa da se na svèršetku izmoli pet putah Otče naš, Zdravo Marijo i Slava. Kad god se dakle pobožno izmole ove postaje križnoga puta, dobiva se oprost. Kako za svaki oprost, tako i za ovaj mora da je čověk u milosti t. j. bez smèrtna grěha, treba da naměni pobožnost sebi, a može se naměniti i dušam u čistilištu, i osim toga na pose treba da se pazi na tajne muke te promatra. Nemar je, da čověk u dugo vrěme posta, gdě se slavi uspomena božje ljubavi, pregorke muke i smèrti, njemu u zajam ljubavi i na zahvalu, a sebi za veliku duševnu korist, neprobavi koj časak na onom putu, gde izučiše pèrvi sveti muževi nebesku mudrost. Križni put jest put, kojim prodje Isus s križem na ramenu. Pomisli dakle, da slědiš Isusa moleći ovo, te odluči, da ćeš rado nositi križ, što ti ga Bog u ovom životu upèrti.

Priprava.

Gospodine Isuse! evo moja duša sa Marijom, tvojom razcviljenom majkom, ide za tobom, prateć te bolovitim putem tvoje muke. Ah! govori mi u sèrce gospodine; jer tvoje su rěči duh i život,

režuće poput bridka mača. Probij mi ovim mačem sèrce, da procvili od žalosti. S opake volje i zle ćudi tèrpao sam grĕh na grĕh. Strah me je i sram, te se neufam da uzdignem grĕšne oči k tebi Presvetomu. Ali ipak, za slavu svoga imena, na prošnju žalostne ti majke, pomiluj me skrušena, zatari mi obiljem svoje milosti krivnju i obodri me. Kajem se gospodine, te prosti okajanoj duši, da zavrĕdim one blagodati, koje ti ovim putem dĕliš. Za moj vĕčni spas zaputi se ti, moj Isuse, da za me na križu umreš; zato hoću da i ja tebe na bolovitom putu vĕrno slĕdim ter tebi za ljubav živem i umrĕm i s tobom budem blažen po sve vĕke. Amen.

I. Postaja.

Osuda.

Z. Klanjamo ti se Isuse i slavimo te.

O. Jer si svojim svĕtim križem odkupio svĕt!

Promatranje. Bezbožci govorahu medju sobom: Idimo, da prevarimo pravednika; jer kori naša dĕla. Veli, da zna sve kano i Bog, gradi se sinom božjim: da vidimo, je li istina? Pa kad je sin božji, neka ga on izbavi iz naših rukuh. Osuditi ćemo ga na najsramotniju smèrt. Knj. mudr. 2. Svoga jedinca nije milovao Bog, već ga predà za nas sve. Poginu žèrtvom, jer je sam hotio, a neotvori ni ustijuh. Rado primi on osudu na smèrt, samo da nas rĕši osude na vĕčne muke.

Molitva. Gospodine Isuse! na ovu krivičnu osudu pristao sam i ja po grĕhu; ali molim te za onu krotkost, kojom si za me primio krivičnu osudu,

daj mi milost, da i ja tebi za ljubav krotko i stèrpljivo primim krivi sud i naopake misli; a rěši me osude na věčne muke, koje sam zaslužio.

Otče naš. Zdrava Marijo. Slava Otcu.

2. Postaja

Isus uzima na se križ.

Z. Klanjamo... O. Jer... (kano gore.)

Prom. „Obukoše ga opet u njegove haljine i izvedoše ga van, da ga propnu. I on podje van noseći sam križ.“ Iv. 19. Zdravo kralju, koj si se jedini smilovao nam u bludnji; pokorna otcu izvedoše te, da te propnu na križ, kano što vode krotko janje pod nož. Tebi slava i slavlje, tebi budi kruna pèrve časti. Svi smo bili zabludili kano ovce; a naše grěhe prenese Bog na njega. Doista! on preuze na se našu nevolju i pretèrpi naše muke.“

Molitva. Preblagi Isuse! koj si tako s voljom upèrtio na se križ, što ti ga prirediše grěsi moji i svega světa; janjče božji, koj uzimlješ grěhe světa: daj da poćutim breme svojih grěhah i tebi na ljubavi vazda budem zahvalan.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

3. Postaja.

Isusov pèrvi pád.

Z. Klanjamo... O. Jer...

Prom. „Čitav dan me kine neprijatelji; jer jih je množina, koji proti meni vojuju. Ja pako boravim u sěni od tvojih krilah, dok mine opačina.“ Pj. 55. 56.

„Ponizio se je sam gospodin naš Isus do smèrti, a to smèrti na križu. Zato ga je Bog i uzvisio te mu dao ime, koje je nad svako ime.“ Sv. Pavao na Filip.

Toliko je breme naših grěhah, da pod njim pada onaj, koji sve dèrži svemožnom svojom rěčju.

Molitva. Nedužni Isuse! od ogromna bremena naših grěhah oboreni na zemlju, daj da svaku nevěru i prekèršaj svim sèrcem okajem pred tvojima nogama, i sačuvaj me, da nikada više nepadnem u grěh.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

4. Postaja.

Susrět Isusa i Marije.

Z. Klanjamo... O. Jer...

Prom. „Evo, kako sam ubog i u mukah od mladosti! Jedva što se pridigoh, opet se pognuh od muke. Obkolili su me kano bujice vode kroz čitav dan; prijatelji i rodjaci daleko su od mene, odběgoše me sbog nevolje moje.“ Pj. 68.

„Sinko moj! što si mi to učinio! evo sam te tražila sa žalostju.“

„Dušu tvoju probosti će mač, da se očituju misli mnogih glavah.“

„Oslabile su mi oči od suzah, uzdèrmana mi je utroba, razlila mi se žuč od tuge za sinom; jer je nadjačao neprijatelj.“

Molitva. Raztuženi Isuse! odběgoše te učenici, pravi tvoj puk odbi te sa sramotom; ali te děvica majka traži s velikim strahom i neizgovor-

nom tugom. Za onu njezinu tugu molim te, daj mi ulij sèrdačno štovanje prama tvojoj majci i pusti me na njezino krilo, da me miluje i uči dobru. Isuse i Marijo, primite me u milost i ljubav.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

5. Postaja.

Šimun Cirenac.

Z. Klanjamo... O. Jer...

Prom. I najdu čověka iz Cirene, imenom Šimuna; ovoga dakle uhvate i prisile, te on uze na se križ i ponese za Isusom.“ Luk. 23.

„Tko neuzme na se svoj križ i nepodje za mnom, nije mene vrědan.“ Mat. 8.

„Nebilo toga, da se ponosimo čim drugim, osim križem našega gospodina Isusa Kèrsta.“ Gal. 6. 14.

Molitva. Isuse! učitelju naš, uzore i svèrho! prosvětli me svojom istinom, da vidim, što je tebe tražiti i nositi križ; oslobodi me ote misli, da bih tebe slědio, dočim bih se otimao tvomu križu; već daj, da križ od tebe poslani zagèrlim i nosim drage volje, te da u tvoj stan dospije i věran ti sluga.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

6. Postaja.

Veronika i Isus.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. Viděsmo ga, ali mu nebijaše prilike ni lěpote: bijaše nagèrdjen i prezren čověk sav

u boli, u nesvěstici i lica kano pod koprenom. Iz. 50.

Lěpoto od prilike, i lěpši od svih ljudih: milost ti se je razlila na ustnicah!

Gospodine, Bože krěposti, obrati nas! pokaži nam svoje lice, i spasiti ćemo se!

Molitva. Dobri Isuse! koj si smèrtnim znojem svoga lica spasio meni život, klanjam se spodobi tvoga kèrvava obraza, koju si ostavio na rubcu. Ah dobri spasitelju! povrati mojoj duši pèrvašnju lěpotu; daj mi onako ćutljivo sèrce, s kakovim ti je pružen onaj rubac, i utisni mi na sèrcu biljege svoje muke.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

7. Postaja.

Drugi pád.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. „Grěšnici me progonom nagnaše u stisku; běsnoća njihova razjarena tèrsi se, da mi zadá jadah. Sèrce u meni od straha je uzkucalo. Napada me smèrtni strah.“ Pj. 54.

„Cèrv sam ja, a ne čověk, ruglo ljudih i izmet puka. Svi videći me smijahu se. Ustaj gospodine i pomozi nam! oslobodi nas za tvoje ime!“

Molitva. Premilostivi Isuse! pao si i po drugi put pod bremenom križa, znajući, da ćemo i mi po više putah pasti u stari grěh. Molim te dakle za bóli ovoga páda, rěši me strašnoga bremena, koje me evo priteže; uzdigni me i utvèrdi me u odluci, da u milosti ostanem do smèrti.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

8. Postaja.

Žaleće žene.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. „Kćeri jeruzalemske, neplačite za mene, nego za sebe i sinove svoje. Jer će eto doći vrème, kad će reći: Blažene neplodnice i utrobe, koje nerodiše, i pèrsa, koja nisu dojila. Onda će stati govoriti goram: srušite se na nas, i brěžuljkom: zatèrpajte nas. Jer ako to rade od zelena dèrveta, što će biti od suha?“ Luk. 23.

„Duša našega života, gospodin Isus, ulovljen je u naših grěsih; pade kruna s naše glave. Jao nam, jer sagrěšismo!“

Molitva. Premili Isuse! koj voliš da plačemo za svoje grěhe, nego da plačemo radi tvoje muke, molim te, životno dèrvo milosti, daj da budem ljubavlju i věrnostju sdružen s tobom, da se zelenim i radjam dobar plod, a ne da odcèpiv se od tebe budem suho dèrvo, koje se ima baciti u věčnu vatru.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

9. Postaja.

Treći pád.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. „Predaše me u ruke zločincem, baciše me medju krivce, neštedeći mi ni života; urotiše se proti meni silni i kano orijaši ustaše proti meni, gledajući me mèrkim očima, i bijući me okrutnimi udarci rugahu mi se.“

„Pritisnu me smèrtna stiska; bujice vode nepravde obliše me.“

„Paklene muke obkoliše me; uhvatiše me uzice smèrtne.“

Molitva. Dobitniče Isuse! koj si od truda i muke i po tretji put pao pod križem, ali se i opet iz smèrtne nesvěstice pridigao, da svoju žèrtvu dovèršiš na križu, podaj i meni jakosti i uztrajnosti, da sa strahom i trepetom mislim na spas duše ter me breme grěha neobori u ponor prokletinje, iz kojega neima spasa.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

10. Postaja.

Isus na Kalvariji.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. „Puče moj, što sam ti učinio, u čem li sam te uvrědio? Ja sam tebe zasadio, da mi budeš plemeniti vinograd, a ti si meni urodio čemerikom. Ja sam tebe okrěpio vodom spasa, a ti si mene napojio žučju i ostikom. Što mogoh više učiniti, da nisam učinio?“

„Město hrane ponudiše me žučju, a u žedji napojiše me ostikom.“

„Porazděliše medju se moju oděću, a za haljinu baciše kocke.“

Molitva. Nedužni Isuse! koj si na Kalvariji bio svučen s pogèrdom i napojen žučju i ostikom: daj mi milost, da i ja svèrgnem sa sebe staru zlu ćud i zle požude, i da sve, što je taštim ljudem

sladko, meni bude gorko, a ti jedini da mi budeš prava slast i utěha.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

11. Postaja.

Razpetje.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. „Kano što Mojsija povisi u pustari zmiju, tako mora i sin čověčji da se povisi, da nitko věrujući u njega nepogine, nego da ima věčni život.“ Iv. 3.

„Probiše mi ruke i noge, i prebrojiše sve kosti.“

„Kakve su to rane na dlanovih tvojih rukuh? Udarene su mi u kući onih, koji me ljubljahu.“

Molitva. Dragi Isuse, veliki svetjeniče i žèrtvo, mirovno moje! klanjam ti se i molim za svetu muku, za razpinjanja preboljenu, daj, da mi protèrnu sva uda od svetoga straha te da razpnem grěšne požude svoga těla, a razpinjuć nje da vazda budem tvoj.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

12. Postaja.

Isus na križu.

Z. Klanjamo. O. Jer....

Prom. „Isus je za nas tèrpio, nam za izgled, da stajemo u njegove stope, koj na psovke nije psovao, tèrpeći nije se prětio, koj je sam na svom tělu osvetio naše grěhe na križu, da mi umèrvši za grěhe živemo za pravicu.“ I. Petr. 2.

„Isus pokoravaše se za nas do smèrti, i to do smèrti na križu.“

„Uračunan je medju krivce, a za krivce moli.“

Molitva. Stèrpljivi Isuse! koj si povišen na križu poslě tri ure pregorke smèrtne muke izdahnuo: molim te, pritegni me k sebi na sveti križ ovèršivanjem krěpostih. Zaslužio sam nesretnu smèrt; ali te molim za pretežku tvoju smèrt, pomiluj me, da s tvojim križem u ruci umrem u tvojoj milosti.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

13. Postaja.

Isus mèrtav skinut s križa.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. „S kim da te uzporedim, komu li da te prispodobim, kćeri jeruzalemska? Koga da ti postavim o boku, o děvice, kćeri sionska? Velika je kano more tvoja žalost.“ Jer. jadik. 2.“

„S toga plačem i oči su mi oblile suze; jer je daleko od mene těšitelj.“

„Svi vi, koji prolazite putem, postanite i vidite, ima li bóli, kakva je moja bol.“

Molitva. Raztužena majko Isusova i majko moja! koju tvoj dragi sin tretjim progovorom predade i nam za majku: molim te za onu preljutu bol, što si ju pretèrpila primiv na krilo mèrtva božanskoga si sina: primi i moju dušu na razstanku s tělom na svoje materinje krilo.

Otče naš. Zdraro Marijo. Slava.

14. Postaja.

Isusov grob.

Z. Klanjamo... O. Jer....

Prom. „Na onaj dan biti će korěn Jesse narodom na znak; pogani će mu se moliti i njegov grob biti će slavan.“ Izaija 11.

„Moje će tělo počivati s ufanjem. Ti nećeš dopustiti, da tvoj sveti strûne.“

„Ja ću biti tvoja smèrt, o smèrti! tvoj žalac, o pakle! Smèrt progutnu poběda.“

Molitva. Isuse, početniče života! daj, da na tvom grobu oživem novim životom. Moje je sèrce grob, gdě ti sad zakapaš presveto si tělo, pa molim te, priredi si ga i ponovi, da ti bude dostojno počivalište; a ja želim da budem tvoj živ i mèrtav.

Otče naš. Zdravo Marijo. Slava.

Zavèršna molitva.

Predobri moj gospodine i odkupitelju Isuse! po tvojoj milosti promatrala mi je sada duša, kako si ti neizgovorno velikom ljubavlju bolovitim putem išao na najtežju smèrt. Po tvojoj milosti činim sad i svetu odluku, da ću te věrno slěditi putem svetoga križa. Tvoj križ budi mi ovdě putnom palicom, a na drugom světu do věka cvatućom kitom poběde! Amen.

Veliki tjedan.

Ovaj tjedan zove se u različitih krajevih različito, a većinom zove se Velikim. „Zovemo ga velikim,“ reče sv. Ivan Zlatousti „ne kao da ima više danah nego drugi tjedan, ili kao da bi dani imali više urah; nego sbog broja i veličine tajnah, koje se u njem slave (hom. 30. in Genes.) Saberi se dakle te se više dèrži u samoći, da moliš i promišljavaš čudesa božje ljubavi; proštij na više dělah gospodnju muku; projdi postaje križnoga puta; a službi božjoj, gdě su sveti obredi ovoga tjedna osobito misaoni i uzhitni, pribivaj gorljivim sèrcem.“

Molitva na cvětnicu.

(Spomeni se ulazka Isusova u Jeruzalem i pomoli se za milost, da ga i ti někoč dočekaš sa zaslugom dobrih dělah te s njim zavrědiš ulězti u nebo.)

Bože! koga smo dužni svim sèrcem ljubiti: uzmnoži u nas darove svoje neizměrne milosti, i kako si po smèrti svoga sina učinio, da se tvèrdo ufamo u ono, što věrujemo, onako učini, da po njegovom uzkèrsnutju tamo dodjemo, kamo doći želimo i nastojimo.

Bože! uzmnoži věru svojih slugah, koji se u te ufaju i milostivo usliši molitve svih věrnih, koji te zazivaju. Pokaži nam svoje veliko milosèrdje; blagoslovi i ove grane palmah i maslinah; i kako si blagoslovio prilike svoje cèrkve, naime: Noeja na izlazku iz korablje i Mojsiju na izlazku iz Egipta sa sinovi Izraela, onako i nas pokrěpi, da mi svi, noseći grančice palmah i maslinah u

rukuh, takodjer dobrimi děli nakitjeni Isusu na susrět idemo i po njem jednom u věčnu slavu unidjemo.

Svemogući věčni Bože! na čiju naredbu puk našemu gospodinu Isusu na domaku gradu Jeruzalemu podje u susrět i po putu grane od stabalah i haljine prostiruć „Hosanna!“ na slavu mu pěvao: daj nam, sniženo te molimo, da ga u pravednosti naslědimo i věrno se za njim povadjamo; po istom Kèrstu Gospodinu našem. Amen.

Pěsan u provodu.

Slava, hvala i čast bila tebi, kralju Isuse Kèrste, Odkupitelju! * Komu dětinska dika milo začinja „Hosanna“.

Ti si kralj izraelski i Davidov plemeniti porod * Koj u ime gospodinovo, kralju blagoslovljeni, dohodiš.

Slava, hvala i t. d.

Sve množtvo nebesko u višnjih te hvali * I čověk umèrli i inokupna sva stvorenja.

Slava, hvala i t. d.

Puk židovski tebe s palmami susreta, * S molbom, zavětom i pěsmami evo i mi dodjosmo k tebi.

Slava, hvala i t. d.

Oni tebi, koj si imao biti mučen, podavahu za darove hvale, * A mi tebi, koj kraljuješ, evo začinjamo pěsan.

Slava, hvala i t. d.

Oni ti ugodiše; budi ti ugodna i naša bogoljubnost, * Kralju dobri, kralju blagi, komu je svako dobro ugodno.

Slava, hvala i t. d.

Molitva na veliki četvèrtak.

Predragi Isuse! kako da ti se zahvalim na neizmĕrnoj ljubavi i blagodati, koju si nam na današnji dan izkazao. Spremajuć se da pregorkom mukom i smèrtju osvetiš grĕhe svega svĕta, htĕde još da s nami sklopiš ugovor, da napraviš oporuku ter ju zapečatiš svojom kèrvlju, prolĕvenom za spas svĕta. O sveta nam ugovora, svete oporuke! kojom si nam nevoljnim grĕšnikom svoje presveto tĕlo i predragu kèrv dao u zalog ljubavi, tako, da tko uzblaguje ovo tĕlo i uzpije ovu kèrv, ostane u tebi, a ti u njem. Pače obećao si, da će živĕti do vĕka i da ćeš ga ti na sudnji dan uzkrisiti u vĕčni život. Daj mi dakle predragi moj Isuse milost, da mi sèrce čezne za ovom svetom gostbom, kojom si na današnji dan pèrvi put počastio svoje učenike; daj da blagujem nebesku hranu živom vĕrom i vrućom ljubavlju, te blagujuć ovaj kruh i pijuć iz ove čaše po rĕči tvoga apostola navĕštam tvoju smèrt, dok dodješ i izvedeš nas iz suzne doline u svoju slavu, gdĕ ćemo za tvojim stolom uživati se obilja tvoje kuće do vĕka. Amen.

Pĕsma.

Uzdasi sv. Franje Saverija.

1. O moj Bože! tebe moga
   Svime sèrcem ljubim Boga:

Ljubim tebe Boga moga,
I ne samo radi toga,
Jer ljubećim slave punu
Obećavaš višnju krunu;
Nego jer te imam ljubit
Il' za uvěk dušu izgubit.

2. Neljubim te samo zato,
Neg me ljubav žeže na to,
Ah žeže me ljubav tvoja!
Kad procěnja duša moja:
Da ti mene zagèrlivši
I presvetu kèrv prolěvši
Na križu mi propet jesi,
O moj kralju na nebesi'.

3. Ljubim, kada svu kèrvavu
Ja od tèrnja vidim glavu;
Kada vidim bridke muke,
Izranjene noge i ruke;
Kad sva vidim u gorkosti,
Sva u tugi i žalosti,
Sva u kèrvi, sva u bóli,
Sva bez kèrvi, jer ju proli.

4. Ah! žeže me ta smèrt tužna,
Smèrt pregorka i preružna,
Smèrt, ljubavi dělo tvoje,
I smèrt, dělo zloće moje,
Koju podni ti za mene
Od ljubavi razžarene, —
Ti za mene — Bog čověka,
Još čověka grěšećega.

5. Ah! nebi li Bože bio,
Kada nebi ljubit htio,

Ja bez sèrca tvèrdi kamen,
Gdě me žeže takov plamen?
Ljubim, jer ti ljubiš mene,
Sèrce moje gori, vene:
Da ti, kako mogu, platim
I ljubavju ljubav vratim.

6. Ti si kralj moj, dobro moje,
Ti si Bog moj! i ovo je
Što mi sèrce kano sili
Da te ljubim, Bože mili!
Ljubim tebe kralja moga,
Ljubim tebe moga Boga:
Do věka će sèrce moje
Od ljubavi gorit tvoje.

Kanižlić.

Veliki petak.

(Danas je sveta mati cèrkva sa svojom děcom zabavljena gospodnjom mukom; predočuje nam kèrvnu žèrtvu na križu; moli za sve: za iste židove i pogane — i klanja se spasitelju na križu visećemu. Promišljavaj dakle i ti pregorku muku i smèrt, osobito po podne oko tretje ure, kad izdahnu; požaluj se za grěhe, moli si za sretnu smèrt, moli za sve ljude, pohodi što više putah možeš sveti grob, i ako je moći, probavi sav dan u pobožnosti.)

Molitva za sretnu smèrt.

Gospodine Isuse, gospodaru života i smèrti! po kom bivamo i živi i mèrtvi: molim te svim sèrcem za preljute tvoje smèrtne muke na križu, daj mi uztrajnu milost, da mi dolazkom svojim na

čas smèrti nadješ dušu budnu i pripravnu. Ah! neprepusti da me zateče nagla i neprevidjena smèrt, već daj, da me nadje dostojno okrěpljena svetimi otajstvi te da s poputbinom krenem na put u věčnost. Onda, o Isuse moj, kad me sve na ovom světu ostavi, neostavi me ti, ufanje moje. Onda mi neka bude u pomoć milostiva mati tvoja i meni, svomu dětetu, materinjim okom prigleda; neka me zaštite sveti angjeli i ostali zavětnici. Spomeni se, da sam cěna presvete kèrvi tvoje, te mi pomiluj nevoljnu dušu. Reci otcu svomu za me na umoru: Otče, oprosti mu! Reci majci svojoj: Evo ti sina! Reci duši mojoj: Danas ćeš sa mnom biti u raju! Bože moj! nemoj me ostaviti. Za tobom, vrělom spasa, žedjam i željan uzdišem, pa mi daj sretno umrěti i opočinuti u miru; a kada dodješ sudit, neosudi me, premilostivi Isuse! Sad za života dopusti mi, da prebivam u tvojih ranah, ter kano rozgva od tèrsa, tako i duša moja iz njih da pije plodovite sokove. Pokrěpi me u věri, ufanju i ljubavi; a sada, vazda i na čas smèrti preporučam dušu u ruke tebi, koj si nam život i uzkèrs, po kom smo odkupljeni i oslobodjeni, komu hvala, čast i slava u věke. Amen.

Molitva za sve cèrkvene redove i za sve ljude izvan cèrkve.

Za cèrkvu: Svemogući věčni Bože, koj si svoju slavu svim narodom po Isusu očitovao: čuvaj děla svojega milosèrdja, da tvoja, po svem světu razgranjena cèrkva u izpovědanju tvoga svetoga imena obstane stalne věre.

Za sv. otca papu. Svemogući věčni Bože! po čijoj se volji sve dèrži: pogledaj milo naše prošnje i uzdèrži nam po svojoj dobroti izabranoga vèrhovnoga pastira, da tvoj puk, kojim po tvojoj naredbi vlada tako uzvišen pastir, pod njim raste u věri i naprěduje u zaslugah.

Za cèrkvene dostojanstvenike. Svemogući věčni Bože! čiji duh posvetjuje i vlada čitavo tělo cèrkve: čuj našu poniznu prošnju za sve njezine razrede, da ti po daru tvoje milosti svi redovi věrno služe.

Za katekumene ili spremne na sv. kèrst. Svemogući věčni Bože! koj svoju cèrkvu u svako vrěme novom děcom razplodjuješ: razsvětli svim, koji se za našu svetu věru uče, pamet, da se, preporodjeni u studencu sv. kèrsta, pribroje u tvoju děcu.

Za nevoljne. Svemogući věčni Bože! utěho nevoljnikah, jakosti trudnih poslenikah: usliši sve bědnike, koji se u svojoj nevolji tebi utiču, neka se svi mogu hvaliti i radovati, da jim je u svakoj potrebi u pomoć bila tvoja milost.

Za krivověrce. Svemogući věčni Bože! koj svim ljudem nudiš spas te nećeš da itko pogine: ogledaj se milo na duše vražjom prevarom zavedene, da se okane krive věre i opornosti ter si poprave sèrce, uvide istinu i vrate se u krilo tvoje svete cèrkve.

Za židove. Svemogući věčni Bože! koj niti nevěrnih neodbijaš iz milosti: usliši našu prošnju, koju k tebi šaljemo za taj zaslěpljeni narod, da uvidi světlost tvoje istine, koja je Isus Kèrst, ter se iztèrgne iz svojih tminah.

Za pogane. Svemogući věčni Bože! koj netražiš smèrti grěšnikah, već život: usliši milostivo našu poniznu prošnju za narode čameće u tmini poganstva i oslobodi jih od jarma krivoboštva ter dovedi u svoju svetu cèrkvu, da ti hvale i slave sveto ime. Po gospodinu našem Isusu Kèrstu, sinu tvojem, koj s tobom i svetim Duhom jednak Bog žive i kraljuje po sve věke. Amen.

Molitva pred sv. grobom.

Gospodine Isuse! evo me duhom pred svetim i slavnim tvojim grobom, i klanjam ti se u grob položenu. Predragi Isuse! koj, nam za ljubav, kako htěde da se rodiš u tudju i kukavnu městu, tako htěde da te polože u čisto platno zavita u tudji i nov grob: daj, da i naše sèrce, koje ti je živi grob, primajuć tvoje presveto živo tělo u oltarskom otajstvu, bude svakomu grěhu tudje, po pokori novo i od svih zlih požudah čisto. Pred tvojim grobom hvalim ti na gorkoj muci i smèrti za moje spasenje pretèrpljenoj; ali te i molim: daj mi, da tvoj božanski izgled slědim i ovaj život tako živem, da mi smèrt i grob nebude strašan, već prijatan prelaz u věčni život. Amen.

Velika subota.

(Danas se blagoslovi vatra iz kremena izkresana, a to na oznaku, da je p rava svétlost, Isus, smèrtju utèrnuta, uzkèrsom opet prosinula i prosvětlila svět. Na njoj se zapali uz- kèrsna svěća, prilika Isusova, u koju se zabije pet zèrnah tamjanovih, da budu na prilici biljezi brazgotinah svetoga

mu těla. Blagoslovi se i voda, na uspomenu prastaroga običaja, što su se na ovaj dan kèrstili katekumeni.)

Molitva.

Kralju mira, gospodine Isuse! ti si primirio svojom smèrtju buku i nemir prevelikoga dana svoje muke, utišao žalostne prijatelje i běsne neprijatelje: za tvoga počinka u grobu počiva sve slaveć po zakonu blagdan. Dobri moj spasitelju! za ovaj tvoj počinak u grobu molim te: utišaj mi dušu, kad ju uznemire zle požude, oholost, sèrdjba ili nazlob. Kad mi duša zapadne u bědu ter duhnu silni větrovi napastih i uzburkaju u meni strasti: utišaj jih ti jaki Bože; kada zinu na me ogromne nemani opačine: ti me zakloni. Kako sam ovo netom prošlo vrěme promišljavao obilje milostih za spas, koje se u tajni tvoga križa kriju, tako mi daj, da jih od sada tihim duhom věre primam i uživam te da one na meni urode plodom, koj će obstati do věka. Amen.

Uzkèrs.

(„Uzkèrsnu!" Mark. 16. 6. Sama ova rěčca dosta je, da nam javi radost, od koje cèrkva kliče: „Ovo je dan, naredjen gospodinom; kličimo i veselimo se nanj!" A imamo se i zašto veseliti uzkèrsu Isusovu; jer on nam je *a)* razlog věre, dočim Isus izpuni proročanstva o sebi i pokaza, da je svladao smèrt te dovèršio naš odkup; *b)* zalog nade; jer kako on uzkèrsnu, uzkèrsnuti ćemo i mi. Ali da nam uzkèrs těla někoć bude slavan i veseo, pomladimo se životom, uzkèrsnimo iz grěšnoga groba, komu u njem mèrtva čami duša.)

Molitva.

Gospodine Isuse! jaki lave Judina kolěna, nepredobitni viteže! koj si ubio smèrt, satrô zmiji glavu i porušio pakao; hvala ti i slava na veselom uzkèrsu, kojim si smèrti skèršio moć, a nam pribavio věčni život. Doista, ti si nam uzkèrs i život; jer tko u tebe věruje, žive, i dokle je tvojim věrnim tebe života, neumiru, kako neumireš više ni ti sam. Dà, gospodine! kano što svitje rumena zora i navěšta nam lěp dan, tako nam osvanu i ti iz groba te navěsti věčni dan mira, obilujući svim nebeskim blagom. Rumenom zorom nestaje noći; a tvojim svetim uzkèrsom nestade věčne noći: smèrti, prokletinje i za tvoje věrnike pakla. Dojdi ljubki, mili, sretni i pravi miru, plode uzkèrsa Isusova, u moje sèrce, da mi se veseli životu, da se raduje Bogu, spasu svomu. Uzkèrsni dušo iz mèrtvila, daožive u tebi pravi život tvoj, gospodin Isus, i on da u tebi predobije svět, grěh, smèrt, zmiju i pakao. Utěši se dušo u tuzi besědom svetoga mira i sěti se, da su sve nevolje ništica prama onoj slavi, koja će nam, kad uzkèrsnemo, prosinuti u věčnom životu. Živi u meni Isuse! Amen.

Uzkèrs prirode

od sv. Gèrgura Nazianžanina.

Gospodine moj i spasitelju! kako je uzvišeno sve, što mi se u prirodi prikazuje! Kralj godine, krasno prolětje, slavi tebe, kralja světa i gospodara

života i smèrti, i dariva ti za žèrtvu mladjahne i zelene rastline. Sunce jasnije razsvětljuje nebo i zemlju; pomiruju se valovi morski s obalom i bure s toplim zrakom; biljke se pomaljaju po polju; rěke veselije šûme i milije romone potoci. Zime nestade, a ruže siplju po svuda na slavu svoga uzkèrsnutja sladki miomiris! O veličanstvena blagdana danas sa svojimi darovi! Sad je prolětje za ovaj svět; ali je prolětje i za neumèrli duh. Prolětje je za dušu a i za tělo čověčje: sbilja, pravo, vidljivo i nevidljivo prolětje. O da mi je někoć biti u duhovnom prolětju gore te da zavrědim unići u novi život po tebi Isuse, gospodinu našem, komu slava i hvala budi s Otcem nebeskim i s Duhom svetim. Amen.

Pěsma.

(Aurora coelum purpurat.)

Zora nebom zaruděla,
A zrakom se pěsme ore!
Svět u slavlju slavi děla,
Pakao svi užasi more!

Eto slavan kralj poběde
Tamne smèrtne iz pećine
Na slobodu vodi děde
Nov u život na visine!

Zalud grob mu kameniti
Straže brane i vojaci:
On se dignu u dobiti
S groba, a smèrt u grob baci!

„Dosta suzah, plača dosta!"
Světli angjeo kliče mio;
„Jer koj žèrtvom smèrti posta
Živ je grob taj razvalio!"

Isus! slavlje ti vazmeno
Věk da budeš u radosti;
Prije, sladka uspomeno!
Grěšne smèrti nas oprosti.

Bogu Otcu slava bila
Uzkèrsnulom s njim i Sinu
Još i Duhu se glasila
Po sve věke u istinu! Amen.

Prosni dani.

(Na ove je dane naredila sveta mati cèrkva provode, da se pomolimo Bogu, neka nas za grěhe neošine svojim bičem, već odvèrne od nas naměnjenu nam nesreću. Troje dobro imamo prositi u Boga: duševno, tělesno i oprost kazne i duševne i tělesne. Složi se dakle u nakani s cèrkvom i moli pobožno. Promisli, da je život na ovom světu put, kojim putujemo u pravu domovinu; a spomeni se opet, kako bi za Isusom, kuda god bi prolazio, ostajao trag milosti i blagoslova.)

Molitva za božji blagoslov
od sv. Franje Saležanina.

Bože! primi moju prošnju i daj, da svim kèrstjanom bude za korist. Čuvaj, ravnaj i razširi

svoju cèrkvu i obrani ju od kriva nauka; brani nam vèrhovnoga vidljiva pastira, papu I. i biskupa I. od svakoga zla, a našu obćinu od razdora, družtvo od smutnje i nauk od progona. Pometi neprijatelje naše vĕre, smuti opake savĕtnike, zatari krive vĕre i daj, da se slava tvomu svetomu imenu po svĕtu sve to više čuje. Opameti bludeće, vèrni k sebi bezbožce, pomiluj grĕšnike, oprosti pokornikòm. Brani svemogući Bože i ravnaj poglavare te daj svim carevom, kraljevom i drugim vladarom, a i njihovim savĕtnikom, mudrost Salomonovu! Daj, da pravò misle za obćenito dobro, da se brinu za tvoju cèrkvu, miluju podanike, sa susĕdi žive u miru, a neprijatelje i tvoje i svoje da predobiju. Daj Bože svim ljudem od oblasti pravu pamet i dobro sèrce, da budu s mirom; daj njihovim savĕtnikom sretne i plemenite pomisli, sudcem pravičnost, da se kod nas i po svuda zlo kori i kazni, dobro hvali i platja, ružno i sramotno zatire, slavno i lĕpo uzdèrži, te da svak u svojoj službi bude vĕran. Nadahni i ravnaj podanike, da ljube poglavare, štuju njihovu vlast, obdèržavaju zakone i, kad uztreba, imovinu i glavu založe za tvoju rĕč i za domovinu. Daj našoj domovini sreću, uzmnoži joj stanovnike, blagoslovi tèrgovinu, unaprĕdi obèrt, čuvaj polja od nepogode, nadari nas dobrom lĕtinom i svemu daj da uspĕva. Sačuvaj sve svoje kèrstjane od kuge, glada, nemira, nesloge, svadje i rata; ili, ako nam to bude zasluženom kaznom za grĕhe, a to nedaj, da pravedni poginu od zla i nevolje. Sačuvaj nas za kuge, nahrani za dražine, spasi u ratu, te s koje strane bude pravica, onoj vojsci daj predobiti, da nam opet bude blaženi mir. Usreći i obitelji te podaj svim zakonskim ljudem

ljubav i slogu u životu, blagoslov u poslu, veselje s děcom. Děci daj voljan posluh, dužno poštovanje, sèrdačnu zahvalnost i dopusti, da se sve pobožne želje na njoj izpuné. Daj gospodarom dobru družinu, a družini dobro zdràvlje, oprezne oči, poslušna uha, spremnu volju, šutljiva usta, věrne ruke i dušu u tvojoj milosti posve posvetjenu. Smiluj se Bože svim ljudem, i daj, što komu treba: obskèrbi uboge, nahrani gladne, napoj žedne, zaodij gole, štiti sirote, izbavi sužnje, utěši žalostne, ozdravi bolestnike, goj děcu, vodi mladež, pomozi starce, pomiluj nevrědne, obskèrbi sirote, ojačaj slabe, spasi napadnute, straži spavajuće i pokaži svoja čudesa na svakom městu. Osobito ti preporučam u milost Bože od rodbine I. I.; podaj jim sve dobro, a čuvaj od zla; nadahni jih svojim svetim Duhom i po njem ravnaj. Blagoslovi moje dobročince, čuvaj mi prijatelje, oprosti neprijateljem, primiri mi progonioce, opameti klevetnike, prosvětli nazlobnike i dovedi nas někoč sve u věčni život. Napokon, dobri moj i milostivi Bože! pomiluj sve uboge duše u čistilištu; ublaži jim muke, oprosti krivnju, izpuni željnu jim želju, daruj dušam naših predjah, rodjakah, prijateljah i dobročiniocah věčni pokoj. Nekrati jim više, da vide tvoje božansko lice. Pomiluj sve kèrstjanske duše, koje nikoga neimaju na světu, da se za njih moli, te izbavi po svojoj velikoj milosti od svakoga zla. Amen.

Spasovo.

(„Tražite što je gore, gdě Isus sědi ob desnu Boga; pamtite što je gore, a ne što je na zemlji“ na Kol. 2. Promisli nebesku slavu, što te čeka i što ćeš zaufano naći, ako se okaniš zemaljštine i budeš težio na nebo. Isus zastupi u nebo s više razlogah, a naime 1. da se sveto njegovo čověčanstvo proslavi slavom zasluženom; 2. da nam priredi stan; hoće bo, da s njim budemo; 3. da nam kod Boga bude odvětnik. Promisliš li koj god od ovih razlogah, svaki te krěpi u nadi i topi ti molitvu.)

Molitva sv. Augustina.

Željo moja oželjana, svemožni kralju Isuse! ti si sa slavljem svoje veličine zastupio u nebo i sědiš ob desnu Otca, pa daj, da i ja gorućom željom težim onamo, kamo si četèrdeseti dan po uzkèrsnutju odišao. Digni me k sebi, živom vrutku; napuni mi sèrce ljubavlju, da zaboravim na taštinu ovoga světa ter tebe sama imam u sèrcu. Tà ti si rekao: Ako tko žedja, neka dodje k meni i napije se! daj dakle, da mi žedna duša uvěk pije od tebe ter se po tvom obećanju napije žive vode: a to daj mi svoga svetoga duha, koga razuměvaš po vodi, obećanoj žednim. Kano što jelen čezne za izvorom vodenim, tako moja duša Bože! čezne za tobom. Moja duša žedja za jakim živim Bogom; pa kad ću dospěti k tebi, kad li ću doći pred tvoje lice? Izvore života! kad ću iz ove puste, neprohodne i suhe zemlje doći na sladko i živo vrělo? kad ću ugledati tvoju moć i lěpotu i na vrělu tvoje milosti utèrnuti si žedju? Žedjam gospodine, žedjam za tobom, živi Bože!

Ti si vrělo života, pa me okrěpi! A kad ću doći k tebi, da te vidim u lice? Hoće li mi biti dano, da vidim onaj dan, dan veselja i miline, od gospodina naredjen da se mi veselimo i kličemo?

Krasni i sretni dane! komu neće biti večera ni kraja, kad ću začuti veselu besědu: „Hodi na veselje svoga gospodara!“ te primiti plaću, sreću i slavu. O veselje nad sva veselja, jedino veselje! kad ću doći na te, da vidim svoga Boga u tebi? Hèrlim evo prama njemu, i viděti ću otu divnu divotu! Ali što me uzdèržava? Jao meni, jer mi je postojbina produžena. Dodji gospodine i nekasni! dodji gospodine Isuse i odvedi me s mirom u domovinu! Dodji te izvedi nas sužnje iz tamnice, da se svom dušom pred tobom razveselimo! Dodji spase naš, željni svim narodom! Pokaži nam svoje lice i razblažiti ćemo se.

Dokle će još mene nevoljnika pohitavati valovi moje umèrlosti i ja tebe zvati: „Gospodine!“ a ti me neposluhneš? Ah čuj moj vapaj te me izvedi s ovoga valovitoga mora u luku věčnoga blaženstva! Blago onim, koji izmaknuše pogibelji ovoga životnoga mora, te iz milosti prispěše k tebi Bože, u presigurnu luku. Doista su sretni, koji su primljeni u kraljestvo svih věkovah! Dična kraljestva, u kom s tobom gospodine kraljuju svi tvoji sveti i svetice, sjajuć u jednom světlu, kano da su jednim plaštem zaoděveni, a blistajuće krune noseć na glavi. Imaju svakoga blaga, gledaju po sve vrěme lice gospodina četah. Evo vapimo i mi, koji smo odkupljeni tvojom dragocěnom kèrvlju i koji smo još daleko od nebeskoga kraljestva! Usliši nas Bože, spase naš! Ufanje svih krajevah světa, spasi nas za svoje sveto ime! Amen.

Pěsma.

Uzdasi sv. Ignacija.

Kada nebo ja pogledam,
Kako mèrzka si i ružna,
Ako opet na te gledam,
Zemljo tužna!

Što je cvětje — zvězde tvoje,
Koje pada tako lasno?
Kad nebeske uvěk stoje
Sjajuć jasno.

Što je biser tvoj i zlato
Prema zvězdam, koje sjaju?
Biser, zlato, sve je blato
Prema raju!

Kad je tako lěp od vana
Stan Višnjega, raj života:
Kakva nutra u dvoràna'
Jest lěpota!

Zvězde lěpe! nebo lěpo!
Lěpi raju! koje nebi
Poletilo, makar slěpo,
Sèrce k tebi.

Ali kako vèrhu toga
Još je lěpši Bog on gori,
Koji diku raja svoga
Za nas stvori!

O moj raju, Bože mili!
Neimam ovdě ja pokoja;
Ah! gore me k tebi sili
Duša moja.

Tebe želi o dobroto!
Želi duša tužna i sětna,
Da te vidi o lěpoto
Nedospětna!

Ti si raj moj — tebe uživat
I bez měre i bez kraja,
U tebi se nasladjivat
Raj jest raja!

Duhovsko doba.

Duhovo.

Nauk. Božić je blagdan Boga Otca, Uzkèrs blagdan Boga Sina, a Duhovo je blagdan sv. Duha. Duh istine razli se po sèrcih plašljivih apoštolah, i vodja njihov Petar, opojiv se njim, jedva što prosbori, sastavi družbu věrnikah, udari temelj cèrkvi, i po tom je Duhovo njoj rodnim danom. Hvali dakle Bogu, što si udo cèrkve ovim duhom zadahnute; pomoli mu se, da i tebe obrati, kano što obèrnu apoštole; probudi milost na svetoj potvèrdi dobivenu. „Napunjeni su svi svetim Duhom." Dj. ap. 2, 4. Kamo sreće, da se i u nas izlije onaj božanski Duh. Valja pako, da po prorokovu prosimo troguba Duha: 1. Duha pravoga, da nas ravna u nakani, te u svem kanimo omilěti Bogu; 2. Duha svetoga, da nam očisti sèrce, ter neželimo goditi pùti, već da želimo duhovne darove za věčnost; 3. Duha stalnoga, da nas utvèrdi, te na što se dobra nakanimo, sveta poželimo, da dèržimo do kraja. Promisli, kakva je naša nakana? kakve li su nam želje? kakva li stalnost? Promisli, koliko tebi treba popravka, a tad klikni s pěsnikom: „Sèrce čisto stvori u meni o Bože i duh pravedan ponovi u meni!" „Neodvèrzi me od lica svoga

i duh svoj sveti neuzmi od mene!" „Povrati mi veselje spasenja tvoga i duhom stalnim pokrěpi me!"

Molitva sv. Duhu.

Sv. Augustin.

Sveti Duše, svemogući těšitelju, sveta zajednice medju nebeskim Otcem i jedincem mu Sinom, najbolji meleme raztuženih: dodji danas svojom milotom i u moje sèrce; oberi si u meni stan, te prosvětli svaki mračni zakutak svoga u meni zapuštena hrama traci svoga prejasnoga světla; nakvasi sve svojim pohodom, što je jur od duga vremena usahlo i okorelo, obiljem svoje rose, da urodi lěpim plodom. Izrani mi grudi strelicami svoje ljubavi; ugrij mi mlačnu dušu ovim žarkim i spasonosnim plamenom; razsjaj me u svetoj vatri svoje miline, da mi se od nje razžari duša i tělo. Obodri me nagonom za tvojom blaženostju, da prezirem sladak i najsladji otrov prolaznih stvarih. Nauči me sve po tvojoj volji raditi; jer ti si moj Bog! Věrujem živo, kad ti jednom u čověku obereš stan, da namah prirediš stan u njem za Otca i Sina. „Blago čověku, koj svoje učini, da može tebe nastaniti; jer s tobom dodju unj na stan Otac i Sin." kliče mi veselo sveti Ivan. Dodji dakle k meni danas; dodji, sladki těšitelju dušah, potrebnih zaštite. Pomočniče u svakoj sili, branitelju u težkoj napasti, dodji i očisti me, da budem čist od svih zlih požudah; izvidaj mi rane, od kojih jur od prije bolujem; dodji okrěpo slabih, koj pridèržavaš jur jako premahnule; dojdi prijatelju poniznih, krotioče oholicah; dodji k meni, věrni otče sirotah;

dodji ljubka zaštito siromašnih udovicah! Dodji k meni, nado siromakah i okrěpo onesvěštenih! Dodji k meni, zvězdo kažiputice mornarah na burnom moru, mirni zaklone brodolomnikah. Dodji k meni, prava slavo živih i jedini spase umirućih! Pretvori me danas posve po volji svojoj; ravnaj me svojom milostju, da ti uvěk omilim. Amen.

Molitva sv. Duhu za sedam darovah.

1. Dodji Duše sveti, duše mudrosti! Uputi mi sèrce, da se naučim cěniti nebeske darove i da jih volim nego sve drugo na světu. Daj mi, da u pravici mudrujem i tobom vazda budem nadahnut. Otče naš.

2. Dodji Duše sveti, duše razuma! Prosvětli mi razum, da tajne věre živo věrujem i po njih živem. Pri tvojem světlu daj mi istinu razuměti i tvorom obvèršivati. Otče naš.

3. Dodji Duše sveti, duše savěta! Pomozi me u svakoj dvojbi i světuj u nestalnih poslovih ovoga života, a sačuvaj svakoga zla savěta. Udahni mi, što tebi bude drago, i vodi me pravom stazom k svèrsi věčnoga spasenja. Otče naš.

4. Dodji Duše sveti! duše jakosti! Daj mi sèrce jakosti i ohrabri me u svakoj smetnji, da se nikada po strašljivosti neodělim od tebe, Boga svoga. Otče naš.

5. Dodji Duše sveti, duše znanja. Daj mi pravo znanje, da uvidim taštinu dobarah ovoga světa, a ništa drugo neželim znati, osim Isusa, i to propetoga. Otče naš.

6. Dodji Duše sveti, duše pobožnosti. Skloni mi sèrce na pravu pobožnost i svetu ljubav Boga, da Boga svom pobožnostju tražim i u ljubavi ga najdem. Otče naš.

7. Dodji Duše sveti, duše straha. Probij mi sèrce strahom, da tebe Boga svoga vazda imam na pameti, te što je tvojim očima mèrzko, od toga běžim. Otče naš.

Z. Pusti svoga Duha i biti će stvorena.

O. I obnoviti ćeš lice zemlje.

Molimo. Ulij nam, molimo te gospodine, milostivo u pamet svetoga Duha, čija nas mudrost stvori a promisao živi. Po gospodinu našem i t. d.

Pěsma.

Duše, višnja o krěposti! * Dodji zrakom tve světlosti * Našu pamet prosvětliti * Naše i duše posvetiti.

Kako jesi světlost slěpih * Tako jesi jezik němih; * I kako si pamet umnih, * Tak si razum nerazumnih.

Ti si sreća svih nesrećnih, * Ti si pomoć svih nevoljnih, * Ti si radost svih žalostnih, * Ti si zdravlje svih bolestnih.

Gladnih hrana, pilo žednih, * Tužnih pokoj utrudjenih, * Zdravlje i jakost svih nemoćnih * Krěpost slabih, mir nemirnih.

Ti si sunce sve mudrosti, * Ti si svake vir milosti, * Raj si naše ti radosti, * I prěstolje blaženosti.

Višnji! buduć ti Božanstvo, * Naše blago i bogatstvo: * Smakni naše sve sužanjstvo * I ukloni siromaštvo.

Da dostojno mi molimo, * Tebe Boga i slavimo, * Da se směrno teb' klanjamo * I hvale ti uzdavamo.

Da mi krepko věrujemo * I izvèrstno svi živemo, * Tebe Boga da ljubimo, * Věčna i dobra posvojimo. Amen.

Molitva prije sv. potvèrde.

Sv. Augustin.

Bože, světlosti moje duše, prosvětna istino, istinita sjajnosti, koj prosvětljuješ svakoga čověka dolazeć na ovaj svět, samo ako on dodje k tebi te neljubi tmine, po čem je neprijatelj božji: raztěraj tmine moje duše, da te ugledam u tvojoj krasoti i ugledana poznam, a poznajući te uzljubim. Jer tko tebe pozna i ljubi, zaboravlja sebe, ljubi tebe više nego sam sebe, ostavlja sebe te ide k tebi, da u tebi spozna sam sebe! Amen.

Zahvala na primljenoj sv. potvèrdi.

(Prěporuča se i za godišnjicu sv. potvèrde.)

Svemogući věčni Bože! hvala ti, što si me nevrědna milo primio u krilo svoje cèrkve i zabiljěžio me u svetom otajstvu potvèrde biljegom svetoga Duha. Probudi u meni milost pomazanjem i položenjem rukuh primljenu. Daj mi mudrost, razum, svět, jakost, znanje, pobožnost i strah tebe.

Neka mi propupa sèrce i rodi plodove svetoga Duha: ljubav, veselje, mir, stèrpljivost, blagost, dobrotu, uztrajnost, krotkost, věru, čednost i čistoću. Pomozi me svojom milostju, da se sve to bolje usavèršujem u kèrstjanskom životu, kako sam se zavěrio na sv. kèrstu i potvèrdi; da se čvèrsto dèržim katoličke věre i nju hrabro i razborito izpovědam pred svakim. Nedaj, da me s pravoga puta premame budi grožnja budi laska, već daj, da do smèrti budem Isusu věran borioc. Amen.

Blagdan presv. Trojstva.

„**Tri su što svědoče na nebu: Otac,** Sin i Duh **sveti, i** ova Trojica su jedno.“ **I. Iv. 5. 7. Ova je** tajna **1. temelj** kèrstjanske věre. **Jer osovina, oko koje se** vèrti sva kèrstjanska **věra, jest** naš odkup **po Isusu; a odkupa** nebi bilo, da druga osoba, božji sin nepostà **čověkom; 2. tvèrdina** věre. **Jer doista božanska mora da bude věra,** koja ima tajnah umu ljudskomu nedosežnih. **A zašto? Jer** ljudi takove nemogoše **izumiti, već** ju **morade objaviti sam Bog.** Božanska pako **věra mora da ima tajnah nedosežnih; Bog** bo, da se može preseći **umom,** nebi bio **Bog. Pokloni** se dakle Bogu, utoni u **svoju ništoću, kad** ti dodje **napast,** da prosudjuješ njegove **tajne. Probudi danas** živu **věru** u trojednoga Boga; zahvali mu **na** blagodatih svetih otajstvah, **a** osobito sv. kèrsta; pače **sgoda je danas,** da obnoviš kèrstni zavět.

Molitva.

Bože, koj si bez konca i kraja milosèrden i neizměrno dobar, hvalimo tvojemu preblagomu

veličanstvu dětinjim sèrcem za sve milodare, i ujedno molimo tvoju neizměrnu dobrotu, da, kad si nas nevrědne tako milostivo nadario i od tolikih zalah oslobodio, i nadalje nas uzdèržati, blagosloviti i čuvati dostojiš; da nas napokon k sebi u nebo uvedeš, gdě ćemo te, nemogući te sada dostojno hvaliti, sa svimi angjeli i svetci u věke dičiti, po Gospodinu našem Isusu Kèrstu, tvojem sinu, u čije ime tebe slavímo i na dobroti ti hvalimo. Amen.

Obnova kèrstnoga zavěta.

Presveta Trojice, jedan Bog u trih osobah, u čije sam se ime preporodio na sv. kèrstu za život věčni: kako da ti dostojno zahvalim, što si me od tolikih milijunah ljudih, koji još i današnji dan u smèrtnoj sěni poganstva i nevěre živu, na pravu jedinu spasonosnu věru pozvao, od ljage iztočnoga grěha očistio i svetoj katoličkoj cèrkvi pridružio! O sreće moje, da nebudem svoju svetu věru zatajio ni rěčju ni dělom! da nebudem bělu oděću kèrstne nevinosti i čistoće smèrtnim grěhom okaljao. — Bože moj, od svega se sèrca kajem, što sam poslě sv. kèrsta toliko putah sagrěšio i nevrědnim se učinio, da se kèrstjanom nazivam. Zato obnavljam sada sveto obećanje, kojim se zavětovah na sv. kèrstu. Pred trojednim Bogom, sv. angjelom čuvarom i sv. I., odvětnikom mojim, i pred licem katoličke cèrkve obećavam i zadajem tvèrdu věru, da se: Odričem djavla i svake razkoši i oholosti njegove i svih dělah. Odričem se světa i taštine, kako i svih smutljivih naukah njegovih. Odričem se puti, njene pohote i svih grěhah. Jedinomu

Bogu hoću da služim i pravo kèrstjanski po nauku njegovu da živem. Pokrěpi o Bože! ovu moju odluku svojom svemogućom milostju.

Věrujem u trojednoga Boga: Otca, Sina i Duha svetoga. Věrujem u Isusa Kèrsta, jedinca Sina božjega, koj je Bog i čověk skupa, koj je svojom smèrtju odkupio rod čověčanski. Věrujem sve, što je Bog objavio, što je Isus učio, što su apoštoli propovědali, a sv. mati cèrkva katolička věrovati zapověda. U ovoj věri hoću da živem i umrem.

Blagoslovio me Bog Otac, Bog Sin i Bog Duh sveti, da ovi moj zavět do konca života věrno odèržim i zadobijem dionicu u věčnoj slavi. Amen.

Pěsma

sv. Ambrozija.

Tebe Boga hvalimo, * tebe gospodina izpovědamo.

Tebe věčnoga Otca * sva zemlja poštuje.

Tebe svi angjeli, * tebe nebesa i sve vlasti,

Tebe Kerubini i Serafini * neprestanim glasom proglašuju:

Svet, svet, svet * si ti gospodine, Bože četah.

Puna su nebesa i zemlja * veličanstva slave tvoje.

Tebe slavni * apostolski sbor,

Tebe prorokah * pohvalna množina,

Tebe mučenikah * hvali sjajna vojska.

Tebe po krugu zemaljskom * sveta izpověda cèrkva:

Otca * neizměrnoga veličanstva;

Častnoga tvoga * pravoga i jedinoga sina;
Svetoga takodjer * utěšitelja Duha.
Ti Kèrste! * jesi kralj slave.
Ti si Otčev * věkověčni Sin.
Ti preuzev na se, da odkupiš čověčanstvo, * nisi se sgrozio od utrobe děvičine.
Ti, predobiv žalac smèrti, * otvorio si věrujućim kraljestvo nebesko.
Ti ob desnu Boga sědiš * u slavi Otčevoj.
Věrujemo * da ćeš kano sudac doći.
Tebe dakle molimo, pomozi sluge svoje, * koje si neprocěnjivom kèrvlju odkupio.
Daj, da se svetim tvojim * u věčnoj slavi pribrojimo.
Spasi svoj puk Gospodine! * i blagoslovi baštinu svoju.
I vladaj je * i uzvisi do věka.
Po sve dane * blagoslovimo te
I hvalimo ime tvoje u věke * i u věke věkah.
Dostoj se gospodine, da do ovoga dana * bez grěha nas sačuvaš.
Pomiluj nas gospodine! * pomiluj nas!
Bilo nam milosèrdje tvoje gospodine, * kako se ufasmo u te.
U te sam se gospodine zaufao, * neću se smutiti do věka.

Tělovo.

Na Veliki četvèrtak imala bi se svečano proslaviti uspomena naredjenja presv. oltarskoga otajstva; ali, jer je cèrkva onda razcviljena za svojim zaručnikom, odgodila je

ovu veselu svetkovinu na veselije vrěme. A u istinu i vrědno je, da se proslavi veselo i što svečanije. Tělovski provod je kano slavlje nad krivověrci, prezirućimi presveto otajstvo. Promisli dakle, koga i što slaviš provodom; zahvali na blagodatih, što nam izviru iz ovoga otajstva; dèrži se što više možeš smireno i pobožno; moli za oprost onih grěhab, koje si počinio za svete mise i primajuć sv. pričest.

Poklon presv. otajstvu.

Sv. Ljud. Gran. i Fr. Sal.

Premili spasitelju! pokle si u velikoj poniznosti svojim učenikom oprao noge, naredio si divno otajstvo svoje ljubavi, te nam ga ostavio kano stalnu blagodat svoje promisli. Previdio si, milostivi spasitelju! da ćemo mi izza tebe na ovom světu ostati sirote medju silnimi i ljutimi neprijatelji; pa si se zato smilovao te naredio presveto oltarsko otajstvo, a u njem zaostao ti sam, da nam budeš věran drug kroz ovu pustaru. U ovoj presvetoj gostbi dao si nam se duši za hranu, ranam za lěk, u slaboći za okrěpu, za zaklon proti neprijateljem, a za oslasticu jur na ovom světu rajske lěpote.

O divna gostbo, nebeski kruše, hrano života, tajno čarobne moći, koja nebo otvaraš, plašiš paklene duhove i braniš ljude! Po tvojoj moći predobiše mučenici, občuvaše děvice čistoću; po tebi pravednici predobiše svět, a s tvojom pomoćju idu iići će pravi pokornici u nebo. Divan si Bože u svakom svom dělu, ali divniji u nikojem, nego u ovom. Jer tako je uzvišena ova tajna, da se čovèk

pravo misleći okameni od čuda. Što je to, da se je neizmĕrna veličina, koju ne samo zemlja, nego ni nebo nemogu obuhvatiti, stisnula u malenu priliku kruha? Što je to, da onaj, koj stoluje na nebu medju angjeli, prebiva na svĕtu medju ljudi? Što je to, da se jednak po bitju Otcu i svetomu Duhu druži s čovĕkom? Kakva je to hrana, koja sèrce tako krĕpi, razum tako prosvĕtljuje, slaboću tako jača i hrabri, i grĕšnikom duše čisti? Kakva je to gostba, kakva li milota? Kakva dobrota i milosèrdje? Doista, vrĕdan je ovakov dar svoga darovnika; jer to je dĕlo njegove dobrote, biljeg ljubavi i svĕdočba milosèrdja. Kruše angjeoski! hrano života, okrepo u nemoći, utĕho na našem putovanju, veselje u progonu, diobo zaslugah Isusovih, sladka zajednice naše duše s Bogom: kako smo sretni po tebi!

Isuse moj! klanjam ti se u ovom presvetom otajstvu kano Bogu i čovĕku i molim te od svega sèrca, spase moj! pomozi me: da te bolje štujem, gorljivije ljubim i smĕrnije ti se klanjam u ovoj predivnoj tajni, u kojoj si sakrio svu svoju veličinu. Molim te još, daj mi živu vĕru u ovo otajstvo i oslobodi me svake dvojbe; daj mi vruću želju za njim i obilatu dionicu milostih za spas.

Isuse moj! daj mi sreću na umoru, da prije razstanka s ovim svĕtom primim svetu poputbinu i po nebesku se okrĕpim i spremim, ter mi smèrt bude samo pokojnim snom, iz koga ću se prenuti, kad me obsine vĕčno svĕtlo, sĕvajuće iz tebe, o sunce pravde! Amen.

Pěsma

sv. Tome Akvina.

Klanjam ti se s prevelikom
Poniznostju, o božanstvo!
I pod krušnom tom prilikom
Sakriveno veličanstvo.

Podlaže se sèrce moje
Ovdě tebi; jer poznava,
Na otajstvo misleć tvoje,
Da u sebi pomanjkava.

Varaju se ovdě oči;
Okus, dotik neće znati;
Samo što si, tvojoj moći
Sluh nalaže věrovati.

Ja věrujem sve, što reče
I sin božji očitova;
Jer istine nije veće,
Neg je sveta rěč njegova.

Na križu je bilo samo
Sakriveno nam božanstvo;
A s njim ovdě još gledamo
Sakriveno čověčanstvo.

Ja věrujem, izpovědam
Te istine nad sve veće,
I od tebe proseć gledam
Što razbojnik skrušen steče.

Ja negledam tvojih rana'
Kano Toma; sa svim time

Tebe Boga věrovana
   Izpovědam i ja s njime.

Daj mi tebi věrovati
   Vazda i još izvèrstnije,
U te većma se ufati —
   Tebe ljubit svesèrdnij.

O spomeno od žalosti
   Gorke smèrti, živi kruše!
Budi meni u slabosti
   Životvorna hrana dušo.

Ah učini! kad te kuša,
   Tvoju sladkost da uživa
Sretna ovom hranom duša
   I na věke po njoj živa.

Isukèrste! znameniti
   Pelikane! koji znade
Kèrvlju svojom izlěčiti
   Mèrtve svoje ptice mlade:

Operi me nečistoga
   Kèrvlju, koje kâp je dosti:
Da se grěha od svakoga
   Opran čitav svět oprosti.

Što te prosim, još ovo je,
   Što toliko duša želi:
Da se, videć lice tvoje,
   O Isuse, razveseli.

Koga lica sakrivena
   Gledam sada, da u vike
Gledam lica odkrivena,
   Blažen vidom tvoje dike. Amen.

Molimo. Gospodine Isuse, sine Boga živoga, koj si od volje Otčeve s pomoćju Duha svetoga svojom smèrtju světu dao život: oslobodi nas po presvetom otajstvu těla i kèrvi tvoje od svih grěhah i daj, da tvoju zapověd vazda slušamo, a nedopusti, da se od tebe ikada razstavimo. Koj živeš i kraljuješ s Bogom Otcem i Duhom svetim po sve věke. Amen.

Na blagoslov.

Moć ovoga velikoga otajstva i blagoslov svemogućega Boga: Otca, Sina i Duha svetoga izlio se na me, na moje prijatelje, dobročince, na duhovne i světovne poglavare, na sve ljude, na polja i lětinu, i bio vazda s nami. Amen.

Svetkovina svetoga sèrca Isusova.

Pod prilikom sèrca kani sv. cèrkva proslaviti ljubav Isusovu, iz koje je tèrpio i umro i naredio otajstvo svoga těla i kèrvi. S naměrom, da se poprave krivice i uvrede ovoga sèrca, kano prěstola ljubavi osobito u presv. otajstvu, ima posebna bratovština, u kojoj su članovi obvezani svaki dan moliti: „Otče naš,“ „Zdravo Marijo,“ „Věrujem“ i uzdah: „Isusovo sèrce u meni, užgi plamen svoj ljubljeni!“ a u to ime nadareni su oprostom. Ljubav traži zajam: vrati dakle što si dužan. Isusova je ljubav neograničena, — vrati mu dakle ljubav neograničenu. Isusova je ljubav nesebična, — ljubi dakle i ti njega više radi sama njega, nego radi sebe. Isusova je ljubav bez kraja, ljubi dakle i ti njega bez prestanka, i kako on želi, tako se ti tèrsi, da zavrědiš s njime u ljubavi živěti do věka.

Molitva.

Sv. Bernard.

O moj Isuse! ja sam već često na svoju utěhu uvidio, kako je sladak počinak u tvom sèrcu. Zato stavljam sve svoje misli i želje sèrca u tvoje sèrce, predragi spasitelju! U tom hramu, u toj škrinji novoga zakona klanjati ću se Isuse vazda i zvati slavno ime, kličuć sa sv. Davidom: Našao sam svoje sèrce, kad mogu Boga moliti! A ja nadjoh sèrce kralja, brata, prijatelja, a predobro sèrce svoga Isusa. Kad sam dakle našao tvoje i svoje sèrce, neprestano ću se tebi Isuse, svojemu Bogu moliti. Otvori samo mojoj molitvi svetište svoga pomilovanja, pače primi me sa svim u svoje sèrce i očisti me sve to bolje od manah. Otari u meni svaku grěšnu ljagu, da očistjen od tebe prečistoga sve dane svoga života probavim u tvojem sèrcu te u njem saznam tvoju volju i nju ovèršim. Amen.

Štovanje bl. děv. Marije.

Nauk. „Evo ti majke!“ reče viseći na križu spasitelj svomu dragomu učeniku Ivanu, i po njem predade majku svim svojim učenikom. Blago nam, kad dobismo majku ovako moguću, milu i dobru! Tko da neštuje Marije, kad ju štuje sam Bog, kako nju sinu odabra majkom? Mati božja — Bogorodica —: visoka je to, da umu nedosežna čast, neizgovoriva milost, moć i slava, koja ju uzvišava ne samo nad sve ljude, nego nad sve nebeske duhove. Ona je kraljica nebeska, gospodarica zemalsjka, mati svih ljudih, druga bolja

Eva, koja nam pokornostju otvori nepokornostju Eve zatvorena nebeska vrata. Pomoli se dakle često Mariji, koju pozdravi arkangjeo, a sva cèrkva sad joj opěva slavu. Kamo ćeš možnije odvětnice, nego što je Bogorodica, na čiju prošnju sin joj stvori pèrvo čudo, i o kojoj reče sv. Bernard, da se nitko zaufano njoj pomolio nije, a da nebi bio izmolio. Tko bi pobrojio sva čudesa, što Bog na molbu bl. děv. Marije učini od postanka sv. cèrkve! Daj dakle bogoljubna dušo! preporuči se Mariji u zaštitu i poštuj ju kao premilu si majku. Pozdravi ju svaki dan, kad na pozdrav gospin zvoni, a osobito na njezine blagdane; promišljaj njezine krěposti i tèrsi se, da ju slědiš. Jer znaj, malo će ti koristiti molitva, ako ju nebudeš slědio u krěpostih. Kakvo bi to i bilo štovanje, da ju životom vrědjaš; prečista děvica nemože da ljubi nego čiste duše; a tako je i poniznost skroz protivna oholosti.

Preporuka svetoj Bogorodici.

Presveta děvice, prevrědna majko božja! evo me snižena preda te; molim te: budi ti meni gospoja, mati i pomoćnica; a ja želim, da tebi kano gospoji služim, kano majku te ljubim, a kano pomoćnicu zazivam. Molim te za predragu kèrv tvoga sina: primi i mene medju svoje sluge, sinove i branjenike. Znam ja, da radi neprebrojnih grěhah nisam vrědan ove milosti; ali jer ti nikoga neodbijaš od milostiva sèrca, ufam se i ja u te, da ćeš primiti i mene u materinje krilo. Kad padnem, pridigni me; kad s puta zaidem, vrati me; kad oslabim, okrěpi me; kad se razbolim, prigledaj me; kad napast na me nasèrne, brani me; kad mi bude da poginem, nedaj me! O gospojo, majko i pomoćnice! ti si mi za Bogom jedina nada, jedina utěha.

Zato tebi preporučam dušu i tělo, da me čuvaš, da me miluješ i u svojoj milosti občuvaš; da me čuješ, kada te u potrebi zovnem, a najviše, da mi po smèrti skrušenu i s Bogom pomirenu dušu predaš svomu sinu. Amen.

Pozdràv.

Zdrava budi o Mario!
Koju rajski pozdravio
Poslanik je od samoga
Poslan Boga.

Dopusti mi, da moj smije —
Jer angjela jezik nije —
Tebi pěvat, i pozdravit,
Tebe slavit.

Zdravo, puna ti milosti!
S tobom, čudnoj po krěposti,
Gospodin je Bog Mario
Vazda bio.

Ti si sretna i blažena
Děvo više od svih žena'
I nada sve Bogu ugodna,
Děva plodna,

Blagoslovljen čudnovati
Plod utrobe tvoje, mati:
Božanstveni plod prečisti,
Isus isti.

Majko božja! za to ime
Sada i u smèrti vrîme
Moli za nas predragoga
Sina svoga,

Da nevoljne nas grěšnike
Učiniti dionike
Dostoji se svoje dike,
Po sve vike. Amen.

Kanižlić.

Molitva bl. děv. Mariji.

Od sv. Fidela Singmarinžana.

Budi mi od sèrca pozdravljena, presveta děvice Marijo, majko božja, kraljice angjeoska, hrame svetosti, prečista majko i utočište grěšnikah. Veselim se, kad mirno i pobožno pomislim na te: kako te nebeski otac po poruci angjela Gabriela i obsěni sv. Duha odabra za majku svomu jedincu sinu, našemu gospodinu i spasitelju; kako si bila urešena tolikimi krěpostmi i duševnimi darovi; kako si spasitelja slědila do na bèrdo Kalvariju pod sveti križ, a sad kako si na nebu odičena, blažena i nad sve angjele uzvišena. Ali, ti si i kao nebeska kraljica svim věrnim premila majka, a kao majka kod Boga odvětnica, kojoj se možemo pritužiti u svakoj potrebođi te zaufano odkriti žalost, bědu i nevolju, slabođu i bojazan, muke i rane, da je vidiš te se dragomu Bogu pomoliš, neka nam milostivo pomogne. Sveta děvice Marijo, majko božja! evo me preda te danas i molim te, pomozi mi svojim zagovorom kod Boga; izhodi mi u svoga sina osobitu ljubav prama tebi, da si tebe odabe-

rem gospojom i majkom, a ti dostoj mene primiti za děte i věrna slugu. Izprosi mi umiljnim svojim zagovorom u dragoga sina milost, da mi oprosti grěhe, a ja da jih se ozbiljno čuvam te po iskrenoj i zaživotnoj zadovoljštini urodim pravim plodom pokore. Izprosi mi umiljnim zagovorom pravoga duha zataje, razbora, pokornosti, reda u duši i tělu, straha božjega: da se neuznosim, da si pamet i sèrce odkinem od zemaljštine, a svladam napasti, bile od světa, zloga duha ili těla. Izprosi mi umiljnim svojim zagovorom pravo predanje u volju božju, obsežnu ljubav, neklonivu nadu i smirenu radost duševnu, věčnu zahvalnost Bogu na primljenih darovih, neumornu marljivost u službi božjoj, prav sud i razbor u svem, gdě mi bude govoriti, světovati, propustiti ili učiniti. Izprosi mi svojim umiljnim zagovorom, da budem svetoj misi pribivao uvěk smireno, od sèrca pobožno i za spas svoje duše; a na polazku iz cèrkve u svět da uvěk podjem putem svoga spasitelja te na njem svakim danom više omilim dragomu Bogu; a on meni dao jakost, da poslove svoga vremenitoga zvanja obavljam marljivo i pošteno. Napokon molim te, preblažena děvice Marijo! majko božja, dostoj mi svojim umiljnim zagovorom izmoliti dar uztrajnosti u dobru, da preminem blaženom smèrtju, okrěpljen duševnom utěhom, svetimi tajnami, te da obstanem na božjem sudu. Amen.

Čast sv. sèrcu Marijinu.

(Na čast sv. sèrca Marijina razgranila se je gotovo posvem světu bratovština, a matica joj je u Parizu. Naměra joj je moliti za grěšnike, nevěrce i krivověrce, da se obrate.

Članom postaje se upisom, a svak se obvezuje moliti svaki dan jednom: „Zdravo Marijo“ na nakanu družtva. Osim ovoga stroga uvěta savětuje se, da svaki član jutrom svoja dobra děla preporuči u sèrce blažene děvice, da izmoli molitvu sv. Bernarda: „Spomeni se!“ it. d. sa strělovitim uzdahom: „O Marijo, začeta bez iztočnoga grěha, moli za nas, tebi se utičuće!“ i „O Marijo, utočište grěšnikah, moli za nas!“ Savětuje se dalje, da se čestje primaju sveta otajstva i ide na pobožnosti bratovštine, gdě se u cèrkvi dèrže. Osim što je vèrlo krasna svèrha, ima bratovština svojih blagodatih i oprostah.)

Molitva.

Sveto sèrce Marijino, sèrce majke božje i majke naše, premilo sèrce, koje si zavrědilo, da ga ljubi presveta Trojica: vrědno si, da te vatreno štuju i ljube angjeli i ljudi. Sèrce Marijino, prava priliko sèrca Isusova: omekšaj naša tvèrda sèrca i pretvori jih svojom milostju, da budu posve nalična spasiteljevu i tvomu; uzpiri u njih onaj plamen, koj u tvojem sèrcu vazda bukti. Brani svetu cèrkvu i budi joj vazda zaklon i štit proti svakomu napadaju paklenomu; vodi nas k Isusu i budi nam cěv, po kojoj će nam doticati milosti za spas. Budi nam utočište u potrebi, utěha u žalosti, jakost u napasti, obrana u pogibelji, a osobito u onoj strahovitoj borbi na čas smèrti, kad se sàv pakao proti nam digne; u onaj kobni čas, o kojem nam visi sva věčnost. Predraga majko, tvoj je posao sada miriti Boga s ljudi: moli dakle za nas Boga, da nas pomiluje. O blago našemu sèrcu, kad ga ti obratiš na pokoru! Daj milostiva majko, da oćutimo milinu i slast tvojega materinjega sèrca; otvori nam

svoje sèrce, vrělo milosèrdja, i daj nam u njem zaklon, da tako dospijemo u nebesku slavu te ga s tobom možemo slaviti po sve věke. Amen.

Krunica gospina.

(Cvětje, od koga pobožni kèrstjani miloj gospi pletu vĕnac, jest niz pozdravah angjeoskih, u koje se po rěči „Isus“ umetju tajne iz života, muke i slave Isusove. Cěla velika krunica ima 150 pozdravah — jer je toliko Davidovih pěsamah, koje někada kèrstjani pěvahu, a sad je krunica tomu u zaměnu — i 15 tajnah, dakle svega skupa 15 desetorkah. Velika krunica děli se na tri manja děla, a u svaki spada po pet desetorkah s tajnami, i zove se krunica vesela, žalostna ili slavna, kakve se već umetju tajne — iz života, muke ili slave Isusove. Počima se věrovanjem; za tim slědi Otče naš i tri Zdrave Marije, od kojih se pèrvoj umetne: „Koji nam věru umnožio;“ drugoj: „Koji nam ufanje objačio;“ tretjoj: „Koji nam ljubav užgao.“ Sad se moli „Slava Otcu,“ jedan „Otče naš,“ i deset putah „Zdravo Marijo,“ u koju se umetnu u svakoj desetorki po jedna tajna. Nebudi te stid moliti krunicu; jer je upravo ova molitva za učene i neuke dobra, budući vèrlo prosta i lahka, a sbog tajnah, koje valja promišljavati, vèrlo uzvišena i naučna. Pokle ju uvede sv. Dominik, nije bilo svetca, koj ju nebi bio molio, a mole ju i svi pobožni kèrstjani.)

Tajne za sv. krunicu.

1. Za veselu (od. I. ned. Prihoda do Korizme).

Koga si děvice s duhom svetim začela.
Koga si děvice Jelisavi u pohode nosila.
Koga si děvice rodila.

Koga si děvice u cèrkvi prikazala.
Koga si děvice u cèrkvi opet našla.

2. Za žalostnu. (Od čiste srěde do Uzkèrsa.)

Koj se je za nas kèrvavim potom potio.
Koj je za nas bio bičevan.
Koj je za nas bio tèrnjem okrunjen.
Koj je za nas težki križ nosio.
Koj je za nas bio razpet.

3. Za slavnu. (Od Uzkèrsa do Prihoda.)

Koj je od mèrtvih uzkèrsnuo.
Koj je u nebo zastupio.
Koj je Duha svetoga poslao.
Koj je tebe u nebo uzneo.
Koj je tebe na nebesih okrunio.

Litanije lauretanske.

Gospodine smiluj se!
Kèrste smiluj se!
Gospodine smiluj se!
Kèrste čuj nas!
Kèrste usliši nas!
Otče nebeski Bože,
Sine Bože, odkupitelju světa,
Duše sveti Bože,
Sveta Trojice jedan Bože, } Smiluj se!
Sveta Marijo,
Sveta bogorodice,
Sveta děvo děvicah, } Moli za nas!

Majko Isusova,
Majko božje milosti,
Majko prebistra,
Majko prečista,
Majko neoskvèrnuta,
Majko nevina,
Majko ljubezna,
Majko divna,
Majko stvoriteljeva,
Majko spasiteljeva,
Děvice premudra,
Děvice častna,
Děvice hvale dostojna,
Děvice moguća,
Děvice milostiva,
Děvice věrna,
Zèrcalo pravde,
Prěstole mudrosti,
Uzroče naše radosti,
Posudo duhovna,
Posudo poštovana,
Posudo osobite svetosti,
Ružice.otajna,
Kulo Davidova,
Kulo bělokostna,
Kućo zlatna,
Škrinjo zakona,
Vrata nebeska,
Zvězdo jutarnja,
Zdravlje bolestnih,
Utočištc grěšnih,
Utěho žalostnih,
Pomoćnice kèrstjanska,
Kraljice angjelah,

Moli za nas!

Kraljice patriarkah,
Kraljice prorokah,
Kraljice apoštolah,
Kraljice mučenikah,
Kraljice izpovědnikah,
Kraljice svih děvicah,
Kraljice svih svetih,
Kraljice bez iztočnoga grěha začeta, } Moli za nas!
Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa. Oprosti nam gospodine!
Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa. Usliši nas gospodine!
Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa. Smiluj nam se gospodine!
Kèrste čuj nas!
Kèrste usliši nas!
Gospodine smiluj se!
Kèrste smiluj se!
Gospodine smiluj se!

Otče naš. Zdravo Marijo.

Pod tvoju obranbu utičemo se, sveta Bogorodice; neodbij nam molbah u potrebi našoj, nego nas od svih pogibeljjih uvěk oslobodi: děvice slavna i blagoslovljena, gospojo naša, posrednice naša, odvětnice naša. Sa svojim sinom nas pomiri, svomu sinu nas preporuči, svomu sinu nas izruči.

Moli za nas sveta Bogorodice!
Da budemo vrědni Isusovih obećanjah.

Milost svoju, molimo te gospodine, ulij nam u pameti, da kano što po angjeoskoj věsti saznasmo za utělovljenje Isusa sina tvoga, tako da po muci i križu njegovom u slavu uzkèrsnutja budemo

privedeni. Po istom Isusu gospodinu našem. Amen.

Moli za nas sveti Josipe,
Da budemo vrědni Isusovih obećanjah.

Molimo te gospodine, da nam budu u pomoć zasluge zaručnika presvete tvoje majke, da po njih zadobijemo, što svojom slaboćom postići nemožemo. Koj živeš i kraljuješ s Bogom Otcem u jedinstvu Duha svetòga Bog po sve věke. Amen.

Zdravo kraljice.

Zdravo kraljice, majko milosèrdja, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapimo izagnani sinovi Evini; k tebi uzdišemo tugujuć i plačuć u ovoj suznoj dolini. Svèrni dakle odvětnice naša milostivim svojim okom na nas, te nam po ovom progonu pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o sladka děvice Marijo.

Moli za nas sveta Bogorodice,
Da budemo vrědni Isusovih obećanjah.

Molitva.

Svemogući věčni Bože! koj si sudělovanjem Duha svetoga pripravio tělo i dušu prečiste děvice i majke Marije, da bude dostojnim prebivalištem tvoga sina: daj da nas ona, koje se ovdě s radostju sětjamo, milostivim odvětovanjem od budućih zalah i smèrti věčne izbavi. Po istom Isusu gospodinu našem. Amen.

Svakdanja molitva blaženoj děvici

od sv. Bernarda.

Spomeni se, o preblaga děvice Marijo! kako je nečuveno od věka, da bi ti bila zapustila koga, koj se tebi u obranbu uteče, tebe u pomoć zazva i tebi se u zagovor preporuči. Ovakovim zaufanjem obodren, k tebi se utičem, o Marijo! Děvice nad sve děvice, k tebi dohodim, majko moja, i uzdišuć približavam ti se nevoljan grěšnik. Ah majko věčne Rěči! nezavèrzi moje molbe, nego ju milostivo poslušaj i usliši. Amen.

(Pio VI. poděli za ovu molitvu svaki dan 100 danah oprosta.)

Molitva za čistoću.

Majko čistoće, odabrana posudo božanstva i prečista zaručnice svetoga Duha! tebi se molim: občuvaj mi za ljubav svoga sèrca dušu i tělo u presilnih napastih ovoga umèrloga života. Porosi mi rosom svoje milosti razmaženu pùt i povuci mi sèrce gore na višnje. Daj mi goruću ljubav Isusa, začetnika čistoće, koja jedina umě svladati pùt i kèrv. Ah! što ću slab stvor, nego pasti, kad me nedèrži materinska ruka! Zato te molim, prečista kraljice děvicah, neostavi me, primi me u zaštitu i pomozi me možnom svojom prošnjom, da čiste duše i těla dospijem u nebo, kamo nesmě doći ništa nečista. Amen.

Štovanje svetih angjelah.

Nauk. Angjeli su dusi, dvorani božji. Sveti otci děle jih na devet sborovah ili redah. Kako ljudi, tako viděti je da i oni jedno vrěme bijahu na kušnji, te jedni se odmetnuše od Boga, i sad su zli duhovi, naši napastnici; a ostali su božji dvorani, a naši čuvari, što nam svědoče mnogi priměri u svetom pismu. Sv. Vasilj, nadbiskup cesarejski reče: „Svaku věrnu dušu čuva angjeo, da ju uči, ravna i vodi u životu“; a sveti Jerolim: „Velika je vrědnost duše, kako joj je svakoj od postanka dan duh čuvarom.“ Oni su uz nas na čas smèrti, te vode dušu pred Boga. Kad mučenika Lava pogani izvedoše na stratište, diže on oči u nebo te reče: „Veseli me Bože, što po tvojoj milosti mogu osvetiti grěhe. Dušu predajem zaufano tvomu angjelu, da ju odvede onamo, gdě se više nije bojati zlih.“ Zovni dakle bogoljubna dušo u pomoć sv. angjela čuvara; spomeni se, da je vazda s tobom, da te vidi, što radiš, i poslušaj njegove nutarnje savěte. Svetkovina jim je na 2. Listopada.

Molitva.

Bože! koj si nam po svojoj nedosežnoj i otajnoj promisli za čuvare odredio svete angjele čuvare, daj nam, molimo te, da nas angjeli vazda obrane, a mi da se někoć s njimi u družtvu veselimo. Po Isusu gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Mihovilu arkangjelu.

Preslavni vojvodo nebeskih vojskah, sveti Mihovile, koj si ohologa Lucifera i njegovu slědbu sunovratio u ponor pakleni; branitelju cèrkve

vojujuće! dodji u pomoć puku božjemu; brani cèrkvu tebi preporučenu od svake neprijateljske zasědo. Čuvaru i vodjo dušah, koje s ovoga světa u božjoj milosti preminu: dodji u čas smèrtne borbe u pomoć mojoj duši, koju ti sada od sèrca preporučam. Občuvaj ju od svake zlobe njezinih neprijateljah; kada premine, primi ju u zaštitu i uvedi kao slavodobitnicu nad djavaoskimi zasědami u nebesku slavu, da ondě s tobom i sa svetimi angjeli i s blaženimi Boga časti i slavi na věke. Amen.

Molitva sv. angjelu čuvaru.

Molim te, sveti angjele, věrni moj pratioče i čuvaru, da me po božjoj dobroti tebi pověrena vodiš stazom mira, sreće i spasenja, te me braniš od zloga duha i u svakoj napasti. Jer znaš, dobri čuvaru, da sam prilika Boga, našega stvorca; da sam sotoni iz sužanjstva odkupljen cěnom kèrvi gospodina Isusa, a tebi predan na brigu i njègu. Čuvaj me dakle věrno, da nebudu za me u taman čudesa božje dobrote; pomaži me, da u milosti, dobru, u službi i ljubavi Boga moga stvorca obstanem, dokle dodjem u nebesku domovinu, da ga ondě s tobom i svimi blaženimi slavim do věka. Amen.

Štovanje svetacah.

Nauk. Zanesi se na nebo, kèrstjanska dušo! pa vidi neprebrojnu množinu svetih od svih narodah i jezikah, svake dobe i svakoga spola, s krunom neumèrle lěpote na glavi,

s kitom slavikom u ruci. Na světu podnašahu veselo mnoge tuge i nevolje, živeći sveto, a čineći oštru pokoru; a sada uživaju za svoj trud obilnu plaću — nebesku slavu. Pa reci: nije li vrědno za nebo tèrpiti? Uzmi si svetce za uzor. Što tebi valja činiti, učinili su jur prije tebe tisuće svetih: težkoću, koja tebi pači u krěposti, nadvladaše jur tisuće njih. Ti, izpovědnik iste sv. věre, udo iste sv. cèrkve, da nemožeš učiniti, što ioni toliki učiniše, nejaki kako si i sam. Děluj dakle s milostju božjom, kako su dělovali i svetci, pak ćeš i ti istu nebesku slavu steći. Odaberi si za uzor svetca svoga staleža, ter ga naslěduj. Pribavi si i štij život svetih; jer jim tad istom pravo vidiš veliku dušu, i tad ćeš se i sam obodriti na dobro. Zovi svete u pomoć. Sveti ravno nemogu nam sami od sebe ni pomoći ni odmoći; jer je Bog sam izvor svih dobarah i vrělo svake milosti; ali molitva vezom ljubavi kèrstjanske spojena Bogu je mila, i on na molbu pravednikah děli milosti, koje drugačije nebi podao, kako svědoči sv. pismo: „Mnogo premore molitva pravednika.“ Jak. 5. 16. Što je rečeno o štovanju samih svetih, valja i o štovanju njihovih sv. moćih i slikah; jer neštujemo samu sliku, van osobu, čija je. A kako da jih neštujemo, kad jih je tako reći štovao sam Bog, děleć jim za života onolike milosti i po smèrti slaveć golemimi čudesi. Blago nam, kad imamo kod Boga prijateljah i zagovornikah!

Na čast svim svetim.

Sv. Efrem.

Poklon i čast najveća bila tebi Bože, koj si nas sve pozvao u život věčni. Spasitelj je obećao svakomu, tko ga dostojno bude primao, život, a s njim sidje s neba milost, te se razlèva na tvoje sluge. Primivši spasitelja, primiše u se vrělo svega dobra,

i sad su svetci, kojim tvoja sveta cèrkva s veseljem slavi uspomenu. Slava dakle tebi Bože po tvojih svetih; jer su ti oni, prilika angjelah, već na ovom světu služili kano nebešćani, kao što ti služe angjeli na nebu. Po tvojoj volji gospodine predobiše oni čvèrstom borbom zle požude pùti, i tebi na slavu posvetiše si tělo za stan svetomu duhu. Želje i pohote sèrca ravnali bi oni jedino k tebi, svomu Bogu, i otvorili sèrce, da ti u njem prebivaš. Ali, tko bi drugi od slabih ljudih i mogao učiniti svete, van ti svojom milostju prama věrnim slugam. Slavan bio u slavi svoje veličine i u svačem; sve te neka slavi, a i ja te slavim, ubog grěšnik. U kuće pravednikah izlěvala se je tvoja milost, uredila i oplemenila život, ter su na světlu istine obvèršivali svoje poslove, na světlu istine počivali uza svu buku i nemir na ovom světu, a istinu su odvažno izpovědali i branili. Tvoja je milost provela pouzdanike kroz silne oluje napastih ovoga života u kolibe sreće i slavlja oko tvoga prěstola, gdě se živi život věčni i uživa sveta sloboda bez kraja. Tuda oko tebe sbore tebi na slavu i pripěvaju pěsme; a nam věrnim dolě na zemlji pružaju za okrepu na ovom putu na visinu napitak svoje smiljene molitve. Pa za ljubav tebe i tvoje istine, koju su ovdě bivši u tělu izpovědali, tvoriš ti sám věrnim za korist čudesa još i po njihovih tělesih; tvoriš, da nam još iz njihovih grobovah izvire rěkom blagoslov. Slava i čast dakle tebi, čijom milostju sveti dobiše boj sa světom i tělom, te svoj pobožni život doživiše u luci života. Slava i čast tebi, koj ne samo da si svetcem dao nebo, već si jim po smèrti tělesnoj gore dao oblast, da svojom prošnjom putnikom zemaljskim budu u pomoć.

Slava i čast tebi, čija veličina i milosèrdje na ljudih kaže mudrost, i žive od njih zoveš u milost, da se posvete u tebi životvorcu i postanu dvorani tvoga blaženoga dvora! Amen.

Molitva.

Bože! daj da nam u tvojoj cèrkvi uspomena na duše, koje su ti svojom krěpostju i svetostju omilěle, bude na blagoslov. Daj nam, da i mi kano i oni srěd pokvarena světa budemo pobožni, u pogibelji za spas razboriti, proti strastim strogi, u sreći uměreni, u nesreći veledušni, za věru gorljivi, učiteljem evangjelja poslušni, a u kèrstjanskom usavèršivanju neumorni. Po tvojoj milosti posvetiše se Bože moj! i oni; a po tvojoj milosti možemo se posvetiti i mi. Daj nam dakle milosti; jer eto! s nami se slažu u molitvi sborovi tvojih milih ugodnikah, i za nas eto gori ljubav, koju si jim ti ulio u krěpostnu dušu. Daj mi da te ljubim, Bože moj, neizměrna lěpoto! daj da mi se sve to bolje otvore oči, da vide čudesa tvoje svemoći i ljubavi, a da se zatvore, kad padnu na stvari nesměrajuće na tvoju slavu. Tvoji svetci neka mi budu uzorom: ogledalom, u kom ću motriti tvoju dobrotu; knjigom, u kojoj ću štiti tvoju veličinu. Obuzmi me gospodine svojom milostju, da za te živim i radim; užgi u meni ljubav, da od žedje kličem svaki čas s prorokom: „Kako čezne jelen za vodenim vrělom, tako čezne moja duša za tobom Bože, živo vrělo!“ Uz ovo vrělo daj da u obćini svetih živem i pijem iz njega živu vodu, tvoju svetu milost. Amen.

Litanije svih svetih.

Gospodine smiluj se!
Kèrste smiluj se!
Gospodine smiluj se!
Kèrste čuj nas!
Kèrste usliši nas!

Bože Otče nebeski,
Bože Sine, odkupitelju světa,
Bože Duše sveti,
Sveta Trojice jedan Bože,
} Smiluj se!

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta děvo děvicah,
Sveti Mihovile,
Sveti Gabriele,
Sveti Rafaele,
Svi sveti angjeli i arkangjeli,
Svi sveti sborovi blaženih duhovah,
Sveti Ivane kèrstitelju,
Sveti Josipe,
Svi sveti patriarke i proroci,
Sveti Petre,
Sveti Pavle,
Sveti Andrija,
Sveti Jakove,
Sveti Ivane,
Sveti Toma,
Sveti Filipe,
Sveti Bartole,
Sveti Mateje,
Sveti Šimune,
Sveti Tadija,
} Moli (te) za nas!

Sveti Matija,
Sveti Barnaba,
Sveti Luka,
Sveti Marko,
Svi sveti apoštoli i evangjeliste,
Svi sveti učenici gospodinovi,
Svi sveti mladenci,
Sveti Stěpane,
Sveti Lovro,
Sveti Vinko,
Sveti Fabiane i Sebastiane,
Sveti Ivane i Pavle,
Sveti Kozma i Damjane,
Sveti Gervazija i Protazija,
Svi sveti mučenici,
Sveti Silvestre,
Sveti Gèrgure,
Sveti Ambrozio,
Sveti Augustine,
Sveti Jerolime,
Sveti Martine,
Sveti Nikola,
Svi sveti biskupi i izpovědnici,
Svi sveti učitelji,
Sveti Antune,
Sveti Benedikte,
Sveti Bernardo,
Sveti Dominiče,
Sveti Franjo,
Svi sveti misnici i levite,
Svi sveti kaludjeri i pustinjaci,
Sveta Marijo Mandaleno,
Sveta Agato,
Sveta Lucijo,

Moli (te) za nas!

Sveta Agnes,
Sveta Cecilijo,
Sveta Katarino,
Sveta Anastazijo,
Sve svete děvice i udovice,
Svi svetci i svetice božje, } Moli (te) za nas!
Milostiv budi! Oprosti nam gospodine!
Milostiv budi! Usliši nas gospodine!
Od svakoga zla,
Od svakoga grěha,
Od sèrdjbe svoje,
Od nagle i nepripravne smèrti,
Od zasědah vražjih,
Od sèrdjbe, zavisti i svake zle volje,
Od duha bludnoga,
Od groma i tuče,
Od kuge, glada i vojske,
Od potresa zemlje,
Od smèrti věčne,
Za otajstvo svetoga svoga utělovljenja,
Za svoje došastje,
Za svoje narodjenje,
Za kèrstjenje i svoj sveti post,
Za križ svoj i muku,
Za svoju smèrt i pokop,
Za sveto svoje uzkèrsnutje,
Za divno svoje uzašastje,
Za došastje Duha svetoga utěšitelja,
Na sudnji dan, } Oslobodi nas gospodine!
Mi grěšnici,
Da nam se smiluješ,
Da nam oprostiš,
Da nas na pravu pokoru ganuti dostojiš, } Molimo te usliši nas!

Da svoju svetu cèrkvu ravnati i čuvati dostojiš,
Da vèrhovnoga apostolskoga pastira i sve cèrkvene staleže u svetoj věri uzdèržati dostojiš,
Da neprijatelje svete cèrkve poniziti dostojiš,
Da kraljevom i poglavicam kèrstjanskim mir i pravu slogu darovati dostojiš,
Da svemu kèrstjanskomu puku mir i slogu poděliti dostojiš,
Da nas u svojoj svetoj službi pokrěpiti i uzčuvati dostojiš,
Da želje našega sèrca na nebeska dobra upraviš,
Da sve naše dobročince věčnim dobrom nadariš,
Da duše naše bratje, prijateljah i dobročinacah od věčne propasti izbaviš,
Da zemlji plodnost podati i uzdèržati dostojiš,
Da svim věrnim mèrtvim pokoj věčni darovati dostojiš,
Da nas uslišati dostojiš,
Sine božji,

Molimo te usliši nas!

Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa.
Oprosti nam gospodine!
Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa.
Usliši nas gospodine!
Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa.
Smiluj se nam gospodine!
Kèrste čuj nas!
Kèrste usliši nas!
Gospodine smiluj se!
Kèrste smiluj se!
Gospodine smiluj se!

Otče naš. Zdravo Marijo.

Ps. 69.

Bože u pomoć mi priteci * gospodine pohiti mi na obranu.

Smutili se i ponizili, * koji traže dušu moju.

Vratili se natrag i zastidili, * koji mi zlo žele.

Vratili se odmah osramotjeni, * koji mi se rugaju.

Radovali se i veselili se u tebi svi, koji tebe traže i koji ljube spas tvoj; govorili vazda: * budi uzveličan gospodin!

Ja sam pako siromah i ubog; * o Bože pomozi mi.

Ti si moj pomoćnik i izbavitelj: * gospodine neoklevaj.

Slava Otcu i Sinu i Duhu svetomu. Kako bijaše u početku, i sada i vazda i po sve věke. Amen.

S. Spasi sluge svoje.
P. Koji se u tebe Bože ufaju.
S. Budi nam gospodine čvèrsta obrana.
P. Proti našim neprijateljem.
S. Ništa nemogao neprijatelj proti nam.
P. I sin zloće nenahudio nam.
S. Gospodine neučini nam po grěsih naših.
P. I nenaplatjuj nam po naših zloćah.
S. Molimo za papu svoga I.
P. Poživi nam ga gospodine, uzčuvaj i usreći na zemlji, te ga obrani od neprijateljah njegovih.
S. Molimo za svoje dobročince.
P. Nadari gospodine životom věčnim sve, koji nam u tvoje sveto ime dobro čine.
S. Molimo za věrne mèrtve.
P. Pokoj věčni daruj jim gospodine i světlost věčna světlila jim.

S. Molimo i za bratju svoju nenazočnu.
P. Spasi sluge svoje, koji se u tebe o Bože ufaju.
S. Pošalji jim gospodine pomoć sa svetišta.
P. I brani jih sa Siona.
S. Usliši nam gospodine molitvu.
P. I glas moj do tebe da dodje.

Molimo.

Bože, koj po svojoj naravi vazda miluješ i opraštaš: primi našu molbu te odrěši milostivo nas i sve svoje sluge iz grěšnih verigah, u koje smo sapeti.

Molimo te gospodine! usliši ponizne naše molitve i oprosti nam, koji izpovědamo grěhe, te nam jih odpusti dobrostivo i poděli svoj mir.

Ukaži nam gospodine neizgovorno milosèrdje svoje te nas izbavi od svih grěhah i kaznah, koje za nje zaslužujemo.

Bože! kojega grěh vrědja a pokora ublažuje, čuj snižene molbe svojega puka i odvrati od nas udarce svoje sèrdjbe, koje smo grěsi zaslužili.

Svemogući věčni Bože! smiluj se svomu slugi I., papi našemu a naměstniku svomu na zemlji; vodi ga milostivo putem věčnoga spasenja, da s tvojom pomoćju što je tebi povoljno želi i svom snagom obvèrši.

Bože! od kojega proiztiču sve pobožne želje, dobre nakane i pravedna děla, daj slugam svojim onakov mir, kakva nam svět dati nemože, da ovako svoja sèrca zapovědim tvojim podložimo i po tvojoj zaštiti mirni i od neprijatelja sigurni budemo.

Gospodine! užeži nam sèrca ognjem sv. Duha, da ti čistim tělom služimo i neokaljanim sèrcem ugodimo.

Věčni Bože! stvoritelju i odkupitelju svih věrnih, odpusti svojim slugam i službenicam grěhe, da oproštenje, koje su uvěk želěli, postignu.

Molimo te gospodine! da sve svoje čine s tvojom milostju počmemo, s njom nastavimo i dovèršimo.

Svemogući věčni Bože! koj nad živimi i mèrtvimi gospoduješ i pomiluješ sve, za koje si previdio, da će ti věrom i dělom služiti, molimo te pokorno, da po odvětovanju svojih svetih odpustiš grěhe svim onim, za koje moliti odlučismo, i koji još oli na ovom světu borave, oli pako u drugi život preminuše. Po istom Kèrstu sinu tvom, gospodinu našem, koj s tobom žive i kraljuje u jedinosti Duha svetoga Bog po sve věke.

Molitva za vladaoca.

Bože! zaštitniče svih kraljevinah, a osobito kèrstjanskih carevinah, daj slugi svomu, caru i kralju našemu I. milost, da tvoju moć, po kojoj vlada, prizna i štuje; da, kao što je po tvojoj naredbi vladaocem postao, tako pod tvojom zaštitom bude vazda mogućan. Po gospodinu našem Isusu Kèrstu, sinu tvojem, koj s tobom živi i kraljuje u jedinosti Duha svetoga Bog po sve věke. Amen.

Molitva za biskupa.

Bože! kojega dobrota i ljubav vèrhu puka tvoga bdije i vlada, nadari duhom mudrosti svoga

slugu, biskupa našega I., čijoj si nas duhovnoj skèrbi izručio, da se duhovnim napredkom ovacah umnoža věčita radost pastira. Po gospodinu našem Isusu Kèrstu, koj s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha svetoga Bog po sve věke. Amen.

Molitva za sve kèrstjanstvo.

Svemogući věčni Bože, gospodine, otče nebeski! svèrni okom neizměrnoga milosèrdja svoga na naše běde, nevolje i nužde. Smiluj se svim pravověrnim, za koje je tvoj jedinac sin, gospodin Isus Kèrst u ruke grěšnikah dobrovoljno dospio i neprocěnjivu svoju kèrv na križu prolio. Po ovom gospodinu našem Isusu odvrati od nas premilostivi otče! zaslužene kazne, sadanje i buduće nesgode, opasne bune, rat, dražinu, bolesti, tužna i nevoljna vremena. Prosvětli takodjer i ojači u svakom dobru duhovne i světovne poglavare, da oni revno ovèršuju sve, što može unaprěditi tvoju božansku slavu, naše spasenje, obćeniti mir i željeno blagostanje svih kèrstjanah. Bože mira! sjedini nas u věri, satri svako krivověrstvo i razkolničtvo. Obrati nam sèrca na pravu pokoru i poboljšanje života. Užgi u nas oganj svoje ljubavi. Daj nam postojanu težnju za pravicom, da ti budemo kao pokorna děca u životu i na umoru mili i dragi. Molimo takodjer, kao što hoćeš o Bože da prosimo, za prijatelje i neprijatelje, za zdrave i bolestne, za sve žalostne i nevoljne kèrstjane, za žive i mèrtve. Tebi gospodine! neka bude preporučen vàs naš posao i pokoj, svi naši trudovi i putevi, naš život i smèrt. Dopusti nam

ovdě milost tvoju uživati, a ondě sa svimi izbranimi u věčnom veselju i blaženstvu tebe hvaliti i slaviti. To nam uděli gospodine, otče nebeski, po Isusu, ljubeznom svojem sinu, gospodinu i odkupitelju našem, koj s tobom i Duhom svetim jednak Bog žive i kraljuje u věke. Amen.

5 Otče naših i 5 Zdravo Mar. za obćenite potreboće.

Molitva sv. imenjaku.

Sveti I., věrni i proslavljeni slugo božji! koga kao osobitoga svoga odvětnika štujem: od sèrca se radujem, da sam, prem nevrědan, tvojim imenom nazvan i da sam u tom imenu na svetom kèrstu primio zalog tvoje zaštite. Ali vèrlo mi je žao, što moje žitje nenalikuje na svetinju tvoga života. Sveti I., pomoćniče moj! izprosi mi od Boga milost, da proměnim život te svom pomnjom slědim tvoje svete krěposti. O da nebudem slavu tvoga imena nikada pogèrdio grěhom! Brani mi kod Boga dušu i tělo svojim odvětom; izmoli mi stalnost u dobru i izbavi me od svakoga zla; a osobito budi mi u pomoć na čas smèrti, da ti uzmognem na dobročinstvih zahvaliti u dici nebeskoj i zajedno s tobom hvaliti i slaviti Boga po sve věke. Amen.

Molitva sv. Josipu.

Veliki svetče, věrni i razboriti slugo! komu Bog svoju svetu obitelj predade na skèrb, da Isusu u životu budeš pootčim i branioc, a presvetoj majci

njegovoj čuvar, i tako te odabrao za suposlenika u velikom dělu odkupa. Preblaženi! komu bijaše dano drugovati i živěti s Isusom i Marijom! Prečisti zaručniče prečiste Bogorodice, prekrasni uzore i premogući zavětniče svih nevinih, poniznih, uztèrpljivih i sabrane pameti dušah! daj se ganuti ovim mojim zaufanjem u te i primi milo ovaj poklon i molitvu. Hvalim Bogu na osobitih darovih, kojimi te je od ljubavi nadario; a tebe molim: izprosi mi u Boga milost, da mogu slěditi sjajne tvoje krěposti. Moli dakle za me, veliki svetče! i za ljubav Isusa i Marije molim te, izprosi mi milost, koje mi sada najbolje treba; a na čas smèrtni, o kojem visi sreća i nesreća, budi mi u pomoć, da zovuć sveta imena: Isus, Marija i Josip preminem s ovoga světa u milosti Bogu. Amen.

Molitva sv. apostolom Petru i Pavlu.

Sveti apoštoli Petre i Pavle! koji ste se neumorno trudili, da se razprostrani prava věra i poveća slava božja: izprosite mi živu věru, čvèrsto ufanje, savèršenu ljubav, podpunu pobědu nad samim sobom, mèržnju na zao svět i grěh, tèrpljivost u protivštinah, poniznost u dobru, sabranu pamet za pobožnosti, čisto sèrce, dobru naměru u svakom poslu, marljivost u ovèršivanju dužnostih svoga zvanja, pouzdanje u volju božju i uztrajnost u milosti božjoj do smèrti, da zavrědim jednoč s vami u nebu Boga hvaliti i slaviti. Amen.

Molitva na čast sv. Cirila i Metoda, slavjanskih apostolah.

Bože! koj si nas po sv. bratji Cirilu i Metodu pozvao na jedinu pravu věru: složi opet našu bratju i sestre u svojoj pravoj věri, da, kako je na nebesih, tako bude i na zemlji jedna ovčarnica i jedan vèrhovni pastir. To te prosimo za zasluge gospodina našega Isusa, po zagovoru bl. d. Marije, svete bratje Cirila i Metoda i svih svetih zagovornikah. Amen.

Molitva na čast sv. Roku, zaštitniku Hèrvatske.

Bože! koj si svoga svetoga slugu i našega osobitoga zaštitnika Hèrvatske iz ovoga zemaljskoga života u svoju nebesku slavu uzvisio: oslobodi nas na njegovu prošnju od svakoga zla duševnoga i tělesnoga; pomiluj nas i utěši u svakoj nevolji ovoga světa, da sdruživ se jednoč s njim do věka se veseliti uzmognemo. Po Isusu Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Antunu Padovanskomu.

Veliki čudotvorče, sv. Antune! komu se čudesa hvale po svem kèrstjanskom světu: slavim Boga, što te je nadario onolikimi darovi, a osobito što ti je sèrce zapalio serafinskom ljubavlju i pobožnostju prama presvetomu oltarskomu otajstvu, da si u ime ovoga otajstva tvorio mnoga čudesa. Sveti božji ugodniče! izmoli mi u Boga milost, da

i ja po tvoju gojim pravu želju za presvetim otajstvom; da čestim užitkom ove angjeoske hrane dobijem moći te se postojano borim proti požudam těla, obmami světa i proti svakoj napasti, grěhu i paklu, a da mi duša na kraju života okrěpljena svetom poputbinom sretno pretèrpi smèrtne muke i digne se u nebo, da se věkom klanja Bogu. Po Isusu Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Katarini, zaštitnici znanosti.

Sveta Katarino! koja se za svoju krěpost i znanost, za čistoću duše i těla, za vitežko dèržanje u izpovědanju věre Isusove i za pretèrpljenu sbog nje gorku muku i smèrt sada na nebu veseliš: izprosi mi milost, premudra děvice, da mogu krasnu tvoju krěpost slěditi, za slavu božju neumorno raditi i tèrpiti, u pravom znanju, odsěvu istine věčne napredovati, te da zaslužim onu plaću, koju je predobri Bog věrnim svojim obećao. Amen.

Molitva na čast sv. Stanislavu Kostki, zaštitniku pobožne omladine.

Bože! koj pored drugih čudesah svoje mudrosti podaješ i u mladoj dobi milost odlične svetosti: daj nam, molimo te, da i mi, po priměru sv. Stanislava, vrěme bogoljubno sprovodimo i hèrlimo u věčni pokoj. Po Isusu Kèrstu, gospodinu našem. Amen.

Molitva svakomu svetcu.

Zdravo mi blaženi stanaru nebeski, sveti I., koj po trudu sada uživaš věčni pokoj za osobite krěposti, kojimi si omilio Bogu svemogućemu. O da je i meni ove lěpe krěposti.... koje u tebi slavim i štujem, naslědovati! Pomozi me slaba svojom molitvom i izprosi mi ovu milost.... navlastito pako oproštenje grěhah i tvèrdu odluku služiti Bogu do smèrti u ljubavi i pravdi, da me ni svět varavim dobrom, ni pùt grěšnom nasladom, ni pakleni duh svojimi zamkami nepredobije. Izprosi mi življu věru, krepčije ufanje i savèršeniju ljubav, a po smèrti da se s tobom sdružim te postanem dionikom nebeske slave. Amen.

Štovanje sv. Alojzija.

Pobožnost za sest tědanah.

Benedikt XIII. preporuči ovoga svetca svoj kèrstjanskoj mladeži za uzor; jer njegove sjajne krěposti mogu biti uresom mladeži svakoga roda, spola i zabave. Odaberi ga dakle i ti mladiću za osobita svoga zaštitnika i uzornika; jer koga da nezanese dušna lěpota, koja jur ovdě na ovom světu čověka nebešćanom čini? tko da si nezaželi iskru one svetčeve ljubavi Boga i iskèrnjega, plemenito sèrce i veliku dušu. Nemoj reći: Nije ga moći dostići, pa čemu bi ga i slědio?! jer ni gospodina Isusa neće nitko živ u krěposti dostići, pa nam se ipak svakom prilikom preporuča za uzor i naslědovanje; pače reče, da nije njega vrědan, tko ga neslědi. „Tko je pravedan, neka gleda, da bude još pravedniji; tko je svet,

neka bude još svetiji" reče věčna istina. Nikada na ovom světu nedodjosmo na takov stepen savèršenosti, da nam se još bolje nebi trebalo usavèršivati. Pa kad je tomu tako, neima izgovora; već neka se čini, koliko je komu dano.

U spomen šestih godinah, što jih ovaj svetac probavi u redu, odabere se šest tědanah u koju god dobu godine, a najbolje oko njegova goda, samo da je zasebice. Za ovoga vremena treba hvaliti Bogu na prelěpih darovih, izkazanih ovomu svetcu; promišljati, kako bi svomu staležu priměreno mogao slěditi ovoga svetca u krěpostih; moliti, da ti svetac bude u pomoći. Da se dobije obilan oprost, mora se u ovih šest tědanah pričestiti i moliti na nakanu sv. matere cèrkve po onom obliku za oprost, i učiniti kakvo dobro dělo n. p. podati milostinju, pohoditi cèrkvu, odtèrgnuti štogod od hrane. Oprost dobivaš i za svaki tědan, ako se pričestiš u nedělju, i druge uvěte ovèršiš.

Način štovanja. 1. Svake nedělje primi pobožno presveto otajstvo; a preko tědna opetuj čestje odluku za bolji život. 2. Moli pred svetčevim žèrtvenikom šest putah „Otče naš" i „Zdravo Marijo", a za svakim reci „Slava Otcu" i t. d. 3. U navadnoj molitvi tèrsi se da budeš sabraniji, a k tomu moli litanije i druge molitve sv. Alojzija. 4. Promatraj světčeve krěposti i odluči, da ćeš ga u njih slěditi. 5. Razděli si, što ćeš svaki dan dobra raditi, a onda od svega daj izpověd-niku račun. 6. Čitaj što iz svetčeva života, ili ako neimaš takove knjige, drugu nabožnu. 7. Čuvaj se ovo vrěme oprezno i manjih grěhah i grěšnih prigodah, zla družtva i dangube. 8. Zadaj si sam kakovu pokoru, n. p. neidi navlaš na igru ili drugu zabavu, uzdèrži se od kakva slastna ti jela, uztegni oči, da nelete širom, a čuvaj uši, da nečuješ šta Bogu nepo-voljna. 9. Věšbaj se u ljubavi: děli milostinju ma i malenu, uči malene, drugove si odvratjaj od zla i zlih prigodah, prednjači jim u dobru govorom, činom i molitvom. 10. Ovèršuj marljivije nego obično svakdanje poslove i molitve, učini

svako jutro dobru nakanu, idi prije nauka u cèrkvu, budi pri sv. misi, izpitavaj si svěst. 11. Tèrsi se, da razširiš štovanje sv. Alojzija.

Posvetba pobožnosti za svaki od šestih tědanah.

Svemogući věčni Bože! evo stupam pred lice tvomu božanskomu veličanstvu, da posvetim ovu pobožnost u slavu tvomu svetomu imenu, na poklon presvetomu otajstvu, na uspomenu gorke muke i smèrti Isusove, na čast preblaženoj děvici Mariji i angjeoskomu mladiću Alojziju, zaštitniku mojemu i uzorniku, koga si obasuo tolikimi milostmi i na nebu proslavio tolikom slavom. Po zagovoru svetoga Alojzija, čiji želim da budem milovanik, daj mi Bože dobrote i milosèrdja revno slěditi ove krěposti prelěpe, što jih sad kanim razmatrati, te se s njim sdružiti u věčnoj slavi. Amen.

Ti sveti Alojzio, komu na čast dèržim pobožnost, izprosi mi od Boga milost, da mi se za razmatranje prosvětli pamet, u molitvi okrěpi sèrce, a osobito da mi uzplamti sèrce od ljubavi i želje za sv. pričestju. Prikaži sám moje molitve i děla Višnjemu, da budu njemu na slavu, a meni za spas duše. Amen.

I. Tědan.

P o n i z n o s t.

Prom. Svaki bi čověk od naravi rad mnogo znao; ali od kakve je koristi znanje čověku, u koga neima straha od Boga. Bolje je sigurno biti seljanom da Bogu služiti, nego

biti oholim mudracem, koj sebe zanemari, a po nebu broji zvězde. Tko sám sebe dobro pozna, sám će sebi omèrznuti, te neće hlepiti za ljudskom pohvalom. Da sve znam, što se može znati na světu, a neimam ljubavi: što bi mi to pomoglo kod Boga, koj će suditi pó dělih? Sv. T. Kemp.

Molitva.

Sveti Alojzio, prelěpi uzore poniznosti, koj si posrěd dvorskoga velelěpja znao sèrce si čuvati od taštine, i Bogu se za ljubav odrekao světskoga blaga i častih, da možeš živěti u samostanskom ubožtvu i zabiti: izprosi mi od Boga milost, da mi omèrzne svět i sèrce mi se razstavi sa svim, što nije Bogu na slavu. Nauči me prezirati sama sebe i spoznati svoju slaboću. Ti si se dèržao za najgorega grěšnika, budući svet: izprosi dakle i meni od Boga milost, da mi poda nepouzdanje u sama sebe, zazor od svake hvale i pohlepe za slavom, a ulije želju za poniznostju. Odlučujem, da ću se od sada dèržati za velika grěšnika, kako i jesam, podnašati tèrpljivo uvredu i sramotu, i pokoriti se u svem svomu duhovnomu i světovnomu poglavarstvu. Sniziti ću se do praha i svagdě davati Bogu čast; jer njega sama ide čast i slava. Tako će mi Bog pomoći, te ću se ovdě dolě ponižavati njemu za ljubav, a onda se někoč uzvisiti do nebeske slave. Amen.

II. Tědan.

Čistoća.

Prom. „O dične krasote nevinosti! Ništa, ma imalo kako veliku cěnu, nemože se uzporediti s nevinostju!“

Cèrkv. 26. „Blaženi čista sèrca; jer će oni Boga gledati.“ Ali jer mi ljudi oto blago nosimo u kèrhkoj posudi, treba nam to više pazke, što je tko slablji.

Molitva.

Bože, ljubitelju nevinosti, koj ne samo da děla sudiš, nego kušaš i sèrca, i po čijoj je milosti sv. Alojzio věrno sačuvao nevinost do konca života: daj, da pomoćju ovoga angjeoskoga mladića, potaknut njegovim priměrom, nad sve cěnim ovu krěpost, i da nikada nesagrěšim proti njoj ni činom ni misliju; nego da čist po duši i tělu zavrědim uživati se na nebu tvoga lica. Po Isusu gospodinu našem. Amen.

III. Tèdan.

O zataji sama sebe i pokori.

Prom. „Ako hoćeš da budeš moj učenik, zataji sám sebe. Ako želiš da dodješ u blaženi živòt, preziraj život ovaj; ako hoćeš da se uzvisiš na nebo, ponizi se na zemlji; ako hoćeš da kraljuješ sa mnom, nosi sa mnom križ. Ja sam put, istina i život. Bez puta neima hoda, bez istine neima znanja, bez života neživе se!“ Tako govori Spasitelj.

Molitva.

Sveti Alojzio, nedužni pokorniče! koj si bělo ruho kèrstne nevinosti uresio dragulji t. j. obilnimi suzami pokore: izprosi mi od Boga žalost i skrušenje sbog velikih i čestih mojih grěhah. Molim te za krutu pokoru tvoju: ulij i meni duh pokore,

da mi grěsi budu uvěk pred očima te se kaznim za nje. Nauči me postiti, bditi, kiniti tělo, svladati strasti i ugibati se mamljivomu světskomu veselju. Pomozi me svojim zagovorom, da se hrabro oprem neprijateljem duše, a po dobivenoj pobědi da stečem krunu u nebeskoj slavi. Amen.

IV. Tědan.

Poklon presv. olt. otajstvu.

Prom. „O velika obilja miline tvoje, gospodine, koju čuvaš za ugodnike svoje!“ Pj. 30. „Doista neima naroda tako velika, da bi imao tako blizu bogove, kako si blizu ti nam, gospodine Bože naš!“ Iz. 45. Neizgovorne milosti! predivne dobrote! neizměrne ljubavi! Pa što hoće za toliku ljubav? „Dodjite k meni umoreni i obtèršeni, da vas okrěpim!“ Mat. 11.

Molitva.

Sveti Alojzio! veliki ugodniče božji! koj si se već na ovom světu uživao nebeske miline u presv. oltarskom otajstvu: izprosi mi od Isusa samo kâp one slasti, da mi oćuti duša, koliko je mio i sladak njezin spasitelj, te da netraži više tašte slasti. O divna gostbo, nebeski kruše, hrano života, nahrani mi dušu za věčni život. Po tebi nadvladaše mučenici, tobom oružahu se izpověd-nici, po tebi sačuvaše děvičanstvo děvice, po tebi predobivaju pravednici svět, po tebi pokornici dospěvaju u nebo, po tebi, ah po tebi daj da i ja dospijem k svomu spasitelju, da ga hvalim i slavim do věka. Amen.

V. Tědan.

Štovanje bl. děv. Marije.

Prom. „Ja sam majka krasne ljubavi i straha i věre i svetoga ufanja.“ Cèrkv. 24. Bog-čověk predade svoju majku nam, da bude našom majkom. A osim toga, kako reče sv. Bernardo, Bog izruči njoj svu svoju blagajnu, da nam po njoj dolaze svi darovi.

Molitva.

Sveti Alojzio! veliki ugodniče i milovniče Marijin! molim te za onu ljubav, kojom ti prama njoj goraše sèrce: preporuči me danas ovoj miloj majci. Reci joj, da ju štujem od sèrca; da joj se darivam dušom i tělom, ter da u njezinu krilu želim živěti i umrěti; a ona da se za me brine. Ako bi me kada stigla nesreća ter mi ohladněla ova sadanja ljubav: izprosi mi milost, da poćutim slast i sreću njezine děce. Prikaži joj ovu današnju i cěloga došastoga tědna pobožnost; a ti me u njoj rukovodi i pomaži. Amen.

VI. Tědan.

Ljubav Boga i iskèrnjega.

Prom. „Ljubi Boga svom dušom, svim sèrcem i svom snagom; a iskèrnjega kao sam sebe.“ Mat. 22. „To je pèrva zapověd u zakonu.“ „Bog je ljubav. Tko u ljubavi obstane, u Bogu obstane, i Bog u njem.“ 1. Iv. 4. Tko pako veli da ljubi Boga, a neljubi iskèrnjega, lažac je i neima istine u njem.

Molitva.

Sveti Alojzio! evo ja sam kèrstjanin, pa neznam ljubiti Boga i iskèrnjega kako treba i Isus nas učaše. Ah! da mi je ono divno tvoje sèrce! Evo ti moga; prikazujem ti ga i molim te za onu ljubav, kojom si za života ljubio Boga: zažeži ga vatrom ljubavi iz svoga sèrca, te mi izprosi tu veliku milost: da u ljubavi Boga živem i umrem. Nedaj, da mi ljubav iskèrnjega bude tašta i nečista; nego me ti u tom vodi, da bude naličila tvojoj: da bude prava ljubav, sdružena s ljubavlju Boga. Izprosi mi milost: da mi svaki čin poteče iz ljubavi prama Bogu i iskèrnjemu, svaki čin da mi posveti ljubav. Amen.

Litanije sv. Alojzia.

Gospodine smiluj se!
Kèrste smiluj se!
Gospodine smiluj se!
Kèrste čuj nas!
Kèrste usliši nas!

Otče nebeski Bože, — Smiluj se!
Sine odkupitelju světa Bože, — Smiluj se!
Duše sveti Bože, — Smiluj se!
Sveta Trojice jedan Bože, — Smiluj se!

Sveta Marijo, kraljice angjeoska, — Moli za nas!
Sveta Marijo, kraljice děvičanska, — Moli za nas!
Sveti Alojzio, — Moli za nas!
Sveti Alojzio, Mladiću prerazumni, — Moli za nas!
Sveti Alojzio, Mladiću angjeoski, — Moli za nas!
Sveti Alojzio, Prerevni naslědniče Marije, — Moli za nas!

Ljubitelju ubogih,
Preziratelju světa,
Trapitelju svoga těla,
Srěd razkoši prečisti,
Pored častih preponizni,
U molitvi sabrane pameti,
U milosti uvěk cvatući,
U krěposti vazda rastući,
Od ljubavi vazda goreći,
Stražanine svojih ćutilah,
Štovatelju Isusovih ranah,
Od nečistih mislih vazda prosti,
Od putenih požudah vazda prosti,
Pravi vojniče Isusov,
Vodjo putnikah,
Savětniče dvoumećih,
Miritelju neprijateljah,
Branitelju boracah,
Strašilo paklenih utvorah,
Zdravlje nemoćnikah,
Pomoćniče u nauku,
Oko slěpih,
Nogo hromih,
Čistitelju gubavih,
Uzkrisitelju mèrtvih,
Slavo velikašah,
Ugledalo redovnikah,
Uzore mladeži,
Priměru savèršenosti,
Diko družbe Isusove,
Branitelju pravednosti,
Skrovni mučeniče,

(left brace: Sveti Alojzio — right brace: Moli za nas!)

Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa.
Oprosti nam gospodine!

Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa.
  Usliši nas gospodine!
Janjče božji, koj uzimaš grěhe světa.
  Smiluj se nam gospodine!
Gospodine smiluj se!
Kèrste smiluj se!
Gospodine smiluj se!

Otče naš. Zdravo Marijo.

Z. To je blaženi, kojemu omèrznu světski život.
O. I dodje u nebesko kraljestvo.
Z. Gospodine usliši mi molitvu.
O. I glas moj do tebe da dodje.

Molimo.

Ti gospodine usliši nam prošnje, i po zagovoru svoga sluge, sv. Alojzia podaj nam, da ovèršimo, što zahtěva naše zvanje, i napredujuć u krěpostih da zavrědimo doći u nebesku slavu. Po Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Alojziu za čistoću.

Sveti Alojzio! urešeni angjeoskom čistoćom: evo ja tvoj nevrědni štovatelj predajem ti u obranu čistoću duše i těla i molim te za angjeosku čistoću, da me preporučiš neokaljanomu janjcu Isusu Kèrstu i njegovoj presvetoj majci, děvici nad sve děvice, i da me čuvaš od svakoga težka grěha. Nedaj, da se oljažim i nesětnom ljagom nečistoće; nego kad me vidiš da sam u napasti ili u pogibelji grěha, ukloni mi iz sèrca svaku nečistu misao i želju; probudi mi u isti čas misli na věčnost i na prope-

toga moga Isusa; ulij mi u sèrce strah od Boga; užgi u meni oganj božanske ljubavi, da te na světu slědim, a někoč na nebo dodjem te se razblažujem pogledom Boga! Amen.

(Tko ovu molitvu probudiv u sebi barem skrušenje pobožno izmoli s „Otče naš“ i „Zdravo Marijo,“ dobije jedan put na dan oprosta 100 danah, koj se može naměniti i dušam u čistilištu. Pio VII. 1802.)

Molitva sv. Alojziu za zaštitu u nauku.

Sveti Alojzio! odlični mladiću u životnoj nevinosti! ja te danas odabirem za osobita zaštitnika u nauku te odlučujem stalno, da ću te ljubiti sinovski, věrno te štovati, slěditi u krěposti, i druge sklanjati, da te štuju i slěde. Uzmi me u zaštitu: pomozi me u duševnih i tělesnih potrěboćah; čuvaj me grěšne prigode; pomaži me i u světovnom nauku, potrebitu mi za stalež; ali tako, da nezaostanem u znanju svetacah. Daj mi, da u obojem napredujuć naučim poznavati i ljubiti izvor i učitelja prave mudrosti, Isusa Kèrsta, našega gospodina. Amen.

Razne molitve.

Molitva na dan cèrkvene posvetbe.

Bože! koj nam svake godine dan posvetbe svoga svetoga hrama milostivo svetkovati dopuštaš, te nam po svojih svetih otajstvih neprestano děliš milosti: usliši molitve svoga puka i podaj,

da svi, koji u ovaj hram dolaze te u njem tebe za milosti uprose, nje i zadobe. Po Isusu gospodinu našem. Amen.

Na rodjeni dan.

(Ponovi kèrstni zavět.)

Na godovni dan.

Svemogući milostivi Bože! nedaj, da moje ime, koje mi naděnuše na sv. kèrstu, ikada bude izbrisano iz knjige života; nego daj, da kako je odabrani tvoj I., čije ime nosim, marljivim primanjem tvoje milosti zadobio věčni život, tako i ja uzmognem pod njegovom zaštitom vazda tvoju svetu volju točno ovèršivati, te někoč s njim skupa i sa svimi svetimi tebe hvaliti i slaviti. Amen.

Molitva na polazku.

Svemogući milostivi Bože! vodi nas milostivo putem mira i sreće. Sveti angjeo tvoj Rafael pratio nas na ovom putu, da se u miru, zdravlju i veselju opet vratimo. Pošalji nam Bože milost sa svoga prěstola i sa Siona brani nas! Od dana do dana bila slava gospodinu! Bog, u koga je naš život i spas, dati će nam i sretan put. Pokaži mi svoje pute gospodine i naputi me svojimi stazami. Slava Otcu i Sinu i t. d. Amen.

Molitva za izbor staleža.

Predobri sveti Duše! darivam ti svoj sadanji, a preporučam budući život, i molim te směrno,

odredi mi takov stalež, u kom ću tebi najvěrnije moći služiti, iskèrnjemu najviše koristiti, a sam se sigurno moći spasiti. Netražim drugoga staleža, osim onoga, što si mi ga ti od věka naměnio. Daj mi upoznati, koj je taj, i podaj mi milosti i načina, da do njega dodjem. Budi tvoja božja volja, kako sada tako i u věke. Amen.

Molitva u nevolji i tegobi.

Věčni milosèrdni Bože! Otče našega gospodina Isusa Kèrsta i Otče naš! Muka i nevolja, koju si mi nametnuo, tare mi težko dušu, i zapao sam posve u zlo; ali tebi za ljubav podnašati ću rado. Sve svoje tegobe těla i duše prikazujem tebi na veću slavu, sebi za spas i u zadovoljštinu za grěhe. Ove svoje muke sdružujem s mukom moga spasitelja, da ti budu milija žèrtva. Daj mi milostivi Bože stèrpljivosti i jakosti, da nevolju podnosim onako, kako ju ima podnositi pravi kèrstjanin. Amen.

Molitva za mir.

Gospodine spasitelju Isuse Kèrste! koj si toliko putah rekao svojim apostolom: Mir vam svoj dajem, mir vam ostavljam; daj, da ovaj mir bude po svem světu. Daj svim narodom volju k miru. Tebi su u oblasti vladari; ravnaj jih dakle po svojoj volji i daj jim slogu. Sačuvaj nas kèrvavoga rata, koj i bogate zemlje upropastjuje, pa nam daj mirna vremena, da ti možemo u miru služiti, da se može širiti i učvèrstiti kraljestvo istine i krěposti, a tvoje

ime sve to više proslaviti, od svega světa častiti i hvaliti. Amen.

Molitva u obćenitoj nuždi.

(bolesti, ratu, gladu.)

Sveti, pravedni, strahoviti Bože! koj istom onda udariš bičem, kad drugo nepomaže, da se probudimo iz mèrtvila: priznajemo sniženo, da mi svojom nećutljivostju prama tvojoj dobroti, nezahvalnostju prama darovom, mlakostju u tvojoj službi, putenostju i ljubavlju světa, rěčju: svojom zloćom dražimo pravednu tvoju sèrdjbu. Sagrěšili smo gospodine težko; zaslužili smo i više, nego što su ove kazne. Pravo je, da ćutimo tvoju sèrdjbu, kad nismo ćutili dobrote, već onako tvèrdokorno pèrkosili. Neufamo se ni da dodjemo tebi pred presveto lice te dignemo oči u nebo. Ali gospodine! kako si pravedan, još si milosèrdniji, te milosèrdju tvojemu neima kraja. U istoj sèrdjbi miluješ ti; kazneći znaš, da si i otac; zato te molimo, utaži si pravednu sèrdjbu, te nesudi po veličini i množini naših grěhah, već po veličini svoga milosèrdja. Daj neka ti se smile skrušene suze; neka ti se smile jadikovice nedužne děce i pravednikah, koji s nami nekrivi tèrpe. Pomiluj nas s prěstola svoga milosèrdja, da te zahvalnim sèrcem hvalimo te od sve uzhitjene duše kličemo: Veliko je milosèrdje gospodnje i milost prama onim, koji se k njemu obrate! Amen.

Molitva za roditelje.

Bože! dao si mi roditelje i hoćeš, da jih štujem i ljubim, poslušam i pomažem. Ti mi sam udahni u sèrce pravo štovanje, goruću ljubav i veseo posluh prama njim, da jim barem tim naplatim skèrb i muku, koju za me svaki dan podnose. Blagoslovi i nadari jih za sve dobro, što mi ljubezno čine. Daj jim dug i sretan život na zemlji, obilje svakoga dobra i blaga, a napokon nebesku diku. Amen.

Molitva za prijatelje.

Bože! koj dar ljubavi milostju Duha svetoga svojim věrnim u sèrca ulěvaš: daj slugam i službenicam svojim, za koje te milost molimo, dobro po dušu i tělo, da tebe svom snagom ljube i što je tebi drago svom pomnjom izvèrše, po gospodinu našem Isusu Kèrstu, koj s tobom žive i kraljuje u jedinstvu Duha svetoga Bog, po sve věke věkah. Amen.

Molitva za neprijatelje.

Bože mira! ljubitelju i branitelju ljubavi: daj svim neprijateljem našim mir i pravu ljubav, i oprosti jim sve grěhe, a nas od njihovih zasědah krepko izbavi; po Isusu gospodinu našem. Amen.

Pobožnost za bolestne.

Nauk. Bolest u mnogom slučaju nije za ništa manji dar, nego je zdravlje; jer promisao božja naredjuje sve za našu korist. Iz raznih uzrokah šalje na nas gospodin Bog tělesnu nemoć: oli da nas pokara za grěhe, kakono se zaprěti dèrhtavcu, veleć mu: Eto ozdravio si; nemoj više grèšiti, da ti se i gorje nedogodi! — oli opet da kuša našu krěpost, kakono kuša pravednoga Joba, koj ležeći na smetlištu crěpom strugaše sa sebe kraste; oli da nas u poniznosti dèrži, kano sv. Pavla i Timotea; oli da nam oglasi smèrt. Ako li je bolest nagla te pritisne većom silom, imamo ju primiti kano opomenu na smèrt. Jer je dakle bolest od Boga, valja nam se predati posve u njegovu volju i u njega prije potražiti pomoć, nego u lěku; lěk bo pomaže toliko, koliko Bog prepusti. Promisli: da Bog zna, zašto tèrpiš; da je dobar i više te miluje nego itko živ, a nego i ti sam. Može te izbaviti, a za to ga i moli; nu predan posve u njegovu volju. Promisli, koliki na svetu boluju težje i dužje od tebe; koliko si putah tělom Boga uvrědio te sbog uvrěde zaslužio i paklene muke, a kamo li ne kratku bolest. Promisli, što reče sv. Pavao: Doista nisu vrědne muke ovoga věka one slave, koja nas čeka. Promisli, što je pretèrpio za nas Isus, što su njemu za ljubav tèrpili toliki svetci i svetice.

Ako se bolest pozali, nevalja odvlačiti izpověd. Sveti Augustin reče: „Nitko, ma i svet i savèršen, neima poći s ovoga světa prije, nego se izpovědi i okrěpi gospodnjim tělom.“ Okoristi se dragim vremenom, dokle ga Bog daje; očituj gorkim sèrcem svoje grěhe, misleći, da će ti morda za malo vremena oštro Isus suditi. Svèrgni s uma ludu predsudu: ako se tko u bolesti već mora izpovědíti, tomu da je smèrt sigurna; pa ako bi te tko od kućanah i zagovarao, te otezao, da se ide po izpovědnika: ti kao izučen mladić

imao bi znati, što je po te bolje. A kako da bez svete poputbine ideš na strahoviti put, od kuda nikada neima povratka? Kako da se neoboružaš oružjem strašnim paklu, gdě su u bolesti napasti težje i opasnije? Kako da si nepoželiš duševnoga mira, kad on upokoji i tělesni nemir? — Tretji duševni lěk i utěha bolestnička jest otajstvo: poslědnja pomast. Osobito nanj treba paziti; jer često biva, da ljudi umiru bez njega po nemari svojih domarah. Grehota je čekati, dok već bolestnik zaněmi, izgubi pamet i počme izdisati — premda mu i onda koristi; nego se valja pobrinuti, dok je bolestnik još pri pameti, a sudimo, da će poći s ovoga světa ma i nebilo to za sigurno. Prije oli kašnje razstaviti nam se je sa životom i světom; ostaviti nam je zemlju, da podjemo u nebo; ostaviti kuću kukavnu i grěšni rod, a poći u kuću božju, u rod svet i sretan; ostaviti žalost i nevolju, a poći u slavu, kojoj neće biti kraja. Pa što da sustavlja razborita bolestnika; što da ga plaši? A napokon, plašio se on ili neplašio, umrěti mu je! Što je bolje: da umre spreman, oli těšeć se nadom života neokajan? Tko mu o dobru radi? da li, koj ga tašto miluje, oli tko ga boljemu světuje, pa mu savět i gorak bio? — Pokle je bolestnik primio svetotajstva, valja da se samo pobožnimi misli zabavlja. Od tašta razgovora i prečestih pohodah treba ga štediti; a osobito valja paziti, da zli neidu k njemu i drugovi u zlu, ako jih ima; jer to bi ga znalo smutiti i uznemiriti. Bolestniku, ako mu nedodijava ili sam nemože, valja štiti pobožnu knjigu, moliti pred njim, světovati ga. Kad je već posve na umoru, treba mu šaptati pobožne uzdahe věre, ufanja, ljubavi, pokajanja i zaufanja u Boga; a kad će već da izdahne, govori mu sveta imena: Isus, Marija i Josip, i tako, što se bolje dade, spremi ga u bolji život.

Molitva za krěpost u bolesti.

Bože dragi! Evo me je pohodila bolest; a hvala tebi na svem i na njoj; jer je od tvoje otčinske ruke. Nedaj dragi Bože! da bolujem kano čověk bez Boga i věre; već mi daj milost, da tèrpim za korist duše. Oživi u meni věru u te i Isusa Kèrsta, koga si nam poslao; věru, da si ti Bog utěhe svim tebe zovućim. Probudi u meni dětinsko zaufanje; jer si ti željna moja nada. Okrěpi mi dušu, da se čvèrsto dèrži Isusovih obećanjah. Ti si sama dobrota i ljubav, i tko tebe ljubi, sve mu se obratja na dobro. Nauči me dakle ljubav, da te svom dušom obljubim, tebi se veselim, tebe hvalim i tvoje naredbe primam směrnim i pokornim sèrcem. Daj mi Bože stèrpljivost u bolesti, da odbijem one cèrne misli, koje bi me mogle napasti: Težke su to muke! Bog me je prestrogo osudio, nemilo pohodio! Ne dragi Bože! što je god od tvoje ruke, dar je, i kao dar primam sve zahvalnim sèrcem. Ako bi mi došla želja za zdravljem, kao i svakomu živu stvoru, dočim po tvom zakonu naravi svak želi da bude zdrav i duže živ: daj, da ti otu želju vazda preporučim s dodatkom: Tvoja budi volja, a ne moja! Ako mi se ražžali sèrce, neka nebude od zlovolje i očajanja, već suze, koje namah presuše od vatrene ljubavi Boga i tvèrda zaufanja u njegovu otčinsku dobrotu. Daj mi blagu ćud, da nekinim i nevrědjam dobre duše, koje me dvore te u dvorbi i onako već sa mnom se muče. Ako sam i u nevolji: kèrstjanin sam još, te nisam rěšen one dužnosti: „Tko hoće da mene slědi, zataji sám sebe, nosi svoj *križ* i slědi mene. Učite se od

mene; jer sam ponizan i krotka sèrca.“ Sada daj Bože! da sveta věra na meni pokaže moć; jer od bolesti oslabi razum i sèrce, oslabi ćut za sve i za věru. Daj da mi se duša bavi s istinami věre te da se i ja po njih vladam, a svak vidi na meni, kolika je sreća i utěha věra, kad ona od mlada jur čověku pronikne misli, rěči i čine. Daj Bože! da mi ova bolest bude za nauk. Neka me razstavi sa taštinom světa, koju sad vidim u pravoj slici; neka me nauči, da ništa pod nebom čověka nemože da uzadovolji i primiri, ma stekao sve blago ovoga světa, i da neima naknade za gubitak tvoje milosti i duševnoga mira. Isuse, spasitelju moj! daj da se utěšim tvojim priměrom. Život tvoj na světu bijaše sama muka, a zadnji dani života užasna grozota od muke. Ali čudim se tvojoj krotkosti, stèrpljivosti, ljubavi i predanju u volju Otčevu: kako si tèrpio i umro. Bolovitim putem došao si u svoje kraljestvo; zapovědio si i meni, da idem za tobom: zato me evo pokorna! Tegotan je put gospodine, ali ide u prekrasan kraj! Kratka muka i tegoba, ali věčna platja; jer si věran ti i svaka tvoja rěč istina. Amen.

Molitva bolestnika za dionicu sv. mise.

Bože moj! ti sve vidiš; znaš, kako bih rad pošao u cèrkvu, da se ondě tebi ponizno poklonim, pribivam sv. misi, dobijem dionicu dragocěnih plodovah i svom dušom tebi hvalu i slavu uzdavam; ali nemogu od bolesti. Nu dopusti mi, predragi Bože, da barem duhom stupim pred tvoj žèrtvenik, i podaj mi dionicu plodovah sv. mise. Posvuda si nazočan, i na svakom městu čuješ uzdahe i

prošnje nevoljnih, pak te mogu častiti i ovdě u kući, i na postelji ti služiti U duhu stupam pred tvoje lice, ter pridruživam svoje želje i molitve molitvam svih svetjenikah, koji ti danas po svem světu neoskvèrnjenu žèrtvu prinose. Prikazujem ti ovu preuzvišenu žèrtvu na čast božjega veličanstva, na hvalu za sva prijeta dobročinstva, na dobitak milosti tvoje i svega, što je meni i svim ljudem potrebno, na oproštenje grěhah mojih i svega světa, i za pokojne duše u čistilištu. Neka bude na slavu tvomu imenu, na spomen gorke muke i smèrti jedinca sina tvoga, angjelom i svetim na veselje, pravednim na pomoć, grěšnikom na spokorenje, nemoćnim na olakšicu i utěhu, umirajućim za spas; navlastito neka ti bude prikazana za moje prijatelje; za sve, koji su se meni u molitvu preporučili; za moje duhovne skèrbnike i poglavare; za dobročince i podvornike moje; a napokon za sve, za koje hoćeš da molim.

Gospodine! koj poznaš ćut moga sèrca: usliši mi želje i prošnje. Učini me dionikom svete mise i molitavah svih věrnih na okrepu proti svakoj napasti, na smirenje u bolesti, utěhu u tuzi, a někoč na blaženu smèrt. Amen.

(Kad čuješ da zvoni k misi, moli ovu molitvu i za njom druge misne.)

Želja za věčnim životom.

Sv. Toma Kempenjanin.

(U težjoj bolesti.)

Gospodine Bože moga spasa! daj momu životu blažen konac, i neprodužuj dane moje nevolje!

S plačem sam došao u ovu tamnicu, a sa stiskom ju ostavljam. Dug mi je ovaj život; ali je tomu kriva tuga i nevolja; jer za pravo nije dug, već prolazi kano bèrzica. Tko strada od tuge i bóli, njemu je dan kano godina; zato mi i dodijava ovaj život, i težje se razžalim, kad bolje poćutim njegove tegobe. Dokle sam dakle ovdě, ubog sam putnik. Nemogu reći: dosta mi je! jer u ovom věku neima zasite do tebe, moga dobra, komu se tvèrdo nadam. Kad mi pako zasine tvoja krasota, te se razveselim, tad ću kliknuti ter izpověditi, da mi je svega do volje. Dokle to nebude, turobna mi je duša do smèrti. Otvori dakle vrata svoga kraljestva i primi me nevoljna putnika, koj se iz progonstva vratjam u domovinu. Čuj me gospodine i rěši me okovah těla! Što ću duže ovdě? Niti sam sebi niti komu drugomu za korist. Svaki dan grěšim, a nečinim dostojne pokore. Da sam prost od slaboga těla i s tobom u tvom kraljestvu, nebih više grěšio, već te hvalio po sve věke. I ovako si stèrpljiv u svem prama svomu slugi; a u nebo me nepustiš još radi grěhah; jer u nebo neide ništo nečista. Ali kada ću i biti čist i prost od grěha? kada ću biti tako savèršen, da se budem mogao veseliti, da ćeš me pustiti? Gospodine! koj nećeš, da itko pogine, već hoćeš, da se svi spase, poděli mi milosti obilnije na popravak života i duha unutarnje svete razblude, da se mogu tvèrdje nadati nebeskim darovom. Neveseli mi se sèrce ničemu, što tělu godi; već sa strahom čekam smèrt. Nedaj, da me sapne ikakov stvor ili ma kakva briga; već daj, da mi světli luč tvoje nazočnosti i razveseli me tvoja utěha. Blago onomu, tko tebe čeka, gospodine; ali je još sretniji, tko je jur prešao

s ovoga zloga světa; jer se više neima bojati tegobe. Amen.

Molitva prije poslědnje pomasti.

Božanski odkupitelju! pokrěpi me još svetotájstvom poslědnje pomasti, koje si po svom neizměrnom milosèrdju za svoje věrne u bolesti odredio. Věrujem stalno, da ćeš mi po ovom otajstvu opet darovati željno zdravlje, ako mi koristi za spas duše; věrujem i to, da ćeš mi dati polakšicu u bolesti, ojačati me proti napastim i grěhe mi oprostiti, ako jih morda još imam na duši. Sve to živo věrujem i nadam se od tebe; jer me ti to učiš po svom apostolu Jakovu, govoreć: „Oboli li tko od vas, neka dozove cèrkvene starešine, da mole nad njim i pomažu ga uljem u ime gospodnje, i molitva věre spasit će bolestnika, i gospodin će mu olahkotiti, i ako bude u grěsih, oprostiti će mu se.“ Jak. 5. 15. Hvala ti Bože moj! da si ovo otajstvo za me tužna bolestnika naredio; gorim od želje, da ga primim ter se očistim od svih grěhah, što sam ikada budi mislju i željom, budi kojim tělesnim udom sagrěšio. Napuni mi sèrce novom mèržnjom na svaki prekèršaj tvoga zakona, vrućom ljubavlju prama tebi i podpunim predanjem u tvoju svetu volju, da svetu pomast dostojno i za věčno spasenje primim. Amen.

Molitva poslě poslědnje pomasti.

Hvalim ti od svega sèrca, Bože odkupitelju! da si me svetotajstvom pomasti pokrěpio i posvetio.

Ufam se, da su mi sad svi grěsi oprošteni i da je milostju ove svete tajne naknadjeno, što je manjkalo skrušenju i izpovědi mojoj. Sve skèrbi ostaviti ću sada ter se izručiti zaufano u tvoje milosèrdje; ufam se u te stalno, da ćeš me ozdraviti, ako mi je zdravlje za spas bolje; ako li ne, to se radujem predragi Isuse! da ću čistom dušom unići u věčni pokoj; jer kod tebe u nebu pravi je život i veselje, buduć da: „Niti je oko vidělo, niti uho čulo, niti je u sèrce čověku došlo, što je Bog pripravio onim, koji ga ljube.“ 1. Kor. 2. 9. Ah daj gospodine Isuse! da tvoju milost, koju sam u svetih otajstvih primio, nikada više neizgubim. Amen.

Zavěra na čas smèrti

od sv. Vinka Ferera.

Gospodine Isuse Kèrste! premda sam nevrědan grěšnik, to ipak věrnim sèrcem i ustima izpovědam svetu katoličku věru u svih člancih, što i kako naša draga mati, sveta, rimska, katolička i apostolska cèrkva věruje i uči. Jer pako u čas smèrti čověka muče tolike silne i opasne napasti: to se gospodine, ako bi mi se, česa me sačuvaj, pomutio mozag, da u čem o věri podvojim, za sada i za vazda zavěravam pred tvojim presvetim božjim veličanstvom, pred odičenom děvicom i Bogorodicom Marijom, pred svojim angjelom čuvarom i svimi svetimi: da ja u katoličkoj věri i u krilu presvete cèrkve, moje matere, koja sa sèrca neodbija nikoga spokorena, hoću da živem i umrem, ter neću da ikada privolim u koj grěh. Amen.

Molitva, koja se može pred bolestnikom na umoru moliti.

(Iz knjige o naslěd. g. I. K. sv. Tome Kempenjanina.)

Presladki Isuse! za tobom uzdiše mi duša; o dodji te nekasni! Oprosti mi duge, odrěši me iz okovah, izvedi me sužnja iz tamnice, iz mlàke nevolje i gliba gnjusobe. Čekajuć očekivah te; pazi na moj glas i čuj me! Neostavi me više na ovom světu! Budi ti to dosta, da sam se do sada borio, da sam tako dugo boravio u progonstvu, da tako dugo nisam bio vrědan s tobom se veseliti, niti te gledati licem u lice. Daj mi sada, da se uživam željna veselja, komu neima kraja, a niti ga muti dôsada. Pokaži mi svoje lice, koje sveti angjeli neprestano gledaju! Neka mi zazuji u ušijuh tvoj glas, što ga oni bez prestanka slušaju. Dodji gospodine Isuse! te me izvedi iz ove tudjinske zemlje; zovni me prognanika u domovinu i pridigni paloga u pèrvašnje stanje. Dodji dobri spasitelju i dovedi me u svoju věčnu slavu; jer je vrěme, da se k tebi vratim; da moje tělo vratim zemlji, odakle je uzeto. Bilo dobro mojoj duši; a tělo neka počiva u nadi, da će se na sudnji dan probuditi. Jer sakrilo se kamo god, od tebe se nikada nemože da udalji, niti će se tebi zatajiti. Razdruži me od ljudih i sdruži u družbu svojih svetacah. Ovaj mi je život tèrh; neveseli me ništa, nego dan věčne sjajnosti. Nedaj, da mi izlaz iz Egipta zaprěči stara zmija; nedaj, da vreba na me pod vrati neprijatelj; da me ikada preplaši ružna njegova slika; da me ikada smete groza od smèrti; nego daj, da věrno budu uza me sveti angjeli i oni

me prime milo i drago, te me odvedu u nebeski raj. Bila mi u pomoći i preslavna Bogorodica Marija, prečista děvica sa svim nebeskim dvorom. A ti, premili, predobri i presladki Isuse, razveseli me svojim licem i negoni izmed svojih milih odabranikah; nego se spomeni, sine božji, da si me svojom dragocěnom kèrvlju neprijatelju odkupio. Primi me milostivo u svoju slavu; jer željom želim, da ovaj uzkèrsni blagdan s tobom slavim. Amen.

(Moleć pred njim nemoj da ga mučiš; već moli na stanke — te ga upitaj: bi li dalje molio?)

Uzdisaji pred sv. propelom.

Klanjam ti se, propeti Isuse! i blagoslovim te; jer si po svojem svetom križu odkupio svět. — Po moći križa oslobodi nas neprijateljah Isuse. — Gospodine Isuse, za onu pregorku muku za me na križu podnešenu, kada ti se je plemenita duša dělila s blagoslovljenim tělom, smiluj se mojoj duši na razstanku s tělom. — O propeti Isuse! ljubim ti presvete ruke, koje su na križu za me propete, da mene i sve grěšnike milostivo zagèrliš. — O propeti Isuse! ljubim ti presvete noge, pribite na križu, da me na pokoru čekaš. Ti si me izgubljena trudan i umoran tražio; ti si za me umro — ah! neka nebude zalud tvoj trud! neka nepogine neprocěnjena kèrv tvoja za me prolěvena. — Evo me propeti Isuse! koga si tražio. Ah! ja toliki krivac pregorke tvoje muke, kajem se i žalim od sèrca, da sam tebe dobroto neizměrna uvrědio. O! volim sada umrěti, nego da te ikada više uvrědim. — Propeti Isuse! ljubim presveta tvoja pèrsa,

otvorena, da se ja imam kamo zakloniti. Isuse, ufanje moje! tolika je dobrota tvoja, da se ja najgorji u nju ufam. — Prevelik sam grěšnik; ali kod Otca imam tebe zagovornika. — Primi mi nevoljnu dušu u ruke svoga milosèrdja; daj mi ploda odkupa svoga. — O dobri Isuse, usliši me! u presvete svoje rane sakrij me; neprepusti, da se razstavim od tebe; od himbenoga neprijatelja brani me; zovni me sad k sebi, da te s tvojimi svetci slavim do věka. Amen.

Zadnji uzdisaji umirajućega.

Klanjam ti se o pravi, živi Bože! — Věrujem u te, istino věčna. — Ufam se u te, dobroto neizměrna! Ljubim te, milosèrdje bezkrajno! Tebi za ljubav Isuse! hoću da umrem, jer si ti meni za ljubav umro.

Milostivi Bože! nedaj da te izgubim! Ljubim te, neizměrna dobroto! — Iz ljubavi prama tebi kajem se za sve grěhe! — Ja opraštam od sèrca svim, koji me uvrědiše; oprosti i ti meni po svom velikom milosèrdju. Isuse! do malo ću biti pred tobom, svojim sudcem; ah pomiluj me! Isuse! budi i meni odkupitelj te me odkupi! Isuse, tebi živem, tebi umirem; Isuse, tvoj sam živ i mèrtav. Marijo, majko božja! moli za me Isusa! Premila majko i děvice, obrati svoje milostive oči na me, i pokaži mi Isusa, blagoslovljeni plod svoje utrobe. O dobrostiva, o milostiva, o sladka děvice Marijo! moli za me.

O Marijo! neostavi posinka svoga u skrajnoj nevolji. Marijo! pokaži da si majka! ti me od ne-

prijatelja brani i u čas smèrti primi. Sveti Mihovile arkangjele, bori se za me! Sveti Josipe, pomozi me! Sveti angjele čuvaru moj! neostavi me! Sveti imenjače, moli za me! Svi sveti božji, budite mi u pomoć i molite za me! Dodji o Isuse, nekasni! Dodji o Isuse, spasi me! Dodji o Isuse, ojači me! Dodji o Isuse! uvedi me u raj nebeski! Isuse, Marijo, Josipe! — U ruke tvoje gospodine preporučam dušu svoju.

Kada je jur blizu da izdahne, mole se slědeće molitve.

Bože milostivi, Bože blagi, koj po množtvu svojih pomilovanjah zatireš pokornikom grěhe, i krivnje prijašnjih prekèršajah milostju oprosta uništavaš: obazrij se milo na ovoga svoga slugu I. i usliši ga, jer se za grěhe od svega sèrca kaje i tebi se za oproštenje ponizno moli. Ponovi u ovoj duši premilostivi otče sve, što je čověčjom slaboćom pokvareno i vražjom prevarom oskvèrnuto, i priluči ovo udo odkupljeno u jedno tělo tvoje svete cèrkve. Smiluj se gospodine! na jauk; smiluj se na suze ovoga bolestnika! i neimajuć on ufanja do u tvoje milosèrdje, primi mu dušu u stan věčnoga pokoja; po Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Preporučujem te, dragi brate! Bogu svemogućemu, i predajem te onomu, čiji si stvor. Povrati se dušo kèrstjanska k svomu početniku. Došao ti na izhodu u susrět světli sbor angjelah. Prikazao ti se blag i radostan obraz Isusov! Oslobodio te muke Isus, koji je za te propet bio! Oslobodio te věčne smèrti Isus, koj se je dostojao za te umrěti!

Postavio te Isus, sin Boga živoga, posrěd svoga nebeskoga raja i prepoznao te medju svojimi ovcami on, pravi pastir. On te od svih grěhah odrěšio i sebi ob desnu u blaženstvo izabranih směstio. Gledao odkupitelja svoga licem u lice, i vazda s njim prebivajuć preočitu istinu blaženim očima razgledao. Pribrojen dakle u množtvo blaženih, razblaživao se milinom vida božanskoga u věke. Amen.

Molitva, kada se je duša odělila.

Tebi gospodine preporučamo dušu sluge tvoga I., da preminuv s ovoga světa tebi žive, i da mu grěhe, koje je po ljudskoj slaboći počinio, po svojoj neizměrnoj dobroti i milosèrdju oprostiš, po Isusu gospodinu našem. Amen.

Molitve za pokojničke (cèrne) mise.

(„Smilujte mi se, smilujte barem vi, prijatelji moji; jer me stiže desnica božja!" tako nėgdě nariču tèrpeće duše na drugom světu. Smiluj se sinko otcu ili majci; smiluj se bratu ili sestri, i svakomu po Bogu bratu. Ne samo što ljubav zahtěva, da se spomenemo molitvom pokojnih dušah, nego nam je to dužnost. Povèrh toga je i nam to za korist; jer pomognemo li molitvom, naměnom mise ili kojega dobra děla duši iz mukah, moliti će se i ona za nas na nebu. Najbolja pako pomoć duši tèrpećoj u čistilištu jest sveta misa; jer ona je zadovoljština za grěhe Bogu najmilija!)

Početak.

Sv. Gèrgur Nazianžan.

Bože moj! s uspomenom na mèrtve dodje mi na pamet živa istina, da je i meni jednom umrěti. Svuda ima grobovah, svuda se suze rone za pokojnimi: ah! kamo su meni suze, da oplačem jednoga mèrtvaca, a to svoju u grěhu obumèrlu dušu — svemogući! tvoju priliku, nakaženu otrovom zloga neprijatelja. Bože moj! znadem ja, da mi je prije ili kašnje razstaviti se sa světom; da će mi nestati veselja i prijateljevanja, gostbe, časti, blaga i svakoga dobra, što ga je na ovom světu; da ću razstavljen sa životom ugasnulih očijuh utonuti u grob pod cèrnu zemlju, u koju mi se je vratiti, gdě više neću gledati sunca i sjaja mu, krasote zvězdah, modrine neba ni miline prolětja; ali mi sve to nezadaje toliko straha i stiske, koliko me straši i sama misao na tvoj sud, ako grěšan preda te stupim. Bože moj! u koga da i molim pomoć, nego u tebe? Běsnim valovom morskim može se uteći na kopno, strělam neprijateljskim može se obraniti zaklonom, a od ledene zime sakrijem se u kuću; nu grěšniku neima pomoći do u tebe; čověk bo neizlěči mi bolne duše, van s tvojom božjom pomoćju. Gospodine, pomiluj mene i duše svih mèrtvih, te budi milostiv meni i svim. Amen.

Molitva.

Sv. Gèrgur papa.

Gospodine! kojemu je milije, da grěšnik žive, nego da umre: tebe zovem u ljubavi: pomiluj duše

svojih slugah i službenicah II., a osobito dušu I., koje ti se na světu klanjahu. Nebudi jim oštar sudac; jer se neće naći čověk, koj bi pred tobom bio čist od grěha i duga. Gospodine! nemoj gledati na njihovu krivnju i prestupke; nego po svojoj dobroti oprosti jim grěhe i primi jih k sebi. Umirući umoliše u tebe milost; nemoj dakle prezirati glas njihove molitve; neodbijaj jih od sebe. Ti si u svojem svetom evangjelju obećao ovako: Zovnite me, a ja čujem! Pokucajte na vrata milosti, i ja namah otvaram! Ufajući se u tvoju rěč, zazivali su te oni s vapajem. Usliši jih sad po svojem milosèrdju i otvori jim vrata svojega kraljestva, da se i oni uzraduju s tvojimi odabranici, opěvaju tvoju slavu, kličuć u sěnici tvojega blaženstva: Slava milostivomu Bogu do věka! Amen.

Poslanica.

Štivo iz poslanice I. na Korintjane 15, 51—58.

Bratjo! evo vam kažem tajnu [1]). Svi ćemo ravno uzkèrsnuti; ali nećemo se svi proměniti [2]). To će biti za čas, u tren oka na zvuk zadnje trublje; jer zveknuti će trublja i mèrtvi uzkèrsnuti i neumèrli te ćemo se mi proměniti [3]). Mora bo ovo trulo

1) Kažem vam to, što može znati samo onaj, komu Bog objavi: naime način, kako će se sbiti konac světa, i koja će biti sudbina tělesah položenih u grob. To je onim, kojim piše, do njega bilo nečuveno; zato i veli „tajna."

2) Uzkèrsnuti će dobri i zli; ali ne svi preobražena i razblažena těla za věčnu slavu, nego samo pravednici.

3) Opisuje čudnovat način toga velikoga dogodjaja: u čas, u tren oka, na zvuk trublje, bila već ota trublja, kojom će se znak

pretvoriti se neutrunljivim, a umèrlo ovo pretvoriti se neumèrlim. Kada se pako ovo umèrlo pretvori neumèrlim, tada će se obistiniti besěda, koja stoji pisana: Progutnuta je smèrt od poběde [4]). Kamo ti je o smèrti poběda? [5]) Kamo ti je o smèrti žalac? [6]). Žalac pako smèrti jest grěh [7]); moć pako grěha jest zakon [8]). Ali Bogu hvala, koji nam je dao poběđu po gospodinu našem Isusu Kèrstu. —

Bogu hvala!

Evangjelje.

Štivo iz evangjelja sv. Ivana pogl. 5, 24—29.

U ono vrěme reče Isus množini židovah: Doista, doista kažem vam, tko rěč moju sluša te věruje u onoga, koji je mene poslao, taj ima život věčni i neće doći na sud, nego će proći od smèrti u život. Doista, doista kažem vam, da dolazi čas,

---

na ustanak dati, oli prava, oli silan glas arkangjela. Mèrtvi svi, bili dobri oli zli, oživěti će tako, da ni jedni ni drugi više neće umrěti, premda će zli biti odsudjeni na věčne muke. — I mi.. (t. j. pravednici) proměniti ćemo se. Tim tumači one prijašnje rěči: „ali se nećemo s vi proměniti."

4) Izpuniti će se proročanstvo Izaije proroka 25, 8. t. j. za uvěk će nestati smèrti, ter nje sveti neće trebati da se boje. Od poběde progutnuta t. j. od one, kad ju Isus pobi na križu.

5) Poběda... t. j. dok si nam tělesa ubijala. Tvoja poběda bijaše samo za vrěme; ali naša će poběda sada, pokle tebe uzkèrsnutjem predobismo, trajati do věka.

6) Oružje, kojim si ubijala, satèrto je.

7) Žalac pako taj ili oružje, kojim si ubijala, jest grěh. To jest: kano što škorpion ili štipavac bode žalcem, tako je ona ubijala grěhom.

8) Jer da nije zakona, nebi bilo grěha; a da nije grěha, nebi smèrt imala moći niti bi nje bilo.

pače već jest, kad će mèrtvi čuti glas sina božjega, te koji ga čuju, oživěti će. Jer kao što otac ima život sam od sebe, tako dade i sinu, da ima život sam od sebe, i dade mu oblast, da sud dèrži; jer je sin čověčji. Nečudite se ovomu; jer će doći čas, kada će svi, koji su u grobovih, čuti glas sina božjega. I poći će, koji su činili dobro, na uzkèrsnutje života; a koji su činili zlo, na uzkèrsnutje suda.

Slava ti Isuse!

Prikazba.

Sv. Gèrgur Pp.

Primi, molim te gospodine, za duše tvojih slugah i službenicah pokojnih (spomeni jih imenom, ako navlastito za koju moliš) darove, koje ti prikazujem za nje, da se uzmognu u nebeskom kraljestvu pridružiti obćini svetih. Bože neizměrnoga milosèrdja, primi milo poniznu moju molbu, ter po ovoj presvetoj tajni našega spasa uděli dušam (otca ili majke, brata ili sestre, svojina ili dobročinca), koji za umèrla života proslavljahu tvoje sveto ime i tebi vazda bijahu věrni, oproštenje svih grěhah. Pogledaj gospodine milostivim okom na žèrtvu, što ti ju prikazujem za duše tvojih slugah i službenicah, ter, kako si jim za života bio udělio srěću, zovnuv jih na jedinu pravu věru, podaj jim sada onu bogatu platju, koju si obećao i osigurao tvojim věrnim slugam, po gospodinu Isusu Kèrstu, sinu svojem, koj s tobom žive i kraljuje po sve věke. Amen.

Tiha molitva.

Sv. Gèrgur Pp.

Čuj gospodine moj vapaj; jer evo u poniznosti vapim od svega sèrca, zovuć neizmèrno milosèrdje, da duše, koje si odazvao s ovoga světa, uvedeš u kraljestvo mira i světlosti ter jih pridružiš svojim svetim. Usliši gospodine moju sèrdačnu molitvu i daj, da ova sveta žèrtva tvojim věrnim bude za spas, kako si njom zatro grěhe svega světa — po gospodinu našem Isusu Kèrstu, tvom sinu, koj s tobom žive i kraljuje u jedinstvu svetoga Duha Bog po sve věke. Amen.

Prěslavica (Praefatio).

Sv. Gèrgur Pp.

U istinu dostojno je, pravedno i spasonosno, da mi vazda i svuda hvalimo tebe gospodine, gospodara svetih, svemogućega otca, věčnoga Boga, po Isusu Kèrstu gospodinu našem. Jer po njem ukaza se světu spas; po njem ljudem pravi život; po njem mèrtvim uzkèrs. Po njem molimo te smireno gospodine, da ubogim dušam I. I., kojim danas obslužavamo uspomenu, poděliš oproštenje grěhah i primiš jih očistjene od svake ljage umèrla života u kraljestvo spasenikah, u blaženo nebo. Po njem, tvom jedincu sinu, slave tvoju veličinu angjeli, klanjaju ti se gospodstva, trepte pred tobom oblasti; nebesa, nebeske sile i blaženi serafini slave te u jedan glas. Uza njih dopusti i nam, da ti i mi zapěvamo u slavu kličuć:

Svet, svet, svet si, gospodin Bog četah! Nebo i zemlja puna su ti dike. Slava na visini! Blagoslovljen, koj dodje u ime gospodnje. Slava na visini.

Skrovna misa. (Canon missae.)

Sv. Efrem.

Gospodine Isuse Kèrste, slavljeni naš kralju! koj si svojom smèrtju ubio strahovitu smèrt; jedinče sine božji, koj si nam obećao novi život; prevěrni vodjo svojih věrnih naslědnikah, koj nas vodiš na visine věčnoga spasa: odvèrni od nas sve, što bi nas moglo razlučiti s tobom, i zadèrži nas do konca života u svojoj milosti. Daj nam, da sve to bolje zavrědimo slaviti tvoje presveto ime i čistim ti se sèrcem klanjati, ter da někoč svi dospijemo u kraljestvo tvoje věčne světlosti. Daj da oči, koje ovdě bijahu svědoci tvoje svemoći, tamo gledaju tvoju veliku milinu; daj da uha, koja ovdě slušahu tvoj nauk i opomene, tamo nečuju osude na věčne muke; daj da ustnice, koje tebi na hvalu pěvahu pěsme, tamo budu mili i veseli strojevi slaveći tebe; ruke, koje se ovdě moleć dizahu i sklapahu, daj da tebi na čast i poklon mašu hvojami; noge, koje ovdě stupahu po podu cèrkve, gdě se tebi daje hvala i čast, daj da tamo stupaju po zeleni života; duša i tělo, koji su ovdě tvoje presveto tělo i kèrv u se primali živom věrom i vrućom ljubavlju, daj da i tamo s tobom sdruženi žive do věka. Daj gospodine! daruj meni, svim ovdě nazočnim i svim věrnim obilje darovah za spas, te otvori nam i svim ubogim dušam vrata u nebesko kraljestvo. Amen.

Podizanje.

Isuse! púte naš, istino i živote: pokaži put u nebo i u život tèrpećim dušam, koje su te za života sl'dile, věrovale u te i ufale se.

Isuse! smiluj se, ter pomiluj duše tèrpeće u čistilištu.

Isuse! oprosti jim grěhe!

O presveta kèrvi Isusova! operi jih od svih grěhah!

Poslě podizanja.

Tebe Isuse! neizměrna i neprocěnjiva žèrtvo, žèrtvujem nebeskomu Otcu za duše u čistilištu, da jim oprosti one grěhe, kojimi ga uvrědiše za službe božje.

Tebe Isuse! neizměrna i neprocěnjiva žèrtvo, žèrtvujem nebeskomu Otcu, moleći, da jim oprostiš, što toliko putah zanemariše da se zahvale za vèrhunaravne i naravne darove, kojimi jih preobilno nadari Otac i Duh sveti.

Tebe Isuse! neizměrna i neprocěnjiva žèrtvo, koja si zadovoljila za sve naše grěhe, žèrtvujem věčnomu Otcu nebeskomu za duše u čistilištu u zadovoljštinu za sve njihove grěhe, za koje nezadovoljiše na ovom světu.

Tebe sáma Isuse, koj si kao nekèrvna žèrtva ovdě na žèrtveniku u prilikah kruha i vina, molim: reci svomu nebeskomu Otcu one utěšive rěči, koje si mu još za svoga zemaljskoga života rekao: Otče! hoću da budu sa mnom svi oni, koje si mi pověrio, te gledaju slavu, kojom si me proslavio; jer sve ljubiš od postanka světa.

Otče naš!

Sv. Mehtilda.

Po velikoj i nepreseżnoj dobroti, kojom nas je Bože! tvoj jedinac sin dětinjim zaufanjem u te zadahnuo i povlastio nas, pače nam zapovědio, da se tebi, njegovu nebeskomu Otcu molimo, uzdišem sad k tebi i molim ubogim dušam na spas: Otče naš i t. d.

Janjče božji!

Janjče božji! koj uzimaš grěhe světa: daruj jim pokoj!

Janjče božji! koj uzimaš grěhe světa: daruj jim pokoj!

Janjče božji! koj uzimaš grěhe světa: daruj jim pokoj věčni!

Pričest.

Sv. Toma Vilanuova.

Predragi spasitelju! kako da ti pokažem veselje i radost! jer ti u presvetom oltarskom otajstvu hoćeš ne samo da prebivaš s nami, nego još hoćeš da nam unideš u sèrce ter budeš s nami jedan. Blago dušam, koje te ljube; jer duše, ljubovce svoje, čistiš, resiš, darivaš, polěpšavaš, da one, već i prije tebi mile, budu još milije. Ti jih uzvišuješ, pokle si jih izbavio iz ponora propasti, a uzvišene proslavljaš; jer jim od tebe silazi milost za milostu, dar za darom. Blago onim, koji su u tebe našli milost.

Molitva.

Sv. Efrem.

Primi sad gospodine po svojoj dobroti duše svojih slugah i službenicah u svoje počivalište. Dopusti po svojoj velikoj milosti, da sve prebivaju medju izabranimi i pravednimi. Oprosti jim te odpusti duge. Spasi jih svojim svetim križem ter nemisli više na njihove prestupke. Čuj vapaj njihove molitve i pusti jih u družbu svojih svetih, da ti s njimi opěvaju hvalu; jer tebe sáma ide čast i slava od živih i mèrtvih.

Requiescant in pace!

Bože, nebeski otče! vidi milostivim očima ovu dragocěnu žèrtvu, kojoj sam sad pribivao i daj, da bude za polakšicu i utěhu svim věrnim mèrtvim kèrstjanom, a osobito onoj duši, za koju naměnih žèrtvu (ili: nakanih moliti). Gospodine! daruj jim věčni pokoj i světlost věčna světlila jim. Sveta Marijo! moli za nje. Svi svetci i svetice božje, molite za nje! Da počivaju u miru. Amen.

Zadnje evangjelje.

U ono vrěme začu Iván s neba glas, govoreći mu: „Piši! blago mèrtvim, koji umèrše u Gospodinu; od sada, govori Duh, neka počinu od truda; děla bo njihova slěde jih!“

Konac.

Sv. Petar Damian.

O! da mi za prah ove zemlje prilěpljena duša, stradajuća u zatočju, dnevice sve to vrućjom željom želi za pravom svojom domovinom na nebu. Ondě u gospodnjoj slávi sěva sve lěpše nego sjaj zlata i ledca; ondě se nevije više oko savèršenih mèrkli prah ovoga světa; ondě nezebe više ledena studen, nepali lětna žarina; ondě u neprestanu prolětju cvate cvětje blaženstva, i ondě je janjac božji sám, ono žarko sunce, koje obaseva grad Previšnjega. A tko da izpripovědi umiljno ali ipak zanosito veselje věčnoga mira, koje se gore uživa; ondě, gdě se sveti blište kano sunce; gdě ověnčani dobitnimi věnci na izměnu pěvaju hvalospěve i u presigurnu nebu pripovědaju si bojeve s neprijateljem, koga pobiše. Isuse, nagrado boriocah! uvedi mi dušu někoč, kada dovèršim boj ovoga života, u domovinu věčne světlosti, da dělim nagradu s nebeskimi stanari. Isuse moj! okrěpi mi sile za neprestani boj, što ga moram biti; da i mene, kad sve svladam, udostojiš sladka počinka kraj svoga prěstolá; da blaženstvo bez kraja bude i moja baština, baština svih meni dragih i svih u miru preminulih. Amen.

Duše preminule po milosti božjoj počivale u miru! Gospodine, daruj jim pokoj věčni, i světlost věčna světlila jim! Počivale u miru! Amen.

Molitva za duše u čistilištu.

Premili gospodine Isuse Kèrste! na prošnju svoje majke, preblažene děvice Marije i svih

svetih pomiluj sve mile nam preminuvše duše! Za svoju smèrt, uzkèrsnutje i slavno uzašastje na nebo smiluj se svim dušam u čistilištu tèrpećim. Pusti sve, koji s nadom u te doživiše život, da unidu u srětni Jeruzalem, gdě je věčni dan, a sva děca jednoga su duha. Pusti sve u grad mira, věčnoga pokoja i savèršena blaženstva, gdě ti, gospodine Isuse Kèrste, s Otcem i Duhom svetim živeš i kraljuješ po sve věke. Amen.

Molitva za pokojne roditelje.

Svemogući věčni Bože! koj si nam zapovědio štovati otca i majku i u potrěbi priteći jim u pomoć, molim te za dušu moga dragoga otca (ili majke), koja morda i sad još tèrpi muke u čistilištu. Smiluj joj se i oprosti sve grěhe, kojimi te je uvrědila; izbavi ju dobri Bože od težke kazne, koju duguje tvojoj pravdi; izbavi ju iz čistilištne vatre, i uvedi u věčno blaženstvo; po Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Molitva za pokojnu bratju, rodbinu i dobročince.

Bože! dělitelju oproštenja i ljubitelju spasenja čověčanskoga, molimo te milost: da naše obćine bratji, rodjakom i dobročincem, koji s ovoga světa preminuše, na prošnju blažene Marije, vazda děvice i svih svetih u družtvo blaženstva doći dopustiš. Po Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Na smèrtni ili ukopni dan.

Bože, komu je vlastito vazda pomilovati i prostiti, molim te ponizno za dušu tvoga sluge I., kojoj si danas zapovědio, da s ovoga světa premine. Nepredaj je neprijateljem u ruke, a niti je nezaboravi do konca; nego zapovědi, da ju sveti angjeli prime te u rajsku domovinu povedu, da, jer je u te věrovala i ufala se, nepadne u paklene muke, nego da dodje na věčno veselje; po Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Za jednoga pokojnika.

Nakloni gospodine uho na naše molbe, kojimi u tebe milosèrdje ponizno molimo: da dušu svoga sluge I., kojoj si zapovědio da s ovoga světa premine, nastaniš u kraljestvu mira i světlosti i zapovědiš, da se sdruži s tvojimi svetimi; po Kèrstu gospodinu našem. Amen.

Pěsmarica *).

Pěsme pod sv. misom.

I.

Pristup.

1. Pred tobom o Bože kleči
   Skrušen puk kèrstjanski,
Od tebe pomoć moleći,
   O otče nebeski!
Primi stvore u obranu,
   Prosti grěhe, ljutu našu ranu.
O Bože, nemoj osuditi,
Svoje lice nam sakriti,
   Nam sakriti,
   Lice svoje nam sakriti!

2. S razsipnikom svu baštinu
   Nesramno razsusmo,
Sve darove u istinu
   I dobra prosusmo;
Jer nas grěsi zaslěpiše,
   Tebe Otca uvrědiše:

*) Pěsme su osim izvornih ili prevedenih većinom iz Jaićeva „Věnca" i Pintarićeve „Knjige bogoljubnosti" povadjene i popravljene.

Ah smiluj se, luč světlosti,
Daj nam s gora sve milosti,
Daj milosti,
Božanstvene milosti.

Slava.

Slava Bogu věčnomu,
Hvala, poklon, dika,
Njemu, věkom smožnomu,
Věkom čast velika.
Nebo, zemlja poznaje
Svud božje gospodstvo,
Vàs svět uzveličaje
Bitjem jedno Trojstvo.

Evangjeljo.

Što evangjelje sveto
Kô božje navodi,
Iz ustah božjih sve to
Bez dvojbe izhodi.
Bog sam ovo nas uči,
Koj varat nemože;
Blažen, koj nauči
Slušat tebe Bože!

Věrovanjo.

1. Svemogući Otče i Bože!
Ja u prahu tebe štujem,
I u tebe, stvor kolik' može,
Stvoritelja svog věrujem;
I u Sina tvoga propetog,
Koji od tebe izhodi, —
Kog', po svetom Duhu začetog,
Prečista dèva porodi.

2. Evo Isus s neba dol' stupi,
Da nas s tobom sve pomiri;
Muku tèrpi, da odkupi,
Smèrtju za nas dug namiri.
Tada otce rěši si běde
Dol' pred paklom svojom moći;
S desna otcu na nebu sěde,
Od kuda će sudit doći.

3. Věrujem i u Duha svetog,
Jednu cèrkvu i kèrstjenje,
Pokornu sbog sèrca skrušenog
Grěhah svih oproštenje;
I obćinu za obrane svete,
I još těla uzkrišenje;
Věčna žalost čeka proklete,
Dobre radost i spasenje.

Prikazba.

1. O Bože! milo primi
Od nas čisti ov dar,
Koj s misnikom i mi
Stavljamo na oltar.
Daj da to svetilište,
Ah otče najbolji!
Bude nam utočište
U svakoj nevolji.

2. Na tom daru raduj se
Tebi donešenom,
Milostivo smiluj se
Grěšniku skrušenom!
Za tvog Sina kèrv svetu,
Koju je prolio,

Oprosti grěšnu světu,
   Što je zaslužio.

Svet.

Zapěvaju: svet svet, svet!
   Nebeske visine,
Odpěvaju: svet, svet, svet,
   Zemaljske nizine!
Pěvaj svako stvorenje
   Svuda po světu tom
U slavu i poštenje
   Bogu trojedinom!

Poslě podizanja.

Ah! Otče svèrni okom doli
   Sa prěstolja svog na oltar,
Na žèrtvu tebi dragu toli,
   Donešenu od nas na dar;
Po ovoj žèrtvi Sina tvoga,
   Koj proli svoju kèrv za nas,
Neodbij molbe puka svoga,
   Molimo te usliši nas.

Prije pričesti.

Tople suze ronite
   Za kèrv prolěvenu,
Te Isusa motrite
   Sliku izmučenu.
On sam grěhe odnimi
   Otca svog proseći,
Kad naš dug na se primi,
   Mir věčni nam noseći.

Pričest.

O Bože! nisam vrědan
Stupit k stolu tvomu,
Ali daj, da budem vrědan
Stupit k otcu svomu.
Ugasi sèrca želju
Ti moja ljubavi!
Te nas sve u veselju
Nebeskom sastavi.

Svèršetak.

Bože, žèrtvu svèršismo
Věčnu, božanstvenu,
Milost tvoju motrismo
I ljubav iskrenu.
Ti nas ah! otče brani
Na putu krěposti,
I sve jednoč nastani
U srětnoj věčnosti.

Slava *).

1. Slava, slava věk Bogu u visini,
Pěva nebeskěh sborovah glas;
Slava, slava věk Bogu u visini,
Kliče na zemlji kèrstjanski puk vàs!
Duhom se smožnosti tvojoj diveć,
Ustima pěvam tvû diku veleć:
Slava, slava, věk Bogu u visini!

*) Iz pěsmarice Stohl-Torbarove uzeto ovamo samcato sbog krasna napěva.

2. Slava, slava, věk Bogu u visini,
   Zvězdah na nebu navěšta nam sbor;
Slava, slava, věk Bogu u visini,
   Šumi po zraku i pučini mór'.
Hvalom potaknutih stvorovah glas
Pěva i pěvati nuka i nas:
   Slava, slava věk Bogu u visini!

II.

Pristup.

1. Na lica mi padamo
   Pred tobom o Bože,
Usliši što pěvamo,
   Da svaki nas može
Tebi žèrtvu premilu
   I predati milo:
U smilja tvog' nam krilu
   Sèrce s pěsmom bilo.

2. O otajstvo ljubavi
   Božje neizměrne:
Da Bog Sin neostavi
   Sluge sebi věrne;
Hoti s nami prebivat —
   Smèrt gorku i muku
U misi prikazivat
   Po misničkih ruku'.

Slava.

1. Slava Bogu, pěvamo,
   U rajskoj visini;
Mir dobrim nazivamo
   Ljudem na nizini.

Tebi se poklanjamo
Hvalu uzdajući;
Tebe blagosivamo
Otče svemogući.

2. Jaganjče, božji Sinu!
Koj za nas proli
Presvete kèrvi cěnu,
Tebe vàs puk moli:
Pomiluj nas sa svojim
Otcem gor' sědeći —
Sam svet s Duhom još i s njim
Gospodine najveći!

Evangjelje.

1. Evangjelje izhodi
Od istine věčne;
S njim dobiše narodi
Žive vrutke lěčne.
U njem se nauk uči
Jezika božjega:
Blažen, koj nauči,
I dèrži se njega!

2. Rěč nam věčne istine
U nebo kaže put;
A duša da nesgine
Věrno ju ima čut.
Daj Bože naš miljeni
Da slušamo nauk taj,
Tim putem naputjeni
Da dodjemo u raj.

3. Njegov nauk věruje
Cèrkva naša mati —

Kano božji poštuje;
Ali valja znati:
Da nije dosta samo
Nauk věrovati,
Nego mi još imamo
Dobro dělovati.

Věrovanje.

1. Věrujemo u Boga
Živoga, věčnjega
I Stvorca svemožnoga
U sobstvu trojega;
Jerbo Boga jednoga
I Otca i Sina
I s njim Duha svetoga
Narav je jedina.

2. Bog Sin rodjen od věka
K nami s neba stupi,
Uze narav čověka
Da njega odkupi;
Na križu izdahnuvši
Za nas Otcu plati,
I slavno uzkèrsnuvši
Na nebo se vrati.

3. Od tud na dan neznani
K nam će opet doći,
Kad svi trubljom pozvani
Na sud budu poći:
Da on sudi svakomu
Bez svake milosti:
Dobrom i opakomu,
Po dělah vrědnosti.

4. Věrujemo da ima
I jedno kèrštenje
I pokajan da prima
Grěhah oproštenje;
Koj živuć pravedno
Cèrkvu rimsku sluša,
Blažena mu zajedno
S tělom uvěk duša.

Prikazba.

1. Primi Bože misnika
Darovnicu čistu;
Primi od nas grěšnika'
Za duge nju istu.
Znamo da smo grěšnici
Nevoljni i tužni
Tvojoj svetoj pravici
Mi platiti dužni.

2. Primi s njom kalež ovi
I s njim sèrce naše,
Uspomenu ponovi
Isusove čaše;
I kad pred veličanstvo
On tvoje uzide,
Neka za sve kèrstjanstvo
Pun milosti snide.

Svet.

1. Pěvajmo: svet gospodin
Bog s osobma trima:
Svet Bog Otac, svet Bog Sin,
Svet i Bog Duh s njima;

Puna je sva visina
Nebeska velike
I sva zemlje širina
Bože tvoje dike.

2. Blagoslovljen on, koji
K nam doći s nebesah
Na zemlju se dostoji,
Da kaže čudesa.
K nam opet dohodi
Sakriven bez dike,
Da nas sluge pohodi:
Slava mu u vike.

Poslě podizanja.

1. Radujte se čistoga
Sèrca duše sada:
Tu imamo istoga,
Koji s nebom vlada;
Sad Sin božji jedini
Snide čudom novim,
Da se s nami sjedini
Pod običjem ovim.

2. Što bijaše kruh prije
S vinom, kako znamo,
Sad kruh i vino nije,
Neg običje samo;
Jerbo kruh bilo što je
I malo od vina,
Sada tělo živo je
I kèrv božjeg sina.

3. Zato mu se klanjajmo
Sa strahom klečeći;

Hvalu njemu davajmo
Svesèrdno moleći.
K njemu se utecimo —
On je hrana duše;
Pozdravljajuć recimo:
Zdravo živi kruše!

Otče naš.

O otče naš, prosimo
Uho k nam prikloni,
I što god zaprosimo,
Sinovom pokloni;
Daj da se u ovome
Sveto tvoje ime
U otajstvu slavnome
Sveti po sve vrîme.

Prije pričesti.

Jaganjče božanstveni,
Koji grěh odnimaš
I od dušah skrušeni'
Hoćeš da se primaš:
Kad nam bude putovat,
Daj nam na čas smèrti
Sveto tělo blagovat,
U milosti umèrti.

Pričest

1. Gospodine Bože moj,
K meni da prideš,
Nisam vrědan, sluga tvoj,
Nit da me obideš.

Reci rěč, i ozdravit
Hoće duša moja
I od sada ostavit
Grěšna děla svoja.

2. Primi věre, ufanja,
Ljubavi goruće
Děla i blagovanja
Ovog želje vruće;
Nastani se u meni
Po svojoj milosti,
Isuse preljubljeni,
I bit će mi dosti.

Blagoslov.

1. Misu svetu slušasmo,
Presveti dar ovi
Bogu mi prikazasmo,
Da nam blagoslovi,
I da tebi ugodi
Bože služba ova
I svim nam uzplodi
Dare blagoslova.

2. Što do sad sagrěšismo,
Milostivo prosti!
I daruj, što prosismo,
Po sina vrědnosti.
Čuvaj ovu skupštinu,
Daj nam milost svima,
Da u miru počinu
Mèrtvi, daruj njima.

Prihodne pěsme.

I.

1. Poslan bi angjeo Gabriel
Od Boga u grad Nazaret
K jednoj poniznoj děvici,
Pravoj božjoj službenici.

2. Kad Mariji on doteče
Ponizno joj ovo reče:
„Zdravo i milosti puna
O Marijo, svetih kruna!“

3. Veselje će sad početi,
Sina božjeg ćeš začeti,
Duh će sveti u te doći,
Od višnje ćeš zanest moći.

4. Ti ćeš sina poroditi,
Isus će mu ime biti,
Božji će se sinak zvati,
Svatko će ga poštivati.

5. Děva rěči kad je čula,
Od straha se osupnula,
I mišljaše: što će biti?
Kakva će se stvar sgoditi?

6. Ter Angjelu ona reče:
Kako može to bit veće,
Kada muža nepoznadoh,
Nego děva věk ostadoh.

7. Tad angjeo opet reče:
Neplaši se děvo veće!

Što porodiš, bit će sveto,
Duhom svetim jer začeto.

8. Jelisava tvâ srodnica,
Makar bjaše neplodnica,
U starosti zače sina
Po svemoći Gospodina.

9. Ak' i nisi muža znala
Ni čověka kad poznala,
Duh će sveti u te sîti,
Rěči božje izpuniti!

10 Tad Marija zemlji kleče
I angjelu tiho reče:
Evo, službenici božjoj,
Bilo mi po rěči tvojoj.

11. O kèrstjani svikolici!
Hvalu dajmo toj děvici;
Svi ju lěpo proslavimo
I s angjelom pozdravimo.

12. Zdravo děvo izabrana,
Od svih svetih poštovana!
Zdrave gospo milostiva!
Majko sladka dobrostiva

II.

1. Zdrava budi Marijo!
Prejasna zornice,
Iztočnog bez grěha
Začeta děvice!
Tebe je pravi Bog
Obrao od věka
Za radost puka svog.

2. Začetje prečisto
Mi tvoje štujemo;
Jerbo mi to isto
Od cèrkve čujemo,
Da te čemer zmije
Ljute neporazi,
Kano Evu prije.

3. Poslanik je s nebi
Božji doletio,
Pozdrav noseć tebi:
Zdravo o Marijo!
Preblažena ti si,
Rad tvoje krěposti
Gospod Bog te uzvisi.

4. Začeti ćeš sina
Isusa zvanoga,
S nebeskih visina'
Od světa zeljnoga.
On će svět spasiti,
I tmine raztěrav
Ljude prosvětliti.

5. Milost božja tebe
Tada je obsjala,
Kada si od sebe
Rěči ove dala:
Prem prosta děvica,
Hoću da sam božja
Vazda službenica.

6. Od sada ćeš biti
Previšnjeg rodica,
Jer će okrěpiti
Božja te desnica:

Mesiju pravoga
Da světu porodiš,
Čověka i Boga.

7. Nebeskom ćeš slavom
Biti napunjena,
Odličnom lěpotom
U nebu krunjena;
Zvat ćeš se kraljica
Nebeskih sborova',
Naša zaštitnica.

8. Tebi se svi sada
Marijo klanjamo,
I od tebe vazda
Mi pomoć čekamo.
Moli Isusa za nas,
Da nas pomiluje
Sad i na smèrtni čas.

III.

1. Dodji o Isuse spase!
Željna željo sèrcu momu,
I vesele nosi glase
Na utěhu puku svomu.
Milost tvoja dok negrije
Duša meni živa nije.

2. Dodji spase, pripravna je
Tebe primit duša moja;
Jerbo s tugom sad priznaje,
Da bez tebe nî pokoja.
Evo gine i umira —
Dodji smožni kralju mira.

3. O! turobna cvilom cvili
Bez uresa i bez sreće;
Al' se těši, da premili
Ostaviti spas ju neće;
Već da će joj čuti želje
Te pèrvašnje dat veselje.

4. Izagnana iz tvog' raja
Prokletinjom tužna bludi:
Daj joj sretno doć do kraja,
O prosini, vodja budi!
Otvori jój vrata svoja
Poslě běde težka boja!

5. Dodji spase sa visine,
Světlom svojim nas razblaži;
Jerbo čověk bez istine
Bludi mrakom mračne laži:
Tvèrdo ćemo věrovati,
Osim tebe ništa znati.

6. O ljubavi! svoga stvora,
Sveti na tvoj kip stvorena,
Nedaj zlobom da zlotvora
Bude duša naružena.
Od zlobna ju gospodara
Spasi, i svog' dostoj dara.

Božićne pěsme.

I.

1. Čestit světu danak svemu,
Jer izide sunce njemu:

Tužni mrak je prošao,
Sunce Isus došao.

Skupa!
Zapěvajmo malenomu
Kralju danas rodjenomu:
Slava Bogu višnjemu,
A mir ljudem po njemu!

2. Došao je ožudjeni
I odavna navěstjeni
Željni světa spasitelj,
Dušah razveselitelj.
Zapěvajmo i t. d. *za svakom kiticom.*

3. Děva traži, al' svemu
Neima města u Betlemu:
Već stan nadje štalicu,
Za postelju slamicu.

4. U pó noći to se sgodi,
Kada děva mati rodi
Sada Sina svojega —
Od věk' sina božjega.

5. O čudesa! gdě je sada,
Koji svemu světu vlada
I u nebu kraljuje? —
U jaslicah stanuje!

6. Tu dětešce božanstveno,
Sad od světa zapušteno;
Josip sám u jaslica'
I s njim gleda děvica.

7. Gleda u njeg zanešena
Majka srećna i blažena:
Gleda svoje sunašce,
Ljubi svoje sèrdašce.

8. Sad ga gèrli, sada doji,
Sad povija i nastoji
Ugoditi u svemu
Sinku majka svojemu!

9. U to s rajskih lete dvorah
Angjeoskih čete sborah:
Kralja svoga poznaju
I njemu se klanjaju.

10. Nad štalicom zvězda siva,
K novom kralju svět poziva:
Tri će kralja dozvati,
Da ga dodju štovati.

11. Ali pèrvi, koji bdiše,
Od angjelah razumiše
To pastiri preprosti
Čudo božje milosti.

12. Pastirom se pèrvim javi,
Jer je i on pastir pravi,
Koji svoje ovčice —
Traži naše dušice.

13. A pastiri hite od želje
Da si vide to veselje:
Hodmo, da jih slědimo
I to čudo vidimo!

14. O kakva je ljubav ova,
Ljubav božja, ljubav nova:
Isus rodjen je danas,
I rodjen je on za nas.

15. Postelja mu oštra slama
Medju dvěma živinama:

Evo čuda novoga,
Vidět Boga uboga!

16. Za ljubav nam ukazati
On ubožtvo ovo pati:
Dèrhtje, suze proliva,
Na ljubav nas poziva.

17. O dětešce božanstveno!
O dětešce preljubljeno!
Tko te nebi ljubio,
Bez sèrca bi on bio.

18. Od grěha se uklonimo,
Sèrce Spasu poklonimo;
U sèrce ga primimo
I svim sèrcem ljubimo.

II.

Narodi nam se kralj nebeski
Od Marije čiste děvice:
Na tom mladu lětu veselimo se,
Mladoga kralja mi molimo.

Po njemu slědi sveti Stěpan,
Pèrvi mučenik gospoda Boga;
Na tom i t. d.

Sveti Ivan preljubljeni,
Med apoštoli preodabrani.
Na tom i t. d.

Drobnu děčicu pomoriše
Za ime božje kano ovčice.
Na tom i t. d.

Toma biskup skupa mučenik,
A Tomino ime to je blaženo.
Na tom i t. d.

Silvester papa k njim se pridruži,
Koga na nebesih okoruniše.
Na tom i t. d.

Obrezovanje štó se govori,
To na spasenje imenuje se.
Na tom i t. d.

Sveta tri kralja dare nose:
Tamjan, zlato, plemenitu mast.
Na tom i t. d.

Hvaljeno budi sveto Trojstvo,
Hvalu mi dajmo gospodu Bogu.
Na tom i t. d.

Daj nam Bog zdravlje k tomu veselje,
Na tom mladom lětu svega obilje.
Na tom i t. d.

III.

1. Željna danas nam izhodi
Sreća svake milosti;
Spasitelj se nam porodi,
Uzrok prave radosti.
Skupa! Dika Bogu na visini,
Rodjenom u štalici;
A mir ljudem na nizini
Po prečistoj děvici.

2 Jurve danas s neba snidje
Svih previšnji Gospodin,
U pećinu i unidje
Otca Boga pravi sin.
Dika Bogu i t. d.

3. Od prečiste vazda děve
Nam je rodjen spasitelj,
Da nas zla izbavi Eve,
Čověkom je stvoritelj.
Dika Bogu i t. d.

4. Ležiš Bože u prilici
Děteta malenoga,
Položen si na slamici
Za mene nevrědnoga.
Dika Bogu i t. d.

5. Diku Otcu ostavivši
Ubožtvo si obraó,
I čověkom si, Bog bivši,
Nam na radost postao.
Dika Bogu i t. d.

6. Što mogaše tebe vodit,
O Isuse mileni!
Da si htio nas pohodit,
O ljubimče sèrčeni!
Dika Bogu i t. d.

7. Kakova bě sreća ova,
Isus da se porodi,
Milost Boga, ljubav nova,
Kâ nas u raj dovodi.
Dika Bogu i t. d.

8. Zdravo smožni sine boži,
Isuse milostivi!
Sladku ljubav mi uzmnoži
U ljubavi oživi.
Dika Bogu i t. d.

9. Svoju dušu, tělo, volju,
I sve tebi darujem
Sědećemu na prěstolju
Sèrce i sve žèrtvujem.
Dika Bogu i t. d.

10. Budi tebi vazda dika,
Od svih ljudih čast, hvala;
Jer je ljubav tvâ velika,
Kojom sve si nam dala.
Dika Bogu i t. d.

IV.

1. Dětešce nam se rodilo,
U jasle se položilo.
Skupa { Isus sèrčeni Bože moj,
Sèrce ti dajem da sam tvoj!

2. Sin Otca Boga pravi sám
S neba na zemlju snidje k nam.
Isus i t. d.

3. Čista ga děva rodila
I svojim mlěkom dojila.
Isus i t. d.

4. Tovar i volak dvore mu,
Bogu od věka višnjemu.
Isus i t. d.

5. Isus mu ime otac dà,
Da nas odkupi, odabra.
Isus i t. d.

6. Koj děli ljudem radosti
I dare božje milosti.
Isus i t. d.

7. On nebo, i zemlju koj vlada,
Porad čověka sad strada.
Isus i t. d.

8. Čast budi, dika, poštenje
Isusu, koj nam rodjen je.
Isus i t. d.

9. Hvala još budi děvici
Prečistoj Bogorodici.
Isus i t. d.

V.

1. Nebo ljubav otvorila,
Tužni svět je pohodila:
Da na kraja sva četiri
Nepokornu děcu smiri.
O ljubavi božje volje!
Što te k nami vodì dolje?
Ljubav naša si rodica,
Poslě noći sad danica.
Skupa.

2. Dodje ljubav, nebo sinu,
Pravu uči nas istinu,
Ter milostju svojom grije,
U kôm hladno sèrce bije.

Oj ljubavi! iz desnice
Spusti poput poplavice
Rěke mira i ljubavi,
Da svět sěvne vàs u slavi. } *Skupa.*

3. Dodje ljubav sa nebesa'
Divna čini i čudesa:
Neizměrni da se stegne
Na slamicu za nas legne.
Oj ljubavi! koja duša,
Kad čudesa tvoja sluša,
Nebi pěsmu zapěvala,
I slavu ti raznašala?! } *Skupa.*

4. Dodje ljubav ta od věka,
Noseć našim ranam lěka;
Zmijinjega od ujeda
Ljubav stvoru ginut neda.
Oj ljubavi! daj zatari
Stare duge i nadari,
Duše pèrvom nam lěpotom,
Lěpom srěćom i milotom. } *Skupa.*

5. Dodje ljubav, da grěhotu
Prosti, věčnom ter životu
Da povrati někoć svete,
A sad duše grěhom spete.
Oj ljubavi! daj do kraja
Otvori nam vrata raja.
Za věk si nas ti stvorila —
Do věka ti slava bila! } *Skupa.*

VI.

1. Slava Bogu na visini,
A mir ljudem na nizini,
Koji svakom dobro hoće
I svake se kane zloće.

2. Poklon, dika, čast i hvala,
Od nas slava se pěvala
Tebi Bože rad velike
Slave tvoje božje dike.

3. Gospodine tebi Bože,
Čija svemoć stvorit može
Samom voljom sve što hoće:
Kralju neba, Bože Otče!

4. Tebi i s njim gospodine
Isukèrste, jedin sine,
Čudnim svojim koj porodom
Věrne těšiš svakom sgodom.

5. Gospodine Bože prosti!
Janjče božji od milosti,
Grěhe světu koj uzimaš,
Još i za nas milost imaš.

6. Koj uzimaš grěhe světa,
Čuj nam prošnje ljubav sveta!
Sědeć Otcu svom ob desnu
Pomiluj nas po nebesnu!

7. Ti sám si svet, sám gospodin,
Ti previšnji sam si jedin
Isus Boga Otca u slavi
S duhom svetim ti Bog pravi.

Za božićne blagdane pod sv. Misom.

(Izpěvao i stranom u glasbu stavio Ilija Okrugić, Srěmac.)

1.

Na početak.

Hajdmo! hajdmo svi Betlemu
U radostni ovaj čas!
Isus dragi je u njemu
Rodio se za sve nas,
Od Marije děvice
U srěd proste štalice.

Marija ga ljubeć doji,
Gèrli sinka ljubljena,
Pa ga niše u povoji',
Od preprostih pelena':
Pojuć: „Spavkaj sinko moj!
Jasle i slama krevet tvoj!“

U Josipa plamti lice,
Oblio ga sveti stid,
Gledeć sinka u děvice
Baš kan' da ga vara vid:
Čudom smatra otajstvo,
Spoznav štuje Božanstvo.

„Slava Bogu na visini!“
Tu angjeli pěvahu;
„A mir ljudem na nizini!“
Svima nevěstjivahu.
Rodio se spasitelj,
Isus Bog odkupitelj!

Tam pastirah skup dotekô
Uz spěv smotriv neba žar,
Noseć janje, sir i mlěko,
Od pastirah kralju dar:
„Oj! Isuse, ti ove
Primi naše darove!“

Oj! Isuse naš ljubljeni,
Hvala tebi velika,
Jer se rodi ti mileni
Rad nevrědnih grěšnika':
Naša, sèrca tvoj su dar
I ljubavi věčne žar.

Oj! Josipe i Mario!
Mol'te sinka svog za nas!
Milostju nas obdario
Sada i na smèrtni čas:
Da se svi mi spasimo,
Vas s njim navěk slavimo!

2.

Na slavospěv angjeoski ili Gloria.

„Slava Bogu na visini
Gore nebeskoj!
A dobrima na nizini
Bio ljudem mir, pokoj!“
Tako božji angjeli
Nad štalom pěvahu,
Kad Isusa veseli
Pastiri štovahu.

„Slava Bogu na visini
   Gore nebeskoj!
A dobrima na nizini
   Bio ljudem mir, pokoj!“
S angjeli još mi sada
   Svi glase slažemo
I s pastiri sveg' stada
   Pastira štujemo!

„Slava Bogu na visini
   Gore nebeskoj!
A dobrima na nizini
   Bio ljudem mir, pokoj!“
Oj Isuse mileni,
   Slava ti i dika!
Bože za nas rodjeni,
   Hvala ti velika!

3.

Na věrovanje ili Credo.

Věrujem u tebe,
   Oj Isuse mali,
Koj se danas za me
   Rodi Bog u štali.

Ufam se u tebe,
   Isuse mileni,
I ljubit 'ću sáma
   Dok je duše u meni.

A u tebi štujem
   Věčnog Otca Tvoga,
I s vam ljubav vašu,
   Duha svetog Boga!

4.

Na prikazbu.

Majka božja pri jaslicah uspavkuje sina.

Spěv majke božje.

Oj Isuse poljubljeni,
Sladki sine moj!
Na oči ti san smireni
Pada sanak tvoj!
Spavkaj sèrdašce!
Moje sunašce!
Uspavkuje tebe majke
Tvoje milopoj!

Tebe majka tvoja njija,
Mila sinka svog,
S pelenami ti ogrija
Uda těla tvog.
Oj pelenice!
I živinice!
Diš'te parom, da nezebe
Svega světa Bog.

Oj štalice prosta, mala,
Ti marvinski stan!
Što s' Isusu stanak dala
Za rodjeni dan!
Oj vi jaslice
I ti slamice!
Nebud' oštra, da on spava
Mirni sladki san.

Vi zvězdice neba sjajte
U radostni čas;
Kerubimi zapěvajte,
Serafimi u glas.

I svi angjeli
Pojte veseli!
Uspavkujte božjeg sina,
Koj nam nosi spas!

Sbor angjelah.

„Slava Bogu na visini,
A mir ljudem na nizini!
Oj Isuse, neba kralju,
Čuj angjelah svojih sbor!
Što ti slave pěsmu šalju
U betlemske štale dvor.
Slava Bogu na visini,
A mir ljudem na nizini!“

Spěv majke božje.

I ti sboru od pastira'
Sad mu lěpo poj!
Male dare: mlěka, sira
Sin će primit moj!
Sèrca snižena
Njem su milena!
Na čistoću sèrca gleda
Isus Kèrst Bog tvoj!

Sbor pastirah.

„Slava Bogu na visini,
A mir ljudem na nizini!
Oj Isuse, neba care,
Čuj pastirah svojih glas:
Primi naše male dare,
Koj si pastir nad sve nas.
Slava Bogu na visini,
A mir ljudem na nizini!“

Spěv majke božje.

Vesel'te se svi kèrstjani,
Utěšite vaj!
Pak Isusu svak malahni
Sad svoj darak daj!
Grěšit prestajte!
Sèrce mu dajte!
Zato će vam on poklonit
Gor nebeski raj!

Sbor kèrstjanah.

„Slava Bogu na visini,
A mir ljudem na nizini!
Oj Isuse spasitelju,
Primi puka svoga dar;
Dajemo ti sèrce, želju
I ljubavi věčne žar!
Slava Bogu na visini,
A mir ljudem na nizini!"

5.

Poslě podizanja.

Oj Isuse, ti sunašce!
Što nam danas izhodi;
Veseli se nam sèrdašce,
Jer se danas nam rodi.
Dodje nama, nama
Sirotama, nama:
Primi narav čověka,
Da odkupiš grěšnika!

Pozdravljamo te štalice,
Gdě se Maria spokoji;

Oštra slamo i jaslice,
Vi Isusa povoji;
Jer u vama, nama
Sirotama, nama
Boga rodi Maria
Uz angjelski Gloria!

Hvala vama, vi pastěri,
Što tu stada čuvaste;
Stalni pèrvi bjaste u věri,
Isusa darivaste;
A po vama, nama
Sirotama, nama
Bě navěstjen spasitelj.
Bog naš i odkupitelj.

Město masla, sira, mlěka,
Što pastiri teb' daše,
Oj Isuse na věk věka'
Primi sèrce ti naše;
Zato nama, nama
Sirotama, nama
U znak svoje milosti
Grěhe naše oprosti!

Na mlado lěto.

1. Vladaoće věka i vremena,
Komu vlastih svih vlast je u ruci;
Komu vazda slåve čast imena
Nebo, zemlja, časte i svi puci.
U věčnosti bezkrajne pučine
Naglim letom gube se tisuće;
Ali měri věke i godine
Oko tvoje věkom věkujuće. } *Skupa.*

2. Divne tvoje krasote i moći
Krasna narav krasna je prilika;
Jer povratnom pomladom svědoči:
Kolika je tvoja moć i dika.
Samo čověk, glava svoj prirodi,
Stàri i opet se prahom stvori;
Jedva što se u život porodi,
Časak bivši u grob se obori.
Skupa.

3. Vrěme žitja bèrzim letom teče —
Tko ma časak vikne potratiti,
Niti věčnost više mu ga neće
Na zaslužbu kada povratiti!
Zato bratjo o godine měni
Prošli život promislit nam treba,
Da za dobe štetnu ćud proměni
Tko je stazu promašio neba.
Skupa.

4. Ti pak Bože i pravedni sudče!
Prošlog lěta puku grěhe prosti!
Jer drugčije grěšna duša kud će,
Kam' će uteć věčnoj pravednosti?
Ah ove nam nove daj godine,
Vèrlim trudom drago rabit vrěme,
Zakon věčni pravde i istine
Věrno branit, rado nosit breme.
Skupa.

5. Lěpo nas je tvoja blaga ruka
Prošlog' lěta darom darovala;
I zato ti věrna od tvog' puka
Na darovih věčna bila hvala.
Tko posluje, platja mu nesgine,
Jer posluje za hasnu si svoju;
Nedaj Bože, da nam i čas mine
A na slavu da nebude tvoju!
Skupa.

Na sv. tri kralja.

1. Nebo daj oku
Zvězdu visoku
Viditi;
Jer trijuh kralja'
Stazicu valja
Slěditi.

2. Světla nebesa
Čine čudesa
Rodjenom;
Angjeli svoje
Pěsmice poje
Malenom.

3. Zvězda nelaže,
U Betlem kaže
Stazicu,
Po njoj su dalji
Poznali kralji
Štalicu.

4. Gašpar poteče,
Melkior reče:
Baltazar!
Hodimo taki,
Nosimo svaki
Što na dar!

5. Tamjan i zlato
Mast dragu na to
Doniše;
Slědeći světlost
Od Boga milost
Prosiše.

6. Jeružalemu
Stanu po svemu
Pitati:
Gdě je kralj mladi?
Mi bi mu radi
Čast dati.

7. Irud se ljuti
I vàs se smuti
Od čuda:
Zar se kralj rodi,
Kralj svoj gospodi —
Od kuda?

8. Pita zvězdare
Knjige još stare
Što vele;
Tad se utaži
Primi se laži
Vesele.

9. Kralju je mladu
U Betlem gradu
Rodit se.
Mora ta sgoda
Njegva poroda
Slavit se.

10. Hodte onamo,
Poslě se amo
Vratite,
Da i ja znadem
I čast mu dadem,
Javite!

11. Došavši kralji
K gradu su stali
Betlemu;
Děte najdoše,
Dare dadoše
Tu njemu.

12. Angjel jim kaže,
Da nepotraže
Iruda;
Da ga obidju,
Kada otidju
Od tuda!

13. Ti stvore mali
Betlemskoj štali
Poteci,
I Bogu pravu
Rodjenom slavu
Svom reci!

Korizmene pěsme.

I.

Miserere

Ah smiluj se! pomiluj nas!
Bože dragi smiluj se!

1. Jer s Davidom sagrěšismo,
Tebe Boga uvrědismo;
Zato s njime uzdišemo,
K tebi cvileć vapijemo.
Skupa. Ah smiluj se po velikoj
Bože svojoj milosti.

2. Po velikom prečudnoga
Milosèrdja množtvu tvoga,
Naše mili gospodine
Ti zatari sve krivine!

3. Duše naše., s grěhom ružne,
Sad pred tobom cvile tužne;
Daj od grěhah nje očisti,
Da budemo posve čisti!

4. Znamo, da je grěh naš veći
Neg' moremo mi izreći;
Jer pred nami sve stojeći
Osvadjiva nas koreći.

5. Jao nama, jer samoga
Uvrědismo tebe Boga,
Oči tvoje pogèrdismo,
Jer pred tobom zlo učinismo.

6. Ah! zloća je uzrok pravi
Grěha, jerbo nam objavi,
Ti potajna i neznana,
Grěha zloća nam je znana.

7. Sipantom ćeš poškropiti
Nas pokorne i umiti;
Onda ćemo biti čisti
I běliji neg' sněg isti.

8. Ah! negledaj na grěhote,
Neg' pomiluj nas sirote,
I zatari sve krivice
Zapisane rad pravice.

9. Sèrce u nas čisto stvori
Po skrušenju i pokori;
Ponovi nas i duh pravi
U sèrce nam svima stavi.

10. Ah! nemoj nas od svetoga
Odbaciti lica svoga;
Da nas ravna tvoj Duh sveti,
Nemoj od nas njeg' uzeti.

11. Udostoj nas oproštjenja,
Vrati radost nam spasenja,
Duhom svoje mogućnosti
Objači nas u milosti.

12. Učit ćemo, da put slědi
Grěšnik tvojih zapovědi',
I svakako nastojati
Da se k tebi on obrati.

13. Bože našeg ti spasenja!
Od tělesnog poželenja
Sačuvaj nas, u napasti
Nedaj u grěh nam propasti.

14. Usta naša ti otvori,
Da ti jezik na čast sbori;
Nikad neće on prestati
Tvoju slavu navěštati.

15. Evo tebi ponižena
Sèrca naša i skrušena;
Nepogèrdi, što dajemo,
Jer dat više nemožemo.

16. I da ti još ugodimo
Te zadosta učinimo:
Primi od nas město dara
Svoga sinka vèrh' oltara.

17. Sveto Trojstvo, Bog jedini,
Slava tebi na visini:
Bože slavni, oproštjenje
Uděli nam i spasenje.

II.

1. Počima se strašna muka,
Koju tèrpi Isus Bog;
Věčna nuka njeg' odluka
Tèrpit za grěh puka svog.
Daj nebeski sveti otče,
Da nam sèrce proplače!

2. Naš spasitelj mučen biše
Od nemilih Žudija',
Koji njega pogèrdiše,
Kako piše Matija.
Daj nebeski i t. d.
(Za svakom kitom.)

3. Uhvatiše spremna njega
Otca Boga molećeg,
Oblivena znojem svega,
Učenike bodrećeg.

4. Povedoše najprě k Ani,
Zatim Kajfi hudomu,
Da ga sude na znak dani
Po zakonu oštromu.

5. Vodjen běše i k Pilatu,
A od njega k Irudu,
Ružen s užem si o vratu
Stoji pred njim na sudu.

6. Ah! što Isus tad podnese,
Tko bi mogô kazati,
Sve izreći nemože se
Niti perom spisati.

7. Tèrnjem krunjen, ružen běše,
Stojeć kèrvav na srědi;
Neima milih, da ga těše,
Već ga zloban puk gledi.

8. Osudu mu sudom prešnim
Izrekoše za glavu,
Da priprave očma grěšnim
Zabavu si kèrvavu.

9. Kad sva běhu naredjena
Na Golgotu da pojde,
Uze dèrvo na ramena
Na stratište ter dojde.

10. Ondě propet bi na križu,
I predade dušu svû
Otcu, kako knjige pišu,
I dovèrši muku tu.

11. Sunce běše pomèrčalo,
Nit je tada světlilo,
I bilo je ne za malo
Strahovito tavnilo.

12. Tad su mèrtvi iz grobovah
Opet živi ustali,
Jake stěne od zidovah
I pokrovi pucali.

13. Na strahote sad grěšnici
Ove što vi velite?

Vi ste mukah uzročnici:
Zato sad se kajite.

14. Da vam Isus sve oprosti
Što ste do sad sgrěšili,
I pustí vas u radosti,
Gdě bi Boga vidili.

III.

1. O grěšnici! sad je rěme,
Da pokoru činimo,
I sbacimo grěhah brěme
Ter Isusa dičimo.
Evo za nas on tuguje
I u ranah vas boluje,
Da se po njem lěčimo.

2. Evo čověk pun ljubavi,
Sve je u njem ljubljeno,
Da od pakla nas izbavi
Tražeć sèrce skrušeno!
O Isuse, sreće krilo,
Sve je u teb' krotko, milo,
Sve na ljubav nagnjeno.

3. Evo pruža svete ruke,
Da nas svakog zagèrle;
Za sve ljude tèrpi muke,
Koji za njim pohèrle. —
Muku njegvu da procěne
Grěšni život ter proměne,
Dok zaslužbe je vèrle.

4. O Mario, majko tuge,
Puna ti si milosti;
Mi smo uzrok grěšni sluge
Gorkoj tvojoj žalosti:
Kajemo se suze roneć,
Grěšno tělo već pokoreć —
Majko s sinom oprosti.

5. Vapijemo i želimo
Utěhu si i pokoj,
I zajedno svi velimo:
O ranjeni Isus moj!
Daj kroz rane tvoje ljute
Da u nebo po sve pute
Put otvoren bude tvoj!

IV.

1. Stala majka pod razpelom
Pod razpetim sinka tělom,
Zaplakala gorki plač,
Kan' da dušu tugujuću,
Razcviljenu, stradajuću,
Probode joj bridki mač.

2. Turobna li i pobjena
Bjaše ona preblažena
Majka sinka jedinog,
Kad jaučuć i cvileći
Vidje dragu kèrvcu teći
I pogubu čeda svog.

3. Tko će videć neplakati
Isusova kako mati
Gine s běde tolike?

Tko da s njom se nerazžali
Smatrajuć ju u pečali
S muke sina velike.

4. Vid'la ga je, gdě se poda
Za pogrěške svog naroda
Pod bič ljutom kèrvniku.
Sin joj mili, sin joj slavljen
Na umoru sam ostavljen
Dušu pusti veliku.

5. Mila majko, njege vrělo!
Daj stradanje tvoje cělo
Da me uz te razcvili:
Plam užeži sèrca moga,
Svoga ljubit Krista Boga
Da se meni omili.

6. Sveta majko! to izvoli:
Razpetoga težke boli
U sèrcu mi pomějštaj;
Sinka tvoga ranjenoga,
Koj pretèrpi za me mnoga,
Polu mukah na me daj!

7. Daj da s tobom suze lijem,
Da razpetog žalit smijem,
Dok mi traje život taj;
Da pod križem s tobom tužim,
Da se s tobom majko sdružim,
Jadikujuć do na kraj.

8. Děvo slavna nad děvami!
Budi sada milostna mi —
Pust' me s tobom plakati;

Daj da njegvu smèrt polučim,
Da njegove muke mučim,
Daj mi rane imati.

9. Da sam ranam tim urešen
I s razpela sav zanešen
Kèrvlju sina ponosan.
I od pakla tako ista
Ti me čuvaj, děvo čista,
Kada dodje sudnji dan.

10. Isukèrste! bude l' poći,
Po majčice tvoje moći
Poběde mi věnac daj!
Kada moje umre tělo
Da mi duša preveselo
U nebeski dodje raj!

V.

1. O Isuse, muku tvoju
Daj da spěvam, jer za moju
Dušu htěde ti umèrti,
Da odkupiš nju od smèrti.
Skupa. Isukèrste moj propeti,
Daj mi, za križ svoj presveti,
Da ja gorko zaplačem
I sve grěhe oplačem.

2. Gledaj moja dušo muke
Od kèrvničke ljute ruke:
Muke grěšna dušo za te
I za vas mu svět zadate.

3. Evo gledaj izranjena,
Na križ klinci pribijena,
Razadèrta i kèrvava:
Neima uda u njem zdrava.

4. Ali tko je uzrok tomu,
Da na dèrvu pogèrdnomu, —
Da u moru gorke bóli
Mèrtav glavu prignu doli?

5. Želiš dušo uzrok znati,
Zašto Isus ova pati?
Uzrok jesu tvoji grěsi,
Da na križu propet věsi.

6. Digni sèrca, uha gori,
Slušaj dušo, što govori:
Koja korist, kèrvi moje
Da za grěhe prolih tvoje? !

7. Evo! kad se tužim sada,
Koliko jih u grěh pada?
Svět u věčne muke vèrvi,
Koja korist moje kèrvi?

8. Koju od kèrvi korist imam?
Nove opet rane primam;
Ti od moga ovdě puka —
Ti si uzrok mojih muka'!

9. S Judom mene ti prodaješ,
Kad što krivom cěnom daješ;
Običajem krivim vežeš,
Da me opet k stupu svežeš.

10. Bludnost tvoja jesu biči,
A što grěšne tvoje rîči?

Kad proklinjaš, kada psuješ,
Na moj sveti obraz pljuješ.

11. Tvoj ogovor mene ruži;
Sèrdjba tvoja mene tuži;
A progonstvo iskèrnjega
Na me viče: propni njega!

12. Nenavidnost smèrt mi želi,
Kad se tudjem zlu veseli;
Kad sirotu ti pritišteš
Onda na smèrt mene išteš.

13. Lěnost na križ me pribija;
Proždèrlost mi žuč napija;
Kruna grěšno je mišljenje,
A sulica zlo želenje.

14. Ah! što sam ti učinio,
Čim li sam te uvrědio,
Da me ružiš, da me biješ,
I kad grěšiš još se smiješ?

15. Grěšna dušo, daj prosudi
Nezahvalna ter nebudi:
Da mi dobro zlim naplatiš
Ter pogèrdom ljubav vratiš.

16. Što mi rane s nova vrědjaš,
Kad mi grěhom mira nedaš?
Što mi opet smèrt zadaješ,
Kada grěhu grěh dodaješ?

17. Prosti, prosti, o grěšniče!
Sèrce moje tebi viče:
Sèrce moje otvoreno,
Da svoj plačeš grěh skrušeno.

18. Ali tko će od vas pèrvi
Primit korist moje kèrvi?
Ti li, koj se još sramuješ
Da grěh težki očituješ?

19. Ti li, koj se od mladosti
Nasladjuješ u bludnosti?
Il'u sèrdjbi još prebivaš?
Ili tudju stvar uživaš?

20. Tko će primit od vas pèrvi
Velu cěnu moje kèrvi?
Hod'te k meni svi plačući,
Suze za kèrv vratjajući.

21. Hod'te, evo ruke svete,
Da zagèrlim vas, razpete;
Da poljubim vas, kèrvavu
Umirajuć prignuh glavu.

22. Hod'te, dok još vrěme teče,
Da smèrt koga nepreteče;
Hod'te dakle sad skrušeni
S izpovědju pravom k meni!

VI.

1. Isukèrste sveti
Na križu propeti!
Kak'me žalost trapi,
K nebu duša vapi:
Kad u kèrvi plava
Tvâ ranjena glava,
I premodre ruke
Od tolike muke!

Plači dušo kod razpela,
Plači s muke spasitelja!
Gle kak' njegva mati
Polag milo tuži,
Za pomoć mu dati
K njemu ruke pruži
I zove: Gdě si sinko moj!

2. Dakle za te tužno
Janješce nedužno!
Takva je u cvětu
Ružica na světu:
Da dobro zlim vraća
I mukom trud plaća;
Da te on pogubi, —
Kog ti sèrce ljubi!
Plači dušo kod razpela,
Plači s muke spasitelja!
Kak' ga svět uredi.
Nebo se raztuži,
Otac Bog to gledi,
S neba ruke pruži
I zove: Gdě si sinko moj!

3. Ah vi putujući
Uz taj križ idući,
Plačte nad sramotom,
Světa tog grěhotom!
Da, kom nebo dvori,
Onog svět umori,
Kad razpè dobroga
Spasitelja svoga!
Plači dušo kod razpela,
Plači s muke spasitelja!

On ga pèrvi rani,
Kojeg on nahrani,
Spasiti nakani,
Kod svojih nastani,
Zaziva: Gdě si sinko moj!

4. Božji sin umira,
Nebo se podira;
Sunce, měsec gine,
Sav svět obstru tmine,
Nekriv i nedužan
Kad je smèrti sužanj,
Zemlja se potresa,
Ah! plaču nebesa!
Plači dušo kod razpela,
Plači s muke spasitelja!
Ter u sebi reci:
Teci suzo, teci!
Sèrce mi opeci,
Isusa obteci,
Dok rekne: Ti si sinko moj!

Uzkèrsne pěsme.

I.

1. Opet sunce světlost steče,
Isus ustà, kako reče:
Svi veseli dakle stojmo
I radostne pěsme pojmo.

2. Jer dojdoše sveti roci,
Što željahu stari otci:

Isus sužnjem raj otvori,
Grěhom Adam koj zatvori.

3. Isus smèrtju smèrt umori
Na golgotskoj mèrkoj gori,
Vrata paklu tu zatvori,
Nebo sužnjem on otvori.

4. Nebo, zemlja, zrak i more
Alleluja sad govore,
Jer uzkèrsnu odkupitelj,
Isus slavni naš spasitelj.

5. Svu od tuge obuzetu
Obradova majku svetu;
Živi sinak kad joj reče:
Neću umrět majko veće.

6. Grobu hiteć tri Marije,
Spaze sbilja, da ga nije —
Ondě, gdě je mèrtav bio,
I da j' sbilja oživio.

7. U haljinah stojeć běli'
Iz groba jim angjeo veli:
Neima njega: već tecite
Petru, braći to recite!

8. Gospodin je Isus veće
Uzkèrsnuo i preteče
U Galileu věrne čete —
I ondě ga vidět ćete.

9. Grozno cvili Mandalina
Što nenajde gospodina;
Al' se těši, kad joj reče:
O Marijo! neplač veće.

10. Učenikom Mandalina
Reče: vidih gospodina! —
Po tom Petra si pogledom
Usreći i druge redom.

11. Svi se dakle sad radujmo!
Uzkèrsnutje slavno štujmo!
Jer je ovo dan veselja,
Dan je našeg spasitelja.

12. Isus, božji Sin jedini,
Sa sobom nas sve sjedini,
Po sve věke da veliku
Proslavljamo tvoju diku.

13. Spasi vodjo čete svoje,
Što u robstvu grěha stoje;
Zmija sveza u okove,
Al' ti spasi nas robove.

14. Svako dakle sèrce vruće
Isusovo uzkèrsnuće
Neka slavi, jer proštenje
Grěhah nosi i spasenje.

15. Slavni vodjo, Isus mili,
Ti se dušam grěšnim smili,
Da nam tvoje oživljenje
Bude věčno na spasenje.

II.

1. Isukèrst nam slavni
Uzkèrsnù, a mrak tavni
I žalostni minu, —
Dan radosti sinu.
Alleluja.

2. Dan je sad veselja,
Dan je spasitelja:
Hvalu mu svi dajmo,
Radostno pěvajmo —
Alleluja.

3. Smèrtju smèrt nadvlada,
Neumèrli sada.
Ustade pun dike
I slave velike.
Alleluja.

4. Tri Marije idu,
I kad grobu pridu,
Angjeo jim kaže:
Neima, koga traže.
Alleluja.

5. Mandalena cvili
Da se sèrcu smili;
Cvili: dragi gdi je?
U grobu ga nije!
Alleluja.

6. Tko mi dragog uzè,
Pita roneć suze —
Eto glàs se čuje,
Sva se obraduje!
Alleluja.

7. Isus progovori;
Ona odgovori;
On: Mario! reče,
Ona k meštru teče.
Alleluja.

8. Isukèrst nam dade
Nauk, da imade
Svaki iz grěšnoga
Ustat groba svoga.
Alleluja.

9. O Isuse mili!
Nam se grěšnim smili:
Nepusti umèrti
Nam po grěha smèrti.
Alleluja.

10. A kad uzkèrsnemo,
Da glas tvoj čujemo:
Hodite svi k meni
U věke blaženi!
Alleluja.

III.

1. Na uzkèrsa dan toga
Sina Boga věčnoga
Skupa za svakom kiticom. Veseo glas uzdignimo,
Ter Isusa dičimo.
Alleluja, Alleluja!

2. Uzkèrsnuvši povoljno
Spasi ljudstvo nevoljno!

3. Slava poběditelju,
Našemu spasitelju!

4. Njegovom bo pobědom
Razstasmo se s bědom.

5. Radujte se kèrstjani,
Jer nas Isus obrani.

6. Satrě kletvu žalosti,
Pribavi nam milosti.

7. Grěha se okanimo
I život proměnimo.

8. Gorke smèrti o času
Pomiluj nas naš spasu!

9. Daj nam u raj dospěti,
Věkom tebe viděti.

10. Otcu, sinu bud' dika,
Duhu s njima velika.

Pěsme za prosne dane.

I.

1. Oštri sudče svih grěšnikah,
Mili Otče pokornikah,
Koj na nebu stanuješ,
Prětiš, karaš, miluješ:
Skupa. Bože, Otče od milosti,
Pokornikom grěhe prosti!
Naše molbe usliši,
Kugu, glad, boj utiši!
(Za svakom kitom.)

2. Pod tvojom nam vladom Bože
I zlo dobrim postat' može;
Jer što skrivi grěhota,
Tvoja ravna dobrota.

3. Ti sunčanu světlost, kišu,
K tomu daješ pomoć višu,
Vinogradi da rode
I poljane nam plode.

4. Kad od silnih kišnih vôda'
Svem' usěvu biva škoda:
Tvoja j' ruka to dala,
Naših mnogih rad zala'.

5. Zrak sunčani kad prevrući
Sve oborit i potući
Prěti žito po njivi —
Grěsi jesu tom krivi.

6. Kada munja i trěsk groma
Sěvne, tutnji, oblak loma,
Strah nas svakog nagoni,
Da se stvorcu pokloni.

7. Dok Josipa Egipt imà,
Ti si davo plodnost svima;
Al za sedam rodnicah
Sedam nastà gladnicah.

8. Dokle Akab kraljevaše,
Izrael vele tugovaše;
Jer tri i pol godišta
Neurodi ploda ništa.

9. Nikad kiša što nepàde,
Bog za kaznu puku dade,
Što štuje krive boge
I čini zloće mnoge.

10. A Ilija kad zamoli,
Tvoj blagoslov sidje doli:

Kišu dade pokornom'
Izraelu tad voljnom'.

11. Daj i nama milost naći,
Kad nas u zlo grěh navlači,
Grěšnim pako plakati,
Za grěhe se kajati.

12. Nedaj, Otče naš nebeski!
Da nas snadje glad pretežki;
Nedaj bolest ni kugu,
Vojsku, drugu il' tugu.

13. Neg' nebeskom daj lěpotom,
Blagoslova svog dobrotom,
Nas pomiluj i brani
I zlo svako odstrani.

14. Zato tvèrdim sa ufanjem
Na volju se svim predanjem
Tebi dati volimo,
Tvoj blagoslov molimo.

15. Blagoslovi vèrtle, njive,
Tèrsje, voćke i plodive:
Sve ostalo imanje,
Jer je tvoje sve danje.

16. Domovinu nam pomozi,
Nek se nitko njoj negrozi,
Nego mirom i srećom
Nadari ju sve većom.

II.

1. Smiluj se meni po velikomu
Sad milosèrdju Bože svomu!
Ja te razsèrdih, ja te pogèrdih!
Ja velikoga cèrvak Boga!

2. Ja te pogèrdih, i još me živa
Tèrpiš o Bože! tako kriva;
Još me pozivaš, milostju sivaš,
Da grěh poznajem, da se kajem.

3. Evo me Bože! smiluj se i prosti,
Smiluj se Otče od milosti!
Od gorke tuge, ja rěči druge,
Suze roneći, neznam reći.

4. Ja te uvrědih! ajme poznajem!
Zato se od sveg sèrca kajem;
Jer tebe Boga ja predobroga
Uvrědih tužan, ljubav dužan.

5. Zato se kajem, Bože mili,
Zato mi sèrce gorko cvili;
Jer se od svoga Otca Boga
Odmetnuh jadan, bludeć gladan.

6. Smèrt da me smače prije toga!
Neg' te uvrědih milog Boga;
Mèrzim na svako dělo opako,
Grěšno mišljenje, govorenje.

7. Volim umrěti, neg' te uvrědit
I put od sada grěšni slědit.
Život proměnit, pokoru naměnit
Za svoju zloću sada hoću.

8. Sad mi još prosti, Isuse propeti!
Ah prosti za pet ranah sveti';
U rani svojoj dopusti mojoj,
Da se još skruši, grěšnoj duši.

Na spasovo.

1. Kako krasno svèršuje se
O Isuse! život tvoj:
Preobražen vratjaš nam se
Na nebeski préstol svoj,
Da od onud svaki čas
U nevolji braniš nas!

2. Kano kad se dobri otac
Na daleki sprema put,
Skuplja tužnu děcu svoju
Oko sebe zadnji put,
Da se od njih razstavi
U otčinskoj ljubavi.

3. I ti, skupiv učenike,
Věrnu svoju děčicu,
Tužne vodiš van iz grada
Na maslinsku goricu;
Tužan sám, pun dobrote
Těšiš svoje sirote.

4. Poslědnji jim nauk daješ
I poslědnji blagoslov,
Pak u zraku gor nestaješ,
Da započmeš život nov
S desna otca u slavi,
Kôg na zemlji proslavi.

5. O živote! daj nam samo
Uvěk tamo težiti,
Od kuda ćeš jednoč doći,
Kad svět staneš suditi;
A života na kraju
Sastavi sve u raju!

Duhovske pěsme.

I.

1. Dojdi Duše presveti!
Pamet našu prosvěti
Zrakom višnje světlosti. *(opet.)*

2. Otče ubogih hodi!
Rajsko sunce izhodi,
Darovniče žudjeni!

3. Těšitelju premili,
Pomoćniče u sili,
Sladka naša razhlado!

4. Pokoju utrudjenih!
Razhlado upaljenih!
Těšitelju žalostnih!

5. Světlosti preblažena,
Puni sèrca nutèrnja
Svojih pravověrnikah.

6. Sve je bez teb' u tmini,
Nitko nije nevini
Bez tvê božje pomoći.

7. Kaljavo sve odnosi,
Što je suho, narosi,
Lěči, što je ranjeno.

8. Prigni što je dèrveno,
Ogrij što je studeno;
Sve, što manjka, naknadi.

9. Věrnim svojim dopusti
Sedam darah milosti,
Što se u te ufaju.

10. Nami daj po krěposti
Postić u neumèrlosti
Věkovite radosti.

II.

Prije propovědi.

1. Dojdi k nami duše sveti,
Sad će božja rěč početi;
Dojdi rajske iz visine
I prosvětli sèrcah tmine,
Da poznamo put istine.

2. Dojdi duše stvoritelju,
Čistih sèrcah ljubitelju!
Digni sve, što je nečisto,
Priredi si město čisto,
Proměni nam sèrce isto.

3. Dojdi zdenče od dobarah!
Uděli nam sedam darah:
Mudrost, razum, světovanje,
Bogoljubnost, jakost, znanje,
I grěhote strah najmanje.

4. Dojdi duše! da spoznamo
Krěpost tvoju i pěvamo:
S Otcem, Sinom prevelika
Od svakoga bud' jezika
Tebi uvěk čast i dika.

III.

1. Danas slavno svoje dělo
Slavno svèrši spasitelj;
Danas od njeg' obećani
Dojde Duh posvetitelj,
Duh, koj svetom svom milostju
Věčne uči istine,
Grěšne búdi, tužne těši,
Krěpi duše nevine.

2. U tri sata větar ljuti
Iz nenada dignu se;
Dom se trese, gdě od straha
Učenici kriju se;
U slici se plam - jezikah
Sveti Duh pokazuje,
Učenike čudotvornom
Milostju napunjuje.

3. I gle! kakve čudne stvari
Ruke božje stvaraju!
Slabim jakost, prostim mudrost
U jedan čas davaju.
Rěči božjih učenikah
Čudnovato děluju,
Hiljade jih prosta světa
Slušaju — i věruju.

4. Smiluj nam se, duše sveti!
Snidi dolě i na nas;
Um prosvětli, volju jači,
Krěpi sèrce svaki čas;
Daj nam ovdě Bogu služit
Věrom nadom i ljubavi;
A po smèrti nas sve sretno
U svôm carstvu sastavi.

Pěsme presv. Trojstva.

1. Ime štujem Trojstva presvetoga
Od sve duše i sveg sèrca svoga;
Jerbo sve što imam,
Ja od njega primam.
Odpěv. Budi vazda hvaljeno
Trojstvo sveto slavljeno.

2. Svemogućtvo Otca nebeskoga
Jest početak stvorenja svakoga,
Vàs svět izgovara
Da on sve postvara.

3. Bog sin s neba snidje od ljubavi,
Da naukom ljude sve popravi.
Njemu hvala budi
Vazda od svih ljudi'.

4. Bog Duh sveti sve nas prosvětljuje
I slabosti naše pokrěpljuje;
Bogat na darovi'
Trojstva kip je ovi.

5. U jedinom bivstvu pravog Boga
Tri su sobstva Trojstva presvetoga;
Digni od nas Bože
Sve, što hudit može.

6. Daj presveto Trojstvo duši mojoj,
Da po volji bude vazda tvojoj,
Dok joj život projde
Te u nebo dojde.

Tělovske pěsme.

I.

1. Svi jezici opěvajte
Čudo těla slavnoga;
Hvalu svetoj kèrvi dajte
Kralja puka svakoga,
Koju on u smèrtnoj bóli
Světu za odkup proli.

2. Od prečiste nam děvice
Dan i rodjen spasitelj;
Rěčju světu put pravice
Kaza mudri učitelj;
Stanje svomu žitju trudnom
Naredbom svèrši čudnom.

3. Za večerom stražnje noći,
S bratjom janjca blagujuć,
Čudo stvori njim na oči,
Janjca novog darujuć:
Za hranu jim dade svima
Sebe rukam' svojima.

4. Rěč pùt s nami da prebiva,
Rěčju kruh tělom stvori;
Kèrvlju njegvom vino biva,
Jer ga u kèrv pretvori.
U razuma toj slabosti
Věra sama je dosti.

5. Svetotajstvu dakle tomu
Ponizno se klanjajmo;
Novi zakon pram staromu
Izvèrstniji priznajmo.
Česa razum nedokuči
Tvèrda věra nas uči.

6. Roditelju, rodjenomu
Hvala, slava, poštenje;
A i od njih nam svakomu
S blagoslovom proštenje;
Duhu takodjer u svemu
Od njih izhodećemu.

II.

Hvali Sion kralja mira,
Hvali vodju i pastira,
Pěsmom sèrčnog iz vîra.

Hvali njega iz sve moći,
Jer dost' hvalit nî ga moći
Bez njegove pomoći.

Kruh bo nam se danas daje,
Od kog hrana svim postaje —
Za spas hrana naša je.

Ovaj kruh je dan za stolom
Za jestvinu apostolom
Za poslědnjom večerom.

Neka bude navěštena
Po svih stranah razglašena
Radost sèrca vatrena.

Jer se danas svetkovina
Slavi těla božjeg sina,
Našega gospodina.

Za večerom tad kralj novi
Novi zakon ustanovi,
Měnom stari sgotovi.

Novim měnja se starina,
Sěnu goni pak istina,
Světlom pèrši se tmina.

Za večerom što naredi
Isus činit zapovědi —
Njem' na spomen da slědi.

Sveti priměr mi slědimo,
Kruh i vino prinosimo,
Žèrtvom spasa tvorimo.

Kèrstjan znade věrom velom,
Da se kruh pretvara tělom,
A vino kèrvlju cělom.

Što se nezna i negleda,
Razum nek' se věri preda,
Jer biva preko reda.

U različnom ovom liku
Ti nevidiš božju diku,
Nego samo priliku.

Blaguje se pravo tělo
I pije se kèrvi vrělo
U dvě slike sve cělo.

Koj god tako prima njega,
Prima cěla, ne manjega,
U čestjci svega.

Prima dobar, prima zao,
Al' bi drugač sud izpao:
Věčni život il' pakao.

Primi l' jedan il' hiljada,
Jednak dio sve zapada,
Nit se priman razpada.

Smèrt zadaje on grěšnikom,
Život pravim pokornikom:
S tom se prima razlikom.

Kad se krušac razkomada,
Nedvoj, već se sěti tada,
Da je cělo sręd komada.

Nelomi se tu stvar sama,
Već se samo slika lama,
Čim se slikan nelama.

Evo kruh je angjeoski
Ljudem postao ovdě svojski,
Pravi kruh sinovski.

Njemu bjahu prava slika
Izak, mana jagodika,
Vazmen janjac prilika.

Dobri pastir, kruše živi,
O Isuse milostivi:
Daj nas po njem oživi!

Ti nas brani, ti nas pasi,
Ti nas stado svoje spasi,
Da ti slavu razglasi.

Ti, koj znadeš sve i ravnaš,
Neumèrle koj nas vladaš,
Ti potrebe naše znaš:

U svoju nas slavu zovi,
Da budemo tvî gostovi,
Věčna slava gdě slovi.

III.

1. Probudi se dušo moja
I jeziku snagu daj;
Sva mišljenja tašta svoja —
Sve nesveto sad na kraj;
Pěsni pěvaj od radosti
Spasitelju, i slavi
Věnac naših tih tajnosti',
Spomen věčne ljubavi.

2. Dan se strašan približuje,
Tvoje muke gorki sat;
Već nevěra zamke snuje
Za dušmanom te izdat';

A ti, spasitelju blagi,
Za neharna ta děla
Daješ nama spomen dragi
Svoje kèrvi i těla.

3. Srěd predragih učenikah,
Oko tebe sabranih,
Spas nosećih poslanikah,
Tebi dušom odanih,
Uzet kruh i kalež vina
Blagoslovi veleći:
„Evo tělo, kèrv nevina,
Kâ će za vas izteći."

4. Otajstvu se o čověče
Tolikomu pokloni;
To je kèrv, što za te izteče
I spasenje ti doni;
Tělo pravo, razapeto
Za proštenje grěhova',
Božanstvo je živo, sveto,
Ovo, věruj, dušo mâ.

5. Kad ti grěsi světlo lice
Božjeg kipa potamne;
Kad nevina te krivice
Hudog světa progone;
Ak' te težka žalost skuči,
Sdvojenje ti dolazi,
Ak' te kruta bolest muči,
Tašti svět te omrazi:

6. Uteci se dušo moja
K otajstvu presvetomu,
Gdě čistoće i pokoja
Blago 'zvire svakomu:

Pak si čista, pak si jaka,
Světu možeš odolit';
Lěk si našla, kojim svaka
Tuga može se odbit'.

7. O presveta kèrvi zdravo!
Zdravo tělo Jezuša;
O Božanstvo živo, pravo,
Klanja ti se mâ duša.
Ti si hrana bolestnikah,
Ti si radost turobnih,
Okrěpljenje ti grěšnikah
I utěha nevoljnih.

8. Isukèrste, prošnje moje
Nek posluhne milost tvâ;
Daj da kèrv i tělo tvoje
Bude ovdě krěpost mâ.
Izvedi me iz nizinah
Ovog' světa u věčni raj,
Gděno slavi Otca, Sina
S Duhom svetim nije kraj!

(Iz pěsmarice Stohl-Torbarove.)

IV.

Na provodu.

a) Postaja.

1. Amo dojdi sve stvorenje,
Pěvaj Bogu: svet!
Pěvaj spasu na poštenje
Neprestano: svet!
Isukèrste, u ovome
Otajstvu si prečudnome
Ti Bog, ti sám svet!

2. O nebesa, pčsme vaše
   Vrědnost pridajte,
Glasne danas pěsme naše
   Uzveličajte.
O angjeli, sa kraljicom
Majkom skupa i děvicom
   Sad zapěvajte.

3. Veličajte svi proroci
   I molite se;
Abrahame! sveti Otci
   Poklonite se!
Svega světa spasitelju,
Dušah vaših hranitelju,
   Veselite se!

b) Postaja.

4. Apostolski pěvaj sbore,
   Jer si ti pèrvi
Blagovao prije zore
   Těla i kèrvi
Na večeri janjca Boga,
Na čast milog meštra svoga
   Pred oltar vèrvi.

5. Zapěvajte mučenici,
   Nek' se Bog slavi;
Čast mu dajte spovědnici,
   Vi svědoci pravi;
Ponižene udovice,
Čisti děvci i děvice
   Pojte od ljubavi.

6. Sunce lěpšom světli zrakom
Suncu milosti,
Krušnim ovdč pod oblakom
Trojom světlosti.
Reci, neka měsec hodi
I na poklon zvězde vodi
K vrutku krěposti.

c) Postaja.

7. Cèrna zemljo, plodna mati,
Glasom prosbori;
Bogu dužnu daću plati,
Il' se raztvori!
Oholosti! od planinah
Do najnižjih tvîh nizinah
Sad se umori!

8. Svako stablo cèrne gore,
Listje zeleno,
I sve trave, izza zore
Cvětje rumeno:
Sad u věnce savijajte
I za poklon Bogu dajte
Svi umiljeno.

9. Lozo vinska, klasje žitno,
U presvetomu
Pilu koje j' nepopitno,
Kruhu živomu;
Drago klanjaj se kamenje,
Sěvaj zlato na poštenje
Bogu tu svomu.

č) Postaja.

10. Sinje more i ostale
Tekuće vode,
Izlěvajte Bogu hvale!
S vami nek' hode
Skot i ribe plivajuće
Još i ptice pěvajuće
Pod rajske svode.

11. Božjem ovdě veličanstvu
Poklonite se,
I po svojem tu dèržanstvu
Pomolite se.
Na prěstolu što sědite,
Kralju, koga nevidite,
Podložite se.

12. I vi zemlje gospodari
Izpovědajte:
Vaša dobra da su dari
Ovog, spoznajte;
Svi, što vojskom upravljate
I smèršena razpravljate,
Njemu čast dajte.

13. Svi oholi i svi jaki
Pred njim treptite!
Svi ubogi i nejaki
K njemu tecite!
Slava Otcu, slava sinu,
Slava duhu gospodinu;
Amen! recite.

V.

1. Sada krušnim pod oblakom
Vidim sunce sakriveno,
Koje světlom svojom zrakom
Ovdě sěva otajstveno.

2. Al' je čudna ljubav Boga,
Koj nas tako miluje,
Da nam sama sina svoga
Kèrv i tělo daruje.

3. Sada dakle dušo reci:
Zdrav Isuse poljubljeni!
I k njemu se ti uteci
Kano sinak izgubljeni.

4. Klekni dolě na kolěna
Ponizno se klanjajući,
Kano grěšna Mandalěna
Sèrce njemu darujući.

VI.

1. Svete svečanosti slavljem se slavile,
Sèrčne od radosti hvale se pojile!
Staroga nebilo, novim se stvorilo
Sèrce, rěči i sve dělo.

2. Poslědnje večere spomen se proslavi,
Kad Isus dà věre zalog i ljubavi
Sboru ljubimacah, janje i prěsnaca,
Tajnu starih otacah.

3. Po kipnom janjetu, jedjenu za stolom,
Tělo i kèrv svetu dade apoštolom,
Kako god jednomu, tako svakomu,
Bogatu dà i prostomu.

4. Dade gladujućim tělo na zasitak,
Dade žedjajućim kèrvcu za napitak,
Veleći: Primite! Blagujte i pijte,
Gostbom se mojom krěpite.

5. Tak' ovom prilikom žèrtvu tu naredi
I nju svetjenikom služit zapovědi:
Predanom da službom, milosti zasložbom,
Hrane sebe sa družbom.

Pěsme za svako vrěme.

I.

1. O Isuse, uspomena
Presladkoga tvog' imena
Kako puna je radosti,
Utěšenja i sladosti!

2. Nit izreći jezik ovo
Nit' izpisat može slovo;
Ona samo znade duša,
Koja sretna tebe kuša.

3. Ti si radost u žalosti,
Ti si sunce u tavnosti;
Više, neg' ja mogu želit,
Ti me možeš razveselit.

4. Za to cvileć sad se kajem,
Jer svět što je, jur poznajem,

Čim on više mene pita,
Tim je želja manje sita.

5. Sve imajuć, osim Boga,
Duša moja jest uboga:
Neima mira ni pokoja,
Bog je pokoj, ljubav moja!

6. Sèrce moje leti, cvili,
Da s' ukaže Isus mili;
Uzdišući moli, prosi,
Vapi, biser-suze rosi.

7. O Isuse! gdě si, kaži,
Tebe sèrce moje traži;
Tebe ob dan i u noći
Žele vidět moje oči.

8. Od zelenih meni gorah
Neběli se željna zora;
Dokle tebe neimam, prije
Zora meni zora nije.

9. Jasno sunce kad izteče,
Ono meni kano reče:
Gdě je tvoje željno blago,
Gdě je Isus, sunce drago?

10. Kad mi tamna noć dohodi,
Jer te sèrce nenahodi,
Ja dvostruko tèrpim tmine,
Jer mi Isus neprosine.

11. Ali što ja cvileć rekoh?
Kajući se tebe stekoh!
O Isuse! teb' uživam,
U milosti kad prebivam.

12. O živote sladki, mili,
Od mene se neodili;
Duša moja nije živa,
Ako tebe neuživa.

13. Ti me čuvaj, ti me krěpi,
Da me napast nezaslěpi;
S tobom hoću bit do smèrti,
S tobom hoću i umèrti.

II.

1. Jutrom odprem oči,
Slavim iz sve moći:
Hvaljen budi Isukèrste! *(opet.)*

2. Zvona se glas čuje,
Koji razglašuje:

3. On me k cèrkvi zove,
Gdě se glasno poje:

4. U cèrkvu stupit ću,
Tam Boga slavit ću:

5. Tam klanjam se Bogu
I sinu njegovu:

6. Pri svakom početku
Pěvam i svèršetku:

7. Kakvo je god dělo,
Ja slavim veselo:

8. Blagoslov dobivam,
Kad goděr zazivam:

9. Kad krěpim si tělo,
Tad hvalim uz jelo:

10. Ne samo pri jelu,
Već svakom pri dělu:

Hvaljen budi Isukèrste!

11. Tak kasno, kak rano
Zazivam zažgano:

12. Ak' tuga me svlada,
Zazivam si tada:

13. Ak' svět me omrazi,
Kroz usta mi izlazi:

14. U zlu i u bóli
Moje sèrce moli:

15. Moć pakla iznikne,
Kad čověk zavikne:

16. Kad dušu grěh kolje,
Tad reci još bolje:

17. Do neba visine
Zapěvaj s nizine:

18. Nek se od svih slavi
Sin višnjega pravi:

19. Svi Adama sini
Pojte u nizini:

20. Nek po svem světu glas
Čuje se svaki čas:

21. Kad dan se svèršuje,
Tad se još nek čuje:

22. Sve tmine nestaje,
Kad pěsma nastaje:

23. Duh spavajuć čuje,
Kad u snu 'zdihuje:

24. Od zemlje do neba
Sve neka zapěva:

25. Posvuda svak čověk
Hvali Boga navěk:

} Hvaljen budi Isukèrste!

IIII.

1. Isuse od slasti
Cvěte děvičanski!
Ljubav od sve časti,
Sine ti božanski!
Najveća dobrota
I sèrca milota:
Tvâ nas veže ljubav sveta.

2. Isuse presladki,
Od sunca sjajniji!
Tebe želi svaki,
Jer si najmiliji.
Slava si od neba,
Ljubezna potreba,
Koja duše oživljava.

3. Ljubavlju goriti
Pram tebi jest dika;
Za tobom hlěpiti
Jest krěpost velika.
Ti světlo pameti,
Dajući dar sveti,
Obraduj nas u žalosti!

4. Hvale te bez truda
Rajskih gor' u dvori'
Sveti, da svikuda
Glas pěsmah se ori.
A kada ja mučim,
Tad mukom se učim
Slavit tebe, jer si vrědan.

5. Neima milijega
Od Boga smožnoga,
Nit' je što sladjega
Od sina božjega:
Nit razum doseći
Nit jezik zna reći
Što je ljubav, Bog ljubeći?

6. Sveti s' veselite,
A s njimi vi ljudi
Kralja pozdravite
Iz dubine grudi':
Isusa ljubite,
Ljubav mu vratite,
K njemu u zaklon hèrlite!

7. Dobri spasitelju!
Na dan on trepetni
Čuj jedinu želju:
Grěhe s uma metni!
Učini dionike
Nas nebeske dike,
Daj tebe slavit u věke.

IV.

1. Blagi Bože, ljubav moja,
Od sveg' sèrca ljubim te;
Ljubim, jer si Bog jedini,
Vrědan da te tvoji sini
Ljube u dobru i bědi,
Dèržeć tvoje zapovědi.
Blagi Bože, ljubav moja,
Od sveg' sèrca ljubim te. } opet.

2. Blagi Bože i t. d.
Ta mi ljubav dušu muči,
Što se od tebe često luči;
Porad tebe, ne rad sebe
Žalim što poružih tebe.
Blagi Bože i t. d

3. Ah moj Bože, što učinih,
Kad te grěšeć uvrědih?
Sve sam dobro ostavio,
Zlo najveće prigèrlio.
Ah oprosti, izpovědam
Zloću svoju, bolan prêdam.
Ah moj Bože i t. d.

4. Grěšniku mi grěhe prosti,
Od zla svakog čuvaj me;
Od sad volim u smèrt iti,
Nego tebe uvrěditi.
Tebe ljubim, rad ljubavi
Grěšnika me neostavi.
Grěšniku mi i t. d.

5. Volim umrět nego grěšit,
Stvoritelju ljubezni!
Da te ljubim, ti me stvori,
Otče stolujući gori;
Pravedna je kazna tvoja,
Jer je mèrzka zloća moja!
Volim umrět i t. d.

6. O presladki Isukèrste,
Od sveg' sèrca ljubim te;
Jer si mene ti ljubio,
Kad si za me kèrv prolio;

Od ljubavi mene tužna
Pomiluj me svoga sužnja!
O presladki i t. d.

7. Volim umrět, nego grěšit,
Spasitelju ljubezni;
Jer grěšeći stvor neljubi,
Nego svetu milost gubi.
Primi suze okornika
I pomiluj pokornika.
Volim umrět i t. d.

8. Volim umrět i t. d.
Koj si za me žèrtvom pao,
Za hranu se meni dao:
Za uzdarje sve ti bilo:
Sam ja i sve meni milo.
Volim umrět i t. d.

V.

1. Ja věrujem, ja se ufam,
Bože dragi ljubim te;
Kèrstjanin se imenujem,
Zato ono sve věrujem,
Što nam sveta cèrkva mati
Zapověda věrovati.
U toj věri, u ufanju
I ljubavi krěpi me.

2. Ja věrujem i t. d.
Ja věrujem u jednoga
Otca, Sina, Duha Boga,
Kog' u Trojstvu božja prava
Jedna narav je i slava.
U toj věri i t. d.

3. Ja věrujem i t d.
Ja věrujem, da jedini
Bog Sin čověk se učini.
Da nas spasi, sidje doli,
Svû kèrv svetu za nas proli.
U toj věri i t. d.

4. Ja věrujem i t. d.
Ja věrujem, da na svomu
Sudu hoćeš ti strašnomu
Dobrim nebo darovati,
A zle uvěk pokarati.
U toj věri i t. d.

5. Ja věrujem i t. d.
Ja věrujem, jer sva ova
Ti istino očitova;
Ti mudrosti sveznajuća,
Prevarit nas nemoguća.
U toj věri i t. d.

6. Ja věrujem i t. d.
Ja se ufam dar milosti
Isusovoj po vrědnosti,
Da prostivši grěhe moje
Kraljestvo mi dadeš svoje.
U toj věri i t. d.

7. Ja věrujem i t. d.
Ja se ufam, jer budući
Da si ti Bog svemogući
I Bog věrni, izpunjavaš
Sve, što god nam obećavaš.
U toj věri i t. d.

8. Ja věrujem i t. d.
Ljubim tebe, jer si blago
Neizměrno i predrago;
Od ljubavi o! da tvoje
Raztopi se sèrce moje.
U toj věri i t. d.

9. Ljubim tebe Bože, ljubim,
Od sveg sèrca ljubim te!
To u vrěme smèrtnog danka
Želim pěvat bez prestanka;
I kad sèrce skroz sagnjije,
To u prahu nek' se štije:
Ljubim tebe Bože, ljubim,
Od sveg sèrca ljubim te!

VI.

Na čast sèrca Isusova.

1. Nebeskog' iz dvora
Poslědnji světu dar
Ukaže nam od skora
Bezměrne cěne stvar:
Skupa. U věke hvaljeno,
Od sèrca ljubljeno,
Po svemu budi světu
Sèrce Isusovo!

2. O oštre tèrnja struke!
O smèrtni koplja kraj!
Njemu zadaste muke,
Nam otvoriste raj!

3. U njemu ljubav draga
Spasitelju gori

I neizměrnog blaga
Nam haznu otvori.

4. Iz njega Isus děli
Nebeske krěposti;
Iz njega potok cěli
Izhodi milosti.

5. U rani probijenoj
Ti dušo moja stoj,
Pak zmiji prot' paklenoj
Dobit ćeš slavan boj.

6. Žestinom tvog plamena
Isuse grij nas sám,
I tvèrdje od kamena
Raztopi sèrce nam.

7. Sačuvaj nas nevine
Za ljubav sèrca svog;
Daj doći bez krivine
U dvore otca tvog.

VII.

1. Pěvajmo bratjo kèrstjani!
Pěvajmo pěsmu veselo,
Isusu, sinu božjemu,
Svojem milom spasitelju.
Pripěv. O slavno vrělo ljubavi!
Isus spasitelj premili!
O sèrca ljubav goruća,
O živi zdenac milosti!

2. Tko želi biti utěšen
U svojih tugah, nevoljah,

K Isusu neka pristupi,
K njegovu sèrcu presvetom.

3. Slušajte, kako milostiv
Nevoljne k sebi dozivlje:
Dojdite k meni žalostni;
Dojdite, da vas utěšim.

4. O sèrce! svetih veselje!
Ufanje naše najveće,
Rane nam grěhah ozdravi,
A sèrce novo postavi.

5. Isuse, sladka ljubavi,
Tko ganu tebe nevina,
Da tvoje sèrce presveto
Sulica kruta probode?

6. Ljubav te tvoja podtaknu
Žestoku podněti ranu,
Da, Adam novi, povratiš
Što stari grěhom izgubi.

7. Nemojmo dakle grěsima
Isusu sèrce vrědjati;
Iskreno svi mi nastojmo
Ljubav za ljubav vratiti.

8. U sèrcu blagom Isuse
Ti nas sahrani do jednog,
Da ovdě milost obilno —
Slavu imamo na nebu.

(Pěva se kao pripěv.)

9. Budi poklon, čast i hvala
Isusu sinu božjemu,
S Otcem i Duhom presvetim,
Trojstvu preslavnom u věke. *(opet.)*

VIII.

1. Častimo te križu sveti,
Tvèrda postelj Isusa;
Bit ćeš jednoč nam světliji
Nego zvězda danica.
Ustma, sèrcem častimo te,
Sveti križu Isusov.

2. Križu! spomen njegve muke,
Spomen njegve ljubavi!
Svim, što dižu k tebi ruke,
Sretan život pribavi.
Ustma i t. d.

3. Na tèrpljenje krěpostnoga,
Na pokoru grěšnika
Nukaš križu ti svakoga,
O utěho velika!
Ustma i t. d.

4. Kod žalosti i veselja
Križu bud' nam zastava,
Kâ nas věrne k Bogu pelja
Prěko světa lukava.
Ustma i t. d.

5. Da vidimo tvoju světlost,
Kad nam dojde smèrtni čas,
Imajući božju milost,
Kad nas zovne njegov glas.
Ustma i t. d.

Pěsma na čast bl. děv. Marije.

I.

1. Majko děvo ti jedina
Prava mati božjeg sina;
Ti jedina děvice
Bez iztočne krivice:
Skupa. Tebi sèrce naše cvěli,
Blagoslov nam svoj uděli
O Marijo, dan i noć
Budi nama u pomoć.
(Za svakom kitom.)

2. Majko božja, koja zvati
Dostojiš se naša mati,
Za nas brigu nositi,
Sina za nas prositi:

3. Pogledaj nas sa visine
Tužne kćeri, tužne sine;
Vidiš i znaš ti bolje
Naše majko nevolje.

4. Ah! od nas se neogluši,
Pomoć tělu daj i duši;
Jer tko će nas pomoći,
Ak' odvratiš ti oči?

5. Sèrdjbu sinka svog' odvèrni,
Milosèrdno zaogèrni
Nas nevoljne sirote
Plaštom svoje dobrote.

6. Ah za sinka svoga ime
Nas pomiri majko s njime!

Da po tvojoj milosti
Sve nam grěhe oprosti.

7. Budi nama vazda mati,
Daj pod tvojim plaštom stati,
Tebi majci služiti,
Tebe majku ljubiti.

8. Na čas smèrti nas pohodi,
Ter tad plaštom nas zaodi;
Tada sladka děvice
Primi naše dušice!

II.

1. Majko božja čudotvorna,
Zdravo zvězdo vele zorna,
Tvoje oči na nas vèrzi,
Prošnje naše neodvèrzi:
Skupa. O Marijo brani nas!
U žalosti, u bolesti, svaki čas.

2. Milost svoju k nam obrati,
Budi vazda naša mati;
Kugu, vojsku, glad zabrani,
U pokoju nas sahrani.
O Marijo i t. d.

3. Sjajnom krunom okrunjenà,
Od Boga si nakitjena;
Moli za nas sinka svoga,
Za grěh světa propetoga.
O Marijo i t. d.

4. Majko, vrutak od sladosti,
Děvičanski cvět radosti:

Daj krěposti svoje slědit,
U napasti daj pobědit.
O Marijo i t. d.

5. Kad svět nečist pamet smeta
Daj nam pomoć děvo sveta;
Silu vražju svu satari,
Da nam duše nepřevari.
O Marijo i t. d.

6. Kad ostavi duša tělo,
O Marijo blago cělo
Ti nas onda blagoslovi
Ter u krilo k sebi zovi.
O Marijo i t. d.

III.

1. Zdravo o Marijo!
Zvězdo mora jasna,
Mati božja častna:
Čista uvěk děvo!
Primiv pozdravljenje
S angjelove rěči,
Mirom svedj usreći
Eve pokolenje.

2. Sužnje oslobodi,
Slěpim luč neskrati;
Zlo od nas odvrati,
Dobrom nas pohodi.
Majkom se pokaži,
Molbe naše nosi
Sinku, da jih, prosi!
Milostno uvaži.

3. Angjelska kraljice,
Radost i utěha
Čuvaj nas od grěha,
Štiti od krivice;
Čist nam život steći,
Daj preminut srećno,
Tam blaženstvo věčno
Isusa gledeći.

4. Slava presmožnomu
Svega stvoritelju;
Slava spasitelju
Sinu jedinomu;
Slava budi i dika
I Duhu svetomu –
Bogu trojednomu
Uvěk prevelika.

IV.

1. Marijo! o mili glas,
Sladko ime za sve nas — Marijo!
Ime tvoje kad čujem,
U sèrcu se radujem — Marijo!
O Marijo! tebe sámu
Želim uvěk hvaliti
I pred svakim slaviti — Marijo!

2. Od sunca si světlija,
A od zvězdah sjajnija — Marijo!
Ponizno te hvalimo,
Od sveg' sèrca slavimo — Marijo!
O Marijo! jerbo milost
Po tebi nam daje se,
Od tvog sinka šalje se — Marijo!

3. Ime tvoje kad čuje,
Koji tebe poštuje — Marijo!
Čuvaj od zla onoga
I od grěha smèrtnoga — Marijo!
O Marijo! moli sinka,
Da nam grěhe oprosti,
Naše duše očisti — Marijo!

4. O nebeska ružice,
Angjeoska kraljice! — Marijo!
Utočište grěšnikah
I pomoć nevoljnikah! — Marijo!
O Marijo! rajska vrata,
Moli sinka ti za nas,
Sada i na smèrtni čas. — Marijo!

V.

1. Pod obrambu pritecimo
Majke svake svetosti;
Da ojači nas molimo,
Te svladamo napasti;
Jer je věrna zaštitnica
U svetoj nevinosti;
Koga štiti ta děvica,
Ostaje u krěposti.

2. Kada tělo koga smeta
I vabi na grěšenje,
Tad mu majka neba svet
Dodaje pokrěpljenje:
Sva krěpostna i presveta
Presvetog zaručnica
Duha, bez grěha začeta,
Sviuh nas pomoćnica!

3. S uzhitjenjem nju motreći
U věrnosti slědimo;
U čistoći nju doteći
Postojano gledimo.
Děvojačkoj u svetosti,
Kû od mala ljubljaše,
Jeste cvala u krěposti
I nju čistu čuvaše,

4 Mladeži daj nastojati
U svetoj nevinosti;
Dostoji se pomoć dati
Prot svakakoj napasti.
O prevěrna božja mati!
Dojdi svakom u pomoć,
Da u dobru obastati
Mladež može dan i noć.

5. Zaručnica kâ si bila
Josipa prečistoga;
Kâ si postat zaslužila
Mati Boga jakoga:
Občuvaj nas u věrnosti
Božja majko svaki čas;
Na umoru daj milosti,
U raj k sebi primi nas.

VI.

1. O Marijo! majko mila,
Svoju děcu brani nas,
I od grěha nas nemila
Věrno čuvaj svaki čas;
Dar izprosi božji nam,
Koj pribavi sin tvoj sám.

2. Ah! tužni smo mi grěšnici,
Zlo činimo ravno rad;
Al' smo děca milostnici
Tebi majko još i sad.
O smiluj se, daj nam dar,
Da žalimo za grěh bar.

3. O Marijo! moćju svetom
U napasti uz nas stoj!
Ter sa zmijom, tělom, světom
Pomozi nam biti boj!
Poslě boja u raj svoj
Nek nas pusti sinak tvoj.

4. Ako kazna nas pohodi:
Bolest, kuga, rat i glad:
Dojdi majko! oslobodi
Domovinu našu tad.
Čuj molitve naše glas,
Brani puk kèrstjanski vàs.

5. O Marijo! puna dara,
U pomoći nama bud'!
Duši, tělu da nam kvara
Nenapravi zlotvor hud.
Pomoz' još u sgodan čas
Ti milosti majko nas.

6. Ti nas majko vodi gore
U Isusov lěpi stan,
Gore u nebeske dvore,
Gdě danuje věčni dan;
Jer je s njim i s tobom tam
Prava domovina nam.

VII.

1 O pruži mile ruke,
  Kad žitja tone brod;
Kroz slape težke muke
  Olakšaj nam brodu hod.
Što je zvězdá kormanu,
Tvoj kip budi kèrstjanu:
  Marijo, o Marijo, čuj!

2. Ti mila golubice!
  Daj sreću zemlji svud;
Daj njive i gorice
  Da plodom plate trud;
A nedaj da tko strada
Od ubožtva i glada.
  Marijo, o Marijo, čuj!

3. Kad ovili i jauče,
  A nezna pomoć nać;
Sirote kad se muče
  I gorki plaču plač,
Kad bolan neima lěka
Bez nade još čověka:
  Marijo, o Marijo, čuj!

4. Od Boga milost prosi,
  Da nam mir dade svoj,
Koj ljubav, slogu nosi,
  A tare svadju, boj!
Pred tobom majko blaga
Da smo svi bratja draga —
  Marijo, o Marijo, čuj!

5. O vodi preko mora
Nas u svoj mili stan,
Gdě svitje željna zora
I mira věčni dan.
Nek se brod vozi kraju,
Pram lěpom neba raju —
Marijo, o Marijo, čuj!

6. Gdě pravoga života
U sjaju život sjá,
I višnja nam milota
Gdě věčni život dá:
O vodi na visine,
U neba nas miline —
Marijo, o Marijo, čuj!

VIII.

1. O děvo blažena,
Puna milosti!
I kralja uzvišena
Zaručnico ti!
Premila děvice,
Ravnaj život taj,
Nek oči děčice
Tvoj prosine sjaj.

2. Na nebu se sěva,
Kad se smèrkne noć,
Sva u zvězdah děva,
Kô měseca moć.
Srěd neba vèrhunca
Titra ljubki plam,
I lěpši od sunca
Dan osvane nam.

3. Děvo, kad u tug
Duša plače plač,
Bud' joj měsec drugi,
Nemoj tužnoj zać.
Děvo, sunce budi,
Kad zavrije strast,
Kad naslادom grudi
Uzbuni napast.

IX.

1. Danak svaki božjoj majki
Dajmo vrědno poštenje;
Njeni dani poštovani
Nek nam dadu ufanje.
Promislimo, izvisimo
Čudne děve vèrline,
Slavimo ju, dičimo ju
Sbog nebeske višine.

2. Svak od slasti neka časti
Majku božje milosti;
Nju zovimo, zamolimo,
Da nas rěši propasti;
Jer izprosit, nam donosit
Božju milost dostoji,
Ta děvica i kraljica
Nas prosvětlit nastoji.

3. Složno dajmo opěvajmo
Njezine izvèrstnosti;
Jer zasěde i sve běde
Čuva nas po milosti;
Neprestano, kasno, rano
Kraljicu pozdravljajmo,

U zdišući, nju štujući,
Hvalu za dar davajmo.

4. Neka hvali velik, mali,
Majku věčne istine;
Neka diči, prem dostići
Njoj nemože vèrline.
Na to věra sama těra
Svakoga pobožnika,
Da ju diči, ak' postići
Želi blaga velika.

5. Ti najveća ženah sreća,
Majko sretna i vesela,
Milovana, odabrana,
Na prěstol si zasěla.
Dobrostivo, milostivo
Čuj nas svoga s prěstola!
Grěšne štiti, daj odbiti
Duha zloga, ohola.

6. Zdravo děvo! Ona evo
U raj će nas voditi,
Kû prevare zmije stare
Nemogahu smutiti.
Ženo znana, poštovana,
Lěpa kćeri Davida;
Zvězdo rana, odabrana
Prije sunca i vida.

7. Najveć molim, nad sve volim
Da mi pamet, razum dáš,
Da dostojno i postojno
Jezik te opěva naš.
Premda znadem, da imadem
Usta grěhom nečista,

Ipak rěči ću doteći,
Da te slavim, prečista.

8. Ti prečista krěpost ista
Liljan sve nevinosti!
Ljubovnike dionike
Čini neba radosti
Daj činiti, beseditì
Kroz te Bogu na slavu;
Slugam věrnim i presměrnim
Daj okrěpu nam pravu.

X.

1. Marijo, Marijo! ti mila ljubice,
Ti čudna ružice,
Bez tèrnja svakoga — Marijo!
Ti liljan prečisti,
Neimade ni isti
Raj cvětka takvoga: Marijo!

2. Marijo, Marijo! od sněga čistija,
Od zvězdah světlija,
Radostna danice, Marijo!
Suncem ogèrnjena,
Zvězdam' okrunjena
Nebeska kraljice, Marijo!

3. Marijo, Marijo! ti zoro ljubljena
Světa izgubljena,
Sunce od milosti, Marijo!
Ti nam na pomoći,
Mésec u pó noći
Nekratiš světlosti, Marijo!

4. Marijo, Marijo! koji te polazi,
Od tebe odlazi
Pun sladke radosti, Marijo!
Jer mu je svanulo,
Sèrce odlahnulo
Od gorke žalosti, Marijo!

5. Marijo, Marijo! tko te u nemoći
Proseći pomoći
Ufano pozdravlja, Marijo!
On, tebe zazvavši,
Zavět prikazavši,
Bez lěka ozdravlja, Marijo!

6. Marijo, Marijo! tko dane milosti
Po tvojoj krěposti
Počima brojiti, Marijo!
On môra kapljice
I zemlje travice
Misli izbrojiti, Marijo!

7. Marijo, Marijo! slěpi vid imaju,
Němi ti pěvaju,
I hromi prohode, Marijo!
Kljast nosi svěćicu,
A mati děčicu:
Svi pomoć nahode, Marijo!

8. Marijo, Marijo! nije se našao
Ni s puta sašao,
Kog bi ti odbila, Marijo!
Ruku si prignula,
Tugu mu dignula
I milosti darila, Marijo!

9. Marijo, Marijo! ti znaš, što prosimo
Što li podnosimo:
Možeš li gledati, Marijo!
I svojim ljubljenim,
Na pó izgubljenim,
Pomoći nedati, Marijo!

10. Marijo, Marijo! za nas si postala
Mati i ostala
Zajedno děvica, Marijo!
Na nas se ogledaj,
Milo nas pogledaj,
Tvoja smo děčica, Marijo!

11. Marijo, Marijo! majku zazivamo,
Suze prolěvamo,
U naših nevolja', Marijo!
Nek suze govore
I nas zagovore
Kod tvoga prěstolja, Marijo!

12. Marijo, Marijo! što se smutjujemo,
Kad majke čujemo
Ime radostivo, Marijo!
Ti naša obrana,
Štit i sahrana
Jesi milostivo, Marijo!

13. Marijo, Marijo! što hoćeš prositi,
Možeš izprositi
Po svojoj vrědnosti, Marijo!
Biče ukloniti
I nas zasloniti
Zaštitom milosti, Marijo.

14. Marijo, Marijo! ti nas od pogora
Čuvaj i pomora,
Od ognja kužnoga, Marijo!
U polju i doma
Od krupe i groma,
Od glada tužnoga, Marijo!

15. Marijo, Marijo! daj slavno procvasti,
Po svojoj oblasti,
Puku slovinskomu, Marijo!
Světlo se glasiti,
Světlost pogasiti
Měsecu turskomu, Marijo!

16. Marijo, Marijo! još jedno prosimo,
O da izprosimo
Po tvojoj krěposti, Marijo!
Nemoj uzkratiti
Na nas obratiti
Očijuh milosti, Marijo!

17. Marijo, Marijo! u smèrtnoj bolesti
Daj srcćno provesti
Čas skradnjeg vremena, Marijo!
Da se nesmutimo,
Da pomoć ćutimo
Od tvog imena, Marijo!

XI.

1. Zdravo, o ufanje světa!
Děvo krotka i presveta,
Puna svake ljubeznosti
I nebeske sve krěposti.

2. Sveta Isukèrsta mati
Vrědna bila si postati,
I bez muža majka biti,
Sina Boga odgojiti.

3. O angjelska ti kraljice,
Svih grěšnikah zaštitnice,
Těš' grěšnika, koj sam Boga
Uvrědio sina tvoga.

4. Molim tebe, majku Boga,
Od sveg sèrca skrušenoga:
Opravdaj me kod svog sina,
Jer moguća si jedina.

5. Ogrěših si dušu tužnu,
U nemilost padoh ružnu;
Nepreziraj majko svoga
Mene sina pokornoga.

6. Budi trepet sèrca moga,
Da se bojim ikad Boga
Kakvim grěhom uvrěditi,
Više neg' sve izgubiti.

7. U věri me i ufanju,
U ljubavi, ponašanju,
Usavèrši majko mila:
Ti mi u tom uzor bila!

8. Ružo čudne od lěpote,
Majko stalne od dobrote,
Moli sinka, za zasluge
Tvoje da nam prosti duge.

9. Da izbavi nas iz toga
Boja ljutog i věčnoga;

Gdě me napast ovog světa
U grěh vabì, pamet smeta.

10. Pomiluj nas rad tvog mnenja,
Da si mati utěšenja;
Pomiluj nas nevoljnike,
Slabe svoje ljubovnike.

11. Kad nam dojde čas umora,
Sačuvaj nas tad zlotvora;
Dojdi, dojdi zaštitnice!
U raj vodi nas, děvice!

XII.

1. Zdravo zvězdo mora,
Majko čudotvora!
Děvo svedj prečista,
U raj vrata ista!
Pozdrav si prijela
Ti od Gabrijela.
Mir nam nosi děva,
Koj pomuti Eva.

2. Oduzmi grěhotu,
Prosvětli slěpotu,
Svako zlo odnosi,
Sva dobra izprosi;
Ukaži se mati,
Da nam sin tvoj dati
Dostoji milosti
Rad tvoje vrědnosti.

3. Děvo izvanredna,
Krotka i pravedna,

Krotke nas učini
Ter da smo nevini;
Od grěha nas brani,
Ravnaj, vodi, hrani!
Da svedj u krěposti
Zavrědimo milosti.

4. Živět u čistoći,
Daj u nebo doći,
Da se veselimo,
Isusa hvalimo;
Zlo od nas odvrati!
Budi naša mati;
Moli majko za nas
Sad i na smèrtni čas.

5. Daj da s svimi sbori
Slavimo u dvori'
Rajskih uvěk Boga,
Od věka smožnoga.
Otcu budi dika
I Sinu velika
I Duhu svetomu
Trojstvu u jednomu.

XIII.

1. Smožna, odičena,
Lěpo izvišena,
Draga! ljubljena gospa;
Ljubavi zadavek
Žèrtvujem ov navek:
Duše krěposti s tělom, Marija!
Život ti izručam
I sve preporučam.

Primi, ah primi, štogoder imam,
Marijo mila, ja te zazivam.

2. Ti puna si dike,
Od grěha prilike
Čista Marijo! děvice svigdar.
Ni tvojoj smožnosti,
Nebeskoj svetosti
Nem're manjkati svèršenost nigdar.
O cvětu milosti,
Božanske krěposti;
Děvo Bogom čudno uzvišena,
Dostojna mati Boga učinjena.

3. Čistu od grěha,
Sve čudo lěpote,
Otac nebeski uzè te za kćer;
I k tomu božji sin,
Svih stvarih gospodin,
Tebe za svoju izabra mater;
Da čast tvoje dike
Spuni prevelike,
Duh sveti tebe je zaručio,
Kak' Bog od věka je odlučio.

4. O gospo ljubljena,
U nebu slavljena!
Gdě srěd sborovah angjelskih sědiš:
Ti si svih kraljica
I ravnateljica;
Neba i zemlje kraljestvo dèržiš;
Sborovi angjeslki
I sav dvor nebeski
Glasom popěva veselim tvû čast,
Presmožnu tvoju slaveći oblast.

5. Ah mati milosti,
Zrok naše radosti,
K tebi kričimo sad i svaki čas;
Jer si pomoćnica
I zagovornica:
Tužne u bědi nezapusti nas;
Kad smèrtni udre sat,
Uz nas dostoji stat;
U nebo nas uvedi, da Boga
Vidimo s tobom i Sina tvoga.

XIV.

1. O Marijo, sladki su mi časi,
Kad se sveto ime tvoje glasi;
S tvog imena sva se radja slast,
S njim se diže po svem světu
Slava tvâ i čast.
Stan je Božji usrěd sèrca Tvoga,
S tog si majko! stanak sèrca moga!
Sèrce sveto, dana ti je moć,
Da kud sine sunce tvoje,
Gine grěha moć.

2. O Marijo! mila moja nado!
Duša moja misli na te rado;
Jer miline neima takve svět,
Kak prečistog sèrca tvoga
Jest u raju cvět!
Što na zemlji jesi se rodila,
Tim se vidiš s kèrvi naše mila!
Uz to sveta ljubav sèrca Tvog
Zaufano k tebi diže
Čuvstva sèrca mog.

3. Sèrce tvoje sladko pomiluje,
Komu vidiš sèrce da tuguje;
Ti podižeš, koj te ljubi, u raj,
Kano majka děte svoje
U svoj naručaj.
O Marijo! poplavica s oči'
Teče suzah, koje sèrce toči;
Jer sve veće svět taj radja zlo:
Ljubav strada: — majko draga,
Mila Marijo!

4. Nu što čuje tužna moja duša,
Kô da blažen glas iz neba sluša:
Ah neplači, jer te ljubim ja!
Ah neplači děte moje!
Věk ću biti tvâ!
Samo slědom slědi sinka moga,
Od kolěvke do puta križnoga!
Ljubav njegva nek' je u sèrcu tvom!
Jer najsladji dar je ljubav
Dragom sinku mom.

5. Još s propela rěč k mom sèrcu ori,
Koju ljubav njegva izgovori:
Primi majko učenika mog!
U Ivanu sav svět primi
Sad za sinka svog!
Tim uz rěči: „Otče njim oprosti,"
Pokorniku dade znak milosti,
I poviče: „Zašt' me u taj čas
Bože ostavljaš?" kad zažedja
Svega světa Spas.

6. Još poslědnju octa kâp popije,
Čim spasenja stražnji sat izbije,

Tada reče: „Dovèršeno je!“
„Otče duh moj preporučam
Sad u ruke tvê!“
To izusti, dušu ter izpusti,
Umirući s ljubavjom u usti';
O blaženo sèrce sina mog!
Tko tak dobar može biti,
Van jedini Bog!

7. Dakle majko! ljubav ustanovi,
Nas po duhu sina svog ponovi,
I več onda neostavi nas,
Neostavi majko draga
U nijedan čas!
Tako uzdah svaki nas utiši
I poslědnju suzicu izbriši!
Svud ah! svud obrati grěšnike,
Da u nebo svi zadjemo
Slavit sèrce tvê.

Pěsme na čast svetin

I.

Na dan apoštola.

1. Propetomu hvale dajmo,
Jer neprestà nas ljubiti;
Apoštolah jer imamo
Sbor za njega uzòriti:
Po njih uči on istinu,
Pravdu, ljubav uči svetu;
Sreća věčna po njih sinu
Nevoljnomu tomu světu.

2. Proslavimo apoštole,
Isusove poslanike,
Što podněše ljute bole
Tražeć meštru učenike:
Oni svoje ostaviše
Věrno slědeć Propetoga
I svět tavni prosvětliše
Učeć štovat pravog Boga.

3. Svi narodi već sad vide,
Nauk po njih da imaju,
Što ga Isus s neba skide,
Věrni po njem da s' ravnaju.
Njima hvala na svih trudi',
Na nauku i ljubavi
Od svakoga věrnog budi,
Jer se tminah svět izbavi.

4. Svete rěči na sěmenu,
Koja i nas prosvětljiva,
I kèrstjanskom na imenu
Neka njim svět zahvaljiva;
Pravi zakon k' tom da štuje,
Pravim putem k nebu hodeć
Da se grěha odrěšuje,
Bogu pravom věrno godeć.

5. I što slab um nedoseže:
Više tèrpit poželiše;
Čista ljubav jer jih veže
Za Isusa podnět više.
Věru svetu Isusovu
Glaseć tèrpe sve pogèrde;
Svedj imahu želju novu
Smèrtju zakon da potvèrde.

6. Posadjene jur nauke
Svojom kèrvcom zalěvahu;
A' možne jim božje ruke
Bujna ploda podavahu:
Hitro tmine da odbiše
U duboko plovno more,
A rěč božju razširiše
U ravnice i u gore.

7. O preslavni apoštolu!
Sbor naš koga slavi danas,
Ti jaganjca pri prěstolu
Moli Boga grěšne za nas,
Da njegove rěči svete
I nas svetim plodom kite,
Da nas grěšne biči štete
Kad god tužne nedohite.

8. Tvoje trude ti predstavi
Za nas grěšne Propetomu,
Da nas svakog zla izbavi,
Sveto živět uči k tomu;
Rad zaslugah mnogih tvoji'
Nek nam svima grěhe prosti,
Med obrane tad ubroji
Božji janjac od milosti.

9. Neumorni sveti sboru
Apoštolah Isusovih,
O preslavni sveti koru,
Poslanikah od meštrovih:
Svi se za nas pomolite,
Vašim tragom da stupamo,
Za nas Bogu govorite,
Rajske glase da slušamo.

II.

Na dan mučenika.

1. O Isuse prava glavo
   Mučenikah svojih sveti'
Ti svetinje svake slavo,
   Spasu za nas ti propeti!
Tebe danas mi slavimo:
   Děla s' slave moći tvoje
Mučenikah kad hvalimo
   Slavna děla, slavne boje.

2. Tebe věrno svi slědjahu,
   Od světa se neplašeći;
Tvoju věru zpovědahu,
   Za nju rado sve tèrpeći;
Naučiše mnoge puke
   Tvoj presveti zakon tvorit,
Pretèrpiše strašne muke,
   Želeć tebi věrno dvorit.

3. O preslavni mučeniče!
   Kog' te slave věrni danas,
Daj, mogući odvětniče,
   Moli Boga grěšne za nas:
Věkom od nas da se slavi
   Živom věrom i ufanjem;
Slavimo ga u ljubavi
   Milim njemu ponašanjem.

4. Jer nit oštre tebi strěle
   Nit mačevi dosadiše,
Niti žega vatre vrěle
   Věrna s Bogom razstaviše;

Zlotvor běsni: al' běsnoću
 Věra živa je odbila;
Muke gorke: al' gorkoću
 Ljubav ti je osladila.

5. Sve nevolje i sve tuge
 Što nas grěšne ovdě taru,
Nek nam budu na zasluge
 Pred jaganjcem na oltaru;
Za zasluge vaše svete
 I molitve preužgane,
Još za vaše Bog odvěte
 Da nas spasi milovane.

III.

Za svaku svetkovinu.

1. Pěvajmo današnji blagdan slaveći
I Boga u svetih njegvih hvaleći,
Dostojnih, da jim se hvale pěvaju,
Jer kano prejasne zvězde sěvaju.

2. Evo sjá s današnjim zvězda vremenom;
Zvězda je preslavna, I. imenom,
O zvězdo prejasna, da nam sine
Tvoja sad s nebeske pomoć visine.

3. O! što su prejasne i čudne zrake?
Što, neg' znamenja krěposti svake,
Koje o! I. u tebi sjaše,
Jer izgled izvèrstan světu davaše.

4. Krěpostna u tebi věra je sjala
I plodna dobrimi děli je cvala,
I s věrom ufanje živo u Boga
I ljubav goruća sèrca čistoga.

Ako je mučenik.

5. Za božju ti ljubav i věru pravu
Kèrv proli na smèrt si prignuvši glavu;
Ti slavu zadobi krune rumene,
Koje ti lěpota nikad nevene.

Ako je děvica.

Ti děvo u cvětu lěpe mladosti,
Mèrzeći na pirne tašte radosti,
Prikaza Isusu cvětak ljubljeni,
Cvětak děvičanstva neoskvèrnjeni.

6. Jakost nedobitna u teb' je sjala
Prot světa i těla i duha zala',
Za blago nebesko ti se pobrinu:
Za dobra, koja ti věkom neginu.

7. Sjala je poniznost i uztèrpljenje,
I oštra pokora, grěha proštenje
Od Boga poniznim sèrcem proseći,
U postu dan i noć suze roneći.

8. Sjala je i krěpost bogoljubnosti,
Kada ti od sladke sèrce radosti
Goraše ljubavlju sve užeženo,
Po svetoj molitvi s Bogom sdruženo.

9. I zato Bog tebe čudno proslavlja:
Po tebi nemoćan čudno ozdravlja;
Tko tebe u pomoć zaziva, njemu
Po tebi milostiv Bog je u svemu.

10. O sveti I.! i mi te danas
Zovemo na pomoć, da moliš za nas;
Daj krěpost sad našoj ti molitvici,
U svakoj prigledaj nas potrebici.

11. Da tvoje slědimo jasne krěposti,
U božjoj živemo vazda milosti:
Da kano i zvězde mi puni dike
S tobom se u raju sjámo u vîke.

IV.

Sv. Alojziju.

1. Alojzio, rajsko děte,
Rajski cvěte!
Kojim zvati imenom:
Il' liljanom bělim hoću
Tvoju ljubav i čistoću,
Ili ružom rumenom?

2. Priličan si divno njima
Obadvima
Ti duhovnom lěpotom:
Oni jesu dika cvětja,
A ti dika si mladića'
Svojim čistim životom.

3. Liljan, koji dèržiš, što je
Nego tvoje
Biljeg pravi čistoće?
Kako liljan čisto běli,
Ona sjá u tvojih děli'
Bez oskvèrne i zloće.

4. Angjeoske postidnosti
U mladosti
On je tvoja prilika;
Angjela te zemaljskoga
I na zemlji nebeskoga
Jedni zvahu čověka.

5. Ali od kud tu čistoću
I běloću
Ti i liljan imate?
Nebeska ga rosa goji,
Nebeska te milost doji:
Sve od s gora primate.

6. Ti u mladih lětah cvětu
Běše světu
Čudom božje milosti;
Nit te sěna bluda smuti,
Niti tvoje kad oćuti
Sèrce iskru bludnosti.

7. Po Mariji dobi ovu
Milost novu,
Kad se ti sin ljubljeni
Pred oltarom njoj ukaza;
Kada Bogu svoj prikaza
Liljan neoskvèrnjeni.

8. Zato, da cvět u zaklonu
Gojiš skrovnu,
Děva tebe světova:
Hodi u red Isusove
Družbe, u nju tebe zove
Sveta volja njegova.

9. I nije li u ovomu
Duhovnomu
Vèrtlu cvao bělije?
Kako bělo u cèrnome
Bi u redu on svetome
Sjao mnogo světlije.

10. Ali liljan dosta nije,
Ruža gdi je?
Da te ona proslavi.
Kad se ruža zarumeni,
Znamenje je ona meni
Tvoje svete ljubavi.

11. Nemogaše ljubav vruću
I goruću
Tvoja sakrit dušica:
Jer na rěč o božjoj stvari
Lišce ti se sve zažari
Kano rumen ružica.

12. Kano ruža ti od svoga
Sunca Boga
Opet sav blěd postade;
Poče vehnut, čeznut, sahnut,
Da ćeš, misle svi, izdahnut:
Živ ljubavju ostade.

13. A tělo je, koje moriš
I pokoriš,
Ruža u tèrnju oštromu:
Njega vazda kiniš, mučiš,
Postom, bičem, tèrpit učiš —
Jao tělu slabomu.

14. Jao! teče sila kèrvi
Na bič pèrvi
Od preljute desnice.
Kao ružam' posipane,
Čistom kèrvlju poštrapane
Cèrvene se podnice.

15. Tužna mati to videći
I misleći
Da ćeš smèrt si zadati:
Poboja se — biče uze,
A i mene strah obuze
O tom više pěvati.

16. Alojzio, jur je dosti:
Stani, prosti
Tělu svomu čistomu!
Podaj meni biče tvoje,
Da sad kaznim zloće svoje
Ja na tělu grěšnomu.

17. Zato ruže odabrane
I liljane
Mi hoćemo kupiti,
Věnce viti pěvajući
I sveto se radujući,
Tebe slavno kruniti.

18. Děvče slavni, za nas moli,
Koji doli
Još boj s tělom bijemo:
Da čistoću čuvajući
I ljubavju svi gorući
K tebi sretno stignemo.

Kanižlić.

V.

(Napěv polag: „Nebeski liljan".)

1. Pěvajmo u slavu
Pěsmu veselu
Svetom Věkoslavu,
Pravom' angjelu!

Dive se nebesa
Čudu tog uresa.
Bogu hvala,
Koj za zemnog' věka
Diže tog čověka
Do divne svetosti
Po milosti.

2. Sunčane kad zrake
Liljan obsinu,
Krasne mu oznake
Kažu bělinu;
Lěpša je běloća
Alojza čistoća.
Oj krasoto!
Za tobom, uzorom,
Sborom a i tvorom
Nas je volja iti,
S tobom bditi.

3. S uzhitom goruće
Mole ustnice;
S milinja pak vruće
Rone suzice:
Bogu mila duša
Rajske slasti kuša.
Věkoslave!
Dar nam taj izprosi,
Da se duh zanosi,
Za božjom dobrotom
I milotom.

4. Mladić od ljubavi
Gori plamenom,
Ter Boga věk slavi
Sladkim spomenom;

Kako vruće ljubi,
Sa světa se gubi.
Oj kerube!
Nas za sobom vodi,
Da se u nas rodi
Poput sèrca tvoga
Ljubav Boga.

VI.

Sv. Ivanu Nepomuku.

1. Blagdan ovi sěva
Zvězdam, da se pěva
U ime Ivana,
Nepomuk nazvana,
Koga slave puna } *opet.*
Jasna kiti kruna }
Zvězdam' nizana.

2. Ali što je ova
Čudna kruna nova
Nebeske světlosti,
Ivana krěposti?
Světlo je znamenje
S neba na poštenje
Dano věrnomu.

3. Ona sad na oči
Svima nam svědoči,
Da vitez blaženi
Jest kruna cèrkveni'
Slava mučenikah,
Izgled spovědnikah
Reda svetoga.

4. Kada ga kralj stade
Molit, da izdade
Skrovnosti pokore:
Kazati nemore:
Sladke rěči daje,
Časti obećaje
I sve što more.

5. Ali ganut njega
Neće světa svega
Obećanja data,
Premda i bogata:
Ako ga i smakne,
Neće da dotakne
Svěsti pečata.

6. Zato kralj pun jeda
Sumnjiv zapověda:
Da mu očituje
Grěhe, koje čuje
Od kraljice svoje,
Ivan, veli, koje
Odat nesmije.

7. Zatim, da se veže,
Muči i razteže,
Kralj sèrditi veli:
Vitez kada želi,
Da se hoće žeći,
Kiniti i peći,
Zatim umèrti.

8. Dakle nemogući
Podnět, da on muči
Tajeći izpověd:
Dà běsnu zapověd,

Da punoga slave
U rěku Moldave
Bace kèrvnici.

9. Sakrit nije moći
Ono, što u noći
S gor zvězde gledaju,
Kada nam predaju,
Što iz vode vike
Ljute na kèrvnike
Od sdol govore.

10. Ivan kad preminu,
Eto sve prosinu:
Rěka zvězdam śěva,
Talase razlěva.
Mučenika slave
Zvězde oko glave
Věrno prateće.

11. Svi se čude sgodi,
Što se sad u vodi
Sěvati svetostju
Vidi se světlostju:
Da su s neba snišle,
Zvězde k zemlji prišle
Čudnom prikazom.

12. Sěva na nebesi',
Sěva on čudesi;
Jezik već blaženi
I sada rumeni
Od trista godišta'
Neutrunu ništa,
Nit je zanj smèrti.

13. On je českog grada
Dika Praga sada,
I našeg slavnoga
Naroda možnoga;
Njega, dar nebeski,
Slavi brat naš češki
Srodna jezika.

14. Buduć od jednoga
Dakle slavenskoga
Da smo s njim plemena
Od slavnog imena:
Nek naš jezik njega
Kano cvět svojega
Slavi korena.

15. O naš odvětniče
Slavni, koga diče
Prejasna Moldava,
Dunav, Drava, Sava,
Kada ti pěvaju,
S pukom hvalu daju
Ove dèržave.

16. Čuvaj nas od tuge,
Glada, ognja, kuge,
Vojske i bolesti,
Od smèrtne žalosti;
Ravnaj govorenje
Ime i poštenje
Bogu na slavu.

VII.

Sv. Florijanu.

1. Zdravo sveti Florijane,
   Okrunjeni mučeniče,
Zvan od svake světa strańe
   Proti vatri odvětniče.

2. Ti Isusov jak vojače,
   Kada na smèrt bě poveden,
Tebi sèrce bjaše jače
   Nego oklop na teb' měden.

3. Bog dár dade tvojoj muci,
   Da pokoran oganj ljuti
Jest mogućoj tvojoj ruci
   I zapověd tvoju ćuti.

4. Kad prehudu i nemilu
   Voda krotit već nemože
U gorućih kućah silu:
   Tvoja utèrnut pomoć može.

5. Ti gromovah ognjeviti',
   Proti kojim nî pomoći,
Sèrdjbu znadeš sustaviti
   Po prečudnoj svojoj moći.

6. Svetče slavni! teb' zaziva
   Naša varoš, da ju braniš;
Pěsmu pojeć umoljiva,
   Od vatre ju da sahraniš.

7. Tvoja krěpost i moć jaka
   Neka naše brani krove,
Padajuće iz oblaka'
   Smete strěle i gromove.

8. Ak' se pako u naglosti
Rodi vatra, tebe moli:
Prolij svoje od milosti
Obilatu vodu doli.

9. Svaki oganj vremeniti
Ti dostoj se utèrnuti;
A od dušah věkoviti
Milostivo odvèrnuti.

10. Daj u sèrcih da s' užeže
Od ljubavi Boga plamen:
Nek nas ovaj oganj žeže
Da gorimo vazda. Amen.

VIII.

Sv. Cirilu i Metodu.

1. Presveta nam godina se javi,
Tisućlětni god nam osvanu,
Dom se težko smèrtna sna izbavi,
A spasenja sunce ogranu:
Pojmo hvalu Boga gospodina,
Nek ga slavi cěla domovina;
Razigraj se rode slavjanski,
Razkliktaj se světe kèrstjanski! —

2. Tisuća je već godinah prošla,
Što kèrst sinu slavskim narodom,
Što su bratja s blagověsti došla,
Sveta bratja: Ciril s Metodom,
Cèrni mrak nam bludnje razpudili,
A oči nam k suncu obratili,
Posijali sěme istine,
Da nas věčne spase iz tmine!

3. Bilo prošlo blaženo nam doba,
Po narodu bijes uskori,
Slavu našu zatèrpa srěd groba,
Velegrad nam sveti razori;
Porazagna majku, sinke mnoge,
Te ih ugna u smèrtne vèrtloge:
Al nas smèrti tada oteli
Ciril, Metod, naši angjeli. —

4. Věra, što ju navěštahu bratja,
Bezufanju nedà svladati;
Kotva spasa, što sèrca zahvatja,
U Boga se veli nadati;
Věra zakon ljubavi nam stvara,
Da se kaješ, tvoje grěhe kara,
Plačnu oku suze utire,
A prolětjem zimu zastire.

5. To prolětje drugo već nam cvěta,
Prosipa se cvětje narodom;
Dvoje bratje opet světom šeta,
Světom šeta Ciril s Metodom;
Domovina s njih se pomladjuje,
Isukèrsta s nova prigèrljuje;
A tko s Kèrstom s groba ustane,
Tomu neda Bog da propane.

6. Velegrade! diž se s razvalinah,
Užij s nami razkoš stovèrsnu:
Kano Lazar voljom Božjeg sina,
Već iz mèrtvih narod uzkèrsnù.
Zagèrmite dolovi i gore,
Ko što biva i gjurgjevske zore;
Višnjeg Boga s nami hvalite,
Tisućnici zaijučite!

7. Zaijuči domovino draga,
Dokud slavski jezik dopire;
Dokud siže Božja světlost blaga,
Glas veselja neka prodire!
Hvala tebi kralju gospodine,
Što si dao narod izvest s tmine,
Kroz Solunske zvězde obije,
A da dom nam sunce ogrije!

8. Oj vi Božji svetci nam u raju,
Apostoli slavski premili!
Milioni slavu vam pěvaju,
Njih ste s věrom, s ljubvom sdružili!
Zaboravte nezahvalnosti nam,
Bogoljubnim učte nas vèrlinam,
Što po vami Bog nam darovà,
Da neuzme ruka njegova.

9. Neka nikad zvězda neugasne,
Što nam sjaje lětah tisuću,
Neka sěme věre samospasne
Domu digne sreću cvatuću;
Sav se narod nek u hramu spoji,
Na Petrovoj stěni štono stoji,
Hram to Kristov, hram to věčiti,
Otacah nam Sion jediti.

10. Taj će trajat Velegrad do věka,
Odolět će svakoj nesgodi;
Odtud dom nam spasenje si čeka,
Jer tuj ljubav věčna lagodi;
Tisućlětna sveza s milim Bogom
Postati će zlatnom, věčnom slogom;
Po Cirilu i po Metodu
Blag će ostat Bog nam narodu!

Ponašio I. T.

IX.

Sv. Katarini.

1. Zdravo sveta Katarina,
   Puna umnih darovah,
Koju božja luč jedina
   Tèrgnu iz mračnih okovah.
Zdravo, jerbo tvoje znanje
Mudroznancem za ravnanje
   Služi mnogo věkovah.

2. Zdravo, jer si zaslužila
   Što je tvog spasitelja
Rěč te vrědnom učinila
   Za našeg učitelja:
Zdravo, jer si ojačila
Cèrkvu božju, i vidila
   Prognana tlačitelja.

3. Daj o božja zaručnice
   Věrno izvèršivati,
Što božanske iz pravice
   Ustah dojde, dèržati:
Evo skrušeno molimo,
K tebi proseći vapimo:
   Dostoj nam pomoć dati.

4. Ti si lěk svih bolestnikah:
   Od nevolje čuvaj nas;
Ti si mati učenikah!
   Daj usliši njihov glas:
Nas božansku mudrost uči,
Bogu, děvo, preporuči
   U nesgodi svakoj nas.

5. Milostnike, odičena
Děvo! neprezirajte svê;
Tobom děca ohrabrena
Daj da světu odole.
Moli sveta Katarina,
Milost božja da jedina
Utěši nas tu dole.

6. Kad nas smèrti obstru moći,
Preporuči Bogu nas!
Tad se dostoj nam pomoći,
Nas ukrěpi svaki čas:
Moli, da nas u raj prime
Bog, i s tobom da tam ime
Slavimo mu po věk vàs.

Pěsme za pokojničku misu.

I.

1. Dan od sèrdjbe strašnom silom
Razorit će svět snebilom:
Kaže David sa Sibilom.

2. Kolik trepet hoće biti,
Kada sudac bude priti
Sve potanko razviditi.

3 Trublja čudnim zvečeć zvukom,
Po grobovih strašnom bukom,
Zvat će na sud sve s jaukom.

4. Smèrt i narav čudit će se,
Kada mèrtvi probude se,
Da jim děla razvide se.

5. Knjige će se otvoriti,
U kojih će sve to biti,
Za što će se svět suditi.

6. Sudac dakle kada sîde,
Sva otajna tad se vide,
Osveta se neobide.

7. Što ću tužan tada reći?
Komu ću se moć uteći?
Kad će dèrhtat vele veći!

8. Kralju strašne mogućnosti,
Koj spasivaš po blagosti,
Spasi mene pun milosti!

9. Blag Isuse, spomeni se,
Da ti za me uputi se —
U dan onaj smiluj mi se.

10. Tražeć mene bjaše trudan,
Odkupi me za križ čudan:
Taj trud nebio zaludan!

11. Pravi sudče osvetjenja!
Dar mi podaj oproštenja
Prije dana razsudjenja.

12. Kano krivac jadikujem
I sbog krivnje problědjujem:
Oprosti mi, jer tugujem.

13. Mariju si odrěšio
Razbojnika uslišio,
Meni nadu udělio.

14. Što nevrědi molba moja,
Nek učini milost tvoja,
Da negorim bez pokoja.

15. Med ovcami město daj mi,
Med kozlići stat nedaj mi,
Postavi me k desnoj strani.

16. Kad odsudiš jur proklete
Ognjem oštrim věčne štete:
Zovni mene medju svete.

17. Molim ti se priklonito,
Gledaj sèrce sad skrušito,
I čuvaj me věkovito.

18. Plačni dan će onaj biti,
Kad se s praha probuditi,
Na sud bude krivac iti.

19. Ovom dakle Bože prosti,
Blag Isuse pun milosti,
Pokoj daj jim u věčnosti. Amen.

II.

1. Za čim hleptiš sèrce moje?
Sve ti žitje kakvo je?
Zašt' da tražiš blago, koje
Lukav taj svět podô je.
Ah promisli dušo moja,
Rad česa si stvorena,
Otačbina da je tvoja
Nad zemljom uzvišena.

2. Priznaj Boga, žèrtvuj njemu
Sav běgući život svoj;
Dopasti se svedj višnjemu
Svimi silami nastoj!
Boj se njega uvrěditi:
Uvreda je propast tvâ,
Propast bědna, s kê iziti
Neimaš nade věkoma.

3. Dok je časa o čověče,
Stupaj putem krěposti,
Da te naglo nezateče
Poziv pred sud věčnosti.
O Isuse, slavo moja!
Svôm me krěpi milosti,
Da nenašav tu pokoja
Najdem ga u věčnosti.

III.

1. Ah čověče, gledaj
Svog života čas,
Kak' zvoni žalostno
Stražnje ure glas!
Lěta mlada, stara,
Jednako obara
Smèrtnog leda mraz.

2. Koj se na svět rodi,
Svakom je umrěti'.
Bio slab il' jaki,
Star il' mladih lět';
Nikom' nije znano:
Kasno će il' rano
Taj ostavit svět.

3. Uzalud tko plačuć
Tužni lěs gleda:
Vruće suze mèrtvom
Nestope leda;
Uzalud tuguje,
Zalud narěkuje —
Sbudit se neda.

4. Něki dan s veseljem
Gledaše taj svět;
Al' u zemlju pada
Svak zemaljski cvět.
Što vèrh zemlje side,
Natrag u nju ide —
Svemu je pomrět.

5. Dakle kad pod zemlju
Jednom svim je leć,
Nit do sudnjeg dana
Ustat ćemo već:
To nek svi želimo,
Da raj zadobimo,
Boga věk moleć.

Zahvalnica.

1. Tebe Boga hvalimo,
Věrno izpovědajuć,
Věčnog Otca slavimo,
Složnim glasom pěvajuć.
Na nebu te angjeli
Věk štuju s arkangjeli.

2. Kerubini svi složno
Duboko se klanjaju,
Serafini pobožno
Jednim glasom klicaju:
Svet, svet, svet je gospod Bog,
Kralj preslavni puka svog.

3. Svět i nebo je puno
Veličanstva tvojega;
Apoštoli podpuno
Hvale Boga svojega,
I prorokah sjajni broj
Slavi klanja se tvojoj.

4. Mučenici hvale te
S cèrkvom Boga pravoga;
Neprestano slave te
Otca svoga dobroga:
Sina, Duha svetoga,
Trojstvo, Boga jednoga.

5. Isus slavni kralj i Bog,
Rodjeni od děvice,
Sin věčnoga otca svog
Oprav naše krivice
Silu pakla obori
I nebo nam otvori.

6. Ti ob desnu gor sědiš
Věčnoj Otca u slavi,
Od kud vladaš i glediš
Děla svoje naravi;
Od tud doć ćeš sudit nas
I čověčji narod vàs.

7. K tebi se utičemo,
Budi pomoć vazda nam;
K tebi věk uzdišemo,
Ti nam možeš pomoć sám.
Ti nas kèrvlju ljubavi
Od propasti izbavi.

8. Dopusti nam u slavi
Tvojoj odpočivati,
Med blažene nas stavi,
Da te blagosivati
Možemo svi u vîke,
Kralju slave velike!

9. Spasi puk svoj, i čini
Da jednoč uživa te;
Tvoj blagoslov baštini
Daj, koja zaziva te;
Čověka odkupljena
Brani po sva vremena.

10. Tebe neprestajemo
Blagosivat dan i noć;
Věk uzveličajemo
Tvog' imena slavnu moć,
Koj sve vidiš, koj sve znaš,
Slava tebi Bože naš.

11. Nevoljnomu puku svôm
Smiluj se gospodine!
Svetom svojom desnicom
Čuvaj ga, da negine;
Blagoslovi, brani nas,
Sada i na smèrtni čas.

12. U tebe se samoga
Ufamo svi sèrčano,
Boga milosèrdnoga,
Komu je sve poznano;
Milosèrdja pun jesi,
Nadari nas nebesi.

Carevka.

Bože živi, čuvaj Bože
Cara našeg i naš dom!
Mudar věrom da nas može
Silnom vladat desnicom.
Štitimo mu carstvo davno
Od navale svačije:
S habsburžkom je kućom slavno
Kob spojena Austrije.

Svěstno, věrno i pošteno
Pravdu, dužnost branimo,
A kad treba, tad hrabreno
Na oružje skočimo:
Znajuć kako slava stara
Vojsku kiti lovorom. —
Blago, život, sve za cara,
Sve za cara i za dom!

Što gradjanin mùkom steče,
Tomu vojnik budi štit;
Ume ine nek' preteče
Um naš duhom ponosit.
Sreća, slava, nek' izviru
Svud po zemljah našijeh;

Sunce božje nek' u miru
  Sjá vèrh srećne Austrije.

Sile naše nek' se slože,
  Svemogućan jer je sklad;
I najtežji lasno može
  Nadvladat se slogom rád.
K jednoj svèrsi pogodljivi
  Svi nastojmo bratski it;
Car da živi, dom da živi:
    Austrija će sretna bit!

Uz našega vlada cara
  Kèrvlju, sèrcem rodica,
Věkovitog puna čara
  Mila naša carica.
Svaku sreću, svaku slavu
  Izlij Bože ti nad njom:
Fran-Josipa, Jelisavu,
  Vàs habsburžki živi dom!

Podvorba kod sv. mise.

Na pristup.

Svetjenik. In nomine † Patris, et Filii †, et Spiritus † sancti. Amen.

Svetj. Introibo ad altare Dei.

Podv. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

S. Judica me Deus, et discerne causam meam de gente non sancta; ab homine iniquo et doloso erue me.

P. Quia tu es Deus fortitudo mea; quare me repulisti, et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.

S. Emitte lucem tuam et veritatem tuam: ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

P. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

S. Confitebor tibi in cythara Deus, Deus meus; quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

P. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei et Deus meus.

S. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

P. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

S. Introibo ad altare Dei.

P. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

S. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

P. Qui fecit coelum et terram.

S. Confiteor, etc.

P. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam aeternam.

S. Amen.

P. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistae, Sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus sanctis, et tibi Pater: quia peccavi nimis, cogitatione, verbo et opere; mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

S. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducat vos ad vitam aeternam.

P. Amen.

S. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

P. Amen.

S. Deus tu conversus vivificabis nos.

P. Et plebs tua laetabitur in te.

S. Ostende nobis Domine misericordiam tuam.

P. Et salutare tuum da nobis.

S. Domine exaudi orationem meam.

P. Et clamor meus ad te veniat.

S. Dominus vobiscum.

P. Et cum spiritu tuo.

Po pristupu.

S. Kyrie eleison.

P. Kyrie eleison.

S. Kyrie eleison.

P. Christe eleison.

S. Christe eleison.

P. Christe eleison.

S. Kyrie eleison.

P. Kyrie eleison.
S. Kyrie eleison.
S. Dominus vobiscum.
P. Et cum spiritu tuo.
S. Per omnia saecula saeculorum.
P. Amen.

Po pročitanom listu.

P. Deo gratias.

Na evangjelje.

S. Dominus vobiscum.
P. Et cum spiritu tuo.
S. Initium (ili sequentia) sancti evangelii secundum Marcum.
P. Gloria tibi Domine.

Na koncu evangjelja.

P. Laus tibi Christe.
S. Dominus vobiscum.
P. Et cum spiritu tuo.

Po prikazanju.

S. Orate fratres.
P. Suscipiat Dominus hoc sacrificium de manibus tuis, ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque ecclesiae suae sanctae.
S. Per omnia saecula saeculorum.
P. Amen.
S. Dominus vobiscum.
P. Et cum spiritu tuo.
S. Sursum corda.
P. Habemus ad Dominum.
S. Gratias agamus Domino Deo nostro.
P. Dignum et justum est.

Po podizanju.

S. Per omnia saecula saeculorum.

P. Amen.

S. Et ne nos inducas in tentationem.

P. Sed libera nos a malo.

S. Per omnia saecula saeculorum.

P. Amen.

S. Pax Domini sit semper vobiscum.

P. Et cum spiritu tuo.

Po pričesti.

S. Dominus vobiscum.

P. Et cum spiritu tuo.

S. Per omnia saecula saeculorum.

P. Amen.

S. Dominus vobiscum.

P. Et cum spiritu tuo.

S. Ite missa est; ili Benedicamus Domino.
(*U uzkèrsno vrème pridaje se:* Alleluja, Alleluja.)

P. Deo gratias.
(*Kod cèrne mise: S.* Requiescat in pace. *P.* Amen.)

S. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater † et Filius † et Spiritus † sanctus.

P. Amen.

S. Dominus vobiscum.

P. Et cum spiritu tuo.

S. Initium sancti evangelii secundum Joannem.

P. Gloria tibi Domine.

Na koncu evangjelja.

P. Deo gratias.

Kazalo.

Razgovor Isusa s mladićem.

Jutarnje molitve.

Molitve dnevne.

Večernje molitve.

Sv. Misa.

Popodnevna služba božja.

Sv. izpověd.

O oprostu.

Sv. pričest.

Pričestne molitve.

Cèrkvena godina.

Božićna doba.

Božić.

Měna godine.

Sv. tri kralja.

Svetkovina sv. imena Isusova.

Uzkèrsna doba.

Sveti križni put.

Veliki tedan.

Uzkèrs.

Prosni dani.

Spasovo.

Duhovsko doba.

Štovanje svetih angjelah.

Štovanje svetacah.

Štovanje sv. Alojzija.

Razne molitve.

Pobožnost za bolestne.

Pěsmarica.

Uzkèrsne.

Za prosne dane.

Duhovske pěsme.

Tělovske pěsme.

Pěsme za svako vrěme.

Pěsme na čast bl. děv. Mariji.

Pěsme na čast svetim.

Pěsme za pokojničku misu.

Iz c. kr. dvorske i dèržavne tiskarne.

